

AUTORITETI I MBIKËQYRJES FINANCIARE

LIGJI

“PËR VEPRIMTARINË E SIGURIMIT DHE TË RISIGURIMIT”

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

- Neni 1. **Objekti**
- Neni 2. **Fusha e zbatimit**
- Neni 3. **Autoriteti përgjegjës**
- Neni 4. **Përkufizime**
- Neni 5. **Klasifikimi i rreziqeve në klasa sigurimi**
- Neni 6. **Veprimtaritë e shoqërisë së sigurimit/risigurimit**
- Neni 7. **Personat ose palët e lidhura**
- Neni 8. **Sigurimi i detyrueshëm në sektorin e transportit**
- Neni 9. **Përfshirja nga detyrimi për rezervën e detyrueshme**

KREU II

SHOQËRIA E SIGURIMIT DHE RISIGURIMIT

Seksioni I

Themelimi i shoqërisë së sigurimit

- Neni 10. **Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit**
- Neni 11. **Forma juridike e shoqërisë së sigurimit**
- Neni 12. **Emri i shoqërisë së sigurimit dhe gjuha e përdorur**
- Neni 13. **Kapitali minimal**
- Neni 14. **Struktura aksionare**
- Neni 15. **Aksionet**
- Neni 16. **Burimi i kapitalit**
- Neni 17. **Kërkesa për përshtatshmëri dhe aftësi**

Seksioni II

Administrimi i shoqërisë së sigurimit

- Neni 18. **Kriteret për organizimin e shoqërisë së sigurimit**
- Neni 19. **Organizimi i shoqërisë së sigurimit**
- Neni 20. **Kriteret për anëtarin e këshillit të administrimit dhe administratorin**
- Neni 21. **Miratimi i anëtarit të këshillit të administrimit dhe administratorin**
- Neni 22. **Përgjegjësitë e këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit**
- Neni 23. **Konflikti i interesit dhe transaksionet me palë të lidhura**

- Neni 24. **Përfundimi i miratimit të kërkesës për pozicionin e anëtarit të këshillit të administrimit dhe administratorin**
Neni 25. **Ndryshimi i anëtarit të këshillit të administrimit dhe të administratorit**
Neni 26. **Komiteti i auditimit**
Neni 27. **Sistemi i administrimit të rrezikut**

KREU III

USHTRIMI I VEPRIMTARISË SË SIGURIMIT

Seksioni I

Procedurat e licencimit

- Neni 28. **Licenca**
Neni 29. **Fazat e licencimit**
Neni 30. **Kërkesa për marrjen e miratimit paraprak**
Neni 31. **Plani i biznesit**
Neni 32. **Periudha e shqyrtimit**
Neni 33. **Miratimi paraprak**
Neni 34. **Refuzimi i miratimit paraprak**
Neni 35. **Dhënia e licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi**
Neni 36. **Kërkesat për zgjerim veprimtarie sigurimi**
Neni 37. **Raporti i fizibilitetit**
Neni 38. **Informimi për fillimin apo ndërprerjen e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit**
Neni 39. **Përfundimi i licencës**

Seksioni II

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

- Neni 40. **Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit në një vend të huaj**
Neni 41. **Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit në një vend anëtar**

Seksioni III

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit nga shoqëria e sigurimit të vendit anëtar dhe vendit të huaj.

- Neni 42. **Licencimi i degës së shoqërisë së sigurimit të vendit të huaj**
Neni 43. **Shoqëria e sigurimit e vendit anëtar**
Neni 44. **Zyra e përfaqësimit**

Seksioni IV

Transferimi i portofolit të sigurimit

- Neni 45. **Transferimi i portofolit të sigurimit**
Neni 46. **Kërkesa për miratimin e transferimit të portofolit të sigurimit**
Neni 47. **Miratimi dhe refuzimi i kërkesës për transferimin e portofolit të sigurimit**

Seksioni V

Pjesëmarrja influencuese

- Neni 48. **Kërkesa për pjesëmarrje influencuese**
Neni 49. **Miratimi i pjesëmarrjes influencuese**
Neni 50. **Njoftimi paraprak i pjesëmarrjes influencuese jashtë Republikës së Shqipërisë**
Neni 51. **Pasojat ligjore të pjesëmarrjes influencuese pa miratim**
Neni 52. **Kompetencat e Autoritetit**

Seksioni VI

Miratime të tjera

- Neni 53. **Delegimi i funksioneve**
Neni 54. **Miratimi i delegimit të funksioneve**
Neni 55. **Mbikëqyrja e ushtrimit të funksioneve të deleguara**
Neni 56. **Bashkimi dhe ndarja e shoqërisë së sigurimit**
Neni 57. **Miratimi ose refuzimi i ndryshimeve**

KREU IV

KONTRATAT E SIGURIMIT

Seksioni I

Parime të përgjithshme

- Neni 58. **Kontrata e sigurimit**
Neni 59. **Forma**
Neni 60. **Kushtet e përgjithshme dhe kushtet e veçanta**
Neni 61. **Hyrja në fuqi e kontratës së sigurimit**
Neni 62. **Dhënia e qëllimshme e informacioneve të pasakta**
Neni 63. **Dhënia jo e qëllimshme e informacioneve të pasakta**
Neni 64. **Njoftimi i rrethanave të reja**
Neni 65. **Pagesa e primit të sigurimit**
Neni 66. **Pagesa e dëmshpërblimit apo shumës së sigurimit**
Neni 67. **Interesi i sigurueshëm dhe përfundimi i kontratës së sigurimit**

Seksioni II

Informimi

- Neni 68. **Detyrimi për informim**
Neni 69. **Parimet e përgjithshme të detyrimit për informim**
Neni 70. **Pasojat juridike në rast të mospërmbushjes së detyrimit për informim**
Neni 71. **Detyrimi për informim përpara nënshkrimit të kontratës**
Neni 72. **Informacioni i detyrueshëm në kushtet e kontratës**
Neni 73. **Përmbajtja e njoftimit**

Seksion III

Kontrata të tjera

- Neni 74. **Kontrata e bashkësigurimit**
Neni 75. **Kontrata e sigurimit të mbrojtjes ligjore**

Neni 76. **Forma dhe përmbajtja e kontratës së sigurimit të mbrojtjes ligjore**

Neni 77. **E drejta e zgjedhjes**

Neni 78. **Kontrata e sigurimit të asistencës**

Neni 79. **Verifikimi i kushteve të përgjithshme dhe të veçanta të kontratës**

Seksion IV

Legjislacioni i zbatueshëm në një kontratë sigurimi

Neni 80. **Legjislacioni i zbatueshëm në kontratën e sigurimit të jo-jetës**

Neni 81. **Legjislacioni i zbatueshëm në kontratën e sigurimit të jetës**

Neni 82. **Dispozitat e detyrueshme të legjislacionit vendas**

Seksioni V

Mbrojtja e konsumatorit

Neni 83. **Informimi i publikut**

Neni 84. **Veprimtaria promociionale**

Neni 85. **Detyrimi i shoqërisë së sigurimit**

Neni 86. **Ankimimi**

Neni 87. **Zgjidhja e mosmarrëveshjeve**

KREU V

SEKRETI PROFESIONAL

Seksioni I

Të dhënat konfidenciale

Neni 88. **Konfidencialiteti**

Neni 89. **Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit**

Neni 90. **Mbledhja, ruajtja dhe përdorimi i të dhënave personale**

KREU VI

ADMINISTRIMI I RREZIKUT

Seksioni I

Dispozita të përgjithshme

Neni 91. **Rregullat e administrimit të rrezikut**

Seksioni II

Kapitali i shoqërisë së sigurimit

Neni 92. **Kapitali i shoqërisë së sigurimit**

Neni 93. **Kapitali bazë**

Neni 94. **Kapitali shtesë**

Neni 95. **Investimet**

Neni 96. **Elementët e zbritshëm në llogaritjen e kapitalit**

Seksioni III

Mjaftueshmëria e kapitalit

Neni 97. **Niveli i kërkuar i aftësisë paguese**

Neni 98. **Fondi i garancisë**

Seksion IV

Masat e rimëkëmbjes financiare

Neni 99. **Masat e marra nga këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit për të arritur nivelin e kërkuar të aftësisë paguese.**

Neni 100. **Plani i rimëkëmbjes financiare**

Seksioni V

Administrimi i likuiditetit

Neni 101. **Administrimi i likuiditetit**

Neni 102. **Llogaritja dhe raportimi**

Neni 103. **Ndalimi i shpërndarjes së fitimit**

Seksioni VI

Primet e sigurimit

Neni 104. **Primi i sigurimit të jo-jetës**

Neni 105. **Primi i sigurimit të jetës**

Seksioni VII

Provigjonet teknike

Neni 106. **Provigjonet teknike**

Neni 107. **Provigjonet për primet**

Neni 108. **Provigjonet për bonuse dhe rabate**

Neni 109. **Provigjonet teknike të dëmeve**

Neni 110. **Provigjonet matematike**

Neni 111. **Provigjoni i barazimit të dëmeve**

Neni 112. **Provigjone të tjera teknike**

Seksioni VIII

Aktivët në mbulim të provigjoneve teknike

Neni 113. **Aktivët në mbulim të provigjoneve teknike**

Neni 114. **Lloji i investimeve të lejuara të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike**

Neni 115. **Përputhja e investimeve**

- Neni 116. **Përdorimi i instrumenteve financiare derivative**
- Neni 117. **Aktivët në mbulim të provigjoneve matematike**
- Neni 118. **Mbulimi i kërkuar**
- Neni 119. **Detyrimi për të mbajtur veçmas aktive në mbulim të provigjoneve matematike**
- Neni 120. **Lloji i investimeve të lejuara të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike**
- Neni 121. **Provigjone të veçanta ku policëmbajtësi mban rrezikun e investimit**
- Neni 122. **Ndarja e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike nga aktivët e tjera të shoqërisë së sigurimit**
- Neni 123. **Llogaria e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike**
- Neni 124. **Ndarja e investimeve në tituj**
- Neni 125. **Investimet në depozita bankare dhe hua**

Seksion IX

Mbajtja e kontabilitetit dhe raportimi financiar

- Neni 126. **Dispozita të përgjithshme**
- Neni 127. **Mbajtja e kontabilitetit dhe e dokumentacionit**
- Neni 128. **Raportimi**
- Neni 129. **Raporti dhe opinioni i aktuarit të autorizuar**
- Neni 130. **Transaksionet financiare**

Seksioni X

Masa të tjera të administrimit të rrezikut

- Neni 131. **Ndalimi i transaksioneve të zvogëlimit të aktiveve**
- Neni 132. **Risigurimi**
- Neni 133. **Detyrimi për risigurim**
- Neni 134. **Programi i planifikuar i risigurimit**
- Neni 135. **Mbulimi i rreziqeve të mëdha**
- Neni 136. **Bashkësigurimi**
- Neni 137. **Standardet statistikore të sigurimit**

KREU VII

KONTROLI I BRENDSHËM DHE AUDITIMI

Seksioni I

Sistemi i kontrollit të brendshëm

- Neni 138. **Sistemi i kontrollit të brendshëm**
- Neni 139. **Auditimi i brendshëm**

Seksioni II

Auditimi ligjor

- Neni 140. **Shoqëria audituese**
- Neni 141. **Auditimi i pasqyrave financiare**
- Neni 142. **Raporti i audituesit të jashtëm**
- Neni 143. **Përmbajta e raportit të auditit**
- Neni 144. **Ribërja e auditimit ligjor**
- Neni 145. **Publikimi i pasqyrave financiare të audituara**

KREU VIII

MBIKËQYRJA E SHOQËRIVE TË SIGURIMIT

Seksioni I

Dispozita të përgjithshme

- Neni 146. **Mbikëqyrja e shoqërive të sigurimit**
- Neni 147. **Metoda e mbikëqyrjes**

Seksioni II

Raportimi

- Neni 148. **Raportimi periodik dhe raportimi sipas kërkesës së Autoritetit**

Seksioni III

Inspektimi i veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit

- Neni 149. **Personat e autorizuar**
- Neni 150. **Kryerja e inspektimit**
- Neni 151. **Raportimi dhe informimi**
- Neni 152. **Inspektimi i veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit**
- Neni 153. **Kërkesa për inspektimin e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit**
- Neni 154. **Kushtet për kryerjen e inspektimit**
- Neni 155. **Kushtet për inspektimin e dokumentacionit dhe të dhënave të informatizuara**
- Neni 156. **Konstatimi i shkeljeve dhe parregullsive**

Seksioni IV

Mbikëqyrja e grupit

- Neni 157. **Mbikëqyrja e grupit**
- Neni 158. **Grupi i sigurimit**
- Neni 159. **Termet në lidhje me grupin e sigurimit**
- Neni 160. **Detyrimet e një shoqërie sigurimi në një grup sigurimi**
- Neni 161. **Raportimi i transaksioneve brenda grupit**
- Neni 162. **Organet drejtuese të grupit kontrollues të sigurimit të përzier dhe grupit kontrollues të sigurimit**
- Neni 163. **Mjaftueshmëria e kapitalit në një grup sigurimi**
- Neni 164. **Masat në rast të pamjaftueshmërisë së aftësisë paguese**

Neni 165. **Raportimi në Autoritet dhe dhënia e informacionit**

Seksioni V

Masat e mbikëqyrjes

Neni 166. **Masat e mbikëqyrjes**

Neni 167. **Rrethanat për marrjen e masave të mbikëqyrjes**

Neni 168. **Shkelje të rënda të rregullave të administrimit të rrezikut**

Neni 169. **Marrja e masave të mbikëqyrjes**

Neni 170. **Urdhrat**

Neni 171. **Raportimi mbi zbatimin e urdhrat**

Seksioni VI

Tërheqja e licencës

Neni 172. **Rastet e tërheqjes së licencës**

Neni 173. **Tërheqja e pjesshme e licencës**

Neni 174. **Paralajmërim për tërheqje licence**

Neni 175. **Tërheqja e licencës pas paralajmërimit**

Neni 176. **Njoftimi për tërheqjen e licencës**

Neni 177. **Publikimi i vendimit për tërheqje licence**

KREU IX

ADMINISTRIMI I PËRKOHSHËM DHE PRISHJA E SHOQËRISË SË SIGURIMIT

Seksioni I

Administrimi i përkohshëm

Neni 178. **Vendimi për administrimin e përkohshëm**

Neni 179. **Administratorët e përkohshëm**

Neni 180. **Regjistrimi në QKR**

Neni 181. **Pasojat juridike të administrimit të përkohshëm**

Neni 182. **Kompetencat e administratorit të përkohshëm**

Neni 183. **Raportimi i administratorit të përkohshëm**

Neni 184. **Rritja e kapitalit bazë për sigurimin e qëndrueshmërisë financiare**

Neni 185. **Vlerësimi i rezultateve të administrimit të përkohshëm**

Seksioni II

Likuidimi vullnetar i shoqërisë së sigurimit

Neni 186. **Vendimi i asamblesë së përgjithshme për likuidimin vullnetar**

Neni 187. **Likuidatorët e shoqërisë së sigurimit**

Neni 188. **Kufizimi i licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi**

Neni 189. **Procedurat e likuidimit të shoqërisë së sigurimit**

Neni 190. **Ndodhja në kushtet e falimentimit**

Neni 191. **Rinovimi i licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi**

Seksioni III

Likuidimi i detyrueshëm i shoqërisë së sigurimit

Neni 192. **Rastet e hapjes së procedurave të likuidimit të detyrueshëm**

Neni 193. **Likuidatorët**

Neni 194. **Njoftimi i kreditorëve për hapjen e procedurave të likuidimit të detyrueshëm**

Neni 195. **Pasojat juridike të likuidimit të detyrueshëm**

Neni 196. **Procedurat e likuidimit**

Neni 197. **Kufizimi i veprimtarisë së sigurimit**

Neni 198. **Përgatitja e bilancit nga likuidatori**

Seksioni IV

Falimentimi

Neni 199. **Dispozita të zbatueshme për falimentimin**

Neni 200. **Rastet e falimentimit**

Neni 201. **Përfundimi i kontratave të sigurimit**

Neni 202. **Informimi i Autoritetit**

Neni 203. **Prioriteti i pagesave të pretenduara**

Seksioni V

Dispozita të veçanta për pagesat e pretendimeve që rrjedhin nga klasat e sigurimit për të cilat janë krijuar provigjonet matematike

Neni 204. **Dispozita të zbatueshme**

Neni 205. **Shyerja e pretendimeve nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.**

Neni 206. **Llogaria e veçantë e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike**

Neni 207. **Përfaqësuesi i kreditorëve të sigurimit të jetës**

Neni 208. **Depozitimi i pretendimeve**

KREU X

NDËRMJETËSIT, AKTUARËT DHE VLERËSUESIT E DËMEVË

Seksioni I

Ndërmjetësimi në sigurime dhe risigurime

Neni 209. **Ndërmjetësimi në sigurime dhe risigurime**

Neni 210. **Ndërmjetësimi në sigurime dhe risigurime**

Seksioni II

Agjenti dhe shoqëria e agjentëve në sigurime

Neni 211. **Veprimtaria e agjentit në sigurime**

Neni 212. **Agjenti në sigurime**

Neni 213. **Shoqëria e agjentëve në sigurime**

- Neni 214. **Sigurimi i përgjegjësisë profesionale**
- Neni 215. **Përgjegjësitë e shoqërisë së sigurimit dhe agjentit/shoqërisë së agjentëve**
- Neni 216. **Miratimi/ndalimi i agjentëve në sigurime**
- Neni 217. **Ushtrimi i veprimtarisë së agjentit nga shoqëria e agjentëve**
- Neni 218. **Licenca e shoqërisë së agjentëve dhe tërheqja e saj**

Seksioni III

Brokëri dhe shoqëria e brokerimit në sigurime

- Neni 219. **Veprimtaria e brokerimit në sigurime**
- Neni 220. **Brokëri në sigurime**
- Neni 221. **Shoqëria e brokerimit në sigurime**
- Neni 222. **Sigurimi i përgjegjësisë profesionale të brokerit/shoqërisë së brokerimit në sigurime**
- Neni 223. **Përgjegjësitë e brokerit/shoqërisë së brokerimit në sigurime**
- Neni 224. **Mbrojtja e interesave të konsumatorëve**
- Neni 225. **Kufizimet e veprimtarisë së brokerimit**
- Neni 226. **Licenca e brokerit në sigurime dhe tërheqja e saj**
- Neni 227. **Ushtrimi i veprimtarisë së shoqërisë së brokerimit**
- Neni 228. **Licenca e shoqërisë së brokerimit dhe tërheqja e saj**

Seksioni IV

Ndërmjetësit

- Neni 229. **Marrja në kontroll dhe bashkimi**
- Neni 230. **Detyrimi i brokerit dhe agjentit për të dhënë informacion**
- Neni 231. **Mënyra e informimit**
- Neni 232. **Detyrimet e shoqërisë së sigurimit, shoqërisë së agjentëve dhe shoqërisë së brokerimit**
- Neni 233. **Komisioni**
- Neni 234. **Raportet dhe librat tregtar**
- Neni 235. **Raportimi**
- Neni 236. **Regjistri për ndërmjetësit**
- Neni 237. **Përjashtime për veprimtarinë e ndërmjetësimit**
- Neni 238. **Veprimtaria e ndërmjetësimit në/nga vendet anëtare/të huaja**

Seksioni V

Aktuarët

- Neni 239. **Aktuarët e autorizuar**
- Neni 240. **Emërimi i aktuarit të autorizuar**
- Neni 241. **Kufizimet e veprimtarisë së aktuarit të autorizuar**
- Neni 242. **Detyrat e aktuarit të autorizuar**

Seksioni VI

Vlerësuesit e dëmeve

- Neni 243. **Veprimtaria e vlerësuesit të dëmeve**
- Neni 244. **Licenca dhe tërheqja e licencës**
- Neni 245. **Sigurimi i përgjegjësisë profesionale të vlerësuesit të dëmeve**
- Neni 246. **Kufizimet**
- Neni 247. **Komisioni i vlerësuesit të dëmeve**
- Neni 248. **Përgjegjësitë e palëve të interesuara**
- Neni 249. **Ekspertët këshillues**
- Neni 250. **Paanshmëria**
- Neni 251. **Standardet dhe etika profesionale**
- Neni 252. **Mbikëqyrja e vlerësuesve të dëmeve**

KREU XI SHKËMBIMI I INFORMACIONIT

- Neni 253. **Shkëmbimi i informacionit dhe përpunimi i të dhënave**
- Neni 254. **Shkëmbimi i informacionit me vendet anëtare**

KREU XII SHOQATA E SIGURIMIT DHE QENDRA E EDUKIMIT

- Neni 255. **Shoqata e sigurimit/risigurimit**
- Neni 256. **Parimi i mirëbesimit**
- Neni 257. **Qendra e edukimit në sigurime**
- Neni 258. **Komitetet e specializuara**
- Neni 259. **Parandalimi i pastrimit të parave dhe mashtrimi në fushën e sigurimeve**

KREU XIII KONTRIBUTET PËR AUTORITETIN

- Neni 260. **Kontributet dhe komisionet**
- Neni 261. **Përcaktimi i komisioneve**

KREU XIV SHKELJET E DISPOZITAVE

- Neni 262. **Kundravajtjet administrative**
- Neni 263. **Sanksioni me gjobë ndaj shoqërisë së sigurimit**
- Neni 264. **Sanksioni me gjobë ndaj anëtarit të këshillit të administrimit**
- Neni 265. **Sanksioni me gjobë ndaj agentit dhe shoqërisë së agentëve**
- Neni 266. **Sanksioni me gjobë ndaj brokerit dhe shoqërisë së brokerimit**
- Neni 267. **Sanksioni me gjobë ndaj grupit të sigurimit**
- Neni 268. **Sanksione me gjobë ndaj personave të tjerë**

- Neni 269. **Sanksione me gjobë ndaj aktuarit të autorizuar**
- Neni 270. **Sanksione me gjobë ndaj vlerësuesit të dëmeve**
- Neni 271. **Sanksione me gjobë ndaj administratorit të përkohshëm**
- Neni 272. **Sanksione me gjobë për ruajtjen e konfidencialitetit**
- Neni 273. **Shkelje te tjera**
- Neni 274. **Përsëritja e shkeljeve**
- Neni 275. **Njoftimi**
- Neni 276. **Ekzekutimi i vendimeve nga përmbarimi**

KREU XV DISPOZITAT KALIMTARE

- Neni 277. **Përshtatja e shoqërive të sigurimit**
- Neni 278. **Përshtatja e shoqërisë së sigurimit e cila ushtron veprimtari sigurimi jete dhe jo jete**
- Neni 279. **Sigurimi i pronës dhe i personave**
- Neni 280. **Investimet e lejuara të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike në një vend anëtar ose në një vend anëtar të OECD**
- Neni 281. **Përshtatja e shoqërisë së agentëve dhe shoqërisë së brokerimit**
- Neni 282. **Përshtatja e agentit dhe brokerit në sigurime**
- Neni 283. **Përshtatja e procedurave**

KREU XVI DISPOZITA TË TJERA

- Neni 284. **Lehtësitë tatimore për sigurimin e jetës dhe të shëndetit**
- Neni 285. **Shndërrimi i degës së shoqërisë së sigurimit të vendit të huaj/vendit anëtar**
- Neni 286. **Procedura e shndërrimit**
- Neni 287. **Efektet juridike të shndërrimit**
- Neni 288. **Miratimi i rregulloreve**
- Neni 289. **Shfuqizimi**
- Neni 290. **Zbatimi i dispozitave të veçanta**
- Neni 291. **Hyrja në fuqi**

Aneks I Klasat e sigurimit

Aneks II Klasifikimi në grupe sigurimi

Aneks III Rreziqet e mëdha

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti

Objekti i këtij ligji është përcaktimi i rregullave dhe procedurave që kanë të bëjnë me krijimin, funksionimin, dhe mbikëqyrjen e veprimtarisë së sigurimeve, risigurimeve dhe ndërmjetësimit, me qëllim që tregu i sigurimeve të veprojë në një mjedis të sigurt, të qëndrueshëm dhe transparent, dhe në mbrojtje të të drejtave dhe interesave të konsumatorit.

Neni 2

Fusha e zbatimit

Ky ligj zbatohet për personat fizikë dhe juridikë të përfshirë në veprimtarinë e sigurimit dhe të risigurimit në Republikën e Shqipërisë.

Neni 3

Autoriteti përgjegjës

Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare është autoriteti përgjegjës për zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Përkufizime

- I. Për qëllime të këtij ligji termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:
1. "sigurim": transferimi i një rreziku të mundshëm, i një humbjeje pasurore dhe/ose jo-pasurore nga i siguruari te siguruasi, sipas një kontrate sigurimi;
  2. "veprimtari sigurimi": nënshkrimi dhe zbatimi i kontratave të sigurimit të jetës dhe jo-jetës nga shoqëria e sigurimit;
  3. "veprimtari risigurimi": nënshkrimi dhe zbatimi i kontratave të risigurimit, të lidhura midis shoqërisë së sigurimit dhe risigurimit për transferimin në një shoqëri risigurimi të pjesës të rrezikut që tejkalon mbajtjen maksimale të shoqërisë të sigurimit;
  4. "cedim": kalimi i një pjese të rrezikut të siguruar nga një shoqëri sigurimi në një shoqëri risigurimi;
  5. "sigurim jo-jete": sigurimi i rrezikut sipas klasave të përcaktuara në Aneksin I, Seksioni A të këtij ligji;

6. "sigurim jete": sigurimi i rrezikut sipas klasave të përcaktuara në Aneksin I, Seksioni B të këtij ligji;
7. "rrezik sigurimi": mundësia objektive e ekzistencës së humbjes pasurore dhe/ose jo-pasurore, e cila ndodh në rrethana të pasigurta, të panjohura dhe të pavarura nga vullneti i personit të siguruar;
8. "i siguruar/policëmbajtës": personi, humbja e mundshme pasurore dhe/ose jo-pasurore e të cilit është objekt i një kontrate sigurimi;
9. "përfituesi": personi i tretë në dobinë e të cilit është lidhur kontrata e sigurimit;
10. "sigurues": shoqëria e sigurimit, e cila merr përsipër sigurimin e një rreziku sipas kontratës së sigurimit;
11. "ngjarje e siguruar": rreziku i parashikuar në kontratën e sigurimit që ndodh brenda periudhës së mbuluar nga sigurimi;
12. "periudha e mbulimit nga sigurimi" është: periudha për të cilën një sigurues mbulon rrezikun e sigurimit;
13. "shuma e sigurimit": vlera për të cilën është rënë dakord midis palëve apo është përcaktuar në këtë ligj ose akte të tjera nënligjore, si dhe është përcaktuar në kontratën e sigurimit, e që përfaqëson kufirin maksimal të përgjegjësisë së siguruesit kundrejt të siguruarit/përfituesit;
14. "person": person fizik dhe/ose juridik;
15. "shoqëri sigurimi": personi juridik i licencuar për të ushtruar veprimtari sigurimi dhe operacione të tjera të lidhura, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, me veprimtarinë e sigurimit, sipas përcaktimeve të këtij ligji;
16. "shoqëri risigurimi": personi juridik i licencuar për të ushtruar veprimtari risigurimi, sipas përcaktimeve të këtij ligji;
17. "konsumator": çdo person që përdor ose përfiton nga shërbimet e ofruara nga siguruesi ose nga shërbimet e ndërmjetësimit;
18. "vend anëtar": vendi anëtar i Bashkimit Evropian ose një vend tjetër që i përket Zonës Ekonomike Evropiane;
19. "vend i huaj": çdo vend përveç Republikës së Shqipërisë dhe BE-së;
20. "grup": një grup shoqëri tregtare i përbërë nga shoqëria mëmë, shoqëritë e kontrolluara të saj si dhe të gjithë subjektet mbi të cilat shoqëria mëmë apo shoqëria e kontrolluar e saj ushtron ndikim influencues apo zotëron pjesëmarrje;
21. "klasë sigurimi": klasifikimi i një grupi të ngjashëm rreziqesh ose operacionesh, që përcakton veprimtarinë që shoqëria mund të ushtrojë, në bazë të licencës;
22. "produkt sigurimi": kontrata specifike e përgatitur dhe e lëshuar nga shoqëria e sigurimit për të mbuluar një rrezik specifik ose një numër të veçantë rreziqesh sipas kushteve të parapërcaktuara;
23. "portofol sigurimi": tërësia e kontratave të sigurimit të një klase ose disa klasave të sigurimit të nënshkruara nga një shoqëri sigurimi;
24. "bashkë-sigurimi": shërbimi i ofruar nga disa sigurues, me anë të një kontrate të vetme për mbulimin e dëmeve të shkaktuara nga rreziqet e specifikuara në këtë kontratë, për një prim të përgjithshëm ose që ofron përfitime sipas kushteve të kontratës, në masën e paracaktuar, si dhe krijimin dhe administrimin e provigjoneve nga çdo sigurues në përputhje me pjesën e tyre përkatëse të detyrimit;
25. "dëmshpërblimi i sigurimit": çdo shumë për të cilën siguruesi i detyrohet të siguruarit, policëmbajtësit, përfituesit, ose ndonjë pale tjetër të dëmtuar, shumë kjo e cila rrjedh si e

- drejtë nga një kontratë sigurimi apo çdo veprimtari sigurimi, përfshirë këtu edhe shumat e vëna mënjatë për personat e lartpërmendur, kur disa elemente të detyrimit nuk janë ende të njohur. Në këtë shumë përfshihen edhe primet që shoqëria e sigurimit i detyrohet personave të sipërpërmendur, si rezultat i mospërfundimit apo anulimit të kontratave të sigurimit ose veprimeve të kryera përpara hapjes së procedurave të falimentimit;
26. "aktuari": personi i autorizuar nga Autoriteti sipas përcaktimeve të këtij ligji, i cili ndër të tjera ka si detyrë kryesore llogaritjen tarifave të primeve, tabelat, provigjonet dhe dividendët duke u mbështetur në teori shkencore që lidhen me investimet, statistikën, matematikën, financën dhe demografinë;
  27. "pjesëmarrje e cilësuar": zotërimi i drejtpërdrejtë ose i tërthortë i kapitalit, aksioneve apo të drejtave të tjera të një personi juridik, në bazë të cilave personi zotëron 20% ose më shumë, të së drejtës të votës ose kapitalit të një personi juridik;
  28. "pjesëmarrje influencuese": zotërimi i drejtpërdrejtë ose i tërthortë i kapitalit, aksioneve ose të drejtave të tjera të një personi juridik, në bazë të së cilave personi zotëron 10 % ose më shumë të së drejtës të votës ose të kapitalit të një personi juridik, ose në rastin kur personi zotëron më pak se 10 % por ushtron ndikim mbi administrimin e personit juridik në fjalë;
  29. "interesi i sigurueshëm": interesi dhe nevoja për t'u mbrojtur nga pasojat e ndodhjes së një ngjarje sigurimi;
  30. "aksionar influencues": aksionari i cili ka pjesëmarrje influencuese;
  31. "zotërues i tërthortë": një person i cili në emër të personit tjetër zotërues i drejtpërdrejtë, ka përfituar aksione, të drejtë vote ose të drejta të tjera që i japin mbajtësit të tyre të drejtën e pjesëmarrjes në administrim. Një person konsiderohet zotërues i tërthortë nëse zotëruesi i drejtpërdrejtë është i lidhur me atë person;
  32. "provigjon": shuma e llogaritur për mbulimin e përgjegjësive;
  33. "provigjon teknike": shuma e llogaritur në bazë të një parashikimi dhe sipas mënyrave aktuariale të caktuara, e cila mbahet nga siguruesi, për të mbuluar përgjegjësitë që rrjedhin nga kontratat e sigurimit;
  34. "provigjon teknik bruto": shuma totale e provigjoneve teknike që përbëhet nga provigjoneve teknike të llogaritura nga siguruesi dhe provigjonet teknike për rreziqet e mbuluara nga risigurimi;
  35. "provigjon matematik": shuma e llogaritur në bazë të një parashikimi dhe sipas metodave të caktuara aktuariale, e cila mbahet nga siguruesi, për të mbuluar përgjegjësitë që rrjedhin vetëm nga kontratat e sigurimit të jetës.
  36. "administrimi i rrezikut": tërësia e metodave dhe e rregullave që përdoren nga shoqëria e sigurimit për identifikimin, vlerësimin, monitorimin dhe administrimin e rreziqeve të mundshme, me qëllim shmangien e humbjeve financiare;
  37. "delegim": kontrata e transferimit, të një person tjetër, të një ose disa funksioneve të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit, funksione të cilat në rast të mos delegimit kryhen nga vetë shoqëria e sigurimit;
  38. "funksionar kryesor": drejtuesit, aktuari dhe audituesi i brendshëm të shoqërisë së sigurimit;
  39. "kontrollues kryesor": çdo person fizik, pavarësisht nëse është me kombësi shqiptare ose jo, i cili ushtron ndikim tek i licencuari, drejtpërdrejt ose tërthorazi, nëpërmjet një pale të tretë. Këtu përfshihet pa kufizim çdo person, në bazë të drejtimit ose udhëzimeve të të

cilit veprojnë drejtorët e shoqërisë dhe mendimet e të cilit ndikojnë në procesin vendimmarrës të të licencuarit;

40. "jo-ekzekutiv"- anëtarët e këshillit të administrimit të cilët nuk janë punonjës të shoqërisë së sigurimit dhe nuk janë të përfshirë në administrimin e saj, si dhe nuk kanë asnjë lloj lidhje tjetër me shoqërinë e sigurimit.
  41. "institucion financiar" – shoqëritë e administrimit të portofoleve
  42. "shoqata": shoqata e shoqërive të sigurimit dhe risigurimit;
  43. "Autoriteti": Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare”;
  44. "autoriteti mbikëqyrës përgjegjës": autoriteti i vendit anëtar apo të huaj i autorizuar sipas legjislacionit përkatës të ushtrorë mbikëqyrjen mbi veprimtarinë e sigurimit, risigurimit dhe ndërmjetësimit;
  45. "QKR": Qendra Kombëtare e Regjistrimit;
  46. "SNRF": Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar;
  47. "OECD": Organizata për Bashkëpunimin dhe Zhvillimin Ekonomik.
- II. Për qëllim të këtij ligji, përveçse kur është përcaktuar ndryshe:
1. Me termat “shoqëri sigurimi”, kuptohet “shoqëri sigurimi dhe/ose risigurimi”.
  2. Me termat "ndërmjetësimi në sigurime", kuptohet "ndërmjetësim në sigurime dhe/ose risigurime".
  3. Të gjitha dispozitat e këtij ligji të zbatueshme për shoqërinë e sigurimit, zbatohen edhe për degët e parashikuara në gjerat b) dhe c), të paragrafit (1), neni 10, të këtij ligji.
  4. Me termat “provigjone teknike”, kuptohet “provigjone teknike dhe/ose matematike”.
  5. Fjalët në njëjës mund të interpretohen edhe në shumës dhe anasjelltas, sa herë që një interpretim i tillë është i domosdoshëm në kuadrin e përmbajtjes së dispozitës.
  6. Fjalët në gjininë mashkullore mund të interpretohet edhe në gjininë femërore, sa herë që një interpretim i tillë është i domosdoshëm në kuadrin e përmbajtjes së dispozitës.
- III. Titujt dhe kapitujt në këtë ligj janë përdorur vetëm për orientim dhe referim dhe nuk kanë për qëllim të kushtëzojnë apo të kufizojnë interpretimin e përcaktimeve ose dispozitave të këtij ligji.

Neni 5

Klasifikimi i rreziqeve në klasa sigurimi

1. Klasifikimi i rreziqeve në klasa sigurimi, përcaktohet në seksionet A) dhe B) të Aneksit I të këtij ligji.
2. Klasifikimi në grupe sigurimi përcaktohet në Aneksin II të këtij ligji.
3. Klasifikimi i rreziqeve të mëdha përcaktohen në Aneksin III të këtij ligji.

Neni 6

Veprimtaritë e shoqërisë së sigurimit/risigurimit

1. Shoqëria e sigurimit ushtron vetëm veprimtari sigurimi, dhe përjashtohet nga çdo veprimtari tjetër tregtare, në përputhje me klasat për të cilat është licencuar nga Autoriteti.
2. Shoqëria e sigurimit që ushtron veprimtari sigurimi për klasat e sigurimit të jetës nuk ushtron në të njëjtën kohë veprimtari sigurimi për klasat e sigurimit të jo-jetës dhe anasjelltas.

3. Përrjashtimisht nga përcaktimi i paragrafit (2), të këtij neni, një shoqëri sigurimi, e licencuar për të ushtruar veprimtari sigurimi në klasat e jetës 19, 20 dhe 21 të seksionit B, Aneksi I, mund të licencohet nga Autoriteti për të ofruar sigurim për aksidente personale dhe sigurim i shëndetit, të klasave 1 dhe 2 të Seksionit A, Aneksi I, të këtij ligji, përkatësisht rreziqet e dëmtimeve trupore që përfshijnë paaftësinë për punë, humbje jete si rezultat i një aksidenti ose invaliditetin e rrjedhur nga aksidenti ose sëmundja. Në këtë rast shoqëria e sigurimit administron ushtrimin e dy veprimtarive të ndara nga njëra tjetra në përputhje me rregullat e miratuara nga Autoriteti.
4. Shoqëria e sigurimit e licencuar për të mbuluar një rrezik kryesor që i përket një apo disa klasave të jo-jetës, mund të ofrojë sigurim edhe për rreziqe të përfshira në klasa të tjera të jo-jetës për të cilat nuk është licencuar, me kusht që:
  - a) sigurimi mbulon një rrezik i cili:
    - i. ka lidhje me rrezikun kryesor;
    - ii. ka lidhje me objektin e mbuluar nga rreziku kryesor;
    - iii. mbulohet nga e njëjta kontratë sigurimi.
  - b) rreziku i parashikuar në klasën 17 të Seksionit A, Aneksi I, mund të quhet rrezik ndihmës për klasën 18 të Seksionit A, Aneksi I nëse përmbushen kushtet e përcaktuara në germën a) të këtij paragrafi, si dhe kur:
    - i. rreziku kryesor lidhet vetëm me dhënien e asistencës personave në vështirësi gjatë udhëtimit, kur ata ndodhen larg nga vendi i tyre apo vendi ku ata janë rezident;
    - ii. lidhet me çështje ligjore ose rreziqe që rrjedhin apo lidhen me veprimtarinë e mjeteve detare.
  - c) me përjashtim të përcaktimeve të parashikuara në germën b) të këtij paragrafi, rreziqet e përfshira në klasat 14, 15 dhe 17 të Seksionit A, Aneksi I, të këtij paragrafi nuk mund të quhen si rreziqe ndihmëse të klasave e tjera të sigurimit.
5. Përrjashtimisht nga përcaktimi i paragrafit (1) të këtij neni, një shoqëri sigurimi mund të kryejë edhe operacione të tjera, të cilat janë të lidhura, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, me veprimtarinë e sigurimit si më poshtë:
  - a) ndërmjetësimi në shitje ose shitja e pronës së dëmtuar, të siguruar, e cila gjatë procesit të zgjidhjes së kërkesës për dëmshpërblim, është bërë pronë e shoqërisë së sigurimit;
  - b) marrja e masave për minimizimin dhe parandalimin e rreziqeve që mund të kenë pasoja të dëmshme për personat dhe pronën e siguruar;
  - c) përcaktimi i primit të sigurimit;
  - d) vlerësimi i nivelit të ekspozimit ndaj rrezikut të pronës së siguruar dhe vlerësimi i dëmit;
  - e) administrimi i fondeve dhe aktiveve të veta, që shërbejnë për të mbuluar provigjonet teknike dhe matematike;
  - f) ofrimi i shërbimeve të përcaktuara në klasën 18 të Seksionit A, Aneksi I të këtij ligji, përmes angazhimit të punonjësve të shoqërisë së sigurimit dhe përdorimit të pajisjeve të veta;
  - g) përpunimi i automatizuar i të dhënave;
  - h) kryerja e shërbimeve të tjera intelektuale dhe teknike të lidhura me veprimtarinë e sigurimit;
  - i) operacione të tjera të cilat mund të përcaktohen me rregullore nga Autoriteti.

6. Veprimtaria e risigurimit ushtrohet nga shoqëria e risigurimit e licencuar nga Autoriteti. Shoqëria e risigurimit ushtron vetëm veprimtari risigurimi.
7. Shoqëria e risigurimit mund të ushtrojë veprimtari risigurimi njëkohësisht për klasat e sigurimit të jetës dhe jo jetës.
8. Shoqëri sigurimi mund të ushtrojë veprimtari në risigurime vetëm pasi të ketë marrë licencë të veçantë nga Autoriteti.

Neni 7

Persona ose palët e lidhura

1. Persona ose palë të lidhura quhen personat që janë të lidhur:
  - a) si familjarë të afërm;
  - b) si anëtarë të këshillit të administrimit ose përfaqësues apo familjarë të afërm të tyre;
  - c) si aksionar influencues;
  - d) si të punësuar sipas një kontrate pune nën kushte të veçanta, si dhe familjarët e tyre të afërm;
  - e) kur i njëjti person apo të njëjtët persona që quhen të lidhur kanë pjesëmarrje tek të dy palët në bazë të paragrafëve të tjera të këtij neni.
2. Përveç sa është parashikuar në paragrafin 1) të këtij neni, persona ose palë të lidhura janë edhe personat, marrëdhëniet e të cilëve janë të ndërlidhura në një nga mënyrat e mëposhtme:
  - a) nëpërmjet administrimit, kapitalit apo në një mënyrë tjetër, ku si rezultat i lidhjeve të tilla, ato bashkërisht krijojnë një politikë biznesi dhe veprojnë në një mënyrë të organizuar me qëllim arritjen e objektivave të përbashkëta të biznesit;
  - b) nëpërmjet ndikimit në marrjen e vendimeve në fushën e financimit dhe administrimit;
  - c) nëpërmjet ndikimit të rëndësishëm që veprimet apo pasojat e veprimeve të një personi, mund të kenë në veprimet apo pasojat e veprimeve të një personi tjetër.
3. Familjarë të afërm quhen personat e përcaktuar në ligjin “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”.

Neni 8

Sigurimi i detyrueshëm në sektorin e transportit

Veprimtaria e sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit rregullohet me ligj të veçantë.

Neni 9

Përfundimi nga detyrimi për rezervën e detyrueshme

Shoqëria e sigurimit përfundohet nga detyrimi për krijimin e rezervës së detyrueshme të parashikuar në ligjin “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”.

Kreu II

SHOQËRIA E SIGURIMIT DHE RISIGURIMIT

Seksioni I
Themelimi i shoqërisë së sigurimit

Neni 10
Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimi

1. Veprimtaria e sigurimit ushtrohet vetëm nga:
  - a) shoqëria e sigurimit me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë;
  - b) dega e një shoqërie sigurimi të huaj;
  - c) shoqëria e sigurimit e një vendi anëtar e cila ka të drejtë të ushtrojë veprimtari sigurimi në Republikën e Shqipërisë në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet degës së saj. *
2. Asnjë person tjetër përveç atyre të parashikuara në paragrafin (1) të këtij neni, nuk ushtron veprimtari në sigurime.
3. Nuk lejohet sigurimi i drejtpërdrejtë pranë një shoqërie sigurimi të një vendi të huaj jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, për një rrezik që i përket një personi, një sendi ose një përgjegjësie, që gjendet në territorin e Republikës së Shqipërisë, përveç kur është parashikuar ndryshe në marrëveshjet ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë.
4. Dispozita e paragrafit (3) të këtij neni nuk zbatohet për sigurimin e rreziqeve të lidhura me transportin detar dhe ajror.
5. Autoriteti, përjashtimisht nga paragrafi (3) të këtij neni, autorizon sigurime të drejtpërdrejta pranë një shoqërie të huaj jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë në ato raste kur rreziku nuk mbulohet nga shoqëria vendase ose dega e shoqërisë së huaj, që ushtron veprimtari në territorin e Republikës së Shqipërisë.

Neni 11
Forma juridike e shoqërisë së sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit themelohet vetëm si shoqëri aksionare me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë, sipas ligjit “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” dhe dispozitave të këtij ligji.
2. Shoqëria e sigurimit regjistrohet në QKR, vetëm pasi të ketë marrë miratimin paraprak të Autoritetit për të ushtruar veprimtari sigurimi.

Neni 12
Emri i shoqërisë së sigurimit dhe gjuha e përdorur

1. Emri i shoqërisë së sigurimit duhet të përmbajë fjalën “sigurim” ose një derivat të saj në gjuhën shqipe.
2. Emri i shoqërisë së risigurimit duhet të përmbajë fjalën “risigurim” ose një derivat të saj në gjuhën shqipe.
3. Dokumentacioni dhe korrespondenca e mbajtur në Republikën e Shqipërisë, nga personat subjekt i këtij ligji, duhet të jenë në gjuhën shqipe.

4. Asnjë person i cili nuk është i licencuar për të ushtruar veprimtari sigurimi/risigurimi nuk përdor fjalët “sigurim”, “risigurim” ose derivate të tyre për publicitet apo veprimtari të tjera.

Neni 13

Kapitali minimal

1. Kapitali minimal i shoqërisë së sigurimit nuk mund të jetë më i vogël se shuma minimale e fondit të garancisë të përcaktuar në nenin 98, të këtij ligji dhe është tërësisht i pagueshëm në para.
2. Përveç kapitalit minimal të përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, shoqëria e sigurimit duhet të ketë edhe një fond shtesë për të mbuluar shpenzimet e themelimit, funksionimit dhe administrimit.
3. Çdo aksionar depoziton për llogari të shoqërisë së sigurimi, vlerën përkatëse, në para, të kapitalit minimal, dhe fondit shtesë, përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, në një llogari e veçantë garancie, në një nga bankat e nivelit të dytë të Republikës së Shqipërisë. Kapitali sipas paragrafit (1) të këtij neni paguhet plotësisht përpara datës së depozitimit në Autoritet të kërkesës për licencë.

Neni 14

Struktura aksionare

Shoqëria e sigurimit themelohet nga persona fizik apo juridik, vendas apo të huaj, sipas dispozitave të parashikuara në këtë ligj.

Neni 15

Aksionet

1. Shoqëria e sigurimit emeton vetëm aksione të regjistruara dhe të dematerializuara, të cilët kanë secili një të drejtë vote.
2. Aksionet e emetuara paguhen vetëm në para.
3. Shoqëria e sigurimit në asnjë rast nuk jep hua dhe/ose nuk i lëshon garanci drejtpërsëdrejti ose tërthorazi personit i cili kërkon të blejë aksione të kjo shoqëri sigurimi apo të një shoqëri tjetër. Shoqëria e sigurimit nuk mund t'i përdorë aksionet e saj si kolateral.

Neni 16

Burimi i kapitalit

1. Çdo aksionar i një shoqërie sigurimi, i jep informacion Autoritetit për burimin e kapitalit minimal të paguar për themelimin e shoqërisë, si dhe për çdo shtesë të kapitalit gjatë ushtrimit të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit.
2. Për të vërtetuar burimin e parave për kapitalin minimal dhe shtesën e këtij kapitali në Autoritet depozitohet informacioni dhe dokumentacioni i mëposhtëm:
  - a) për personat juridik:

- i. evidencë për burimin e krijimit të kapitalit, si raporti i audituesit të autorizuar, pasqyrat financiare vjetore, dhurata apo burime të tjera të destinuar për tu përdorur në blerjen e aksioneve të shoqërisë së sigurimit;
  - ii. vërtetim i lëshuar nga autoritetet kompetente, i cili jep të dhëna për bilancin e shoqërisë dhe për përmbushjen e detyrimeve tatimore.
- b) për personat fizik:
- i. evidencë për burimin krijimit të kapitalit si blerje ose shitje, dhurata, paga, depozita monetare në banka apo vërtetime të tjera për burimin e krijimit të kapitalit;
  - ii. vërtetime që dëshmojnë përmbushjen e detyrimeve të tatim/taksave.
3. Kontributet për kapitalin e shoqërisë së sigurimit nuk duhet të burojnë nga fonde të marra hua nga publiku, kredi bankare, hua të tjera, nga fonde origjina e të cilave është e paligjshme, ose paradhënie të paguara nga palë të treta.
  4. Autoriteti, me qëllim parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, mund të kërkojë çdo informacion tjetër shtesë për burimin e kapitalit, si dhe bashkëpunon me institucionet përkatëse të përcaktuara me ligj.
  5. Procedurat dhe mënyrat e depozitimit të informacionit dhe dokumentacionit të parashikuar në këtë nen, përcaktohen me rregullore të miratuar nga Autoriteti.

Neni 17

Kërkesat për përshtatshmëri dhe aftësi

1. Çdo person që është ose do të jetë, aksionar influencues, anëtar i këshillit të administrimit, administrator, funksionar kryesor i shoqërisë së sigurimit, kontrollues kryesor duhet të përmbushë kërkesat për përshtatshmëri dhe aftësi në lidhje me pozicionin përkatës.
2. Autoriteti vlerëson nëse një person është i përshtatshëm dhe ka aftësi për të mbajtur pozicionin përkatës në shoqërinë e sigurimit bazuar në kriteret e mëposhtme:
  - a) integriteti, ndershmëria dhe përkushtimi në përmbushjen e detyrave të tij;
  - b) kompetenca, aftësi profesionale dhe gjykimi i shëndoshë në përmbushjen e detyrave të tij;
  - c) pavarësia në mënyrë që të mos cenohen interesat e shoqërisë nga konflikti i interesit që mund të krijohet gjatë ushtrimit të detyrës.
3. Përveç dispozitave të përcaktuara më lart, Autoriteti vlerëson sjelljen dhe veprimtarinë e mëparshme të personit në fjalë, në biznes ose në çështje financiare dhe në mënyrë të veçantë shqyrton, nëse ka të dhëna që tregojnë se ky person ka qenë apo është:
  - a) i dënuar për kryerje të veprave penale;
  - b) i përfshirë ose i lidhur me humbje financiare të shkaktuara nga veprimet e pandershme, papërgjegjshme ose neglizhente, në lidhje me kryerjen e shërbimeve financiare dhe administrimin e shoqërive të tjera;
  - c) i angazhuar në praktika tregtare, përfshirë edhe evazionin fiskal, të cilat Autoriteti i gjykon si praktika mashtruese, kërcënuese ose të papërshtatshme, pavarësisht nëse janë të ligjshme apo jo, ose që në një farë mënyre pasqyrojnë mangësi vlerash të një personi në kryerjen e shërbimeve financiare dhe veprimeve të tjera tregtare.
4. Kërkesat për përshtatshmëri dhe aftësi të përcaktuara në këtë nen duhet të përmbushen nga personat e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni gjatë gjithë kohës që janë në detyrë.

5. Autoriteti, mund të vendosë rregulla në lidhje me kërkesa të tjera për përshtatshmëri dhe aftësi si dhe për mënyrën e vlerësimit të përmbushjes së kriterëve të përcaktuara në këtë nen.

Seksioni II

Administrimi i shoqërisë së sigurimit

Neni 18

Kriteret për organizimin e shoqërisë së sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit e licencuar për të kryer veprimtari sigurimi, ushtron veprimtarinë e saj, nëpërmjet një strukture të përshtatshme administrative dhe llogaridhënëse, një strukture të kontrollit të brendshëm dhe të administrimit të rrezikut, të cilat përputhen në përmasë e kapacitet me veprimtarinë që ajo kryen.
2. Struktura organizative e shoqërisë së sigurimit, duhet të pasqyrojë një ndarje të përshtatshme dhe caktim të qartë të përgjegjësive, si dhe të ketë një sistem të brendshëm efektiv të shpërndarjes së informacionit.

Neni 19

Organizimi i shoqërisë së sigurimit

1. Organi i vetëm administrues i shoqërisë është këshilli i administrimit. Këshilli i administrimit ushtron njëkohësisht, funksione administrimi dhe mbikëqyrjeje të veprimtarisë së shoqërisë.
2. Këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit, përbëhet nga jo më pak se 5 anëtarë, duke përfshirë këtu edhe administratorin, por ky numër është gjithmonë tek.
3. Administratori është person fizik, nuk është kryetar i këshillit të administrimit dhe i nënshtrohet zbatimit të dispozitave të nenit 22.
4. Shumica e anëtarëve të këshillit të administrimit të një shoqërie sigurimi janë anëtarë jo-ekzekutiv.

Neni 20

Kriteret për anëtarin e këshillit të administrimit dhe administratorin

1. Kandidati për anëtar të këshillit të administrimit/administratori duhet të përmbushi kriteret e mëposhtme:
  - a) të ketë diplomë universitare dhe kualifikime profesionale, të nevojshme për administrimin e kujdesshëm të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit;
  - b) të ketë jo më pak se 3 vjet përvojë profesionale në fushën e sigurimeve, ekonomisë, tregtisë, kontabilitetit, jurisprudencës, financës, matematikës, statistikës, aktuaristikës;
  - c) të mos ketë qenë në pesë vitet e fundit, ortak apo anëtar i një organi drejtues ose kontrollues, apo administrator i një shoqërie për të cilën janë hapur procedurat e falimentimit. Afati 5-vjeçar fillon nga data e vendimit të gjykatës për hapjen e procedurave të falimentimit;

- d) të mos ketë qenë në pesë vitet e fundit, ortak apo anëtar i një organi drejtues ose kontrollues, administrator i një shoqërie për të cilën janë vendosur procedurat e administrimit të përkohshëm. Afati 5-vjeçar fillon nga data e njoftimit të aktit për vendosjen e procedurave të administrimit të përkohshëm;
  - e) të mos ketë pasur në pesë vitet e fundit, pozicione drejtuese apo kontrolluese, në një shoqëri tregtare ose institucion financiar, të cilit i është hequr e drejta për të ushtruar një veprimtari të caktuar tregtare brenda apo jashtë vendit;
  - f) të mos ketë dhënë kontribut ose ndihmuar në themelimin e veprimtarive të paautorizuara tregtare të pranimit dhe të grumbullimit të depozitave;
  - g) të mos ketë dhënë kontribut ose ndihmuar në ushtrimin e veprimtarive të paautorizuara të sigurimit dhe të ndërmjetësimit;
  - h) të mos jetë anëtar i këshillit të administrimit të një shoqërie tjetër sigurimi, përfaqësues apo punonjës i një shoqërie tjetër sigurimi;
  - i) të mos jetë auditues i brendshëm apo të jashtëm i një shoqërie sigurimi;
  - j) të mos i jetë refuzuar nga Autoriteti në 12 muajt e fundit kërkesa për t'u bërë anëtar i këshillit të administrimit të një shoqërie, veprimtaria e të cilës është objekt i mbikëqyrjes nga Autoriteti.
2. Kriteri për përvojën profesionale e përcaktuar në germën (b) të paragrafit (1) të këtij neni, për administratorin është jo më pak se 10 vjet. Administratori gjithashtu nuk duhet të ketë qenë subjekt i procedurave të deklarimit të paaftësisë paguese të detyrimeve ndaj të tretëve.

Neni 21

Miratimi i anëtarit të këshillit të administrimit dhe administratorit

1. Anëtari i këshillit të administrimit dhe administratori i një shoqërie sigurimi, emërohet vetëm pasi të kenë marrë miratim nga Autoriteti.
2. Kërkesa për miratim depozitohet në Autoritet nga shoqëria e sigurimit.
3. Kërkesa shoqërohet me dokumentacionin përkatës që vërteton përmbushjen e kriterëve të përcaktuara në nenin 17 dhe 20 të këtij ligji. Autoriteti, mund të miratojë rregulla për dokumentacionin shoqërues që do të depozitohet.
4. Gjatë shqyrtimit të kërkesës Autoriteti mund t'i kërkojë kandidatit, të depozitojë programin e administrimit dhe funksionimit të shoqërisë së sigurimit.
5. Autoriteti refuzon miratimin e kërkesës nëse:
  - a) nga shqyrtimi i informacionit dhe dokumentacionit që disponon, rezulton se veprimet e mëparshme të kryera nga kandidati, mund të ndikojnë negativisht në veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit, veçanërisht në lidhje me administrimin e rrezikut;
  - b) nga shqyrtimi i programit vlerëson se administrimi dhe veprimtaria e shoqërisë së sigurimit nuk do të kryhet në përputhje me dispozitat e këtij ligji apo legjisllacionit në fuqi;
  - c) rezulton se kandidati në kërkesën, dokumentacionin apo programin e administrimit të depozituar në Autoritet, ka paraqitur të dhëna të rreme.
6. Anëtari i këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit, në rast të riemërimit apo përfundimit të detyrës si anëtar i një organi drejtues apo kontrollues të një shoqërie tjetër, njofton me shkrim Autoritetin brenda 10 ditëve kalendarike.

Neni 22

Përgjegjësitë e këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit

1. Këshilli i administrimit i shoqërisë së sigurimit është përgjegjës për:
  - a) zbatimin e legjislacionin në fuqi nga shoqëria e sigurimit;
  - b) administrimin e rrezikut, ndaj të cilit shoqëria e sigurimit ekspozohet gjatë ushtrimit të veprimtarisë së saj duke marrë masat e duhura;
  - c) krijimin e sistemit të kontrollit dhe auditimit të brendshëm për të gjitha fushat e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit, si dhe funksionimin e tyre në përputhje me dispozitat e këtij ligji;
  - d) mbajtja e kontabilitetit, përgatitjen e raporteve financiare dhe statistikore të shoqërisë së sigurimit, si dhe raporteve të tjera të kërkuara nga Autoriteti, si dhe garantimin e vërtetësisë dhe saktësisë së të dhënave në përputhje me rregullat e metodat e përcaktuara;
  - e) raportimin dhe informimin e Autoritetit sipas dispozitave të këtij ligji.

Neni 23

Konflikti i interesit dhe transaksionet me palë të lidhura

1. Anëtarët e këshillit të administrimit duhet të shmangin për aq sa është e mundur, interesin privat, i cili krijon konflikt me interesin e shoqërisë së sigurimit.
2. Anëtarët e këshillit të administrimit dhe funksionarët kryesor, informojnë paraprakisht këshillin e administrimit, nëse ata kanë interesa private të tilla që ndikojnë gjykimin e tyre për transaksione apo çështje të caktuara, duke krijuar konflikt interesi. Interesa private janë ato interesa që bazohen ose burojnë nga:
  - a) marrëdhënie pasurore ose tregtare të drejtpërdrejta ose të tërthorta të çdo lloji natyre;
  - b) çdo marrëdhënie tjetër juridiko-civile;
  - c) dhurata, premtime, favore, trajtime preferenciale;
  - ç) negocime të mundshme për punësim apo për çdo lloj forme tjetër marrëdhëniesh me interes privat për administratorin në të ardhmen, pas lënies së detyrës si administrator, të kryer nga ai gjatë ushtrimit të detyrës si administrator;
  - d) angazhime në veprimtari të tjera private me qëllim fitimi ose çdo lloj veprimtarie që krijon të ardhura;
  - dh) marrëdhënie me palë të lidhura.
3. Deklarimi i interesave private sipas përcaktimeve të paragrafit (2) të këtij neni i njoftohet me shkrim këshillit të administrimit herë pas here, por jo më rrallë se një herë në vit.
4. Marrëdhëniet dhe transaksionet e biznesit me palë të lidhura dhe të tretë, në të cilat anëtari i këshillit të administrimit ka interes, kryhen në përputhje me kushtet normale të tregut, ku nuk ka asnjë favorizim të padrejtë të fituar nga njëra palë në përfitim të palës tjetër.
5. Shoqëria e sigurimit duhet të ketë procedura për trajtimin e rasteve të konfliktit të interesit, të cilat duhet të përfshijnë informimin për konfliktin e mundshëm të interesit, kërkesa të veçanta për transaksionet që duhet të kryhen në përputhje me kushtet normale të tregut, ku nuk ka asnjë favorizim të padrejtë të fituar nga njëra palë në përfitim të palës tjetër, si dhe kur gjykohet e përshtatshme marrja e miratimit paraprak të këshillit të administrimit për kryerjen e këtyre transaksioneve.

6. Këshilli i administrimit mund të ngrejë dhe të autorizojë komitete *ad hoc*, të përbëra nga anëtarët jo-ekzekutivë të këtij këshilli, të cilët ngarkohen me përgjegjësinë për trajtimin e përshtatshëm, rast pas rasti, të konfliktit të interesit.
7. Shoqëria e sigurimit krijon një sistem të përshtatshëm kontrolli të brendshëm për transaksionet me persona ose palë të lidhura, ku përfshihet monitorimi i kontratave, marrëveshjeve afatgjata apo të një rëndësie të veçantë për siguruesin, për sa i përket konfliktit të interesit.
8. Në rastin e mos deklarimit të konfliktit të interesit, sipas këtij neni ose kur kontrata apo veprimi juridik është lidhur në kushtet e ekzistencës së konfliktit të interesit, merren masat e mëposhtme:
  - a) këshilli i administrimit dhe çdo aksionar i shoqërisë së sigurimit mund t'i kërkojë gjykatës deklarimin e pavlefshmërisë së kontratës ose të veprimit tjetër juridik;
  - b) Autoriteti ka të drejtë të pezullojë personin në fjalë për një periudhë deri në një vit;
  - c) Autoriteti i kërkon shoqërisë së sigurimit shkarkimin e personit në fjalë.

Neni 24

Përfundimi i miratimit të kërkesës për pozicionin e anëtarit të këshillit të administrimit dhe administratorit

1. Periudha e vlefshmërisë së miratimit të përcaktuar në paragrafin (1), të nenit 21, të këtij ligji, përfundon në rastet e mëposhtme:
  - a) kur, brenda 6 muajve nga data e licencimit të shoqërisë së sigurimit, personi për të cilin është dhënë miratimi për pozicionin e anëtarit të këshillit të administrimit apo administratorit, nuk ka filluar të ushtrojë kompetencat e pozicionit përkatës në shoqërinë e sigurimit;
  - b) kur, brenda 3 muajve nga data e njoftimit të vendimit për miratimin e anëtarit të këshillit të administrimit apo administratorit, personi nuk është emëruar si i tillë nga shoqëria e sigurimit;
  - c) në datën e përfundimit të mandatit të anëtarit të këshillit të administrimit apo administratorit.

Neni 25

Ndryshimi i anëtarit të këshillit të administrimit dhe administratorit

1. Shoqëria e sigurimit nuk duhet të ndryshojë anëtarin e këshillit të administrimit dhe administratorin pa marrë më parë miratimin e Autoritetit.
2. Autoriteti miraton kërkesën e shoqërisë së sigurimit për ndryshimin e anëtarit të këshillit të administrimit/administratorit:
  - a) brenda 30 ditëve kalendarike nga marrja e njoftimit për ndryshimin e anëtarit të këshillit të administrimit/administratorit;
  - b) në rastet kur Autoriteti kërkon informacion shtesë brenda 14 ditëve kalendarike nga marrja e kërkesës, vendimi merret nga Autoriteti brenda 30 ditëve kalendarike nga marrja e informacionit shtesë, por në çdo rast brenda 90 ditësh kalendarike nga marrja e njoftimit për ndryshimin e anëtarit të këshillit të administrimit/administratorit.
3. Shoqëria e sigurimit njofton gjithashtu me shkrim Autoritetin edhe për çdo ndryshim të të dhënave mbi bazën e të cilave Autoriteti, ka vlerësuar dhe miratuar anëtarin e këshillit të

administrimit/administratorin. Në këtë rast Autoriteti, nëse e gjykon të nevojshme, rivlerëson, personin në fjalë në përputhje me parashikimet e neneve 17 dhe 20 të këtij ligji.

Neni 26

Komiteti i auditimit

1. Shoqëria e sigurimit krijon komitetin e auditimit i cili, në shumicë përbëhet nga anëtarë jo-ekzekutiv të këshillit të administrimit, por jo më pak se tre të tillë.
2. Të paktën një nga anëtarët e komitetit të auditimit duhet të ketë jo më pak se 3 vjet përvojë në fushën e kontabilitetit ose auditimit.
3. Komiteti i auditimit ka ndër të tjera këto detyra:
  - a) shqyrton pasqyrat vjetore të shoqërisë përpara se këto pasqyra të miratohen nga organet drejtuese të shoqërisë;
  - b) shqyrton pasqyra të tjera të përcaktuara nga Autoriteti;
  - c) i kërkon shoqërisë së sigurimit të zbatojë dhe të mbajë procedura të brendshme të përshtatshme për administrimin e shoqërisë, si dhe shqyrton, vlerëson dhe miraton këto procedura;
  - d) shqyrton investimet dhe transaksionet të cilat mund të kenë efekte negative mbi mbarëvajtjen e shoqërisë të sugjeruara nga audituesi apo çdo person përgjegjës brenda shoqërisë së sigurimit;
  - e) propozon dhe mbikëqyr audituesin e jashtëm dhe shqyrton e monitoron pavarësinë e shoqërisë audituese;
4. Komiteti i auditimit mblidhet jo më pak se katër herë në vit në mbledhje të zakonshme, si dhe në mbledhje të jashtëzakonshme sa herë thirret nga këshilli i administrimit i shoqërisë së sigurimit. Vendimet merren me shumicë votash të të gjithë anëtarëve të pranishëm. Abstenimi nuk lejohet.
5. Komiteti i auditimit, gjatë ushtrimit të funksioneve të tij, mund të ndihmohet nga ekspertë të jashtëm të zgjedhur prej tij.
6. Pagat dhe shpërblimet e anëtarëve komitetit të auditimit përcaktohen nga Asambleja e Përgjithshme e shoqërisë.
7. Komiteti i auditimit i raporton këshillit të administrimit dhe e ndihmon këtë të fundit gjatë procesit vendimmarrës dhe mbikëqyrës të shoqërisë së sigurimit.
8. Autoriteti mund të miratojë rregulla të tjera për mënyrën e funksionimit të komitetit të auditimit.

Neni 27

Sistemi i administrimit të rrezikut

1. Shoqëria e sigurimit krijon sistemin e administrimit të rrezikut i cili ka për qëllim të përcaktojë dhe të kontrollojë rreziqet ndaj të cilave është ekspozuar shoqëria e sigurimit, të kryej vlerësimin dhe analizën e këtyre rreziqeve dhe nëse është e nevojshme, ndryshimin e cilësisë dhe nivelit të veprimtarisë, bazuar në rrezikun dhe strukturën e të ardhurave që pritet të ketë fluksi monetar.

2. Për të administruar aspekte të ndryshme të rrezikut që rrjedhin nga kryerja e veprimtarisë së sigurimit, shoqëria e sigurimit krijon një sistem të administrimit të rrezikut sa më efikas.
3. Autoriteti miraton rregullat për organizimin dhe funksionimin e sistemit të administrimit të rrezikut të shoqërisë së sigurimit.

KREU III

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit

Seksioni I Procedurat e licensimit

Neni 28 Licenca

1. Për të ushtruar veprimtari sigurimi brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, shoqëria e sigurimit pajiset me licencë nga Autoriteti.
2. Licenca për veprimtarinë e sigurimit të jo-jetës jepet për klasa të veçanta në përputhje me Seksionin A, Aneksi I. Licenca mbulon të gjithë klasën përkatëse, përveç rasteve kur aplikuesi kërkon të mbulojë vetëm një pjesë të rrezikut të kësaj klase siç përcaktohet në Seksionin A, Aneksi I. Licenca e dhënë për një klasë është e vlefshme edhe për mbulimin e rreziqeve ndihmëse të përfshira në një klasë tjetër nëse përmbushen kushtet e përcaktuara në nenin 6 të këtij ligji.
3. Licenca për veprimtarinë e jetës jepet veçmas nga licenca e veprimtarisë së jo jetës, sipas klasave të veprimtarisë së sigurimit në përputhje me Seksionin B, Aneksi I.
4. Licenca jepet edhe sipas klasifikimit të parashikuar në Aneksin II të këtij Ligji.
5. Licenca për veprimtarinë e risigurimit jepet për të gjitha klasat e veprimtarisë së sigurimit.
6. Licenca është e pakufizuar në kohë, e pa transferueshme dhe e pa tregtueshme.

Neni 29 Fazat e licensimit

1. Licensimi i veprimtarisë së sigurimit përfshin dy faza:
  - a) miratimin paraprak;
  - b) marrja e licencës.
2. E drejta për fillimin e ushtrimit të veprimtarisë së sigurimit lind vetëm pasi shoqëria e sigurimit është pajisur me licencë nga Autoriteti.

Neni 30 Kërkesa për marrjen e miratimit paraprak

1. Kërkesa për marrjen e miratimit paraprak për ushtrim veprimtarie në sigurime depozitohet më shkrim dhe shoqërohet nga dokumentacioni i mëposhtëm:
  - a) akti i themelimit dhe projektstatuti i shoqërisë aksionare;
  - b) emri i propozuar dhe adresa e selisë qendrore;

- c) lista e aksionarëve, të dhëna për llojin e aksioneve, të dhëna për vlerën nominale të aksioneve, përqindja e pjesëmarrjes në kapitalin aksionar dhe personat apo palët e mundshme të lidhura;
  - d) vërtetimi që kapitali minimal është paguar në para në një llogari e veçantë garancie në një nga bankat e nivelit të dytë në territorin e Republikës së Shqipërisë;
  - e) informacioni për burimin e kapitalit të aksionarëve sipas përcaktimeve të nenin 16 të këtij ligji;
  - f) politikat e brendshme që do të zbatohen nga shoqëria për qeverisjen e mirë të shoqërisë;
  - g) plani i biznesit i hartuar në përputhje me nenin 31 të këtij ligji;
  - h) lista e anëtarëve të propozuar të këshillit të administrimit dhe administratorit, shoqëruar me informacionin përkatës, në përputhje me kërkesat e nenet 17 dhe 20 të këtij ligji;
  - i) struktura organizative të shoqërisë dhe në mënyrë të veçantë funksionimin e auditit të brendshëm, funksionimin e administrimit të rrezikut, sistemet e brendshme të kontrollit, sistemet e teknologjisë së informacionit;
  - j) projekt-kontratat për delegimin e funksioneve të veçanta të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit palëve të treta, në qoftë se shoqëria ka planifikuar delegime të tilla;
  - k) projekt-kontratat, duke përfshirë kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të kontratës së sigurimit në përputhje me klasën e sigurimit për të cilën ka kërkuar të licencohet;
  - l) produktet, primet, dhe llogaritjen e primeve:
    - i. për produkte që mbulojnë rreziqe në klasat e jetës:
      - tabelat e vdekshmërisë;
      - metodologjia për llogaritjen e primeve, tabelave të primeve;
      - metodologjia për llogaritjen e provigjoneve të primeve të sigurimit të jetës;
      - metodologjia e llogaritjes së vlerës monetare të heqjes dorë nga kontrata e sigurimit;
      - metodologjia për reduktimin e primit;
      - llogaritja e frytshmërisë në investime, të tepricës, masa dhe mënyra e rimbursimit.
    - ii. për produkte që mbulojnë rreziqe për klasat e jo-jetës:
      - raporti dëme-prime dhe indikatorë të tjerë të rrezikut, të cilët tregojnë të dhënat që do të përdoren për kontrollin e mëtejshëm të llogaritjeve;
      - përshkrimi i bazave teknike të të dhënave të përdorur për llogaritjen e primit;
      - përshkrim i elementeve dhe parametrave të planifikuar për llogaritjen e primit, duke përfshirë tabelat e primit.
  - m) program për zbatimin e masave për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.
2. Përveç parashikimeve të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni kërkesa për licensim shoqërohet edhe me dokumentacionin e mëposhtëm:
- a) në rast kur aksionari themelues është person fizik:
    - i. dokument identifikimi;
    - ii. deklaratë që nuk ka detyrime të papaguara në afat;
    - iii. vërtetim që i ka shlyer të gjitha detyrimet e tatim-taksave;
    - iv. vërtetim që nuk ka qenë i dënuar për krime financiare;
  - b) në rast kur aksionari themelues është person juridik;

- i. vërtetim të QKR, informacion financiar, pjesëmarrjet, pasqyrat financiare, informacion mbi organet drejtuese të personit juridik, si dhe eksperiencia të mëparshme në sektorin e sigurimeve dhe vërtetim se nuk ka detyrime ligjore që rrjedhin nga kjo veprimtari;
  - ii. vërtetim që i ka shlyer të gjitha detyrimet e tatim-taksave;
  - iii. vërtetim të pjesëmarrjes, të drejtpërdrejtë, të tërthortë, influencuese, të aksionarëve dhe një përshkrim të lidhjeve ndërmjet tyre, duke përfshirë të dhënat për vlerën dhe përqindjen e pjesëmarrjes;
  - iv. deklaratë për fushën e veprimtarisë, fushat e investimit dhe administrimit, si dhe raport mbi veprimtarinë më të fundit, bilancin financiar dhe pasqyrat e fitim-humbje për tre vitet e fundit, si dhe bilancin financiar dhe pasqyrat e fitim-humbje të konsoliduara për tre vitet e fundit, të certifikuar nga një shoqëri audituese e pavarur në rastin kur aksionari themelues është pjesë e një grupi financiar.
3. Kërkesa për licensim për të ushtruar veprimtari në sigurime shoqërohet edhe nga opinioni i një aktuari të autorizuar në lidhje me të dhënat dhe llogaritjet e parashikuara në germën (l) paragrafi (2) të këtij neni.
  4. Përveç sa parashikohet më sipër, Autoriteti ka të drejtë të kërkojë informacione të tjera shtesë, mosdhënia e të cilave përbën shkak për refuzimin e miratimit paraprak të licencës.

Neni 31

Plani i biznesit

1. Plani i biznesit i detajuar, është dokument i detajuar që tregon objektivin e ushtrimit të veprimtarisë së sigurimit, përgjegjësinë e shoqërisë së sigurimit për të përmbushur parashikimet dhe përgjegjësitë, për të paktën tre vitet e para të veprimtarisë, dhe përmban duke argumentuar:
  - a) strukturën organizative të parashikuar;
  - b) listën e klasave të sigurimeve, ku do të ushtrohet veprimtaria e sigurimit;
  - c) pjesëmarrja e pritshme në tregun e sigurimeve;
  - d) detajet për rrjetin e shpërndarjes;
  - e) strategjia e risigurimit;
  - f) vlerësim të shpenzimeve të themelimit, shpenzimeve të administrimit duke përfshirë veçanërisht shpenzimet e përgjithshme dhe komisionet;
  - g) vlerësimet e shpenzimeve për ngritjen e strukturës administrative, për organizimin e mbrojtjes së biznesit, si dhe burimet financiare që do të përdoren për mbulimin e këtyre shpenzimeve;
  - h) detajet për sistemin e parashikuar të kontrollit të brendshëm dhe të administrimit të rrezikut;
  - i) detajet për personelin dhe aktuarët e punësuar;
  - j) elementët që përbëjnë kapitalin minimal sipas parashikimeve të nenit 13 të këtij ligji;
  - k) llojin e marrëveshjeve të risigurimit të cilat shoqëria propozon të bëjë me shoqërinë risiguroese;
  - l) vlerësimin optimist dhe pesimist të primeve të mbledhura dhe rezultateve teknike, për çdo klasë sigurimi ku synojnë të ushtrojnë veprimtari;
  - m) parashikimin e pasqyrave financiare dhe llogarisë fitim-humbje;

- n) vlerësimin e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese dhe kapitalin minimal të kërkuar, bazuar në parashikimet e germës (m) të këtij paragrafi, si dhe metodat e përlllogaritjes të këtyre vlerësimeve;
  - o) programi i planifikuar i risigurimit apo retrocedimit, me tabelat e mbulimit maksimal për të gjitha klasat e veprimtarisë;
  - p) vlerësimin e burimeve financiare të parashikuara për të mbuluar provigjonet teknike, kapitalin minimal të kërkuar dhe nivelin e kërkuar të aftësisë paguese.
2. Nëse shoqëria e sigurimit synon të ushtrojë veprimtari sigurimi në klasën 18, Seksioni A, Aneksi I, plani i biznesit përmban edhe një përshkrim të fondeve të nevojshme për të mbuluar përgjegjësitë që lindin nga kjo klasë.

Neni 32

Periudha e shqyrtimit

1. Autoriteti, brenda 3 muajve nga data e marrjes së kërkesës për licensim për të ushtruar veprimtari në sigurime, jep apo refuzon miratimin paraprak të kërkesës së shoqërisë për licensim dhe e njofton atë me shkrim.
2. Periudha e shqyrtimit të kërkesës për zgjerimin e veprimtarisë është 2 muaj nga data e marrjes së kërkesës.
3. Për qëllim të paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni, data e marrjes së kërkesës, quhet data e depozitimit të dokumentacionit të plotësuar sipas kërkesave të këtij ligji.

Neni 33

Miratimi paraprak

1. Autoriteti jep miratimin paraprak për ushtrim veprimtarie në sigurime vetëm kur gjykon se:
  - a) aksionarët kanë plotësuar kërkesat e parashikuara në nenin 16 të këtij ligji;
  - b) çdo aksionar influencues, anëtar i këshillit të administrimit, administrator, funksionar kryesor, kontrollues kryesor i shoqërisë së sigurimit, përmbush kërkesat për përshtatshmëri dhe aftësi në lidhje me pozicionin përkatës, sipas kërkesave të parashikuara në nenin 17 të këtij ligji;
  - c) nga dokumentacioni i depozituar dhe rrethanat e tjera të njohura, shoqëria e sigurimit ka aftësitë e duhura, përfshirë personelin, organizimin dhe çështjet teknike, për të plotësuar volumin e projektuar të biznesit, sipas planit të biznesit;
  - d) statuti dhe gjithë dokumentacioni i paraqitur janë në përputhje me këtë ligj dhe rregullat e nxjerra në zbatim të këtij ligji;
  - e) primet e llogaritura dhe provigjonet teknike ose matematike janë të mjaftueshme për mbulimin e përgjegjësive të shoqërisë së sigurimit;
  - f) shoqëria e sigurimit, përmbush çdo kërkesë tjetër të parashikuar nga ky ligj apo rregullore në zbatim të këtij ligji, në lidhje me ushtrimin e veprimtarisë në sigurime në klasat e sigurimit për të cilat ka aplikuar.

Neni 34

Refuzimi i miratimit paraprak

1. Autoriteti refuzon miratimin paraprak në rast se shoqëria nuk përmbush kushtet e përcaktuara nga ky ligj.
2. Autoriteti kur e gjykon të nevojshme mund të refuzojë miratimin paraprak nëse për shkak të strukturës së shoqërisë së sigurimit apo grupit, ose të marrëdhënieve të shoqërisë së sigurimit me persona apo palë të lidhura rrezikohet ushtrimi i mbikëqyrjes.
3. Vendimi i Autoritetit për miratim ose refuzim paraprak duhet të jetë i arsyetuar dhe i bëhet i ditur shoqërisë me shkrim brenda 10 ditëve kalendarike, nga data e marrjes së vendimit përkatës.
4. Në rastin e refuzimit të miratimit paraprak nga Autoriteti shoqëria mund të paraqesë ankim në gjykatë.

Neni 35

Dhënia e licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi

1. Pas miratimit paraprak shoqëria e sigurimit pajiset me licencë për ushtrim veprimtarie sigurimi, pasi të ketë depozituar në Autoritet sa më poshtë:
  - a) vendimin e regjistrimit në QKR, së bashku me statutin e shoqërisë së sigurimit;
  - b) vërtetimin e pronësisë ose të kontratës së qirasë për mjediset ku do të ushtrohet veprimtaria e sigurimit;
  - c) vërtetimin e depozitimit të fondit shtesë për shpenzimet e themelimit në emër të shoqërisë, të parashikuar në nenin 13 të këtij ligji;
  - d) aktin e emërimit të anëtarëve të këshillit administrimit dhe administratorit së bashku me një përshkrim të shkurtër të kompetencave të tyre dhe specimenet e nënshkrimit;
  - e) aktin e caktimit të audituesit të jashtëm;
  - f) projekt kontratat e sigurimit, sipas klasave, të kërkuara prej saj;
  - g) çdo dokument tjetër të kërkuar nga Autoriteti.
2. Autoriteti e shqyrton kërkesën për licensim dhe merr vendim brenda 2 muajve nga data e depozitimit të dokumentacionit të plotësuar në përputhje me këtë nen.
3. Nëse shoqëria e sigurimit nuk plotëson të gjitha kërkesat e parashikuara në paragrafin (1) të këtij neni brenda 6 muajve nga data e marrjes së vendimit për miratimin paraprak, Autoriteti refuzon pajisjen me licencë të shoqërisë. Në këtë rast Autoriteti revokon edhe vendimin për dhënien e miratimit paraprak shoqërisë së sigurimit.
4. Vendimi i Autoritetit për miratim ose refuzim të licencës duhet të jetë i arsyetuar dhe i bëhet i ditur shoqërisë me shkrim brenda 10 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit përkatës.
5. Në rastin e refuzimit të licensimit nga Autoriteti shoqëria mund të paraqesë ankim në gjykatë.

Neni 36

Kërkesat për zgjerim veprimtarie

1. Shoqëria e sigurimit e cila ka marrë licencë për të ushtruar veprimtari në klasa të caktuara të sigurimit dhe që kërkon të ushtrojë veprimtari në klasa të tjera të sigurimit, duhet të marrë licencë për zgjerim veprimtarie për këto klasa.
2. Nenet 31, 34, 35, dhe 38, të këtij ligji zbatohen respektivisht edhe për licencën e zgjerimit të veprimtarisë për klasat e tjera të sigurimit.

3. Shoqëria e sigurimit e cila kërkon të licencohet për zgjerim veprimtarie, paraqet në Autoritet dokumentacionin e mëposhtëm:
  - a) vendimin e asamblesë së aksionarëve për zgjerimin e veprimtarisë;
  - b) burimin për shtimin e kapitalit për klasat që kërkon të licencohet;
  - c) depozitimin e shtesës së kapitalit minimal, sipas klasave të sigurimit që kërkon të ushtrojë;
  - d) raportin e fizibilitetit sipas dispozitave të nenit 37 të këtij ligji;
  - e) planin e risigurimit;
  - f) projektin për ndryshimin e statutit;
  - g) vërtetimin për zotërimin e fondit të garancisë, në përputhje me klasat që kërkon të licencohet;
  - h) vërtetimin për zotërimin e nivelit të aftësisë paguese, sipas parashikimeve të këtij ligji;
  - i) informacion të detajuar në lidhje me provigjonet teknike dhe matematike, si dhe në lidhje me mbulimin e tyre nga aktive të përshtatshme;
  - j) produktet, primet, të dhëna për llogaritjen e primeve, specimenin e kontratës së sigurimit që mbulon klasën e sigurimit për të cilën shoqëria e sigurimit ka kërkuar licencë për zgjerim veprimtarie.
4. Autoriteti refuzon kërkesën për zgjerim veprimtarie në klasa të tjera siguri, në rastet e mëposhtme:
  - a) nëse e gjykon se veprimtaria për të cilën është bërë kërkesa do të ketë pasoja negative në veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit, për sa i përket rregullave të administrimit të rrezikut;
  - b) nëse shoqëria e sigurimit nuk i përmbush kriteret e përcaktuara në këtë ligj, për ushtrimin e veprimtarisë në klasat e sigurimit për të cilën është kërkuar zgjerim veprimtarie.

Neni 37

Raporti i fizibilitetit

1. Raporti i fizibilitetit për klasën e sigurimit për të cilën kërkohet zgjerimi i veprimtarisë, i parashikuar në nenin 36 të këtij ligji, përmban si më poshtë:
  - a) objektin e veprimtarisë të klasës përkatëse të sigurimit;
  - b) studimin e tregut për klasën përkatëse të sigurimit;
  - c) strategjitë e veprimtarisë në lidhje me mbledhjen e primeve, marketingun dhe ndërmjetësit;
  - d) parashikim për mbledhjen e primeve dhe rezultatet teknike, për klasën përkatëse të sigurimit;
  - e) të dhëna për punonjësit e punësuar dhe pajisjet teknike të cilat do të përdoren për klasën përkatëse të sigurimit;
  - f) risitë që sillen në sektorin e sigurimeve, produktet dhe shërbimet e reja që i përkasin klasës përkatëse të sigurimit;
  - g) vlerësimin e burimeve financiare të parashikuara për të mbuluar përgjegjësitë e marra dhe nivelin e aftësisë paguese në klasën përkatëse të sigurimit.

Neni 38

Informimi për fillimin apo ndërprerjen e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit

Shoqëria e sigurimit informon Autoritetin për fillimin apo ndërprerjen e ushtrimit të veprimtarisë së sigurimit për klasën përkatëse të sigurimit për të cilën ka marrë licencë në përputhje me Aneksi I të këtij ligji, brenda 8 ditëve kalendarike nga data e fillimit apo ndërprerjes së veprimtarisë së sigurimit.

Neni 39

Përfundimi i licencës

1. Licenca për ushtrimin e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit përfundon:
  - a) kur shoqëria e sigurimit nuk fillon ushtrimin e veprimtarisë brenda 6 muajve nga data e marrjes së licencës. Shoqëria e sigurimit nuk ushtron më veprimtari sigurimi nga data e njoftimit të shpalljes së pavlefshme të licencës nga Autoriteti;
  - b) nëse shoqëria e sigurimit nuk ushtron veprimtari për një periudhë më të gjatë se 6 muaj. Shoqëria e sigurimit nuk ushtron më veprimtari sigurimi nga data e njoftimit të shpalljes së pavlefshme të licencës nga Autoriteti;
  - c) kur është vendosur hapja e procedurave të falimentit kundrejt shoqërisë së sigurimit. Shoqëria e sigurimit nuk ushtron më veprimtari sigurimi nga data e shpalljes së vendimit të gjykatës.
  - d) kur shoqëria e sigurimit vendos të ndërpresë ushtrimin e veprimtarisë. Shoqëria e sigurimit nuk ushtron më veprimtari sigurimi nga data e miratimit nga Autoritetit të vendimit në fjalë;
  - e) kur transferohen të gjitha kontratat e sigurimit në një shoqëri tjetër sigurimi. Shoqëria e sigurimit nuk ushtron më veprimtari sigurimi nga data e marrjes së vendimit nga Autoriteti për transferimin e kontratave.
2. Shoqëria e sigurimit licenca e të cilës është shpallur e pavlefshme, brenda një afati kohor të përcaktuar nga Autoriteti, afat i cili nuk do jetë më i gjatë se 6 muaj, transferon portofolet përkatëse të klasave për të cilat është shpallur pavlefshmëria e licencës, sipas dispozitave të këtij ligji.

Seksioni II

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë

Neni 40

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit në një vend të huaj

1. Shoqëria e sigurimit lejohet të ushtrojë veprimtari sigurimi në një vend të huaj përmes degës së saj, në përputhje me legjislacionin e vendit ku do të ushtrohet veprimtaria.
2. Për themelimin e një dege, në vendin e huaj shoqëria e sigurimit e themeluar në Republikën e Shqipërisë merr miratimin e Autoritetit.
3. Autoriteti mund të refuzojë miratimin për themelimin e degës në një vend të huaj, duke marrë parasysh legjislacionin e vendit në fjalë apo kur gjykon se mbikëqyrja e ushtrimit të veprimtarisë së degës nuk mund të kryhet sipas dispozitave të këtij ligji.
4. Kërkesa e shoqërisë së sigurimit, paraqitet në Autoritet me shkrim dhe shoqërohet nga dokumentacioni i mëposhtëm;

- a) vendimi i asamblesë së përgjithshme për shtrirjen e veprimtarisë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë;
  - b) shuma e investimit dhe burimi i financimit;
  - c) forma juridike (degë, shoqëri e kontrolluar);
  - d) klasat e sigurimit ku kërkon të ushtrojë veprimtari;
  - e) dokumente të tjera të kërkuara nga Autoriteti.
5. Brenda 3 muajve nga data e kërkesës në fjalë, Autoriteti shqyrton dhe merr vendim në lidhje me kërkesën e shoqërisë për ushtrim veprimtarie jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

Neni 41

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit në një vend anëtar

1. Shoqëria e sigurimit lejohet të ushtrojë veprimtari sigurimi në një vend anëtar në përputhje me legjislacionin e vendit ku do të ushtrohet veprimtaria, përmes degës së saj ose në mënyrë të drejtpërdrejtë.
2. Autoriteti miraton rregulla për kriteret dhe procedurat lidhur me fillimin dhe ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e një shoqërie sigurimi në një vend anëtar nëpërmjet ofrimit të drejtpërdrejtë të shërbimeve apo themelimit të degës.

Seksioni III

Ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit nga shoqëria e sigurimit të vendit anëtar dhe vendit të huaj

Neni 42

Licensimi i degës së shoqërisë së sigurimit të vendi të huaj

1. Shoqëria e sigurimit e një vendi të huaj, ushtron veprimtari sigurimi në territorin e Republikës së Shqipërisë vetëm nëpërmjet degës.
2. Shoqëria e sigurimit e një vendi të huaj paraqet në Autoritet një kërkesë me shkrim në gjuhën shqipe për licensimin e degës, të shoqëruar me:
  - a) vërtetim regjistrimi në regjistrin tregtar apo ndonjë regjistër tjetër të ngjashëm sipas legjislacionit të vendit përkatës, ku shoqëria e huaj ka selinë qendrore;
  - b) rregullat e brendshme të funksionimit të shoqërisë;
  - c) të dhëna për aksionarët dhe nivelin e pjesëmarrjes së tyre në shoqëri, nëse vërtetimi i përmendur në germën (a) të paragrafit (2) të këtij neni nuk i përmban këto të dhëna;
  - d) vërtetim regjistrimi në regjistrin tregtar apo ndonjë regjistër tjetër të ngjashëm sipas legjislacionit të vendit përkatës të personave juridik të cilët zotërojnë një pjesëmarrje më shumë se 10% në shoqërinë e huaj;
  - e) vendimin e organit më të lartë drejtues të shoqërisë së huaj të sigurimit për hapjen e degës në Republikën e Shqipërisë;
  - f) vendimin e emërimit të administratorit të degës, kompetencat e tij për përfaqësimin në marrëdhëniet me palë të treta;
  - g) statutin e shoqërisë së huaj;

- h) licencën për ushtrimin e veprimtarisë së sigurimit, dhënë nga autoriteti përkatës në vendin ku ndodhet selia e saj;
  - i) miratimin zyrtar për hapjen e degës së shoqërisë së huaj, dhënë nga autoriteti mbikëqyrës i përkatës i vendit ku ndodhet selia qendrore e saj;
  - j) planin e biznesit së degës, të hartuar sipas kërkesave të nenit 31 të këtij ligji;
  - k) pasqyrat financiare të audituara të shoqërisë, për tre vitet e fundit, sipas kriterëve të autoritetit mbikëqyrës përgjegjës në vendin ku ndodhet selia e saj;
  - l) vërtetim të mjaftueshmërisë së kapitalit në përputhje me kërkesat e këtij ligji;
  - m) vërtetim që disponon në një llogari të veçantë garancie në një bankë të nivelit të dytë që ndodhet në territorin e Republikës së Shqipërisë, kapitalin minimal sipas përcaktimeve të nenit 13 të këtij ligji, të kthyesëm në rast të mos licensimit;
  - n) deklaratën në lidhje me marrëdhëniet financiare midis degës dhe shoqërisë së huaj;
  - o) deklaratën e mbajtjes dhe ruajtjes të gjithë dokumentacionit të brendshëm të degës në selinë e saj qendrore.
3. Dega e shoqërisë së huaj të sigurimit duhet të vërtetohet që ka punonjës dhe paisjet teknike të përshtatshme për ushtrimin e veprimtarisë së sigurimit.
  4. Dega e shoqërisë së huaj mban kontabilitet të veçantë për veprimtarinë që ushtron në territorin e Republikës së Shqipërisë.
  5. Vendimmarrja nga ana e Autoritetit në lidhje me licensimin e degës së shoqërisë së huaj kryhet sipas dispozitave të neneve 31, 34, 35 dhe 38 të këtij ligji.
  6. Autoriteti refuzon miratimin e kërkesë për licensim të degës së shoqërisë së huaj kur:
    - a) legjislacioni i vendit ku shoqëria e huaj ka selinë qendrore apo praktikat për zbatimin e këtij legjislacioni e vështirësojnë ushtrimin e mbikëqyrjes sipas këtij ligji;
    - b) zbatohet parimi i reciprocitetit.
  7. Të gjitha dispozitat e këtij ligji të cilat zbatohen për shoqëritë e sigurimit do të zbatohen rast pas rasti edhe për degët e shoqërive të huaja.

Neni 43

Shoqëria e sigurimit e vendit anëtar

1. Shoqëria e sigurimit e cila ushtron veprimtari sigurimi në klasa të caktuara në një vend anëtar, mund të ushtrojë gjithashtu veprimtari sigurimi për ato klasa, në territorin e Republikës së Shqipërisë në mënyrë të drejtpërdrejtë apo përmes degës së saj.
2. Autoriteti miraton rregulla për kriteret dhe procedurat në lidhje me fillimin dhe ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e shoqërisë së sigurimit të një vendi anëtar, i cili ofron shërbime në sigurime nëpërmjet ofrimit të drejtpërdrejtë të shërbimeve apo themelimit të degës.
3. Licencimi i degës së shoqërisë së një vendi anëtar bëhet sipas parashikimeve të nenit 42 të këtij ligji.
4. Të gjitha dispozitat e këtij ligji të cilat zbatohen për shoqëritë e sigurimit do të zbatohen rast pas rasti edhe për degët e shoqërive të vendeve anëtare.

Neni 44

Zyra e përfaqësimit

1. Shoqëria e sigurimit e vendit të huaj/anëtar, mund të hapë zyrë përfaqësimi në territorin e Republikës së Shqipërisë vetëm pas miratimit nga Autoriteti.
2. Zyrë përfaqësimi quhet njësia organizative e shoqërisë së sigurimit e vendit të huaj/anëtar, që nuk ushtron veprimtari sigurimi, promovon interesat e shoqërisë në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe nuk ka për qëllim krijimin e të ardhurave.
3. Shoqëria e sigurimit e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, paraqet në Autoritetet kërkesën me shkrim dhe të shoqëruar me:
  - a) vendimin e organit më të lartë;
  - b) aktin e themelimit dhe statutin e shoqërisë së huaj;
  - c) licencën e shoqërisë së sigurimit, dhënë nga autoriteti mbikëqyrës kompetent i vendit ku ndodhet selia e saj;
  - d) vendimin e shoqërisë së sigurimit të vendit të huaj/anëtar për emërimin e përfaqësuesit të zyrës.
4. Autoriteti, brenda një periudhe një mujore, shqyrton dhe merr vendim në lidhje me kërkesën e shoqërisë së huaj për zyrë përfaqësimi në Republikën e Shqipërisë.
5. Autoriteti njofton me shkrim shoqërinë e sigurimit të vendit të huaj/anëtar brenda 10 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit për miratimin ose refuzimin e kërkesës.
6. Zyra e përfaqësimit regjistrohet në QKR pasi ka marrë miratimin nga Autoriteti.

Seksioni IV

Transferimi i portofolit të sigurimit

Neni 45

Transferimi i portofolit të sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit me miratim të Autoritetit, mund të transferojë nëpërmjet një marrëveshjeje, te një shoqëri tjetër sigurimi, tërësinë ose një pjesë të kontratave të saj të sigurimit të nënshkruara në një apo disa klasa të caktuara të sigurimit, me të gjitha detyrimet dhe të drejtat. Shoqëria e sigurimit e cila transferon kontratat e sigurimit sipas këtij paragrafi këtu e më poshtë quhet shoqëria transferuese. Shoqëria e sigurimit tek e cila transferohen kontratat e sigurimit sipas këtij paragrafi, këtu e më poshtë quhet shoqëria pranuese.
2. Shoqëria e sigurimit përveç sa është parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni, transferon edhe aktivet në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike të barabarta me provigjonet teknike dhe matematike të përlllogaritura për të mbuluar përgjegjësitë e portofolit të sigurimit që do të transferohet.
3. Portofoli i sigurimit mund të transferohet te shoqëria pranuese pasi kjo e fundit ka marrë miratimin e Autoritetit për të pranuar portofolin e sigurimeve.
4. Për transferimin e kontratave të sigurimit nuk kërkohet miratimi i të siguruarve.
5. Shoqëria pranuese njofton policë mbajtësin/të siguruarin për transferimin e portofolit të sigurimit me anë të mjeteve publike të komunikimit në territorin ku ndodhet rreziku i mbuluar nga kontratat e sigurimit të transferuara, brenda 10 ditëve kalendarike nga data e hyrjes në fuqi të vendimit të Autoritetit për miratimin e transferimit të portofolit.
6. Shoqëria e sigurimit mund të transferojë portofolin e saj të sigurimit te:
  - a) një shoqëri sigurimi me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë;

- b) dega e një shoqërie tjetër sigurimi me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë;
  - c) shoqëria e sigurimit e një vendi anëtar ose te dega e saj në Republikën e Shqipërisë apo në një vend anëtar;
  - d) dega e një shoqërie sigurimi të huaj me seli qendrore të degës në Republikën e Shqipërisë;
  - e) dega e një shoqërie sigurimi të huaj me seli qendrore të degës në një vend anëtar kur kontratat e sigurimit që do transferohen mbulojnë rreziqe që ndodhen në atë vend anëtar.
7. Shoqëria transferuese transferon portofolin e saj të sigurimit te shoqëria pranuese brenda tre muajve nga data e marrjes së miratimit nga Autoriteti.
  8. Miratimi për transferimin e portofolit të sigurimit përfundon pas mbarimit të afatit të përmendur në paragrafin (7) të këtij neni.
  9. Shoqëria transferuese paraqet në Autoriteti brenda 30 ditëve kalendarike nga data e transferimit të portofolit, një dokument që vërteton transferimin te shoqëria pranuese.
  10. Nëse shoqëria transferuese nuk përmbush kushtet e përcaktuara në paragrafin (9) të këtij neni apo nga dokumentet e depozituara nuk mund të vërtetohet se portofoli është transferuar, Autoriteti vendos për pavlefshmërinë e vendimit për miratimin e transferimit të portofolit.

Neni 46

Kërkesa për transferimin e portofolit të sigurimit

1. Kërkesa për transferimin e portofolit të sigurimit bëhet me shkrim nga shoqëria transferuese dhe përmban:
  - a) miratimin e transferimit nga asambleja e përgjithshme e aksionarëve dhe këshillit të administrimit të shoqërisë transferuese;
  - b) miratimin e transferimit të shoqërisë pranuese nga asambleja e përgjithshme e aksionarëve dhe këshillit të administrimit;
  - c) listën e kontratave të sigurimit, të ndara sipas klasave të sigurimit, së bashku me kushtet e veçanta dhe të përgjithshme të tyre, që kërkohen të transferohen, si dhe llogaritjet e provigjoneve teknike për klasat në fjalë;
  - d) listën e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike, përfshirë këtu vlerën e tyre përkatëse, si dhe të gjitha të dhënat që mund të përdoren për verifikimin e llogaritjes së këtyre vlerave;
  - e) planin e ndryshuar të biznesit që nevojitet për transferimin e portofolit të sigurimit, të shoqërisë pranuese;
  - f) kontratën e transferimit të portofolit të sigurimit.

Neni 47

Miratimi dhe refuzimi i kërkesës për transferimin e portofolit të sigurimit

1. Autoriteti miraton transferimin e portofolit të sigurimit në qoftë se shoqëria transferuese ka plotësuar kërkesat e neneve 45 dhe 46 të këtij ligji dhe shoqëria pranuese zotëron, duke marrë parasysh dhe transferimin e portofolit, nivelin e kërkuar të aftësisë paguese.
2. Në rastin kur shoqëria pranuese është degë e një shoqërie të huaj, Autoriteti merr vendim, vetëm nëse autoriteti mbikëqyrës i vendit të origjinës jep miratimin me shkrim.

3. Autoriteti refuzon kërkesën për transferimin e portofolit në qoftë se vlera e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike është më e ulët sesa vlera e provigjoneve që duhet të depozitoheshin përkundrejt portofolit të sigurimit që do të transferohet ose kur Autoriteti e gjykon se ky transferim rrezikon interesat e të siguruarve.
4. Autoriteti refuzon kërkesën për transferimin e portofolit të sigurimit në qoftë se shoqëria pranuese nuk plotëson kërkesat ligjore për klasat e sigurimeve që i përkasin portofolit që transferohet, ose në qoftë se me pranimin e portofolit veprimtaria e shoqërisë pranuese në lidhje me rregullat e administrimit të rrezikut mund të përkeqësohet.
5. Autoriteti refuzon kërkesën nëse shoqëria pranuese nuk është e licencuar për ushtrimin e veprimtarisë në klasat e sigurimeve që i përkasin portofolit të sigurimit që transferohet.
6. Autoriteti, brenda 1 muaji nga data e depozitimit të kërkesave të plotësuara, sipas parashikimeve të neneve 45 dhe 46 të këtij ligji, miraton ose refuzon transferimin e portofolit të sigurimit.
7. Autoriteti miraton rregulla për transferimin e portofolit të sigurimit në lidhje me vendet anëtare.

Seksioni V

Pjesëmarrja influencuese

Neni 48

Kërkesat për pjesëmarrje influencuese

1. Zotërimi i aksioneve në një shoqëri sigurimi, ku një aksionar drejtpërsëdrejti ose tërthorazi arrin ose tejkalon nivelin e pjesëmarrjes influencuese, bëhet vetëm me miratim të Autoritetit pas paraqitjes së kërkesës për pjesëmarrje influencuese. Kërkesa paraqitet në Autoritet e shoqëruar nga dokumentacioni i parashikuar në nenet 16 dhe 17 të këtij ligji.
2. Autoriteti përveç sa është parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni, miraton edhe çdo pjesëmarrje të mëtejshme që arrin ose tejkalon 20 për qind, 30 për qind, 50 për qind ose 75% të të drejtave të votës ose pjesëmarrje në kapitalin e shoqërisë së sigurimit.
3. Aksionari, i cili ka marrë miratimin e parashikuar në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni njofton paraprakisht Autoritetin nëse ai kërkon zvogëlimin e pjesëmarrjes së tij.
4. Autoriteti përcakton rregulla mbi pjesëmarrjen influencuese në lidhje me vendet anëtare dhe mbi bashkëpunimin me autoritetin mbikëqyrës përgjegjës të vendit anëtar.

Neni 49

Miratimi i pjesëmarrjes influencuese

1. Autoriteti miraton pjesëmarrjen influencuese nëse plotësohen kërkesat e parashikuara në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe refuzon pjesëmarrjen influencuese nëse gjykon që:
  - a) veprimet e kryera nga aksionari i ardhshëm influencues apo personat/palët e lidhura me të mund të përkeqësojnë veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit në lidhje me rregullat e administrimit të rrezikut, apo mund të vështirësojnë ose bëjnë të pamundur ushtrimin e mbikëqyrjes nga Autoriteti;

- b) në rastin e kërkesës për pjesëmarrje influencuese të një aksionari të huaj, zbatimi i legjislacionit apo praktikave të legjislacionit të vendit të tij vështirësojnë ose bëjnë të pamundur ushtrimin e mbikëqyrjes nga Autoriteti.
2. Autoriteti merr vendim brenda 2 muajve nga data e depozitimit të dokumentacionit të plotësuar të kërkesës për zotërimin e pjesëmarrjes influencuese.

Neni 50

Njoftimi paraprak i pjesëmarrjes influencuese jashtë Republikës së Shqipërisë

1. Shoqëria e sigurimit përpara zotërimin të pjesëmarrjes influencuese në një tjetër shoqëri sigurimi ose institucion financiar me seli qendrore jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë njofton me shkrim Autoritetin.
2. Shoqëria e sigurimit njofton me shkrim Autoritetin edhe për çdo pjesëmarrje të mëtejshme që arrin ose tejkalon 20 për qind, 30 për qind, 50 për qind ose 75 për qind të të drejtave të votës ose pjesëmarrje në kapitalin e një institucioni financiar të huaj.
3. Shoqëria e sigurimit, e cila ka marrë miratimin e parashikuar në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni njofton paraprakisht me shkrim Autoritetin nëse kërkon zvogëlimin e pjesëmarrjes së saj.
4. Njoftimi me shkrim i përmendur në paragrafin (1) të këtij neni shoqërohet me:
  - a) listën e aksionarëve influencues në institucionin financiar të huaj së bashku me vërtetimin për pjesëmarrjen e tyre përkatëse;
  - b) vërtetim regjistrimi në regjistrin tregtar apo ndonjë regjistër tjetër të ngjashëm sipas legjislacionit të vendit përkatës të institucionit të huaj financiar;
  - c) pasqyrat financiare vjetore të institucionit të huaj financiar, për dy vitet e fundit;
  - d) nëse legjislacioni i vendit të huaj të institucionit parashikon auditimin e detyrueshëm, pasqyrat financiare vjetore të audituara të institucionit të huaj financiar së bashku me opinionin e audituesit, për dy vitet e fundit;
  - e) listën e personave/palëve të lidhur me institucionin e huaj financiar së bashku me një përshkrim të lidhjeve në fjalë;
  - f) strategjinë e administrimit të institucionit financiar të huaj, së bashku me analizën e kosto-përfitueshmëri të investimeve.
5. Përveç sa është parashikuar në paragrafin (4) të këtij neni, me qëllim që të garantohet veprimtaria e shoqërisë së sigurimit sipas parimeve dhe praktikave më të mira tregtare, si dhe qëndrueshmëria e saj financiare gjatë marrjes në zotërim të pjesëmarrjes influencuese, merren parasysh edhe kërkesat e mëposhtme:
  - a) reputacioni i biznesit të shoqërisë së sigurimit ku shoqëria e sigurimit, kërkon të ketë pjesëmarrje influencuese;
  - b) reputacioni i biznesit dhe përvoja e personave që do të administrojnë veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit, e cila kërkon të ketë pjesëmarrje;
  - c) qëndrueshmëria financiare e shoqërisë së sigurimit ku shoqëria e sigurimit, kërkon të ketë pjesëmarrje;
  - d) nëse shoqëria e sigurimit që kërkon të ketë pjesëmarrje influencuese në një tjetër shoqëri sigurimi, është e aftë për të vazhduar veprimtarinë e saj, në përputhje me dispozitat e këtij ligji. Nëse shoqëria do të bëjë pjesë në një grup sigurimi, grupi duhet të ketë strukturën e duhur që mundëson ushtrimin e përshtatshëm të mbikëqyrjes,

- shkëmbimin e përshtatshëm të informacionit ndërmjet autoriteteve mbikëqyrëse përgjegjëse, si dhe shpërndarjen e përgjegjësive ndërmjet këtyre autoriteteve;
- e) parandalimin e rasteve të mundshme të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit që kanë të bëjnë me pjesëmarrjen influencuese.

Neni 51

Pasojat ligjore të pjesëmarrjes influencuese pa miratim

1. Personi i cili merr në zotërim pjesëmarrje influencuese në shkelje të dispozitave të nenit 48 të këtij ligji, nuk lejohet të ushtrojë të drejtën e votës ose të marrë pjesë në administrimin e shoqërisë, të drejta këto që i jepen nga aksionet që merr në zotërim.
2. Të drejtat e votës të fituara në shkelje të nenit 48 të këtij ligji dhe të parashikuara në paragrafin (1) të këtij neni, për periudhën gjatë së cilës zotëruesi i këtyre aksioneve nuk do t'i gëzojë ato, do t'i shtohen të drejtave të votës të aksionarëve të tjerë të shoqërisë së sigurimit, në proporcion me masën e aksioneve që ata zotërojnë në kapitalin e shoqërisë së sigurimit. Aksionari vazhdon të gëzojë të drejtat e votës të aksioneve të cilat nuk janë fituar në shkelje të nenit 48.

Neni 52

Kompetencat e Autoritetit

Autoriteti nëse gjykon se një person i cili ka pjesëmarrje influencuese në një shoqëri sigurimi vepron në kundërshtim me rregullat e administrimit të kujdesshëm e të përshtatshëm të shoqërisë së sigurimit, merr masat e duhura për përfundimin e kësaj situate, duke përfshirë dhe ndërprerjen e ushtrimit të së drejtës së votës që rrjedhin nga këto aksione.

Seksioni VI

Miratime të tjera

Neni 53

Delegimi i funksioneve

1. Shoqëria e sigurimit mund të delegojë funksionet e mëposhtme, pasi të ketë marrë miratimin e Autoritetit:
  - a) përpunimin e të dhënave elektronike;
  - b) funksionin e auditimit të brendshëm;
  - c) vlerësimin e dëmeve;
  - d) shërbimet aktuariale.
  - e) shërbimet e promovimit dhe marketingut;
  - f) administrimin e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike;
  - g) funksione të tjera të ngjashme.
2. Shoqëria e sigurimit nuk mund të delegojë funksionet e mëposhtme:
  - a) rregullimin strukturor të shoqërisë së sigurimit;
  - b) marrja në sigurim;
  - c) marrëdhëniet me konsumatorin;
  - d) analizën e pasqyrave të bilancit dhe llogaritjen e nivelit të aftësisë paguese;

- e) lidhjen e kontratave të risigurimit;
3. Funksionet e deleguara sipas përcaktimeve të paragrafit (1) të këtij neni kryhen vetëm nëpërmjet një kontrate, në bazë të cilës shoqëria transferon një pjesë të funksioneve të saj te një person tjetër.
  4. Kontrata për delegimin e funksioneve përmban një dispozitë e cila përcakton se shoqëria e sigurimit deleguese është përgjegjëse për funksionet e transferuara te një person tjetër.
  5. Kontrata për delegimin e funksioneve duhet të përcaktojë se personi pranues i funksioneve të deleguara është i detyruar t'i japë shoqërisë së sigurimit informacionin e përmendur në paragrafin (2) të nenit 55 të këtij ligji, informacion të cilin shoqëria e sigurimit e përdor vetëm për qëllime mbikëqyrjeje.
  6. Autoriteti mund të miratojë rregullore për përcaktimin e kriterëve, rregullave dhe procedurave për delegimin e funksioneve të veçanta të shoqërisë së sigurimit.

Neni 54

Miratimi i delegimit të funksioneve

1. Autoriteti miraton delegimin e funksioneve të veçanta të shoqërisë së sigurimit nëse plotësohen të gjitha kërkesat e parashikuara në nenin 53 të këtij ligji.
2. Përveç sa është parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni, Autoriteti mund të miratojë delegimin e funksioneve të veçanta me kusht që të përmbushen edhe disa kushte shtesë që gjykohen të nevojshme për qëllime të mbrojtjes së interesit të të siguarve.
3. Autoriteti refuzon delegimin e funksioneve të veçanta të shoqërisë së sigurimit nëse nuk përmbushen kërkesat e parashikuara në nenin 53 të këtij ligji, apo në rastet kur duke u bazuar në llojin dhe volumin e funksioneve të deleguara, gjykon se rrezikohen interesat e të siguarve, apo kur gjykon se për shkak të delegimit të këtyre funksioneve, mund të rrezikohet apo bëhet e pamundur mbikëqyrja e ushtrimit të funksioneve të deleguara.
4. Autoriteti, brenda një periudhe 1 mujore, shqyrton dhe merr vendim në lidhje me kërkesën e shoqërisë së sigurimit për delegimin e funksioneve të veçanta të saj.
5. Autoriteti tërheq miratimin për delegimin e funksioneve të veçanta të saj:
  - a) nëse rrezikohen interesat e të siguarve;
  - b) nëse nuk përmbushen kërkesat e këtij neni dhe nenit 53 të këtij ligji;
  - c) nëse vështirësohet ose bëhet e pamundur mbikëqyrja e veprimtarisë së sigurimit.

Neni 55

Mbikëqyrja e ushtrimit të funksioneve të deleguara

1. Dispozitat e këtij ligji për mbikëqyrjen e shoqërive të sigurimit zbatohen rast pas rasti edhe për mbikëqyrjen e personit që do të ushtrojë funksionet e deleguara.
2. Shoqëria e sigurimit dhe personi që do të ushtrojë funksionet e deleguara, me kërkesën e Autoritetit paraqet të dhëna mbi statusin juridik, gjendjen financiare dhe veprimtarinë e personit juridik, e cila ka nënshkruar kontratën për delegimin e funksioneve të veçanta, si dhe çdo dokument dhe informacion tjetër të kërkuar nga Autoriteti.
3. Shoqëria audituese e shoqërisë së sigurimit ka të drejtë t'i kërkojë personit që do të ushtrojë funksionet e deleguara çdo informacion që lidhet me kryerjen e auditimit.
4. Personi që do të ushtrojë funksionet e deleguara duhet të bashkëpunojë me Autoritetin në lidhje me mbikëqyrjen e parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 56

Bashkimi dhe ndarja e shoqërisë së sigurimit

1. Bashkimi ose ndarja e shoqërisë së sigurimit bëhet vetëm me miratimin e Autoritetit.
2. Shoqëria e sigurimit të jetës paraqet në Autoritet një raport të hartuar nga aktuari i autorizuar, që vërteton se bashkimi ose ndarja nuk është në kundërshtim me interesat e siguruarve, të shoqërisë të sigurimit dhe të shoqërive të përfshira në këtë transaksion.
3. Autoriteti shqyrton kërkesën për bashkim ose ndarje dhe merr vendim pasi janë plotësuar kushtet dhe procedura e përcaktuar me rregullore të Autoritetit.
4. Autoriteti vendos për bashkimin e shoqërive të sigurimit vetëm pasi është marrë nga shoqëritë e sigurimit miratimi për bashkim nga Autoriteti i Konkurrencës.

Neni 57

Miratimi ose refuzimi i ndryshimeve

1. Çdo ndryshim i statutit të shoqërisë së sigurimit bëhet me miratimin paraprak të Autoritetit. Shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet një kërkesë të argumentuar për ndryshimet e propozuara të statutit.
2. Në rastin e rritjes së kapitalit, shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet të dhëna për burimin e kapitalit sipas nenit 16 të këtij ligji.
3. Në rastin e rritjes të kapitalit nga burime të brendshme, shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet të dhënat e kërkuara në lidhje me burimin e rritjes së kapitalit, një vërtetim të lëshuar nga shoqëria audituese, që vërteton mbi mjaftueshmërinë e këtyre burimeve brenda strukturës së shoqërisë, si dhe pagesën e shumës së papaguar të kapitalit.
4. Në rastin e zvogëlimit të kapitalit, shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet, një raport që përmban analizat për ndikimet në gjendjen financiare të shoqërisë dhe arsyet e zvogëlimit të kapitalit.
5. Autoriteti shprehet me shkrim, për miratimin ose refuzimin e ndryshimeve në statut brenda 1 muaji nga data e depozitimit të dokumentacionit të plotësuar.
6. Ndryshimet e statutit të cilat nuk janë miratuar nga Autoriteti nuk duhet të miratohen nga asambleja e përgjithshme e aksionarëve dhe nuk regjistrohen në QKR.
7. Dega e shoqërisë së huaj depoziton në Autoritet çdo ndryshim që i përket statutit të shoqërisë së huaj të sigurimit, degë e së cilës ajo është, brenda tre muajve nga data e ndryshimit. Në rast të ndryshimit të emrit të shoqërisë së huaj të degës të fjalë, afati i njoftimit në Autoritet është 1 muaj.
8. Shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet statutin e ndryshuar brenda 10 ditëve kalendarike nga regjistrimi në QKR të ndryshimeve të statutit.

KREU IV

KONTRATAT E SIGURIMIT

Seksioni I

Parime të përgjithshme

Neni 58

Kontrata e sigurimit

1. Kontrata e sigurimit është akti nëpërmjet së cilit siguruari merr përsipër rreziqe të caktuara, përkundrejt pagesës së primit, si dhe me ndodhjen e ngjarjes së sigurimit t'i paguajë të siguruarit, përfituesit apo palës së tretë, dëmshpërblimin ose një shumë në para.
2. Përveç sa parashikohet në dispozitat e Kodit Civil, kontratat e sigurimit përmbushin edhe kushtet e parashikuara nga ky ligj.

Neni 59

Forma

1. Kontrata e sigurimit bëhet me shkrim në formën e policës së sigurimit apo në formën e një akti tjetër të shkruar. Me kërkesë të personit të siguar, siguruari do t'i japë një dëshmi, certifikatë apo dokument tjetër të shkruar që vërteton nënshkrimin e kontratës.
2. Kërkesa me shkrim e të siguarit, drejtuar siguruarit, për të lidhur një kontratë sigurimi, si dhe përgjigjet me shkrim të të siguarit për pyetjet e bëra nga siguruari për rrethanat e rëndësishme që kanë të bëjnë me vlerësimin e natyrës dhe masës së rrezikut, janë pjesë përbërëse e kontratës.
3. Kontrata e sigurimit në distancë përfundohet përmes mjeteve të komunikimit në distancë në përputhje me legjislacionin në fuqi.
4. Kontrata e sigurimit me shkrim është e vlefshme edhe në rastet kur është hartuar në formën e një dokumenti elektronik në përputhje me dispozitat e ligjit për nënshkrimin elektronik dhe për dokumentin elektronik.

Neni 60

Kushtet e përgjithshme dhe kushtet e veçanta

1. Kontrata e sigurimit përmban kushtet e përgjithshme të hartuara në bazë të parimeve të mëposhtme:
  - a) personi i cili do të lidhë kontratën duhet të ketë një interes të sigurueshëm dhe të pretendojë të drejtat që rrjedhin nga kontrata;
  - b) shuma e siguar mund të jetë deri në vlerën e interesit të sigurueshëm por jo më e lartë se kjo vlerë, përveç se kur palët kanë rënë dakord shprehimisht dhe kur natyra e veprimtarisë/rrezikut e kërkon atë;
  - c) dëmet e ndodhura si pasojë e veprimeve apo mosveprimeve të paligjshme dhe të qëllimshme nuk mund të sigurohen;
  - d) rreziqet të cilat kanë ndodhur dhe/ose dihet që kanë ndodhur nuk mund të sigurohen;
  - e) një interes i siguar për vlerën e tij të plotë, nuk mund të sigurohet nga i njëjti siguar më shumë se një herë, përveç se kur siguruari në fjalë apo siguar tjetër janë plotësisht të informuar dhe kanë rënë dakord për detyrimet ndaj njëri tjetrit;
  - f) personat të cilat kanë përfitime monetare ose morale në vazhdimësinë e jetës të një personi tjetër mund të sigurojnë jetën e këtij personi.
2. Kontrata e sigurimit përveç dispozitave të parashikuara në Kodin Civil përmban edhe:
  - a) emrat dhe adresat e palëve;

- b) objektin e kontratës;
  - c) rrezikun e mbuluar dhe përjashtimet apo kufizime të tjera të mbulimit;
  - d) mënyrën dhe rastet e rinovimit, ndryshimit të kontratës;
  - e) mënyrën e anulimit pjesor apo tërësor të kontratës, mënyrat e llogaritjes dhe pagesës së vlerës së përfituar nga anulimi;
  - f) mënyrat e zgjidhje së plotë apo të pjesshme të kontratës;
  - g) detyrimet e palëve dhe pasojat juridike e mospërmbushjes së tyre;
  - h) mënyrën dhe afatet për pagesën e dëmshpërblimit, si dhe pasojat e mospagimit apo pagimit të pasaktë nga ana e shoqërisë së sigurimit;
  - i) shuma e sigurimit, mënyra e vlerësimit të saj, si dhe kushtet e pagesës;
  - j) primin e sigurimit dhe mënyrën e llogaritjes së tij;
  - k) kushtet e pagesës së primit dhe pasojat e mospagimit apo pagimit të pasaktë;
  - l) në rastet e axhustimit të primit, rregulla të detajuara për axhustimin e primit si dhe kohën e kryerjes së tij;
  - m) në rastin e nënshkrimit të kontratës nga ndërmjetësi, emrin, adresën dhe të dhëna të licencës së ndërmjetësit, si dhe kodin e identifikimit të tij;
  - n) datën dhe vendin e nënshkrimit të kontratës;
  - o) detyrimet e të siguruarit në rast të ndodhjes së ngjarjes së siguruar dhe barra e tij e provës;
  - p) rregulla në rast kthimi të investimeve në fushën e sigurimit të jetës për kontratat që lidhen me kuotat/aksionet e sipërmarrjeve të investimeve kolektive;
  - q) rregulla për kapitalizmin e anuiteteve në rastin e sigurimit të sëmundjeve, aksidenteve dhe palëve të treta, nëse ato shoqërohen me pagesa anuitetesh;
  - r) trajtimi i shërbimeve të siguruarit;
  - s) kushtet dhe shuma e pagesave paraprake, apo huatë e marra përkundrejt policave të sigurimit të jetës si dhe kthimi i tyre në rastet e përfundimit të kontratës para afatit.
3. Kushtet e përgjithshme publikohen në faqen e internetit të shoqërisë së sigurimit.
  4. Kushtet e përgjithshme të pranuar nga i siguruari janë pjesë integrale e kontratës së sigurimit. Në rast të mospërputhjes së kontratës së sigurimit me kushtet e përgjithshme, dispozitat të cilat janë të përcaktuara në kontratë do të prevalojnë.
  5. Siguruesi detyrohet të informojë konsumatorin për kushtet e përgjithshme të sigurimit përpara nënshkrimit të kontratës së sigurimit. Pyetësit të hartuar nga siguruesi i bashkëngjiten edhe kushtet e përgjithshme.
  6. Çdo ndryshim apo zëvendësim i kushteve të përgjithshme ose hartim i ri i tyre, gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës së sigurimit, është i vlefshëm dhe i detyrueshëm për të siguruarin vetëm nëse i janë njoftuar më parë dhe për të cilat ai ka dhënë miratimin me shkrim.
  7. Kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të kontratës së sigurimit duhet të jenë të shprehura qartë dhe lehtësisht të kuptueshme.
  8. Kontratës së sigurimit mund t'i shtohen edhe kushte të veçanta, që lidhen me çështje specifike, të cilat nuk bien në kundërshtim me parimet e përmendura në këtë nen.
  9. Kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të kontratës së sigurimit nuk duhet të jenë çorientuese dhe mashtruese, si dhe duhet të jenë të renditura qartësisht nën titullin e kushtit përkatës.
  10. Kushtet e kontratës së sigurimit nuk duhet të jenë në kundërshtim me dispozitat e legjislacionit në fuqi, praktikat në fushën e sigurimeve dhe parimet e ndershmërisë dhe

mirëbesimit. Mbulimi i përcaktuar në kontratën e sigurimit duhet të shprehet në mënyrë të qartë dhe të saktë me qëllim që të parandalohen çorientimi dhe mashtrimi, si dhe të mos shkelen të drejtat dhe përfitimet e të siguruarit. Përveç rrezikut të mbuluar kontrata e sigurimit duhet të shprehë rrezikun e përjashtuar. Rreziqet të cilat nuk janë të shprehura qartë në kontratë si të përjashtuara quhen të mbuluara.

11. Parimet, procedurat dhe çështjet teknike për kontratën e sigurimit të jetës përcaktohen në rregullore të miratuara nga Autoriteti.

Neni 61

Hyrja në fuqi e kontratës së sigurimit

Kontrata e sigurimit hyn në fuqi në datën e nënshkrimit të saj me kusht që të jetë paguar primi, ose kur parashikohet ndryshe nga palët në kontratë.

Neni 62

Dhënia e qëllimshme e informacioneve të pasakta

1. Përveç sa parashikohet në Kodin Civil, në rastin kur pas lidhjes së kontratës rezulton se dhënia e informacioneve të pasakta ose të rreme apo mosdhënia e informacionit nga i siguruari, është e natyrës së tillë që siguruasi mund të kishte përfunduar kontratën por me kushte të ndryshme, atëherë siguruasi ka të drejtë të kërkojë ndryshim të kontratës. E drejta për të kërkuar ndryshim nga siguruasi ushtrohet brenda 1 muaji nga marrja në dijeni e informacionit të sipërpërmendur. Në rast se i siguruari nuk pranon propozimin për ndryshim të kontratës të siguresit brenda 2 javësh nga marrja e njoftimit atëherë kontrata zgjidhet në përputhje me dispozitat e Kodit Civil.
2. Siguruasi mund të refuzojë t'i paguajë të siguruarit, tërësisht apo pjesërisht shumën e sigurimit apo dëmshpërblimin, në rastin kur ngjarja e siguruar ndodh në rrethanat e dhënies së informacionit të pasaktë ose të rremë apo mosdhënies së informacionit nga i siguruari, nëse dhënia e informacioneve të pasakta ose të rreme apo mosdhënia e informacionit ka ndikuar në ndodhjen e ngjarjes së siguruar. Nëse këto rrethana kanë ndikuar vetëm në rritjen e shumës së dëmshpërblimit, siguruasi nuk refuzon pagesën e dëmit por e redukton atë në raport të drejtë me diferencën e primit të paguara dhe primit që do të paguhej nëse do të njihej gjendja e vërtetë e fakteve.

Neni 63

Dhënia jo e qëllimshme informacioneve të pasakta

1. Përveç sa parashikohet në Kodin Civil, në rastin kur pas lidhjes së kontratës rezulton se i siguruari në mënyrë të paqëllimshme ka dhënë informacione të pasakta ose të rreme apo lënie në harresë të informacionit, secila palë e kontratës së sigurimit mund të propozojë ndryshimin e kontratës brenda 2 javëve nga marrja në dijeni e fakteve në fjalë.
2. Në rastin kur njëra nga palët nuk pranon propozimin e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, brenda afatit të përcaktuar, pala e cila ofron ndryshimin ka të drejtë të zgjidhë kontratën dhe njofton me shkrim palën tjetër.

3. Në rast të zgjidhjes së kontratës sipas parashikimeve të paragrafit (2) të këtij neni, siguruesi rimbursos pjesën e paguar të primit, pjesë e cila i korrespondon periudhës së papërfunduar të kontratës së sigurimit.

Neni 64

Njoftimi i rrethanave të reja

1. Përveç sa parashikohet në Kodin Civil, i siguruari gjatë kohës që kontrata është në fuqi informon siguruesin për çdo ndryshim rrethanash, menjëherë pas marrjes në dijeni të tyre.
2. Përveç sa parashikohet në Kodin Civil, nëse i siguruari nuk njofton siguruesin sipas përcaktimeve të paragrafit (1) të këtij neni, zbatohen rast pas rasti dispozitat e neneve 62 dhe 63 të këtij ligji.
3. I siguruari, në rast ndryshimi të adresës së tij, është i detyruar të informojë menjëherë më shkrim siguruesin. Përpara marrjes së njoftimit për ndryshim adrese, çdo njoftim i dërguar në adresën e të siguarit nga siguruesi në përputhje me kushtet e kontratës, quhet i dërguar dhe i marrë në mënyrë të rregullt nga i siguruari, dhe si rrjedhojë do të lindin të gjitha pasojat juridike të përcaktuara në kontratë.

Neni 65

Pagesa e primit të sigurimit

1. Primi i sigurimit për sigurimin ndaj një rreziku të përcaktuar në kontratën e sigurimit, është shuma e plotë apo kësti i parë i anuitetit që paguhet në datën e nënshkrimit të kontratës apo kur parashikohet ndryshe nga palët në kontratë,
2. Nëse gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës, rreziku i siguar rritet apo zvogëlohet në mënyrë të konsiderueshme, palët mund të kërkojnë përkatësisht rritje apo zvogëlim të primit apo zgjidhje kontrate.

Neni 66

Pagesa e dëmshpërblimit apo shumës së sigurimit

1. Në rastin e ndodhjes së ngjarjes së siguar, siguruesi është i detyruar t'i japë të siguarit dëmshpërblimin apo shumën e sigurimit.
2. Siguruesi trajton çdo kërkesë për dëmshpërblim si dhe kryen pagesën në masën e duhur dhe brenda afatit të përcaktuar në kontratën e sigurimit.
3. Kërkesat për dëmshpërblim trajtohen nga siguruesi në kohë, në mënyrë të paanshme, të drejtë dhe transparente.
4. Siguruesi krijon një sistem të brendshëm për trajtimin e kërkesave për dëmshpërblim, si dhe harton dhe miraton procedura të brendshme për trajtimin dhe zgjidhjen e këtyre kërkesave.
5. Siguruesi nuk është i detyruar të paguajë shumën e cila tejkalon kufirin e shumës së sigurimit, përveç se kur parashikohet ndryshe nga palët në kontratë.

Neni 67

Interes i sigurueshëm dhe përfundimi i kontratës së sigurimit

1. Kontrata e sigurimit është e pavlefshme, në qoftë se interesi i sigurueshëm nuk ka ekzistuar asnjëherë ose ka pushuar së qeni para përfundimit të kontratës.
2. I siguruari ka të drejtë të kërkojë rimbursim për shumën e plotë të primit të paguar apo shumën e paguar të anuiteteve, përveç rastit kur i siguruari ka qenë apo duhet të ishte në dijeni të mungesës së interesit të sigurueshëm.
3. Kur interesi i sigurueshëm, gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës, bie në një nivel shumë të ulët, kontrata e sigurimit do të zgjidhet. Në këtë rast, siguruesi ka të drejtë të mbajë primin, prim ky i cili i korrespondon periudhës që nga hyrja në fuqi e kontratës deri në zgjidhjen e saj.
4. Kontrata e sigurimit përfundon kur mbaron afati i vlefshmërisë sipas dispozitave të saj të nënshkruara nga palët, si dhe në rastet e parashikuara nga legjislacionin në fuqi.

Seksioni II Informimi

Neni 68 Detyrimi për informim

Shoqëria e sigurimit dhe ndërmjetësit duhet të informojnë të siguarin përpara nënshkrimit të kontratës në lidhje me subjektin e sigurimit, mbulimin, dhe çështje të tjera. Detyrim për informim fillon para nënshkrimit të kontratës dhe vazhdon gjatë periudhës të vlefshmërisë të kontratës.

Neni 69 Parimet e përgjithshme të detyrimit për informim

1. Siguruesi informon me shkrim personin që ka nënshkruar kontratën e sigurimit. Siguruesi garanton që informacioni i komunikuar palëve të jetë i mjaftueshëm.
2. Siguruesi para nënshkrimit dhe gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës, duke u mbështetur në parimin e mirëbesimit, ndihmon konsumatorin për të kuptuar aspektet teknike të mbulimit të sigurimit dhe elementet e tjera të kontratës së sigurimit, nëpërmjet dhënies së informacionit me gojë dhe me shkrim, duke mos vepruar në mënyrë mashtruese dhe çorientuese.
3. Siguruesi para nënshkrimit dhe gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës informon konsumatorin për çdo konflikt interesi që mund të ketë me një palë tjetër, duke përfshirë të gjitha lidhjet ekonomike dhe juridike, të cilat ndikojnë në përmbushjen e detyrimeve të siguruarit ndaj konsumatorit.
4. Të gjitha detyrimet e siguruarit para nënshkrimit dhe gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës zbatohen edhe për ndërmjetësit.
5. Siguruesi përmbush detyrimin për informim edhe përkundrejt personave të tjerë që përfitojnë nga kontrata e sigurimit, në rast se kërkohet nga personat në fjalë.

Neni 70 Pasojat juridike në rast të mospërmbushjes së detyrimit për informim

Nëse siguruesi ose ndërmjetësi nuk përmbush detyrimin për informim, jep informacion të natyrës mashtruese dhe çorientuese, nuk jep informacionin e duhur në përputhje me nenin 71 e këtij ligji, ose informacioni i dhënë është në kundërshtim me faktet e ndodhura përpara nënshkrimit apo gjatë periudhës të vlefshmërisë të kontratës, si dhe nëse dhënia e këtij informacioni ndikon në vendimmarrjen e të siguararit, ky i fundit ka të drejtë të zgjidhë kontratën dhe të kërkojë pagesën e dëmshpërblimit për dëmin të shkaktuar, nëse ka.

Neni 71

Detyrimi për informim përpara nënshkrimit të kontratës

1. Siguruesi dhe ndërmjetësit detyrohen t'i japin me shkrim çdo konsumatori, përpara nënshkrimit të kontratës së sigurimit, të gjithë informacionin e nevojshëm në lidhje me llojin përkatës të sigurimit. Ky informacion përmban:
  - a) emrin e shoqërisë, formën juridike dhe strukturore të saj, si dhe adresën e selisë qendrorë të shoqërisë;
  - b) adresën e selisë qendrore të degës, nëpërmjet së cilës bëhet nënshkrimi i kontratës së sigurimit;
  - c) procedurat e brendshme të trajtimit të kërkesave për dëmshpërblim, si dhe strukturën përgjegjëse, nëse ka, për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve;
  - d) rreziqet e mbuluara dhe të përjashtuara, si dhe mundësitë për ndryshimin e kontratës në përputhje me kushtet e përgjithshme;
  - e) afatet dhe mënyrat e përfundimit të kontratës;
  - f) metodat e llogaritjes të primit, afatet dhe mënyrat e pagesës së tij, pasojat e mos pagesës së primit, si dhe masat e primit që i korrespondojnë mbulimit bazë dhe shtesë;
  - g) kërkesat dhe afatet për pagesën e dëmshpërblimit dhe shumës së sigurimit;
  - h) metodat e llogaritjes dhe shpërndarjes të bonuseve, nëse ka;
  - i) mënyrat e llogaritjes të vlerës së kompensueshme dhe të reduktueshme të shumës së sigurimit, në rastet e përfundimit të parakohshëm të pagesave, si dhe masën e vlerës së garantuar nga kontrata e sigurimit;
  - j) në rastet e kontratës që lidhet me kuotat/aksionet e sipërmarrjeve të investimeve kolektive, listën e plotë të sipërmarrjeve të caktuara të investimeve kolektive, në të cilat fondet e kontratës së jetës mund të investohen, si dhe karakteristikat e aktiveve nga të cilat përbëhen fondet e këtyre sipërmarrjeve;
  - k) procedurat jashtë gjyqësore, për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet palëve në lidhje me kontratën e sigurimit, në përputhje me rregullat e brendshme të siguruesit pa ndikuar në të drejtën e ankimimit në gjykatë;
  - l) kushtet e përfundimit të njëanshëm të kontratës;
  - m) të dhëna të përgjithshme për taksat/tatimet dhe komisionet në lidhje me kontratën e sigurimit.
2. Përjashtimisht nga përcaktimi i paragrafit (1) të këtij neni, informacioni në fjalë mund të jepet me gojë nëse kërkohet nga konsumatori, nëse ky i fundit kërkon mbulim të menjëhershëm. Në këtë rast menjëherë pas nënshkrimit të kontratës, siguruesi i jep konsumatorit edhe informacionin me shkrim.

Neni 72

Informacioni i detyrueshëm në kushtet e kontratës

1. Siguruesi dhe ndërmjetësi informojnë të siguarin për çdo ndryshim të legjislacionit të sigurimeve, falimentimit, bashkimit, zotërimit, likuidimit apo mbylljes së shoqërisë në çdo lloj mënyre, tërheqjes së licencës për një klasë të caktuar apo të gjitha klasat e sigurimit, si dhe për çdo ndryshim apo ngjarje tjetër e cila ndikon në të drejtat dhe detyrimet e siguarit, brenda 10 ditësh kalendarike nga data e ndodhjes së ngjarjes.
2. Siguruesi dhe ndërmjetësi përbushin detyrimin për informim gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës, nëpërmjet postës, faksit, telegrafit, postës elektronike, si dhe nënshkrimit elektronik të sigurt.
3. Detyrimi për informim i kryer nëpërmjet telefonit ose shërbimit të qendrës së komunikimit, quhet i përbushur nëse biseda telefonike regjistrohet nga një mjet magnetik apo digjital, si dhe siguruesi mund ta vërtetojë këtë gjë.
4. Autoriteti mund të miratojë rregulla në lidhje me informacione të tjera shtesë që duhen njoftuar përpara nënshkrimit dhe gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës, duke përfshirë këtu edhe kontratën në distancë.

Neni 73

Përmbajta e njoftimit

1. Njoftimi i drejtohet të siguarit në gjuhën shqipe dhe përmbajtja e njoftimit referuar në nenin 71 dhe 72 të këtij ligji, shprehet në mënyrë të qartë dhe të saktë.
2. Informacioni mund të jepet në një gjuhë tjetër, përveç gjuhës shqipe, nëse kërkohet nga i siguruari ose konsumatori dhe nëse siguruesi është dakord.

Seksion III

Kontrata të tjera

Neni 74

Kontrata e bashkësigurimit

1. Përmes një kontrate bashkësigurimi, dy apo më shumë sigurues shpërndajnë ndërmjet tyre përgjegjësitë e ndërmarra nëpërmjet një kontrate sigurimi të nënshkruar nga njëri prej tyre, ose nëpërmjet një kontrate për t'u nënshkruar.
2. Palët në një kontratë bashkësigurimi duhet të përcaktojnë:
  - a) siguruesin kryesor;
  - b) pjesën përkatëse për të cilat siguruesit marrin përsipër përgjegjësitë;
  - c) shpërndarjen e primeve të sigurimit;
  - d) kushtet e përgjithshme të zbatueshme.
3. Çdo marrëdhënie me të siguarin sipas kontratës së sigurimit, kryhet nga siguruesi kryesor përveçse kur është përcaktuar ndryshe. Siguruesi kryesor është përgjegjës për kontratën në emër dhe për llogari të të gjithë bashkësiguruesve.
4. Brenda 7 ditësh kalendarike nga nënshkrimi i kontratës së sigurimit, siguruesi kryesor, informon të siguarin për rrethanat e përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni, në raste kur këto rrethana nuk janë të shprehura në kontratën e sigurimit. Në rastet kur i siguruari është një person fizik, njoftimi bëhet në përputhje me nenin 71, të këtij ligji.

5. I siguruari ka të drejtë të zgjidhë kontratën e sigurimit përmes një njoftimi me shkrim drejtuar siguruesit kryesor, brenda 7 ditësh kalendarike nga dita e marrjes së njoftimit të përmendur në paragrafin (4) të këtij neni.
6. Pasi i siguruari ka marrë njoftimin sipas paragrafit (4) të këtij neni, çdo bashkësigurues është përgjegjës për pjesën e tij në përputhje me masën e përgjegjësive të marra përsipër, përveçse kur parashikohet ndryshe nga kontrata e sigurimit.

Neni 75

Kontratat e sigurimit të mbrojtjes ligjore

1. Sipas kontratës së sigurimit të mbrojtjes ligjore mbuluar në klasën 17 të Aneksit I, siguruesi merr përsipër të mbulojë shpenzimet e të siguruarit në lidhje me pjesëmarrjen në procese gjyqësore, para-gjyqësore, administrative dhe arbitrazhi, si dhe ofrimin e shërbimeve të tjera që lidhen drejtpërsëdrejti me mbulimin e sigurimit, dhe më konkretisht ofrimin e shërbimeve kur personi i siguruar:
  - a) kërkon dëmshpërblim për dëme të ndodhura atij;
  - b) përfaqësohet apo mbrohet nga një person tjetër në lidhje me padi të ngritura kundër tij.
2. Dispozitat e këtij neni nuk zbatohen për:
  - a) rastet e çështjeve ligjore dhe rreziqeve që lindin apo kanë lidhje me përdorimin e mjeteve detare;
  - b) rastet e përfaqësimit dhe mbrojtjes të një personi të siguruar nga ana e shoqërisë së sigurimit, e cila në këtë rast po vepron edhe në mbrojtje të interesave të veta, në lidhje me padi të ngritura për kontratat e përgjegjësive ndaj palëve të treta.

Neni 76

Forma dhe përmbajtja e kontratës së sigurimit të mbrojtjes ligjore

1. Kontrata e sigurimit të mbrojtjes ligjore hartohet dhe nënshkruhet:
  - a) plotësisht e veçuar nga kontrata që mbulon rreziqe të tjera; ose
  - b) si një pjesë e veçantë e kontratës që mbulon rreziqe të tjera, ku përcaktohen lloji i sigurimit të mbrojtjes ligjore që mbulohet dhe pjesa e primit që i takon këtij sigurimi.
2. Kontrata e sigurimit të mbrojtjes ligjore përmban në mënyrë të qartë:
  - a) procedurat e trajtimit të kërkesave për dëmshpërblim që zbatohen nga siguruesi nëpërmjet përmbushjes të paktën e një prej kërkesave të mëposhtme:
    - i. të garantojë që personi i cili po merret me trajtimin e kërkesës për dëmshpërblim, të ngritur nga i siguruari nuk ushtron të njëjtën ose veprimtari të ngjashme në një klasë tjetër sigurimi brenda shoqërisë së sigurimit apo te një sigurues tjetër i cili ka lidhje me siguruesin në fjalë;
    - ii. në rast kur mbulohen rreziqet e sigurimit të mbrojtjes ligjore dhe rreziqe të tjera sipas klasave të Aneksit I, do të transferojë trajtimin e kërkesave për dëmshpërblim të ngritura për sigurimin e mbrojtjes ligjore, te një person tjetër juridik;
    - iii. do t'i mundësojë të siguruarit të drejtën për të autorizuar një përfaqësues ligjor sipas zgjedhjes së tij, për të mbrojtur interesat e të siguruarit që nga çasti kur të siguruarit i lind e drejta për të kërkuar dëmshpërblim sipas kontratës së sigurimit.
  - b) të drejtat e të siguruarit sipas përcaktimeve të nenit 77 të këtij ligji.

Neni 77
E drejta e zgjedhjes

1. I siguruari ka të drejtë, sipas zgjedhjes së tij, të autorizojë një përfaqësues ligjor apo një person tjetër, i cili të përfaqësojë të siguarin në një nga procedurat e përmendura në paragrafin (1) të nenit 75. Personi i autorizuar nga i siguruari nuk merr udhëzime nga siguruesi në lidhje me veprimtarinë e tij.
2. I siguruari ka të drejtën e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, edhe në rast kur ka konflikt të interesit me siguruesin. Siguruesi informon të siguarin për të drejtën sipas përcaktimeve të këtij neni në rastet të konfliktit të interesit dhe mosmarrëveshjeve me të siguarin.

Neni 78
Kontrata e sigurimit të asistencës

1. Përmes kontratës së sigurimit të asistencës që mbulon klasën 18 të Seksionit A, Aneksit I, siguruesi merr përsipër, kundrejt pagesës së primit të sigurimit, të garantojë asistencë të drejtpërdrejtë për një person i cili ndodhet në vështirësi gjatë udhëtimit si rrjedhojë e një ngjarjeje aksidentale. Ngjarjet dhe kushtet për ofrimin e asistencës përcaktohen në kontratën e sigurimit.
2. Siguruesi ofron asistencën në para apo në natyrë në përputhje me kushtet e përcaktuara në kontratë.
3. Kontrata e sigurimit të asistencës nuk mbulon korrigjime, riparime, shërbime garancie të pronës, dhe shpenzimet në lidhje me ndërmjetësimin për gjetjen dhe ofrimin e asistencës.

Neni 79
Verifikimi i kushteve të përgjithshme dhe të veçanta të kontratës

1. Shoqëria e sigurimit përpara nxjerrjes në treg të kontratave të sigurimit paraqet në Autoritet kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të kontratës së sigurimit si dhe çdo ndryshim të tyre.
2. Autoriteti verifikon përputhshmërinë e kontratave me dispozitat e Kodit Civil dhe të këtij ligji, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e depozitimit të tyre.
3. Nëse Autoriteti konstaton se kushtet e kontratës së sigurimit nuk janë në përputhje sipas parashikimeve të këtij neni ia kthen ato shoqërisë së sigurimit për ndryshimin e tyre në përputhje me legjislacionin.
4. Nëse Autoriteti brenda 30 ditëve kalendarike nuk shprehet sipas përcaktimeve të këtij neni shoqëria e sigurimit nxjerr në treg kontratën në fjalë.

Seksioni IV*
Legjislacioni i zbatueshëm në një kontratë sigurimi

Neni 80
Legjislacioni i zbatueshëm në kontratën e sigurimit të jo-jetës

1. Kur rreziku ndodhet në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe/ose i siguruari ka vendbanimin e tij ose selinë qendrore të tij në territorin e Republikës së Shqipërisë, zbatohet legjislacioni i Republikës së Shqipërisë.
2. Kur rreziku ndodhet në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe i siguruari nuk e ka vendbanimin e tij ose selinë qendrore të tij në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe anasjelltas, palët mund të zgjedhin legjislacionin e zbatueshëm ndërmjet legjislacionit të Republikës së Shqipërisë dhe atij të vendeve të Bashkimit Evropian.
3. Në rastet kur i siguruari ushtron veprimtari si i vetëpunësuar dhe kontrata mbulon dy ose më shumë rreziqe që lidhen me veprimtarinë e profesionit të tij dhe rreziqet ndodhen brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, si dhe në një apo më shumë vende anëtare, palët kanë të drejtë të vendosin si legjislacionin e zbatueshëm legjislacionin e vendit anëtar ku ndodhet një nga rreziqet, ose legjislacionin e vendit anëtar ku i siguruari ka vendbanimin e tij ose selinë qendrore.
4. Autoriteti mund të miratojë rregulla të tjera për sa i përket legjislacionit të zbatueshëm në rastet kur kontratat e sigurimit kanë elemente që lidhen me vendet anëtare.

Neni 81

Legjislacioni i zbatueshëm në kontratën e sigurimit të jetës

1. Në rastet kur rreziku ndodhet në Republikën e Shqipërisë, zbatohet legjislacioni i Republikës së Shqipërisë, ndërsa në rastet kur rreziku ndodhet në vendin anëtar, zbatohet legjislacioni i vendit anëtar.
2. Në rastet kur i siguruari është shtetas i Republikës së Shqipërisë që ka vendbanimin e tij në Bashkimi Evropian, palët mund të zgjedhin si ligj të zbatueshëm legjislacionin e Republikës së Shqipërisë. Kur i siguruari është një shtetas i një vendi të Bashkimit Evropian që ka vendbanim në Republikën e Shqipërisë, palët mund të zgjedhin zbatimin e legjislacionit të këtij vendi të Bashkimit Evropian, ose një legjislacion tjetër kur legjislacioni i vendit të Bashkimit Evropian ku i siguruari ka vendbanim të përhershëm, e lejon atë.
3. Autoriteti mund të miratojë rregulla të tjera për sa i përket legjislacionit të zbatueshëm në rastet kur kontratat e sigurimit kanë elemente që lidhen me vendet anëtare.

Neni 82

Dispozitat e detyrueshme të legjislacionit vendas

Dispozitat e këtij seksioni nuk përjashtojnë të drejtën e zbatimit të dispozitave të këtij ligji apo ligjeve të tjera të cilat rregullojnë në mënyrë të detyrueshme thelbin e marrëdhënies juridike që është baza e kontratës së sigurimit, duke mos marrë parasysh se cili legjislacion është i zbatueshëm.

Seksioni V

Mbrojtja e konsumatorit

Neni 83

Informimi i publikut

1. Shoqëria e sigurimit merr të gjitha masat teknike dhe administrative për të krijuar infrastrukturën e teknologjisë së informacionit në përputhje me rregullat e miratuara nga Autoriteti, për informimin e të siguruarit apo personave të tjera të interesuar për sa i përket zhvillimeve dhe ndryshimeve ligjore në sektorin e sigurimeve.
2. Shoqëria e sigurimit në përputhje me dispozitat e këtij ligji krijon dhe mban faqe interneti zyrtare për të përmbushur në mënyrë më efektive detyrimin për informim.
3. Shoqëria e sigurimit përgatit faqe interneti dhe formate lehtësisht të lexueshme të informacioneve të mëposhtme, në një link të aksesueshëm veçmas nga faqja kryesore e internetit, për përmbushjen e detyrimit të informim të personave të interesuar:
  - a) informacione të përgjithshme rreth shoqërisë së sigurimit, aksionarëve dhe strukturës administrative, si dhe kapitalit;
  - b) klasat e sigurimit ku ushtron veprimtari, shërbimet e sigurimit dhe produktet e ofruara për ato klasa;
  - c) informacione për kushtet e veçanta, rreziqet dhe mbulimet që nuk ofrohen rregullisht për një produkt sigurimi, por që mund të përfshihen si shtesë në dispozitat e kushteve të veçanta;
  - d) informacione për të drejtat dhe detyrimet e policë mbajtësit, të siguruarit dhe palëve të tjera të interesuara, si dhe për procedurën që duhet ndjekur në rast të ndodhjes së rrezikut;
  - e) informacionin për taksat/tatimet e zbatueshme;
  - f) adresa, adresa e postës elektronike, numri i telefonit dhe faksit të të gjitha strukturave dhe njësive të shoqërisë së sigurimit, përfshirë edhe atë të selisë qendrore të saj;
  - g) adresa, numri i telefonit dhe faksit të njësive të shoqërisë së sigurimit;
  - h) procedurën për trajtimin e kërkesës për dëmshpërblim;
  - i) formularët elektronikë që i lejojnë të siguruarit dhe palëve të tjera të interesuara, të depozitojnë kërkesa për informacion dhe dëmshpërblim nëpërmjet internetit;
  - j) statistika dhe informacione të tjera të rëndësishme;
  - k) pasqyrat financiare më të fundit të audituara, së bashku me opinionin e audituesit.
4. Shoqëria e sigurimit krijon infrastrukturën teknologjike të informacionit që t'i mundësojë të siguruarit dhe palëve të tjera të interesuara, në mënyrë të përditësuar përmes internetit, informacionin e mëposhtëm:
  - a) për kontratën e sigurimit;
  - b) për kontratat e jetës, përveç sa parashikohet në germën (a) të këtij paragrafi, për primet llogaritura dhe të akumuluar, mbulimet e ofruara dhe shumat e tyre, zbritjet e mundshme duke përfshirë këtu edhe komisionet, shpenzimet administrative dhe shpenzime të tjera, shumat e akumuluar dhe bonuset nëse ka, shumën e heqjes dorë nga kontrata e sigurimit, bonuset dhe rabatet, statusin e kontratës objekt bonusi dhe rabati;
  - c) të dhëna të tjera të përcaktuara nga Autoriteti për publikim.

Neni 84

Veprimtaria promovionale

1. Veprimtaria promociionale dhe informacionet rreth shoqërisë së sigurimit dhe produkteve që ofrojnë në treg, duhet të përmbajnë të dhëna të qarta, të vërteta dhe të plota.
2. Shoqëria e sigurimit është përgjegjëse për publikimin e informacioneve sipas kritereve të paragrafit (1) të këtij neni.
3. Informacioni promociional përfshin të gjithë informacionin dhënë palëve të treta apo policë mbajtësve të mundshëm, përmes publicitetit në median e shkruar dhe vizive, takimeve, telefonatave, internetit dhe medias elektronike, televizionit interaktiv, si dhe çdo mjeti tjetër përmes së cilit arrihet qëllimi i promociionit.
4. Dispozitat e këtij neni janë të detyrueshme edhe për ndërmjetësit kur ata kryejnë aktivitete publicitare në mënyrë të pavarur.

Neni 85

Detyrimi i shoqërisë së sigurimit

1. Kur shoqëria e sigurimit jep informacion promociional rreth saj dhe produkteve të ofruara në treg, ajo:
  - a) nuk duhet të fshehë apo të tregojë në mënyrë mashtruese e çorientuese qëllimin e promociionit dhe të informacionit;
  - b) duhet të japë një përshkrim të plotë, të saktë, të qartë dhe të vërtetë të produktit të sigurimit, të detyrimeve ligjore, kthimet e vlerësuara, si dhe një përshkrim të rrezikut që rrjedh nga këto produkte;
  - c) duhet të mbështesë faktet e dhëna me dokumente origjinale;
  - d) nuk duhet të deklarojë tregues të rremë apo të pavërtetuar për shoqërinë e sigurimit, pozicionin që ajo zë në treg dhe produktet e saj;
  - e) duhet të garantojë se informacioni, është i njëjtë dhe konsekuent për nga pamja, përmbajtja dhe forma;
2. Çdo informacion promociional depozitohet në Autoritet për miratim përpara publikimit të tij.
3. Autoriteti mund të hartojë rregulla për procedurën e miratimit, korrigjimin apo ndalimin e informacionit promociional.

Neni 86

Ankimimi

1. Nëse i siguruari gjykon se shoqëria e sigurimit nuk i përmbahet kushteve të vendosura në kontratën e sigurimit, ai mund të paraqesë një ankesë pranë shoqërisë së sigurimit.
2. Shoqëria e sigurimit i përgjigjet çdo ankesë të depozituar me shkrim apo në formë elektronike nga siguruari apo persona të tjerë të interesuar dhe jep çdo informacion të kërkuar që ka lidhje me kontratën e sigurimit, brenda 15 ditësh pune nga data e marrjes së kërkesës në fjalë.
3. Shoqëria e sigurimit krijon një sistem të brendshëm për trajtimin e ankesave dhe procedura të brendshme për trajtimin dhe zgjidhjen e këtyre ankesave.
4. Ankesat e të siguriesve trajtohen në mënyrë të paanshme dhe brenda afatit të përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni.

5. I siguruari ka të drejtë t'i drejtohet Autoritetit për çdo pakënaqësi të trajtimit të ankesës së tij nga shoqëria e sigurimit.
6. Autoriteti kur e gjykon të nevojshme, i kthen për rishqyrtim shoqërisë së sigurimit çështjen e ankimuar. Autoriteti brenda kompetencave të tij mbikëqyrëse ka të drejtë të kontrollojë nëse shoqëria e sigurimit zbaton praktikën e mira dhe rregullat profesionale.
7. Procedurat dhe shqyrtimi i ankimimit përcaktohen me rregullore nga ana e Autoritetit.

Neni 87

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Shoqëria e sigurimit vendos procedurën e përshtatshme për zgjidhjen jashtë gjyqësore të mosmarrëveshjeve ndërmjet të siguruarve, policëmbajtësve apo konsumatorëve me shoqërinë e sigurimit apo ndërmjetësit.
2. Shoqëria e sigurimit publikon informacionin për rregullat e zgjidhjes jashtë gjyqësore të mosmarrëveshjeve si pjesë e kushteve të kontratës së sigurimit.
3. Në rastet e lindjes së mosmarrëveshjes për shkak të keqinterpretimeve të kushteve të kontratës së sigurimit, të hartuara nga siguruari, zgjidhja e mosmarrëveshjeve do të bëhet duke interpretuar kushtet në favor të të siguruarit.

KREU V

SEKRETI PROFESSIONAL

Seksioni I

Të dhënat konfidenciale

Neni 88

Konfidencialiteti

Shoqëria e sigurimit dhe ndërmjetësit janë të detyruar të ruajnë konfidencialitetin e të dhënave, fakteve dhe rrethanave që kanë të bëjnë me të siguruarit, të dhëna me të cilat njihen gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre.

Neni 89

Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit

1. Anëtarët e këshillit të administrimit, administratori, funksionarët kryesorë, drejtorët, aksionarët, të punësuarit dhe çdo person tjetër i shoqërisë së sigurimit, dhe ndërmjetësimi, i cili gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tij përdor të dhënat e përcaktuara në nenin 88 të këtij ligji, si dhe Byroja Shqiptare e Sigurimit nuk duhet t'ia japë ato palëve të treta, t'i përdorë kundër interesave të shoqërisë së sigurimit dhe konsumatorëve të saj apo të mundësojë përdorimin e tyre nga palë të treta.
2. Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit nuk zbatohet nëse:
  - a) i siguruari miraton shprehimisht me shkrim nxjerrjen e tyre;
  - b) të dhënat kërkohen në procese gjyqësore dhe një kërkesë e tillë është bërë me shkrim nga gjykata kompetente;
  - c) të dhënat kërkohen në procese hetimore nga organi i prokurorisë;

- d) në rastet e parashikuara në aktet ligjore dhe nënligjore për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit;
  - e) informacioni kërkohet nga Autoriteti ose nga autoritetet e tjera mbikëqyrëse me qëllim ushtrimin e mbikëqyrjes brenda kompetencave të tyre;
  - f) informacioni kërkohet nga organet tatimore;
  - g) informacioni jepet sipas dispozitave të ligjit “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit.
3. Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit zbatohet edhe pasi personat e përmendura në paragrafin (1) të këtij neni largohen nga shoqëria e sigurimit apo nëse nuk janë më aksionarë, anëtarë të këshillit të administrimit, administratorë apo drejtorë.
  4. Autoriteti, autoritetet e tjera mbikëqyrëse, organet hetimore dhe gjyqësore e përdorin informacionin e parashikuar në paragrafin (2) të këtij neni vetëm për qëllimet për të cilat është dhënë informacioni.

Neni 90

Mbledhja, ruajtja dhe përdorimi i të dhënave personale

1. Shoqëria e sigurimit mbledh, ruan, depoziton dhe përdor të dhënat personale, të cilat janë të nevojshme për nënshkrimin e policave të sigurimit dhe për zgjidhjen e ankesave që rrjedhin nga çdo çështje sigurimi sipas këtij ligji, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore “Për mbrojtjen e të dhënave personale”.
2. Shoqëria e sigurimit krijon, ruan, dhe mirëmban bazat e të dhënave:
  - a) për personat e siguruar;
  - b) për dëmet e ndodhura;
  - c) për vlerësimin e mbulimit të sigurimit dhe shumat e dëmshpërblimit.

KREU VI

ADMINISTRIMI I RREZIKUT

Seksioni I

Dispozita të Përgjithshme

Neni 91

Rregullat e administrimit të rrezikut

1. Shoqëria e sigurimit zotëron në çdo kohë një nivel të mjaftueshëm kapitali në raport me volumnin dhe klasat e sigurimit në të cilat ushtron veprimtari, si dhe natyrës së rreziqeve ndaj të cilave është e ekspozuar.
2. Shoqëria e sigurimit ushtron veprimtarinë e saj në mënyrë që të garantojë se rreziqet ndaj të cilave shoqëria është e ekspozuar në një klasë të caktuar apo në të gjitha klasat e sigurimit, nuk tejkalon asnjëherë vlerat apo kufijtë e përcaktuar në këtë ligj apo në aktet nënligjore në zbatim të tij.
3. Shoqëria e sigurimit ushtron veprimtarinë e vet në mënyrë që të përmbushë detyrimet e saj kur u vjen afati i pagimit (parimi i likuiditetit), si dhe të përmbushë në kohë e në vazhdimësi të gjitha detyrimet e saj (parimi i aftësisë pagueuse).

4. Shoqëria e sigurimit harton dhe miraton politika e procedura të qarta dhe të hollësishme për identifikimin, matjen, monitorimin dhe parandalimin e rreziqeve ndaj të cilave ekspozohet gjatë ushtrimit të veprimtarisë.

Seksioni II

Kapitali i shoqërisë së sigurimit

Neni 92

Kapitali i shoqërisë së sigurimit

1. Për qëllime të zbatimit të rregullave të administrimit të rrezikut, kapitali i shoqërisë së sigurimit (këtej e tutje “kapitali”) llogaritet në përputhje me metodologjinë e përcaktuar në këtë ligj apo në aktet nënligjore të nxjerra nga Autoriteti.
2. Shoqëria e sigurimit gjatë gjithë veprimtarisë së saj zotëron një kapital të mjaftueshëm që përbën dhe aftësinë paguese të saj.
3. Aftësia paguese përbëhet nga aktivet e shoqërisë së sigurimit, të lira nga çdo përgjegjësi e parashikueshme, duke zbritur prej tyre çdo aktiv të patrupëzuar.
4. Për llogaritjen e kapitalit të shoqërisë së sigurimit, merren parasysh elementët e kapitalit bazë të përcaktuara në nenin 93 të këtij ligji, elementët e kapitalit shtesë të përmendur në nenin 94, të këtij ligji, si dhe elementët e zbritshëm të përmendura në nenin 96 të këtij ligji

Neni 93

Kapitali bazë

1. Në llogaritjen e kapitalit bazë të shoqërisë së sigurimit, përfshihen elementët e mëposhtëm:
  - a) kapitali aksionar i shoqërisë së sigurimit, i cili përbëhet nga aksionet e zakonshme të emetuara;
  - b) rezervat e kapitalit të cilat nuk i korrespondojnë detyrimeve që rrjedhin nga kontratat e sigurimit;
  - c) fitimi i pashpërndarë i mbartur pas zbritjes së dividendëve të pagueshëm.
2. Në llogaritjen e kapitalit bazë të shoqërisë së sigurimit, nuk përfshihen elementët e mëposhtëm:
  - a) aksionet e veta të riblera;
  - b) investimet në aktive të patrupëzuara;
  - c) humbjet e mbartura dhe humbja e vitit ushtrimor;
  - d) diferenca midis provigjoneve të dëmeve të skontuara dhe të pa skontuara.
3. Përjashtimisht nga rregulli i parashikuar në germën (d), paragrafi (2), i këtij neni diferenca midis provigjoneve teknike të skontuara dhe të pa skontuara nuk quhen element të zbritshëm në llogaritjen e kapitalit bazë për klasat e sigurimit të përcaktuara në Seksioni A, klasa 1 dhe 2 dhe as për provigjonet e anuiteteve e të përcaktuara në Seksioni B, klasa 22 në Aneksin I të këtij ligji.
4. Autoriteti mund të miratojë rregulla për përcaktimin e metodës dhe llojeve të elementëve të veçantë që merren parasysh në llogaritjen e kapitalit bazë sipas këtij neni.

Neni 94

Kapitali shtesë

1. Në llogaritjen e kapitalit shtesë të shoqërisë së sigurimit, përfshihen elementët e mëposhtëm:
  - a) kapitali aksionar i shoqërisë së sigurimit, i cili përbëhet nga aksionet me përparësi të akumuluar;
  - b) instrumente të borxhit të varur;
  - c) rezerva kapitali që lidhen me aksionet me përparësi të akumuluar;
  - d) elementë të tjerë.
2. Instrumente të borxhit të varur janë titujt dhe instrumentet e tjerë financiarë, të cilat i japin të drejtë mbajtësit të tyre që në rast të falimentimit apo likuidimit të emetuesit, të paguhet vetëm pas shlyerjes së kërkesave për dëmshpërblim të kreditorëve të tjerë.
3. Elementet e tjerë të përmendura në germën (d) të paragrafit (1) të këtij neni janë:
  - a) vlera e provigjoneve matematike, llogaritja e të cilave nuk përfshin shpenzimet e marrjes në sigurim atë pjesë të shpenzimeve të marrjes në sigurim të përfshira në llogaritjen e primit, pas zbritjes së asaj pjese të provigjoneve matematike që përfshijnë në llogaritjen e tyre shpenzimet e marrjes në sigurim të marra në konsideratë në llogaritjen e primit. Në llogaritjen e provigjoneve matematike, shpenzimet e marrjes në sigurim nuk do të tejkalojnë 3.5% të shumës së sigurimit. Në llogaritjen e provigjoneve matematike, vlerat negative bëhen zero.
  - b) rezervat e lindura nga vlerësimi i aktiveve që nuk kanë natyrë të jashtëzakonshme.
4. Autoriteti mund të miratojë rregulla për përcaktimin e metodës dhe llojeve të zërave të veçantë që do të përfshihen në llogaritjen e kapitalit shtesë, si dhe të tipareve të instrumenteve të borxhit të varur.

Neni 95

Investimet

1. Anëtarët e këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit hartojnë dhe shoqëria e sigurimit zbaton politika investimi dhe huadhënie, standarde dhe procedura, që një person i arsyeshëm dhe i kujdesshëm do të zbatonte në lidhje me portofolin e investimeve dhe huave, me qëllim shmangien e rrezikut të tepërt të humbjes dhe arritjen e një kthimi të arsyeshëm nga investimi.
2. Shoqëria e sigurimit investon vetëm në aktive dhe instrumente, në lidhje me portofolin e aktiveve në tërësi, rreziqet e të cilave shoqëria mund t'i identifikojë në mënyrën e duhur, masë, monitorojë, administrojë, kontrollojë dhe raportojë, si dhe t'i marrë parasysh në mënyrë të përshtatshme në vlerësimin e kërkesave të aftësisë paguese.
3. Të gjitha aktivet, veçanërisht ato në mbulim të fondit të garancisë dhe kapitalit sipas përcaktimeve të neneve 97 dhe 98 të këtij ligji, investohen në mënyrë që të garantohet siguria, cilësia, likuiditeti dhe fitueshmëria e portofolit si i tërë, dhe të jenë të lehtësisht të disponueshme për inspektim nga Autoriteti, me kërkesë të tij.
4. Aktivet duhet të jenë të diversifikuara në mënyrë të përshtatshme për të shmangur përqendrimin e tepërt mbi një aktiv, emetues ose grup shoqëri, ose hapësirë gjeografike të veçantë si dhe grumbullimin e tepërt të rrezikut në portofolin si i tërë.

5. Investimet dhe aktivet të cilat nuk janë të tregtueshme në tregjet financiare të rregulluara mbahen në një nivel të kujdesshëm sipas kufizimeve të përcaktuara në rregulloret e Autoritetit.
6. Autoriteti miraton rregulla në lidhje me kategoritë e investimeve të lejuara si dhe kufijtë që zbatohen për investimin e aktiveve.
7. Përfshirë nga paragrafët (1) deri (6) të këtij neni, në rastin e aktiveve të mbajtura për kontratat e sigurimit të jetës ku rreziku i investimit mbahet nga vetë policëmbajtësi, zbatohen përcaktimet e nenit 121 të këtij ligji.

Neni 96

Elementët e zbritshëm në llogaritjen e kapitalit

1. Në llogaritjen e kapitalit të shoqërisë së sigurimit, vlera që rezulton nga shuma e kapitalit bazë dhe kapitalit shtesë zvogëlohet me elementët e mëposhtëm:
  - a) pjesëmarrje dhe instrumente të borxhit të varur në një tjetër shoqëri sigurimi, risigurimi, grupi kontrollues sigurimi, banka, shoqëri komisionere, shoqëri administruese dhe institucione të tjera financiare, në të cilat shoqëria e sigurimit zotëron pjesëmarrje influencuese mbi 10 për qind;
  - b) investime të tjera në personat e parashikuara në germën (a) të këtij paragrafi, që janë përfshirë në llogaritjen e kapitalit të personave përkatëse;
  - c) pjesëmarrjet dhe titujt e borxhit të varur, si dhe investime të tjera në një shoqëri tjetër sigurimi ose ente financiare, të tjera nga ato të parashikuara në germën (a) të këtij paragrafi, të cilat kalojnë masën 10 % të kapitalit të shoqërisë së sigurimit, e llogaritur përpara zbritjes së elementëve të përmendur në germet (a) dhe (b) të këtij paragrafi.
  - d) aktivet jo likuide.
2. Aktive jolikuide janë:
  - a) aksionet e palistuar në tregje të rregulluara;
  - b) huatë/llogaritë e arkëtueshme me palë të lidhura;
  - c) huatë nga brokerat dhe agjentët;
  - d) primet e arkëtueshme që kanë tejkaluar afatin 90 ditor;
  - e) debitorë të tjerë ose llogari të tjera të arkëtueshme, të cilat nuk rrjedhin drejtpërsëdrejti nga veprimtaria e sigurimit;
  - f) inventari;
  - g) shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim;
  - h) shpenzimet e parapaguara;
  - i) aktivet e tjera të cilat nuk janë të lira nga çdo përgjegjësi apo detyrim i parashikuar;
  - j) aktivet e tjera të cilat nuk janë lehtësisht të kthyeshme në para në momentin kur është e nevojshme përmbushja e detyrimeve financiare kur u vjen afati.
3. Autoriteti mund të miratojë rregulla më të detajuara për aktivet jolikuide të përmendura në paragrafin (2), të këtij neni.

Seksioni III

Mjaftueshmëria e kapitalit

Neni 97

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese

1. Kapitali i shoqërisë së sigurimit, që ushtron veprimtari sigurimi gjatë gjithë veprimtarisë së shoqërisë, nuk duhet të jetë më i ulët se niveli i kërkuar i aftësisë paguese të shoqërisë.
2. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit që ushtron veprimtari në klasat e jo-jetës llogaritet me metodën me bazë primet ose me bazë dëmet dhe është vlera maksimale e përftuar nga llogaritjet. Për vitin e parë të veprimtarisë së shoqërisë, niveli i kërkuar i aftësisë paguese llogaritet duke zbatuar metodën me bazë primet. Mënyrat e llogaritjes së nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për shoqërinë e sigurimit të jo-jetës të parashikuara në paragrafin (2) të këtij neni, përcaktohen nga Autoriteti me rregullore.
3. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit, që ushtron veprimtari sigurimi në klasat e jetës, llogaritet si shuma totale e rezultateve të përfuara nga metodat e përdorura. Metodatat dhe mënyrat e llogaritjes së nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për shoqërinë e sigurimit që ushtron veprimtari në klasat e jetës përcaktohen nga Autoriteti me rregullore.
4. Autoriteti mund të përcaktojë me akte nënligjore edhe metoda të tjera llogaritjeje të ndryshme nga ato të përmendura në paragrafin (2) dhe (3) të këtij neni në lidhje me nivelin e kërkuar të aftësisë paguese, si dhe për mbajtjen e kapitalit të mjaftueshëm dhe të formave të përshtatshme e të mjaftueshme të likuiditetit.
5. Pavarësisht përcaktimeve të dispozitave të mësipërme dhe të akteve nënligjore në zbatim të këtij neni, Autoriteti mund të urdhërojë shoqërinë e sigurimit të rrisë kapitalin e saj apo të sigurojë likuiditet shtesë në formën dhe madhësinë e kërkuar prej tij, ose të rrisë aktivet në territorin e Republikës e Shqipërisë, brenda periudhës së përcaktuar nga Autoriteti.

Neni 98

Fondi i garancisë

1. Fondi i garancisë i shoqërisë së sigurimit përbëhet nga kapitali bazë i parashikuar në nenin 93 të këtij ligji dhe kapitali shtesë të parashikuar në paragrafin (1), të nenit 94 të këtij ligji dhe miratohet nga Autoriteti.
2. Fondi i garancisë nuk duhet të jetë më pak se 1/3 e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese të përcaktuar në nenin 97 të këtij ligji.
3. Pavarësisht nga përcaktimi në paragrafin (1) dhe (2) të këtij neni:
  - a) fondi i garancisë së një shoqërie sigurimi jo-jete, nuk mund të jetë më i ulët se vlera ekuivalente në lekë e 2.3 milionë Euro. Në rastin kur një ose disa rreziqe përfshihen në klasat 10 deri në 15 të Seksionit A, të Aneksit I, të këtij ligji, fondi i garancisë nuk mund të jetë më i ulët se vlera ekuivalente në lekë e 3.5 milionë Euro;
  - b) fondi i garancisë së një shoqërie sigurimi, nuk mund të jetë më i ulët se vlera ekuivalente në lekë e 3.5 milionë Euro, nëse shoqëria e sigurimit ushtron veprimtari sigurimi të jetës sipas klasifikimit të Seksionit B, të Aneksit I, të këtij ligji;
  - c) fondi i garancisë së një shoqërie risigurimi, nuk mund të jetë më i ulët se vlera ekuivalente në lekë e 3 milionë Euro;
  - d) kufiri minimal i fondit të garancisë së shoqërisë që mbulon rreziqet e disa klasave të sigurimit të jo-jetës, duhet të jetë i barabartë me vlerën e kufirit minimal të fondit të garancisë të klasës së sigurimeve, për të cilin është parashikuar kufiri më i lartë.

- e) kufiri minimal i fondit të garancisë së shoqërisë që mbulon më shumë se një nga veprimtaritë e përmendura në geramat (a), (b), (c), të këtij paragrafi, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, është sa shuma e kufijve minimalë që i korrespondon çdonjëres prej këtyre veprimtarive.
4. Fondi i garancisë mbahet në një llogari bankare speciale garancie të emërtuar “llogaria e fondit të garancisë”, në njërën nga bankat e nivelit të dytë në territorin e Republikës së Shqipërisë.
  5. Fondi i garancisë investohet vetëm në bono thesari dhe/ose depozita bankare me afat maturimi jo më të vogël se 1 vit dhe ka përshkrimin që nuk mund të preket pa miratimin paraprak të Autoritetit.
  6. Çdo transaksion që ka të bëjë me fondin e garancisë nuk kryhet pa marrë miratimin paraprak të Autoritetit pasi shoqëria të ketë paraqitur të gjitha informacionet e nevojshme të kërkuara nga Autoriteti. Çdo transaksion kryhet vetëm nëpërmjet transfertave bankare.
  7. Autoriteti mund të miratojë rregulla për administrimin dhe rastet e ndërhyrjes në fondin e garancisë së shoqërisë së sigurimit.

Seksion IV

Masat e rimëkëmbjes financiare

Neni 99

Masat e marra nga këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit për të arritur nivelin e kërkuar të aftësisë paguese.

1. Nëse kapitali i shoqërisë së sigurimit nuk është i mjaftueshëm për shkak të rritjes nivelit të kërkuar të aftësisë paguese ose arsyeve të tjera, këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit merr menjëherë masat e nevojshme për të arritur nivelin e kapitalit të kërkuar, ose të propozojë masa sipas strukturave përgjegjëse të shoqërisë.
2. Këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit njofton Autoritetin mbi masat e propozuara sipas paragrafit (1) të këtij neni, brenda tetë ditëve kalendarike nga data e propozimit të tyre.

Neni 100

Plani i rimëkëmbjes financiare

1. Në rastet kur rrezikohen interesat e të siguruarve, dhe/ose niveli i kapitalit nuk është i mjaftueshëm sipas përcaktimeve të neneve 97 dhe 98 të këtij Ligji, Autoriteti mund t'i kërkojë shoqërisë së sigurimit të depozitojë një plan rimëkëmbjeje financiare të shoqëruar me masat riorganizative të propozuara për të paktën tre vitet e ardhshme financiare i cili përmban një ose disa nga elementët e mëposhtëm:
  - a) vlerësim të shpenzimeve administrative, si dhe krahasime me shpenzimet e përgjithshme aktuale dhe komisionet;
  - b) vlerësim i detajuar i të ardhurave dhe shpenzimeve që rrjedhin nga veprimtaria e drejtpërdrejtë e sigurimit dhe/ose vlerësim i detajuar i të ardhurave dhe shpenzimeve të pranimeve dhe cedimeve të risigurimit;
  - c) parashikim të pasqyrave financiare dhe të llogarisë fitim-humbje;

- d) llogaritjen e kapitalit sipas përcaktimeve të nenit 92 të këtij ligji dhe fondit të garancisë sipas përcaktimeve të nenit 98 të këtij ligji;
  - e) llogaritjen e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese, sipas përcaktimeve të nenit 97 të këtij ligji;
  - f) vlerësim të burimeve financiare për mbulimin e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese dhe për mbulimin e përgjegjësive nga marrja në sigurim
  - g) strategjinë e përgjithshme të risigurimit apo të retrocedimit.
2. Për qëllime të këtij ligji masat riorganizative nënkuptojnë masat e nevojshme për të mbajtur apo rivendosur gjendjen e shëndoshë financiare të shoqërisë së sigurimit.

Seksioni V

Administrimi i likuiditetit

Neni 101

Administrimi i likuiditetit

1. Shoqëria e sigurimit administron burimet financiare dhe investimet e saj në mënyrë të tillë që të sigurojë në çdo kohë përmbushjen e përgjegjësive kur u vjen afati i pagesës.
2. Shoqëria e sigurimit, me qëllim mbrojtjen ndaj rrezikut të likuiditetit, miraton dhe zbaton politika për administrimin sistematik të likuiditetit, që përfshijnë:
  - a) planifikimin e fluksit monetar të pritshëm dhe të mundshëm;
  - b) monitorim sistematik të likuiditetit;
  - c) zbatim i masave të përshtatshme për parandalimin dhe eliminimin e shkaqeve të mungesës së likuiditetit.
3. Shoqëria e sigurimit, llogarit shumat e fondeve likuide mbi baza ditore.
4. Shoqëria e sigurimit llogarit normat e likuiditetit dhe nivelin minimal të tyre mbi bazën e metodave të përcaktuara me rregullore nga Autoriteti.

Neni 102

Llogaritja dhe raportimi

1. Shoqëria e sigurimit llogarit dhe harton periodikisht:
  - a) kapitalin;
  - b) fondin e garancisë;
  - c) nivelin e kërkuar të aftësisë paguese të shoqëruar me opinionin e aktuarit të autorizuar;
  - d) provigjonet teknike të shoqëruar me opinionin e aktuarit të autorizuar;
  - e) vlerën dhe llojin e investimeve të cilat nuk financohen nga primi i rrezikut;
  - f) vlerën e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike;
  - g) tipin, shpërndarjen, përputhjen e aktiveve me detyrimet dhe vendndodhjen e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike;
  - h) normat e likuiditetit;
  - i) rreziqet e marra për çdo klasë sigurimi;
  - j) risigurimin e ceduar;
  - k) të dhëna statistikore për sigurimin;
  - l) pasqyrat dhe raportet financiare mbi rezultatet e veprimtarisë së shoqërisë;

- m) informacione të tjera të kërkuara nga Autoriteti.
2. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për çdo tremujor llogaritet sipas nenit 97 të këtij ligji, ku viti që do merret parasysh për llogaritjen e primeve dhe shumës bruto të dëmeve do të jetë viti aktual.
  3. Autoriteti miraton rregulla për metodën, mënyrën, përmbajtjen, formën dhe afatet e raportimeve sipas parashikimeve të këtij neni, si dhe rregulla të brendshme për raportimin dhe dhënien e informacionit.

Neni 103

Ndalimi i shpërndarjes së fitimit

1. Shoqëria e sigurimit ndalohet të shpërndajë fitime në formën e dividendëve ose të dividendëve të ndërmjetëm ose në formën e pagesave të bazuara në pjesëmarrjen në fitim të anëtarëve të këshillit të administrimit të shoqërisë, apo punonjësve të tjerë, në rastet kur:
  - a) kapitali i shoqërisë së sigurimit është nën nivelin e kërkuar të aftësisë paguese sipas përcaktimit të nenit 97 të këtij ligji;
  - b) kapitali i shoqërisë së sigurimit, si rezultat i shpërndarjes së fitimit, bie nën nivelin e kërkuar të aftësisë paguese sipas përcaktimit të nenit 97 të këtij ligji;
  - c) shoqëria e sigurimit nuk garanton dot nivelin minimal të likuiditetit sipas përcaktimit të nenit 101 të këtij ligji;
  - d) shoqëria e sigurimit, si rezultat i shpërndarjes së fitimit, nuk garanton dot nivelin minimal të likuiditetit sipas përcaktimit të nenit 101 të këtij ligji;
  - e) shoqëria e sigurimit nuk ka zbatuar masat e urdhëruara nga Autoriteti për korrigjimin e pasqyrit jo të saktë të zërave të aktiveve dhe përgjegjësive në pasqyrat financiare, që ndikojnë në rezultatin e veprimtarisë të shoqërisë.

Seksioni VI

Primet e sigurimi

Neni 104

Primi i sigurimit të jo-jetës

1. Primi i sigurimit të jo jetës përbëhet nga:
  - a) primi i rrezikut;
  - b) komisioni;
  - c) pjesa e llogaritur për mbulimin e shpenzimeve administrative;
  - d) pjesa e llogaritur për tatimin e primit;
  - e) pjesa e llogaritur për fitimin e shoqërisë.
2. Primi i rrezikut është pjesa e primit që përdoret për pagimin e dëmeve sipas dispozitave të përcaktuara në kontratat e sigurimit.
3. Shoqëria e sigurimit informon Autoritetin, me kërkesë të këtij të fundit, mbi bazat teknike të përdorura për llogaritjen e primeve dhe provigjoneve teknike për të gjitha produktet e sigurimit të jo jetës.

4. Autoriteti mund t'i kërkojë shoqërisë së sigurimit paraqitjen paraprake të tarifave të primeve në rastin e rritjes së tyre vetëm si pjesë e sistemit të përgjithshëm të kontrollit mbi çmimet.

Neni 105

Primi i sigurimit të jetës

1. Primi i sigurimit i jetës përbëhet nga:
  - a) pjesa e llogaritur e primit për provigjonet matematike – elementet e kursimit;
  - b) pjesa e llogaritur e primit për primin e rrezikut;
  - c) pjesa e llogaritur për mbulimin e shpenzimeve përfshirë dhe komisione;
  - d) pjesa e llogaritur për fitimin e shoqërisë, duke përfshirë fitimin nga investimi pa rrezik dhe investimi në sigurime me rrezik.
5. Autoriteti, për shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë e sigurimit të jetës, ka të drejtë të rekomandojë bazën e të dhënave statistikore që përdoren në llogaritjen e primit.
6. Parashikimet e paragrafit (4) të nenit 104 të këtij ligji zbatohen edhe për primet e shoqërisë së sigurimit të jetës.

Seksioni VII

Provigjonet teknike

Neni 106

Provigjonet teknike

1. Shoqëria e sigurimit krijon dhe mban gjatë gjithë veprimtarisë së saj, provigjone teknike të mjaftueshme për të mbuluar përgjegjësitë e nënshkruara dhe humbjet nga rreziqet që rrjedhin nga kontratat e sigurimit. Provigjonet teknike llogariten bruto pa zbritur risigurimet e ceduara, në përputhje me parimet aktuariale dhe rregullat e miratuara nga Autoriteti.
2. Shoqëria e sigurimit krijon llojet e mëposhtme të provigjoneve teknike:
  - a) provigjone për prime të cilat përbëhet nga provigjonet për primet e pafituara dhe për rreziqe të paskaduara;
  - b) provigjone për bonuse dhe rabate;
  - c) provigjone teknike të dëmeve;
  - d) provigjon për mbrojtjen për rrezikun ndaj investimit;
  - e) provigjone teknike të tjera.
3. Shoqëria e sigurimit mund të krijojë provigjonin e barazimit të dëmeve, pasi të ketë marrë miratimin e Autoritetit.
4. Përjashtimisht nga përcaktimi nga paragrafi (3) të këtij neni, shoqëria e sigurimit krijon provigjonin e barazimit të dëmeve nëse ushtron veprimtari në klasën 14, të Seksionit A, Aneksi I, i këtij ligji.
5. Provigjonet matematike, krijohen nga shoqëria e sigurimit që ushtron veprimtari në sigurimin e jetës apo në klasa të tjera sigurimi ku grumbullimi i primeve kryhet në formën e një fondi kursimi ose një fondi për tu përdorur për mbulimin e rreziqeve e viteve të ardhshme, të cilat janë të natyrës afatgjatë dhe janë subjekt i tabelave të probabilitetit dhe llogaritjeve të njëjta me ato të sigurimit të jetës.

6. Shoqëria e sigurimit krijon provigjone teknike të veçanta në rastet kur nënshkruan kontrata sigurimi, ku policëmbajtësi mban rrezikun e investimit.
7. Pjesa e risiguruesit në provigjonet teknike përfshin shumat e sigurimit dhe llogaritjet në përputhje me kushtet e kontratës së risigurimit, duke u bazuar në shumat bruto të provigjoneve teknike. Provigjonet e primeve që lidhen me shumat e risigurimit llogariten sipas klasave të sigurimit, në përputhje me metodat të zgjedhura nga shoqëria e sigurimit për llogaritjen e provigjoneve të primeve bruto.
8. Provigjonet teknike të shoqërisë së sigurimit krijohen përpara nxjerrjes së rezultateve financiare të vitit financiar.
9. Shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet llogaritjen e provigjoneve teknike dhe matematike dhe Autoriteti miraton mjaftueshmërinë e tyre. Nëse Autoriteti gjykon se provigjonet teknike dhe matematike nuk janë të mjaftueshme, urdhëron shoqërinë e sigurimit të mbajë dhe të pasqyrojë provigjonet teknike dhe matematike në vlerën e miratuar nga Autoriteti.
10. Shoqëria e sigurimit që ushtron njëkohësisht veprimtari sigurimi dhe risigurimi, krijon provigjone teknike për risigurimin në fund të çdo viti, të cilat llogariten bruto pa zbritur risigurimet e ceduara, në përputhje me përgjegjësitë e marra përsipër.
11. Në rastet e bashkësigurimit, provigjonet teknike krijohen, nga palët në kontratën e bashkësigurimit, në përputhje me pjesën përkatëse të përgjegjësisë të marra përsipër nga ana e tyre.
12. Bazat dhe metodat e llogaritjes, mënyrat e mbajtjes së provigjoneve teknike dhe matematike, si dhe kriteret dhe procedurat e miratimit të tyre përcaktohen me rregullore të miratuar nga Autoriteti.

Neni 107

Provigjonet për primet

1. Provigjonet për primet e pafituara për klasa të caktuara sigurimi krijohen në përpjesëtim me primet e shkruara që lidhen me mbulimet e sigurimit të cilat janë ende të vlefshme pas përfundimit të periudhës financiare për të cilën janë krijuar provigjonet në fjalë.
2. Përveç sa parashikohet në paragrafin (1) të këtij neni, shoqëria e sigurimit mund të krijojë provigjone për rreziqe të paskaduara. Nëse shoqëria e sigurimit mbulon rreziqe që lidhen me sigurimin e garancive dhe kredive, ngjarje të forcës natyrore, si dhe dëmtime të shkaktuara nga energjia bërthamore, ajo krijon provigjone shtesë për primet e pafituara për këto klasa, në përputhje me natyrën e veçantë të tyre.
3. Provigjonet për primet e pafituara dhe provigjonet për rreziqet e paskaduara përbëjnë sëbashku provigjonet për primet.

Neni 108

Provigjonet për bonuse dhe rabate

1. Provigjonet për bonuse dhe rabate, krijohen në nivel të njëjtë me shumën e pagesave, që merr policëmbajtësi bazuar në:
  - a) të drejtën për përfitimet që rrjedhin nga kontratat e sigurimit ose të drejta të tjera (bonuse) që rrjedhin nga kontratat e sigurimit;
  - b) të drejtën për reduktim të pjesshëm të primit të sigurimit (rabat);

- c) të drejtën e rimbursimit të një pjese të primit të sigurimit në rast të përfundimit të parakohshëm të kontratës së sigurimit.

Neni 109

Provigjonet teknike të dëmeve

1. Provigjonet teknike të dëmeve krijohen në nivel të njëjtë me përgjegjësitë e marra përsipër nga shoqëria e sigurimit përmes kontratave, kur ngjarja e siguruar ndodh para përfundimit të periudhës financiare, pavarësisht nëse ngjarja është raportuar apo jo, duke përfshirë çdo shpenzim të pagueshëm nga shoqëria e sigurimit të përcaktuar në kontratën e sigurimit.
2. Provigjonet teknike të dëmeve përfshijnë gjithashtu edhe përgjegjësitë për dëmet të cilat kanë ndodhur por nuk janë raportuar.

Neni 110

Provigjonet matematike

1. Provigjonet matematike krijohen në nivel të njëjtë me vlerën aktuale të detyrimeve të ardhshme, të vlerësuara nga shoqëria e sigurimit, që rrjedhin nga kontratat e sigurimit të jetës, duke zbritur vlerën aktuale të parashikuar për primet e ardhshme për t'u paguar sipas kontratës në fjalë.
2. Provigjonet matematike llogariten duke zbatuar vlerësimet e përshtatshme aktuariale, të cilat marrin parasysh të gjitha përgjegjësitë e ardhshme të shoqërisë së sigurimit që rrjedhin nga çdo kontratë e sigurimit të jetës, duke përfshirë
  - a) pagesa të garantuara të cilat policëmbajtësi ka të drejtë t'i përfitojë;
  - b) bonuset për të cilat policëmbajtësi gëzon të drejtën kolektive ose individuale për t'i përfituar, pavarësisht formës së tyre;
  - c) opsionet në dispozicion të policëmbajtësit të përcaktuara në kushtet e kontratës;
  - d) pjesa e llogaritur për mbulimin e shpenzimeve përfshirë dhe komisione.
3. Gjatë përzgjedhjes së metodave të vlerësimit aktuarial, shoqëria e sigurimit merr parasysh, rast pas rasti, metodën e zbatuar për vlerësimin e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike.
4. Shoqëria e sigurimit llogarit provigjonet matematike për çdo kontratë sigurimi. Përafrimet ose përgjithësimet mund të zbatohen vetëm nëse gjykohet se zbatimi i tyre sjell një rezultat përafërsisht të njëjtë me rezultatin nga një llogaritje e veçantë.
5. Kur policëmbajtësi ka të drejtë, në bazë të kontratës së sigurimit, të pagesës së heqjes dorë nga kontrata e sigurimit, provigjonet matematike që krijohen duke iu referuar kësaj kontrate nuk duhet të jenë nën vlerën e pagesës së heqjes dorë.
6. Shoqëria e sigurimit në shtojcën e raportit vjetor shpjegon bazën teknike dhe metodën e përdorur për llogaritjen e provigjoneve matematike.

Neni 111

Provigjoni i barazimit të dëmeve

1. Provigjoni i barazimit të dëmeve krijohet për balancimin e luhatjeve të ndodhjes së ngjarjeve që shkaktojnë dëme.

2. Shoqëria e sigurimit mund të krijojë provigjonin e barazimit të dëmeve për ato klasa të sigurimit, në të cilat, ka një devijim të konsiderueshëm nga shumat e zakonshme të dëmshpërblimeve të llogaritura mbi baza vjetore, devijim i cili, bazuar të dhënat statistikore, është i pritshëm.
3. Provigjoni i barazimit të dëmeve krijohet bazuar në devijimin e masës së dëmshpërblimeve të pritshme për periudhën financiare, nga masa mesatare e dëmshpërblimeve për të njëjtën periudhë.

Neni 112 **Provigjone të tjera teknike**

Shoqëria e sigurimit krijon provigjone të tjera teknike me qëllim për të mbuluar përgjegjësitë e pritshme dhe rreziqet për dëme të mëdha të cilat rrjedhin nga sigurimi i përgjegjësive për humbje nga rreziqe bërthamore, përgjegjësinë e prodhuesit të produkteve farmaceutike, rreziqet e përmbytjes dhe tërmetit, si dhe rreziqe apo përgjegjësi të tjera për të cilat nuk krijohen provigjonet e përmendura në gërmat (a), (b) dhe (c), të paragrafit (2), si dhe në paragrafët (3) dhe (4), të nenit 106.

Seksioni VIII **Aktivitet në mbulim të provigjoneve teknike**

Neni 113 **Aktivitet në mbulim të provigjoneve teknike**

1. Shoqëria e sigurimit duhet të mbajë aktive të mjaftueshme në mbulim të provigjoneve teknike sipas parashikimeve të këtij kreu.
2. Aktivitet në mbulim të provigjoneve teknike, janë aktivitet e shoqërisë së sigurimit, të cilat shërbejnë për mbulimin e përgjegjësive të ardhshme që rrjedhin nga kontratat e sigurimit dhe që mbulojnë humbje si pasojë e rreziqeve që lindin nga ushtrimi i veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit, për të cilat kjo e fundit detyrohet të krijojë provigjone teknike.
3. Vlera e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike duhet në çdo kohë të jetë jo më e vogël se shuma bruto e provigjoneve teknike.
4. Aktivitet në mbulim provigjoneve teknike dhe matematike janë të barabarta me përgjegjësitë që rrjedhin nga kontratat e sigurimit për sa i përket shumës dhe monedhës përkatëse.

Neni 114 **Lloji i investimeve të lejuara të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike**

1. Shoqëria e sigurimit lejohet të mbulojë provigjonet teknike, të ndryshme nga ato matematike, me aktivitet e listuara si mëposhtë:
  - a) tituj të emetuar nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë ose Banka e Shqipërisë;
  - b) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të garantuara nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë;
  - c) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të emetuara nga Qeverisja Vendore e Republikës së Shqipërisë;

- d) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të shoqëruara nga garanci të emetuara nga Qeverisja Vendore e Republikës së Shqipërisë;
  - e) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të tregtuara në tregje të rregulluara në Republikën e Shqipërisë
  - f) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të cilat nuk tregtohen në tregje të rregulluara në Republikën e Shqipërisë, nëse emetuesi i tyre është person juridik me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë;
  - g) aksione të tregtuara në tregje të rregulluara në Republikën e Shqipërisë;
  - h) aksione të cilat nuk tregtohen në tregje të rregulluara në Republikën e Shqipërisë, nëse emetuesi i tyre është person juridik me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë;
  - i) kuota/aksione të sipërmarrjeve të investimeve kolektive të regjistruara në Republikën e Shqipërisë;
  - j) hua të siguruara dhe të pasiguruara në Republikën e Shqipërisë, vetëm pas përmbushjes së kushteve të përcaktuara me rregullore nga Autoriteti;
  - k) toka, ndërtesa dhe të drejta në pasuri të paluajtshme në Republikën e Shqipërisë;
    - i. toka është e regjistruar nga Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme në emër të shoqërisë së sigurimit;
    - ii. pasuria e paluajtshme jep kthim nga investimi ose pritët të japë kthim nga investimi;
    - iii. çmimi i blerjes është përcaktuar mbi bazën e vlerësimit të ekspertit përkatës;
    - iv. pasuria nuk është e vendosur si kolateral, apo nuk është vënë peng mbi të si dhe është e lirë nga çdo barrë tjetër.
  - l) depozita në banka me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë.
2. Në zgjedhjen e llojit të investimeve të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike, shoqëria e sigurimit merr parasysh llojin e veprimtarisë së ushtruar në mënyrë që të garantojë sigurinë, rezultatet, likuiditetin dhe tregtueshmërinë e investimeve, si dhe të sigurojë diversifikimin dhe shpërndarjen e përshtatshme të tyre.
  3. Me miratimin paraprak të Autoritetit, aktivet në mbulim të provigjoneve teknike duke përjashtuar ato matematike, mund të investohen edhe në:
    - a) obligacione afatgjata dhe tituj borxhi afatgjatë të emetuara nga një vend anëtar ose vend anëtar i OECD-së;
    - b) obligacione afatgjata dhe tituj afatgjatë të emetuara nga një entitet jo qeveritar i një vendi anëtar ose vendi anëtar të OECD-së;
    - c) aksione të emetuara nga një shoqëri aksionare e huaj e cila tregton në tregje të rregulluara të kapitalit në një vend anëtar ose vend anëtar i OECD-së;
    - d) kuota/aksione të sipërmarrjeve të investimeve kolektive të cilat tregtohen në një vend anëtar ose vend anëtar i OECD-së.
  4. Në raste të veçanta dhe me kërkesë të shoqërisë së sigurimit, Autoriteti mund të miratojë përkohësisht dhe me anë të një vendimi të arsyetuar, dhe lloje të tjera aktivesh për të mbuluar provigjonet teknike, nëse këto aktive kanë natyrë të sigurt dhe të cilat diversifikohen dhe shpërndahen në mënyrë të përshtatshme.
  5. Autoriteti miraton rregulla në lidhje me llojet dhe karakteristikat e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike, kategori të tjera investimesh të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike, rregulla për diversifikimin dhe kufizimin në lidhje me investimin e këtyre aktiveve, si dhe rregulla për vlerësimin e këtyre aktiveve.

Neni 115
Përputhja e investimeve

1. Shoqëria e sigurimit përputh në mënyrë të përshtatshme vlerën e investimeve të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike të cilat janë të ekspozuara ndaj rreziqeve të humbjeve të mundshme si rezultat i ndryshimeve në normat e interesit, kurset e këmbimit dhe rreziqeve të tjera të tregut, me përgjegjësitë që rrjedhin nga kontratat e sigurimit në nivelin e cilave varet nga të njëjtat ndryshime.
2. Gjatë investimit të aktivet në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike, shoqëria e sigurimit merr parasysh afatin për përmbushjen e përgjegjësisë që rrjedhin nga kontratat veçanta të sigurimit.
3. Përfundimisht nga paragrafi (1) i këtij neni, shoqëria e sigurimit përputh jo më pak se 80% të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike, me përgjegjësitë që rrjedhin nga kontratat e sigurimit, në nivelin e cilave varet nga ndryshimet e kursit të këmbimit.
4. Autoriteti nxjerr rregullore në lidhje me përputhjen e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike.

Neni 116
Përdorimi i instrumenteve financiare derivative

1. Shoqëria e sigurimit në investimin e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike mund të përdorë instrumente financiare derivative, nëse ato zvogëlojnë rrezikun e përcaktuar në paragrafin (1) të nenit 115 të këtij ligji, ose nëse ato mundësojnë administrimin më efikas të portofolit.
2. Shoqëria e sigurimit raporton në Autoritet mbi përdorimin e instrumenteve financiare derivative.
3. Autoriteti miraton rregulla të detajuara për përdorimin e instrumenteve financiare derivative.

Neni 117
Aktivet në mbulim të provigjoneve matematike

1. Aktivet në mbulim të provigjoneve matematike janë aktive që mbulojnë përgjegjësitë të cilat rrjedhin nga klasat e sigurimit të jetës për të cilat shoqëria e sigurimit duhet të krijojë provigjone matematike.
2. Aktivet në mbulim të provigjoneve matematike përdoren vetëm për pagesën e dëmeve që rrjedhin nga kontratat e sigurimit të jetës për të cilat janë krijuar këto provigjone.

Neni 118
Mbulimi i kërkuar

1. Mbulimi i kërkuar për provigjonet matematike përfshin, përveç provigjoneve matematike, provigjonet për primet e pafituara, provigjonet teknike të dëmeve dhe provigjonet për bonuset dhe rabatet.
2. Mbulimi i kërkuar llogaritet i veçantë për çdo klasë sigurimi sipas përcaktimeve të paragrafit (1) të nenit 119, të këtij ligji.

Neni 119

Detyrimi për të mbajtur veçmas aktive në mbulim të provigjoneve matematike

1. Shoqëria e sigurimit e cila ushtron aktivitet në klasat e jetës për të cilat ka krijuar provigjonet matematike përkatëse duhet të ketë aktive në mbulim të provigjoneve matematike dhe duhet t'i mbajë e t'i administrojë këto aktive në mënyrë të veçantë nga aktivet e tjera.
2. Shoqëria e sigurimit duhet të garantojë që vlera e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike të jetë në çdo kohë e njëjtë me shumën e mbulimit të kërkuar. Në fund të çdo tremujori shoqëria e sigurimit duhet të rrisë aktivet për llogari të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike nëse është e nevojshme për përputhjen e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike me shumën e kërkuar të mbulimit.

Neni 120

Lloji i investimeve të lejuara të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike

1. Shoqëritë e sigurimit lejohen të mbulojnë provigjonet e tyre matematike me llojet e mëposhtme të aktiveve:
  - a) tituj të emtuar nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë dhe nga Banka e Shqipërisë;
  - b) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të garantuara nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë;
  - c) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të emtuara nga Qeverisja Vendore e Republikës së Shqipërisë;
  - d) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të shoqëruara nga garanci të emtuara nga Qeverisja Vendore e Republikës së Shqipërisë;
  - e) obligacione dhe tituj të tjerë borxhi, të tregtuara në tregje të rregulluara në Republikën e Shqipërisë;
  - f) aksione të tregtuara në tregje të rregulluara në Republikën e Shqipërisë;
  - g) kuota/aksione të sipërmarrjeve të investimeve kolektive të regjistruara në Republikën e Shqipërisë;
  - h) hua të siguruara në Republikën e Shqipërisë, sipas kushteve të përcaktuara me rregullore nga Autoriteti;
  - i) toka, ndërtesa dhe të drejta në pasuri të paluajtshme në Republikën e Shqipërisë nëse:
    - i. toka është e regjistruar nga Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme në emër të shoqërisë së sigurimit;
    - ii. pasuria e paluajtshme jep kthim nga investimi ose pritët të japë kthim nga investimi;
    - iii. çmimi i blerjes është përcaktuar mbi bazën e vlerësimit të ekspertit përkatës;
    - iv. pasuria nuk është e vendosur si kolateral, apo nuk është vënë peng mbi të si dhe është e lirë nga çdo barrë tjetër.
  - j) depozita në banka me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë.
2. Në zgjedhjen e llojit të investimeve të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike, shoqëria e sigurimit merr parasysh llojin e veprimtarisë së ushtruar në mënyrë që të garantojë sigurinë, rezultatit, likuiditetin dhe tregtueshmërinë e investimeve, si dhe të sigurojë diversifikimin dhe shpërndarjen e përshtatshme të tyre.

3. Aktivët në mbulim të provigjoneve matematike, me miratimin paraprak të Autoritetit, mund të investohen edhe në:
  - a) obligacione afatgjata dhe tituj borxhi afatgjatë të emetuara nga një vend anëtar ose vend anëtar i OECD-së;
  - b) obligacione afatgjata dhe tituj borxhi afatgjatë të emetuara nga një entitet jo qeveritar i një vendi anëtar ose vendi anëtar i OECD-së;
  - c) aksione të emetuara nga një shoqëri aksionare e huaj e cila tregton në tregje të rregulluara të kapitalit në një vend anëtar ose vend anëtar i OECD-së;
  - d) kuota/aksione të sipërmarrjeve të investimeve kolektive të cilat tregtohen në një vend anëtar ose vend anëtar i OECD-së.
4. Në raste të veçanta dhe me kërkesë të shoqërisë së sigurimit, Autoriteti mund të miratojë përkohësisht dhe me anë të një vendimi të arsyetuar, dhe lloje të tjera aktivesh për të mbuluar provigjonet matematike, nëse këto aktive kanë natyrë të sigurt dhe diversifikohen e shpërndahen në mënyrë të përshtatshme.
5. Autoriteti miraton rregulla në lidhje me tipet dhe karakteristikat e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike, lloje të tjera investimesh të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike, rregulla për diversifikimin dhe kufizimin në lidhje me investimin e këtyre aktiveve, si dhe rregulla për vlerësimin e këtyre aktiveve.

Neni 121

Provigjone të veçanta ku policëmbajtësi mban rrezikun e investimit

1. Shoqëria e sigurimit nuk investon aktivët në mbulim të provigjoneve matematike në një sipërmarrje të investimeve kolektive nëse shoqëria është palë e lidhur me shoqërinë administruese të këtij fondi.
2. Nëse të drejtat e policëmbajtësve që rrjedhin nga kontrata e sigurimit të jetës janë drejtpërsëdrejti të varura nga vlera e kuotave/aksioneve në një sipërmarrje të investimeve kolektive, investimet e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike të krijuara nga shoqëria e sigurimit në lidhje me këto kontrata të sigurimit të jetës, përfshijnë në maksimumin e mundshëm investimet në tituj duke përfaqësuar këto kuota/aksione të sipërmarrjeve të investimeve kolektive.
3. Nëse të drejtat e policëmbajtësve që rrjedhin nga kontrata e sigurimit të jetës janë të lidhura drejtpërsëdrejti me ndryshimet e indeksit të titujve apo të vlerave të tjera referuese, investimet në aktivët në mbulim të provigjoneve matematike të krijuara nga shoqëria e sigurimit në lidhje me këto kontrata të sigurimit të jetës, përfshijnë në maksimumin e mundshëm investimet në tituj të përshtatshëm, karakteristikat dhe tregtueshmëria e të cilëve korrespondon me titujt që janë marrë për bazë në përcaktimin e indeksit apo vlerës referuese.
4. Autoriteti përcakton në mënyrë të hollësishme me rregullore llojet e investimeve dhe kufizimet e investimeve të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike sipas klasave të sigurimit të jetës, ku policëmbajtësi mban rrezikun e investimit dhe kur të drejtat që rrjedhin nga kontrata e sigurimit të jetës të policëmbajtësit janë drejtpërsëdrejti të lidhura me vlerën aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike.

Neni 122

Ndarja e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike nga aktivet e tjera të shoqërisë së sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit ndan aktivet në mbulim të provigjoneve matematike nga aktivet e tjera sipas mënyrës së përcaktuar në nenet e mëposhtme të këtij ligji, në përputhje me llojet e aktiveve.
2. Përdorimi i aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike referuar paragrafit (1) të këtij neni lejohet vetëm për të mundësuar zgjidhjen e kërkesave për dëmshpërblim të policëmbajtësve sipas kontratës së sigurimit të jetës për të cilën janë krijuar aktivet përkatëse në mbulim të provigjoneve matematike.
3. Në rast të klasave të sigurimit të jetës dhe të klasave të sigurimit të shëndetit dhe aksidente personale për të cilat përdoren tabelat e probabilitetit dhe llogaritje të njëjta me ato të jetës përdorimi i aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike kufizohet vetëm për atë pjesë të aktiveve, vlera e të cilave:
  - a) është në raport të njëjtë me pjesën e mbulimit të kërkuar në lidhje me kontratat e sigurimit të jetës nga e cila ka lindur e drejta për dëmshpërblim, ashtu sikurse vlera totale e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike i korrespondon vlerës së mbulimit të kërkuar për të gjitha kontratat e sigurimit të jetës të nënshkruara nga shoqëria e sigurimit sipas klasave të sigurimit të jetës për të cilat janë krijuar aktivet përkatëse në mbulim të provigjoneve matematike;
  - b) nuk tejkalon mbulimin e kërkuar në lidhje me kontratën e sigurimit të jetës nga e cila ka lindur e drejta për dëmshpërblim.

Neni 123

Llogaria e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike

Shoqëria e sigurimit mban një llogari të veçantë për marrjen dhe kryerjen e pagesave në lidhje me aktivet në mbulim të provigjoneve matematike në një bankë të nivelit të dytë.

Neni 124

Ndarja e investimeve në tituj

1. Shoqëria e sigurimit e cila mban titujt e saj në një llogari kujdestarie në një bankë e cila ushtron veprimtari si kujdestar titujsh gëzon të drejtat e mëposhtme:
  - a) inspektim të gjendjes së titujve në llogarinë e kujdestarisë;
  - b) përmbushje të menjëhershme të detyrimit për transferim të titujve të kryera nga marrëveshjet tregtare të mbyllura për llogari të aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike nga një shoqëri brokerimi e cila administron investimet në tituj sipas një kontrate delegimi e nënshkruar nga kjo e fundit me shoqërinë e sigurimit.
2. Në lidhje me titujt të cilat emetohen në formën e certifikatave dhe të cilat nuk tregtohen në tregje të rregulluara, shoqëria e sigurimit autorizon një bankë e cila ushtron veprimtari si kujdestar titujsh, për të gjitha veprimet që kanë lidhje me ruajtjen dhe mbajtjen e këtyre titujve.
3. Paragrafi (1) i këtij neni zbatohet rast pas rasti për ruajtjen dhe mbajtjen e titujve të përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni.

4. Banka e cila ushtron veprimtari si kujdestar titujsh sipas përcaktimeve të paragrafit (1) dhe (2) të këtij neni, me kërkesë të Autoritetit, depoziton informacionin e kërkuar në lidhje me gjendjen e titujve që mbahen për llogari të shoqërisë së sigurimit dhe të cilat kanë lidhje me aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.

Neni 125

Investimet në depozita bankare dhe hua

1. Shoqëria e sigurimit nënshkruan me bankën apo huamarrësin marrëveshje për investimin e aktiveve, ku përcaktohet në mënyrë të qartë lidhja me aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.
2. Në rastin kur huaja sipas paragrafit (1) të këtij neni, sigurohet nga një garanci bankare me tituj apo me mënyra të tjera, shoqëria e sigurimit garanton që subjekti i sigurimit do të jenë aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.

Seksion IX

Mbajtja e kontabilitetit dhe raportimi financiar

Neni 126

Dispozita të përgjithshme

Shoqëria e sigurimit mban kontabilitetin, përgatit regjistrimet kontabël, vlerëson aktivet dhe detyrimet dhe përgatit pasqyrat financiare në përputhje me rregullat e përcaktuara nga Autoriteti.

Neni 127

Mbajtja e kontabilitetit dhe e dokumentacionit

Shoqëria e sigurimit mban në mënyrë të vazhdueshme kontabilitetin, dokumentacionin e veprimtarisë së sigurimit si dhe të dhënat e tjera mbi administrimin ose veprimtarinë tregtare, në mënyrë që të mundësojë në çdo kohë kontrollin për kryerjen e veprimtarisë së sigurimit në përputhje me rregullat e administrimit të rrezikut, legjislacionin në fuqi, të metodologjive të mbikëqyrjes të hartuar nga Autoriteti si dhe standardet profesionale.

Neni 128

Raportimi

1. Shoqëria e sigurimit, përgatit pasqyrat financiare dhe raporte të tjera të detajuara mbi veprimtarinë e saj, si dhe i paraqet ato Autoritetit në përputhje me formën, mënyrën, përmbajtjen, listën, periudhën si dhe afatet kohore, të përcaktuara me rregullore nga Autoriteti.
2. Shoqëria e sigurimit përgatit për çdo vit kalendarik pasqyrat financiare dhe raportet e tjera të paaudituar për veprimtarinë e saj dhe i paraqet në Autoritet brenda 31 marsit të vitit të ardhshëm.

3. Shoqëria e risigurimit paraqet në Autoritet pasqyrat financiare dhe raportet e tjera mbi veprimtarinë e saj, të paaudituar jo më vonë 4 muaj pas mbarimit të vitit kalendarik për të cilin hartohen raportet.
4. Shoqëria e sigurimit/risigurimit mëmë e një grupi sigurimi, përgatit dhe paraqet pasqyra financiare të konsoliduara brenda afateve kohore të përcaktuara në paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni.
5. Shoqëria e sigurimit/risigurimit përgatit dhe paraqet raporte financiare dhe raporte të tjera të veprimtarisë së saj për periudha kohore më të shkurtra se një vit kalendarik në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi dhe rregulloret e miratuara nga Autoriteti.

Neni 129

Raporti dhe opinionin e aktuarit të autorizuar

Shoqëria e sigurimit, brenda 14 ditëve kalendarike nga data e depozitimit të dokumenteve kontabël të përcaktuara në nenin 128 të këtij ligji, gjithashtu paraqet në Autoritet raportin e aktuarit të autorizuar të përcaktuar në nenin 242 të këtij ligji, së bashku me opinionin e tij që tregon se llogaritja e tarifave të primit, krijimi i provigjoneve teknike, aktivet në mbulim të provigjoneve teknike, fondi i garancisë, niveli i kërkuar i aftësisë paguese dhe risigurimi i ceduar janë në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe rregulloret në zbatim të tij.

Neni 130

Transaksionet financiare

1. Transaksionet financiare përfshirë edhe pagesat e dëmeve nga shoqëria e sigurimit, kryhen nëpërmjet bankave të nivelit të dytë në Republikën e Shqipërisë.
2. Transaksionet financiare të shoqërive të brokerimit në sigurime, agjencive të sigurimit, vlerësuesit të dëmeve si dhe të gjithë personat subjekt i këtij ligji, kryhen nëpërmjet bankave të nivelit të dytë në Republikën e Shqipërisë.
3. Shoqëria e sigurimit dhe personat e përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, depozitojnë në Autoritet emrin e bankave, llogaritë bankare dhe referencat e tyre përkatëse, me të cilat ato operojnë në përputhje me paragrafin (1) dhe (2) të këtij neni.

Seksioni X

Masa të tjera të administrimit të rrezikut

Neni 131

Ndalimi i transaksioneve të zvogëlimit të aktiveve

1. Shoqëria e sigurimit, kapitali i së cilës zotërohet si pjesëmarrje, nuk mund të blejë, të pranojë si garanci, të japë kredi apo hua në këmbim të aksioneve të shoqërisë së sigurimit pjesëmarrëse në kapitalin e tyre.
2. Marrëdhëniet e borxhit apo të huasë si dhe blerjet ose shitjet e aktiveve, që nuk kanë të bëjnë me veprimtarinë e sigurimeve e që tejkalojnë 20 përqind të kapitalit të shoqërisë së sigurimit, midis shoqërive të sigurimit apo shoqërive të tjera brenda të njëjtit grup, duhet të jenë subjekt miratimi nga Autoriteti.

3. Shoqëria e sigurimit merr gjithashtu miratim nga Autoriteti para emetimit të titujve afatshkurtër dhe afatgjatë dhe instrumenteve financiarë të tregtueshëm të ngjashëm.
4. Autoriteti merr vendim për miratimin apo refuzimin e kërkesave të parashikuara në paragrafin (2) dhe (3), të këtij neni, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e depozitimit të aplikimit.
5. Aksionarët, anëtarët e këshillit të administrimit, audituesit e brendshëm dhe punonjësit e shoqërisë së sigurimit, nuk përdorin drejtpërdrejtë apo tërthorazi, burimet e shoqërisë, përveç pagesave, mbështetjes financiare dhe paradhënieve që i jepen punonjësve sipas parashikimeve të përcaktuara në statutin e shoqërisë apo në vendimet e asamblesë së përgjithshme apo të këshillit të administrimit. Këto persona, nuk mund të kryejnë transaksione, në kundërshtim me rregullat e mbarëvajtjes së veprimtarisë, si dhe transferta të fshehta të çdo lloji biznesi, të cilat zvogëlojnë vlerën e aktiveve. Shoqëria e sigurimit nuk mund të lërë peng si kolateral aktivet e saj për përfitime të punonjësve, aksionarëve, personave që kanë pjesëmarrje apo çdo personi tjetër, si dhe nuk mund të kryejë veprime të tjetra si të japë garanci, kredi përveç rasteve kur ato rrjedhin nga detyrimet e tyre apo të vetë shoqërisë së sigurimit.

Neni 132

Risigurimi

1. Shoqëria e sigurimit mund të risigurojë përgjegjësitë e kontraktuara me të siguruarin te një shoqëri risiguruese vendase apo të huaj.
2. Risigurimi nuk anulon detyrimet dhe përgjegjësitë e shoqërisë së sigurimit ndaj të siguruarit, si dhe nuk i jep të drejtën të siguruarit të ndërmarrë drejtpërdrejtë veprime juridike ndaj risiguruesit.

Neni 133

Detyrimi për risigurim

1. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të risigurojë në një shoqëri risigurimi vetëm atë pjesë të rreziqeve të pranuar, të cilat në bazë të tabelave të mbulimit maksimal, tejkalojnë mbajtjen maksimale.
2. Shoqëria e sigurimit nuk mund të sigurojë përgjegjësi të cilat tejkalojnë mbulimin maksimal të saj.
3. Shoqëria e sigurimit risiguron përgjegjësitë e saj me një shoqëri risigurimi në përputhje me rregullat e përcaktuara nga Autoriteti.
4. Mbulimi maksimal i shoqërisë së sigurimit, nuk tejkalon 10% të kapitalit të përcaktuar në nenin 92 të këtij ligji.
5. Autoriteti përcakton me rregullore mbajtjen maksimale për rrezik për çdo klasë të veprimtarisë dhe për rreziqe agregate dhe të akumuluar.

Neni 134

Programi i planifikuar i risigurimit

1. Shoqëria e sigurimit, për çdo vit financiar, harton programin e nevojave për risigurime, në vartësi të strukturës së portofolit të sigurimit, si dhe përcakton marrëveshjet e risigurimit sipas të cilave ajo duhet të sigurojë tejkalimin e mbulimit të rreziqeve.
2. Programi i planifikuar i risigurimeve përmban:
  - a) llogaritjen e rreziqeve të mbajtura për çdo klasë sigurimi;
  - b) tabelën e mbulimeve maksimale të hartuar në bazë të llogaritjeve të përmendura në germën (a), të këtij paragrafi.
  - c) procedurat, bazat dhe kriteret e përcaktimit të probabilitetit më të lartë të humbjeve që mund të rrjedhin nga ndodhja e një ngjarje të vetme, nga një rrezik i caktuar i marrë përsipër.
3. Në llogaritjet referuar shkronjës (a) të paragrafit (2) të këtij neni, shoqëria e sigurimit merr parasysh:
  - a) nivelin e kapitalit dhe nivelin e kërkuar të aftësisë paguese;
  - b) volumin total të veprimtarisë;
  - c) primet e shkruara të sigurimit të ndara për çdo klasë sigurimi;
  - d) peshën specifike të çdo klase sigurimi sipas përcaktimeve në germat (b) dhe (c) të këtij paragrafi;
  - e) rregullimet si pasojë e shmangieve brenda klasave të veçanta të sigurimeve.
4. Autoriteti pasi shqyrton programin e risigurimeve të parashikuar në paragrafin (2) të këtij neni, jep opinion brenda 45 ditëve kalendarike nga data e depozitimit të informacionit të plotë në Autoritet.
5. Autoriteti mund të përcaktojë rregulla të mëtejshme për përmbajtjen e programit të risigurimit, afatin e depozitimit të tij, si dhe kriteret për vlerësimin e programit.

Neni 135

Mbulimi i rreziqeve të mëdha

1. Dy apo më shumë shoqëri sigurimi mund të krijojnë një grupim të veçantë për mbulimin e rreziqeve të mëdha me qëllim përballimin e mbulimit të këtyre rreziqeve si dhe ofrimin e një niveli më të lartë mbulimi.
2. Dispozitat e këtij ligji zbatohen rast pas rasti edhe për këto grupime. Autoriteti mund të miratojë rregulla shtesë për këto grupime.

Neni 136

Bashkësigurimi

1. Një shoqëri sigurimi mund të bashkësigurojë me një ose disa shoqëri sigurimi rreziqe të klasave të sigurimit për të cilat ajo është licencuar për të ushtruar veprimtari sigurimi.
2. Shoqëria e sigurimit nuk mund të bashkësigurojë pjesën e rrezikut të marrë përsipër që tejkalon mbajtjen e tij të përcaktuar për çdo klasë sigurimi në përputhje me mbulimin maksimal të parashikuar në nenin 133.
3. Shoqëria e sigurimit njofton Autoritetin brenda 10 ditëve kalendarike nga data e lidhjes së kontratës së bashkësigurimit.
4. Autoriteti mund të përcaktojë rregulla të tjera shtesë në lidhje me bashkësigurimin.
5. Shoqëria e sigurimit mund të bashkësigurojë rreziqe që ndodhen në vendet anëtare, në përputhje me rregullat e miratuara nga Autoriteti.

Neni 137
Standardet statistikore të sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit mban të dhëna statistikore për veprimtarinë e sigurimit, rreziqet e mbuluara, ngjarjet e siguruara dhe dëmet.
2. Shoqëria e sigurimit, përpunon të dhënat e përmendura në paragrafin e mësipërm, duke zbatuar standardet statistikore të sigurimit.

Kreu VII
KONTROLLI I BRENDSHËM DHE AUDITIMI

Seksioni I
Sistemi i kontrollit të brendshëm

Neni 138
Sistemi i kontrollit të brendshëm

1. Shoqëria e sigurimit krijon sistemin e kontrollit të brendshëm për monitorimin dhe zbatimin e politikave dhe procedurave të brendshme, për vlerësimin e efektivitetit të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit, si dhe për monitorimin e ushtrimit të veprimtarisë në përputhje me legjislacionin në fuqi.
2. Objektivat e kontrollit të brendshëm janë identifikimi i llojeve të rreziqeve ndaj të cilave shoqëria e sigurimit është e ekspozuar, si dhe matja, administrimi dhe monitorimi i nivelit të tyre.
3. Shoqëria e sigurimit harton politika në lidhje me administrimin e rrezikut, kontrollin e brendshëm, auditin e brendshëm dhe kur është e nevojshme për delegimin e funksioneve të përcaktuar në nenin 53 të këtij ligji. Këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit miraton dhe duhet të garantojë një mbikëqyrje të matur për zbatimin e politikave, strategjive dhe sistemeve të administrimit të rrezikut.
4. Politikat e hartuara të përcaktuara në paragrafin (3) të këtij neni rishikohen të paktën një herë në vit dhe janë subjekt i miratimit paraprak nga këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit duke pasur parasysh ndryshimet e rëndësishme të sistemit dhe fushës në fjalë.
5. Sistemi i kontrollit të brendshëm i një shoqërie sigurimi përbëhet nga tërësia e procedurave, rregullave dhe strukturave që janë pjesë e tij.
6. Veprimtaria e kontrollit të brendshëm është pjesë përbërëse e veprimtarisë së përditshme të shoqërisë së sigurimit dhe përfshin kontrollin e çdo njësie organizative të saj, verifikime fizike të aktiveve dhe informim, monitorimin e ushtrimit të veprimtarisë në përputhje me legjislacionin në fuqi, kontrole të sistemit të verifikimit dhe bashkërendimit të informacioneve financiare, si dhe rishqyrtim periodik të efektivitetit të kontroleve të mëparshme.
7. Sistemi i qeverisjes së shoqërive të sigurimit dhe vlerësimi i rreziqeve të sapo shfaqura të cilat evidentohen nga shoqëria e sigurimit, e që mund të kenë një efekt mbi mbarëvajtjen financiare, mund të jenë subjekt i shqyrtimit të Autoritetit sipas metodologjive të përcaktuara nga Autoriteti.

8. Autoriteti përcakton me rregullore procedurat dhe parimet minimale në lidhje me kontrollin e brendshëm dhe aspekte të tjera të sistemit të informimit të shoqërive të sigurimit.

Neni 139

Auditimi i brendshëm

1. Shoqëria e sigurimit krijon njësinë e auditimit të brendshëm si pjesë përbërëse e sistemit të kontrollit të brendshëm, e cila ka për detyrë të ushtrojë një metodë të integruar dhe të disiplinuar për vlerësimin dhe përmirësimin e proceseve të qeverisjes, administrimit të rrezikut dhe kontrolleve të shoqërisë.
2. Auditimi i brendshëm krijohet si një njësi e pavarur dhe objektive për të dhënë opinion të specializuar për të shtuar vlerën dhe për të përmirësuar veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit.
3. Auditimi i brendshëm kryen auditimin e brendshëm të veprimtarisë së shoqërisë në përputhje me parimet profesionale dhe standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm, kodin ndërkombëtar të etikës profesionale për audituesit e brendshëm dhe praktikatat për ta, të cilat miratohen nga këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit.
4. Auditimi i brendshëm duhet të ketë akses në të gjitha njësitë funksionale dhe mbështetëse të shoqërisë së sigurimit si dhe në të gjitha funksionet që delegohen nga shoqëria e sigurimit.
5. Auditimi i brendshëm duhet të ketë status, politika dhe praktika të mjaftueshme për të raportuar gjetjet dhe rekomandimet të komitetit të auditimit, si dhe për të ndjekur në bashkëpunim me drejtuesit e lartë të shoqërisë zbatueshmërinë e tyre.
6. Autoriteti miraton rregullore për detyrat dhe kriteret e punonjësve të auditit të brendshëm, programin e auditit të brendshëm dhe raportimet e veprimtarisë së tij.

Seksioni II

Auditimi ligjor

Neni 140

Shoqëria audituese

1. Asambleja e përgjithshme e shoqërisë së sigurimit emëron audituesin e jashtëm të shoqërisë së sigurimit, i cili është vetëm personi juridik i licencuar për të ushtruar veprimtari audituese në Republikën e Shqipërisë dhe i miratuar nga Autoriteti.
2. Autoriteti miraton rregulla për përcaktimin e kriterëve dhe kërkesave për përzgjedhjen e audituesit të jashtëm.
3. Shoqëria e sigurimit kërkon miratimin paraprak të Autoritetit për çdo ndryshim të audituesit të jashtëm.
4. Shoqëria e sigurimit njofton Autoritetin në rast kur kërkon zëvendësimin e audituesit të jashtëm dhe vetë shoqëria audituese njofton Autoritetin në rastin e dorëheqjes.
5. Audituesi i shoqërisë së sigurimit, ose ortaku kryesor i auditimit i cili është përgjegjës për kryerjen e auditimit ligjor për llogari të shoqërisë audituese i miratuar nga Autoriteti, kryen auditimin në të njëjtën shoqëri siguri për një periudhë jo më të gjatë se 4 vjet në

vazhdim nga data e miratimit të saj dhe mund të rimarrë pjesë në auditimin e shoqërisë së sigurimit pas mbarimit të afatit kohor prej të paktën 2 vjetësh.

6. Ortaku kryesor i auditimit i cili është përgjegjës për kryerjen e auditimit ligjor për llogari të shoqërisë audituese nuk lejohet të ketë pozicione drejtuese apo administrative në shoqërinë e sigurimit të audituar përpara përfundimit të periudhës 2 vjeçare që nga data e dorëzimit të detyrës si ortaku kryesor i auditimit përgjegjës për kryerjen e auditimit ligjor për llogari të shoqërisë audituese.
7. Shoqëria audituese nuk auditon më shumë se 4 (katër) shoqëri sigurimi në të njëjtin vit financiar.

Neni 141

Auditimi i pasqyrave financiare

1. Përveç kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, për auditimin e pasqyrave financiare zbatohen dispozitat e ligjit për auditimin.
2. E njëjta shoqëri audituese nuk kryen apo nuk angazhohet nga shoqëria e sigurimit për auditimin e llogarive të saj, nëse në vitin paraardhës kjo shoqëri audituese ka nxjerrë më shumë se gjysmën e të ardhurave të saj nga auditimi i llogarive të shoqërisë së sigurimit në fjalë.
3. Shoqëria audituese nuk merr përsipër në të njëjtën kohë, ose në të njëjtin vit financiar, edhe auditimin e llogarive të shoqërisë së sigurimit edhe ofrimin e shërbimeve të këshillimit të kësaj shoqërie sigurimi.
4. Nëse një shoqëri audituese auditon llogaritë e shoqërisë së sigurimit në kundërshtim me përcaktimet e paragrafëve (2) dhe (3) të këtij neni, Autoriteti nuk e merr parasysht raportin e auditit të kryer nga shoqëria audituese në fjalë.

Neni 142

Raporti i audituesit të jashtëm

1. Shoqëria audituese i depoziton raportin e auditimit asamblesë së përgjithshme dhe komitetit të auditimit të shoqërisë së sigurimit, ose autoritetit përkatës mbikëqyrës të shoqërisë së huaj në rastet e degës të shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar.
2. Shoqëria audituese jep opinionin e saj nëse llogaritë vjetore të shoqërisë së sigurimit, të konsoliduara dhe të pa konsoliduara, janë në përputhje me standardet dhe rregullat profesionale.
3. Shoqëria audituese raporton menjëherë në Autoritet, çdo fakt që lidhet me shoqërinë e sigurimit, për të cilin shoqëria audituese është vënë në dijeni gjatë kryerjes së detyrave të saj për:
  - a) shkelje të ligjeve, akteve nënligjore ose administrative të cilat përcaktojnë kushtet në bazë të së cilave i është dhënë licenca për të ushtruar veprimtari sigurimi;
  - b) mashtrim të rëndë ose përvetësim, vjedhje, pastrim parash apo financim të terrorizmit;
  - c) shkelje të rregullave të brendshme të shoqërisë së sigurimit;
  - d) ndryshim të rëndësishëm të rezultatit financiar të paraqitur në llogaritë vjetore të paudituar;
  - e) fakte dhe rrethana të tjera shtesë të cilat mund të kenë ndikim mbi veprimtarinë e mëtejshme të shoqërisë së sigurimit;

- f) çdo transaksion të shoqërisë së sigurimit me palë të lidhura që përbën rrezik për likuiditetin dhe për rregullat e administrimit të rrezikut.
4. Raporti i auditimit, që përmban opinionin për pasqyrat financiare shoqërohet nga raporti i aktuarit të shoqërisë audituese, i cili jep opinion për mjaftueshmërinë e provigjoneve teknike të shoqërisë së sigurimit sipas këtij ligji dhe akteve të tjera nënligjore duke u bazuar në teknikat e duhura aktuariale.
  5. Raportimi, informimi, dhe dhënia e çdo fakti sipas paragrafëve (3) dhe (4), të këtij neni, nga ana e shoqërisë audituese, nuk përbën shkelje të kufizimeve për dhënie të informacionit, të përcaktuara në kontratë ose në legjislacionin në fuqi dhe personat janë të çliruar nga çdo lloj përgjegjësie.
  6. Autoriteti mund t'i kërkojë shoqërisë audituese shpjegime shtesë për auditimin e kryer dhe raportin e auditimit, si dhe çdo informacion tjetër që Autoriteti e gjykon të nevojshme në funksion të ushtrimit të mbikëqyrjes.
  7. Nëse gjatë kryerjes së detyrave shoqëria audituese konstaton se shoqëria e sigurimit ka shkelur rregullat e administrimit të rrezikut dhe si pasojë cenohen interesat e policëmbajtësve, si dhe rrezikohen likuiditeti apo vijueshmëria e veprimtarisë së saj, informon menjëherë Autoritetin.
  8. Shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet një kopje të raportit vjetor të audituar dhe letrën për drejtimin, brenda 15 ditëve kalendarike nga data e marrjes së tyre, por jo më vonë se data 30 Prill e vitit pasardhës. Nëse shoqëria e sigurimit përgatit llogari të konsoliduara, raporti i mësipërm depozitohet jo më vonë se data 31 Maj e vitit pasardhës.

Neni 143

Përmbajta e raportit të auditit

1. Shoqëria audituese kontrollon dhe vlerëson pajtueshmërinë e pasqyrave financiare të shoqërisë së sigurimit në përputhje me SNRF-të dhe legjislacionin në fuqi.
2. Autoriteti përcakton me rregullore formatin e detajuar, minimumin e objektit dhe përmbajtjes së kontrollit dhe raportit të auditimit bazuar në natyrën specifike të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit.

Neni 144

Ribërja e auditimit ligjor

1. Nëse auditimi apo raporti i auditimit nuk kryhet apo hartohet në përputhje me kërkesat e këtij ligji apo standardeve kombëtare dhe ndërkombëtare të auditimit, si dhe nuk pasqyron situatën e vërtetë dhe të drejtë financiare të shoqërisë së sigurimit, Autoriteti nuk e pranon raportin në fjalë dhe ka të drejtë të kërkojë ri-auditimin nga një tjetër shoqëri audituese me shpenzimet e shoqërisë së sigurimit.
2. Në rastet e parashikuara në paragrafin (1), të këtij neni, Autoriteti ka të drejtë të ndalojë shoqërinë audituese të aditojë shoqëritë e sigurimit për një periudhë deri në 5 vjet.

Neni 145

Publikimi i pasqyrave financiare të audituara

1. Shoqëria e sigurimit përgatit dhe publikon raportin e saj vjetor i cili përmban një përmbledhje të pasqyrave financiare të audituara dhe të shoqëruara nga opinioni i audituesit në shtypin e përditshëm, ose në botimet financiare, si dhe në faqen e internetit brenda 15 ditëve kalendarike nga data e miratimit të tij nga mbledhja e asamblesë së përgjithshme, por jo më vonë se 6 muaj nga përfundimi i vitit kalendarik.
2. Autoriteti nxjerr rregullore për përmbajtjen e detajuar të publikimit të parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni.

KREU VIII

MBIKËQYRJA E SHOQËRIVE TË SIGURIMIT

Seksioni I

Dispozita të përgjithshme

Neni 146

Mbikëqyrja e shoqërive të sigurimit

1. Autoriteti mbikëqyrë veprimtarinë e shoqërive të sigurimit, me qëllim për të kontrolluar, vlerësuar dhe shqyrtuar, përmbushjen nga shoqëritë e sigurimit, të rregullave të administrimit të rrezikut, rregullave të tjera të parashikuar nga ky ligj, udhëzime dhe metodologji të dala në zbatim të tij, si dhe nga legjislacioni i zbatueshëm në fushën e sigurimeve dhe akte nënligjore në zbatim të tij.
2. Autoriteti mbikëqyr personat juridikë të lidhur me një shoqëri sigurimi, nëse një gjë e tillë është e nevojshme për mbikëqyrjen e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit.
3. Nëse, për mbikëqyrjen e personave të përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, është kompetent një autoritet tjetër mbikëqyrës apo organizëm, atëherë kontrolli i veprimeve të personit juridik kryhet nga Autoriteti në bashkëpunim me autoritetin mbikëqyrës apo organizmin kompetent.
4. Mbikëqyrja e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit mund të kryhet edhe nga institucione të tjera në përputhje me të drejtat që iu jepen nga ligji për qëllime të veprimtarisë së tyre tregtare.
5. Dispozitat në lidhje me mbikëqyrjen e shoqërisë së sigurimit, zbatohen rast pas rasti për mbikëqyrjen e personave të tjerë objekt të mbikëqyrjes.
6. Për qëllime të këtij ligji, persona të tjerë objekt të mbikëqyrjes janë: shoqëria e sigurimit, shoqëria e risigurimit, grupi i sigurimit, dega e shoqërisë së sigurimit të vendit të huaj/anëtar, brokeri, shoqëria e brokerimit, agjenti, shoqëria e agjentëve si dhe çdo person fizik apo juridik, veprimtaria e të cilëve, sipas këtij ligji, mbikëqyret nga Autoriteti.

Neni 147

Metoda e mbikëqyrjes

1. Mbikëqyrja e shoqërisë së sigurimit ushtrohet nga Autoriteti nëpërmjet:
  - a) monitorimit, mbledhjes dhe verifikimit të raporteve dhe njoftimeve të depozituara nga shoqëritë e sigurimit dhe persona të tjerë të cilët, sipas legjislacionit në fuqi, kanë detyrimin për të raportuar në Autoritet apo për ta njoftuar atë, për çdo fakt ose rrethanë të veçantë;

- b) kontrollit në vend të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit;
  - c) vendosjes së masave mbikëqyrëse në përputhje me këtë ligj.
2. Autoriteti ushtron funksionet e tij mbikëqyrëse bazuar në metodologjinë me fokus rreziku.
  3. Autoriteti mund të hartojë metodologji dhe manuale në mbështetje të paragrafit (2), të këtij neni.

Seksioni II

Raportimi

Neni 148

Raportimi periodik dhe raportimi sipas kërkesës së Autoritetit

1. Shoqëria e sigurimit, raporton në Autoritet, faktet dhe rrethanat e mëposhtme:
  - a) regjistrimin e çdo ndryshimi të të dhënave të regjistruara në QKR;
  - b) mbledhjen e asamblesë së përgjithshme të aksionarëve dhe vendimet e marra;
  - c) listën e aksionarëve të shoqërisë së sigurimit, pjesëmarrjet influencuese apo ndryshime të tyre sipas nenit 48 të këtij ligji;
  - d) bazën teknike të përdorur për llogaritjen e primeve dhe provigjoneve matematike në rast të sigurimit të jetës;
  - e) emërimin dhe shkarkimin e anëtarëve të këshillit të administrimit;
  - f) emërimin dhe shkarkimin e aktuarit të autorizuar;
  - g) ndryshimin e mënyrës së funksionimit të auditimit të brendshëm;
  - h) fillimin e planifikuar të veprimtarisë, zhvendosjen, mbylljen apo ndërprerjen e përkohshme të veprimtarisë së degës apo çdo ndryshim në llojet e veprimtarisë së ushtruar nga dega;
  - i) investimet në bazë të së cilave shoqëria e sigurimit ka fituar, në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë, pjesëmarrje influencuese në një tjetër person juridik, si dhe çdo investim të mëtejshëm në atë person juridik;
  - j) ndryshimet e rëndësishme në strukturën e kapitalit të përcaktuara në nenin 48 të këtij ligji;
  - k) informacion në lidhje me personat apo palët e lidhura;
  - l) ndërprerjen e veprimtarive në një klasë të caktuar të sigurimit;
  - m) kushtet e përgjithshme e të veçanta të kontratave të reja të sigurimit, si dhe ndryshimet e atyre ekzistuese;
  - n) kontratat e risigurimit të nënshkruara me risiguruesit;
  - o) materiale publicitare dhe promocionale;
  - p) planet e biznesit sipas afateve të përcaktuara nga Autoriteti;
  - q) kontratat me agjentët, shoqëritë e agjentëve, brokerat, shoqëritë e brokerimit, vlerësuesit e dëmeve dhe aktuarin e autorizuar, kur këto veprimtari ushtrohen nga persona fizikë apo juridikë të huaj të licencuar në vendin e origjinës.
2. Shoqëria e sigurimit njofton Autoritetin, për bazën teknike të përdorur për llogaritjen e primit, përshirë tarifave, vetëm për qëllime të verifikimit nëse ato janë në përputhje me parimet aktuariale.
3. Këshilli i administrimit të shoqërisë së sigurimit, njofton menjëherë Autoritetin nëse:
  - a) rrezikohet likuiditeti ose aftësia paguese e shoqërisë së sigurimit;
  - b) ka baza të mjaftueshme për përfundimin apo tërheqjen e licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi;

- c) gjendja financiare e shoqërisë së sigurimit përkeqësohet në atë masë sa që ajo nuk është në gjendje të mbajë nivelin e kërkuar të aftësisë pagueuse të përcaktuar në nenin 97 të këtij ligji dhe/ose nivelin e fondit të garancisë të përcaktuar në nenin 98 të këtij ligji, apo në akte nënligjore në zbatim të këtij ligji që përcaktojnë mënyrat e llogaritjes së nivelit të kërkuar të aftësisë pagueuse apo fondit të garancisë.
4. Në kuadër të ushtrimit të mbikëqyrjes, Autoriteti kërkon nga personat e mbikëqyrur, çdo informacion dhe dokumentacion që lidhet me veprimtarinë e tyre. Personat e mbikëqyrur janë të detyruar t'i japin Autoritetit çdo dokument dhe informacion të kërkuar.
5. Autoriteti përcakton me rregullore, në mënyrë të detajuar, përmbajtjen e raportit të përmendur në këtë nen, mënyrën, formën e afatin kohor të raportimit dhe njoftimit.

Seksioni III

Inspektimi i veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit

Neni 149

Personat e autorizuar

1. Inspektimi i veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit kryhet nga punonjësi i Autoritetit i autorizuar për kryerjen e inspektimeve.
2. Autoriteti, për qëllime të kryerjes së inspektimeve të veprimtarisë së shoqërisë, mund të autorizojë auditues të autorizuar, aktuarë të autorizuar apo persona të tjerë të specializuar.
3. Gjatë kryerjes së inspektimit të veprimtarisë, personat e përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, kanë të njëjtat kompetenca me punonjësin e autorizuar të Autoritetit.

Neni 150

Kryerja e inspektimit

1. Shoqëria e sigurimit lejon personat e autorizuar nga Autoriteti, që për qëllime të kryerjes së inspektimeve, të kenë akses në librat tregtarë/kontabël, dosjet dhe çdo dokument tjetër.
2. Me kërkesë të Autoritetit, shoqëria e sigurimit lejon aksesin në materialet/dokumentet e printuara nga kompjuteri dhe në versionet origjinale/kopjet e të dhënave të ndryshme të mbajtura nga shoqëria, si dhe në dokumentet apo librat e tjerë tregtarë/kontabël.
3. Me kërkesë të personave të autorizuar nga Autoriteti, anëtarët e këshillit të administrimit dhe punonjësit e shoqërisë së sigurimit vënë në dispozicion të tyre, raportet dhe informacionet për të gjitha çështjet e ushtrimit të veprimtarisë që lidhen me ushtrimin e mbikëqyrjes.
4. Personat e autorizuar mund të inspektojnë gjithashtu veprimtarinë e personave juridik të lidhur me shoqërinë e sigurimit, nëse një gjë e tillë është e nevojshme për të pasur një informacion më të hollësishëm në lidhje me veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit.

Neni 151

Raportimi dhe informimi

1. Autoriteti i kërkon subjektit të mbikëqyrur, të depozitojë informacion për çdo çështje që e gjykon të rëndësishme, me qëllim përmbushjen e detyrave mbikëqyrëse, për të vlerësuar

nëse vepron në përputhje me dispozitat e këtij ligji, rregulloreve apo metodologjive të miratuara në zbatim të tij.

2. Autoriteti mund të kërkojë raportet dhe informacionet e parashikuara në paragrafin (1) të këtij neni edhe nga anëtarët e këshillit të administrimit dhe punonjësit e subjektit të mbikëqyrur.
3. Autoriteti kërkon nga personat e përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, të përgatisin, brenda një afati kohor prej 5 ditë pune, një raport me shkrim për sa është parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni, apo kërkon prej tyre deklarime verbale për çështjet në fjalë.
4. Informacioni i parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni duhet të pasqyrojë natyrën shkallën dhe tërësinë e veprimtarisë së subjektit të mbikëqyrur. Informacioni duhet të jetë i besueshëm, i kuptueshëm, konkret, i aksesueshëm, i plotë, i qëndrueshëm dhe i përputhshëm në kohë.

Neni 152

Inspektimi i veprimtarisë së shoqërisë

1. Subjekti i mbikëqyrur, me kërkesë të punonjësit të autorizuar të Autoritetit, i mundëson inspektimin e veprimtarive në selinë qendrore, si dhe në çdo ambient tjetër të tij, apo të personit të cilit subjekti i mbikëqyrur i ka deleguar veprimtaritë që Autoriteti mbikëqyrë.
2. Subjekti i mbikëqyrur, me kërkesë të punonjësit të autorizuar të Autoritetit, i mundëson inspektimin e dokumentacionit të veprimtarisë së shoqërisë si dhe të dhënat tregtare e administrative të saj, në masën e nevojshme për kryerjen e inspektimit, apo në masën e përcaktuar nga ligji, metodologjia ose udhëzuesit për kryerjen e funksioneve mbikëqyrëse, të miratuara nga Autoriteti.
3. Subjekti i mbikëqyrur, me kërkesë të punonjësit të autorizuar të Autoritetit, i vë në dispozicion dokumentet e mbajtura në mënyrë elektronike dhe të printuara nga kompjuteri ose kopje të librave tregtar/kontabël, dokumenteve dhe të dhëna të tjera administrative dhe tregtare.
4. Pas përfundimit të inspektimit të shoqërisë së sigurimit, punonjësi i autorizuar i Autoritetit, harton një raport për inspektimin e kryer dhe i dorëzon shoqërisë së sigurimit një letër për drejtuesit ku paraqiten rezultatet e inspektimit.

Neni 153

Programi i inspektimit të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit

1. Autoriteti i dërgon subjektit të mbikëqyrur programin e inspektimit të veprimtarisë, jo më pak se 10 ditë kalendarike përpara fillimit të inspektimit.
2. Përrjashtimisht nga rregulli i përcaktuar në paragrafin e mësipërm, nëse gjykohet e domosdoshme, programi i inspektimit mund t'i njoftohet subjektit, në momentin e fillimit të inspektimit.
3. Programi i inspektimit të veprimtarisë së shoqërisë duhet të përmbajë objektin e inspektimit.
4. Autoriteti, gjatë inspektimit të veprimtarisë së shoqërisë, mund të zgjerojë programin e inspektimit dhe të zgjasë periudhën kohore të planifikuar. Për shtesën e programit të inspektimit të veprimtarisë së shoqërisë, zbatohen paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni.

Neni 154

Kushtet për kryerjen e inspektimit

Subjekti i mbikëqyrur krijon për punonjësit e autorizuar të Autoritetit, ambient pune të veçantë e të përshtatshëm për kryerjen e inspektimit pa ndërhyrjen apo praninë e personave të tjerë.

Neni 155

Kushtet për inspektimin e dokumentacionit dhe të dhënave të informatizuara

1. Subjekti i mbikëqyrur që përpunon dhe mban librat e biznesit dhe të dhëna të tjera të veprimtarisë së shoqërisë, me anë të një sistemi kompjuterik, me kërkesë të punonjësit të autorizuar të Autoritetit, jep ndihmën e duhur teknike për shqyrtimin e dokumentacionit dhe të dhënave të informatizuara të veprimtarisë së shoqërisë, si dhe për verifikimin e librave të biznesit dhe të dhënave të përpunuara në mënyrë elektronike.
2. Subjekti i mbikëqyrur, vë në dispozicion të Autoritetit dokumentet që tregojnë një përshkrim të hollësishëm të veprimeve të sistemit kompjuterik. Dokumentet duhet të tregojnë dhe çdo sistem tjetër apo skedar të lidhur me sistemin kompjuterik si dhe të mundësojnë inspektimin e:
  - a) programit kompjuterik;
  - b) procedurave, brenda qëllimit të programit kompjuterik;
  - c) kontrolleve të cilat sigurojnë përpunim të saktë dhe të sigurt të të dhënave;
  - d) kontrolleve të cilat parandalojnë ndërhyrjen e paautorizuar si shtimin, ndryshimin apo fshirjen e të dhënave të ruajtura në kompjuter.
3. Çdo ndryshim i programit kompjuterik të përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, dokumentohet sipas rendit kronologjik të ndryshimeve të bëra, përfshirë këtu edhe datën e ndryshimit. Dokumentet tregojnë edhe çdo ndryshim të formës së skedarëve.

Neni 156

Konstatimi i shkeljeve dhe parregullsive

Nëse Autoriteti, gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes, konstaton veprime të kryera në kundërshtim me këtë ligj, aktet nënligjore në zbatim të tij apo me dispozita të legjislacionit në fuqi të zbatueshëm nga subjekti i mbikëqyrur, merr vendim duke urdhëruar subjektin të eliminojë shkeljet dhe parregullsitë, ose merr ndonjë masë tjetër mbikëqyrëse, ose sanksion pasi të jenë përmbushur kushtet për marrjen e këtyre masave sipas këtij ligji.

Seksioni IV

Mbikëqyrja e grupit

Neni 157

Mbikëqyrja e grupit

1. Autoriteti ushtron mbikëqyrje plotësuese ndaj shoqërive të sigurimit të strukturuar në grup sigurimi, sipas dispozitave të këtij seksioni. Autoriteti, ushtron gjithashtu mbikëqyrje plotësuese edhe për personat juridikë të lidhur me shoqërinë e sigurimit ose pjesëmarrëse

në të, apo për personat e lidhur të shoqërisë pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit, në Republikën e Shqipërisë, në një vend anëtar apo të huaj, të cilët kanë selinë qendrore në Republikën e Shqipërisë.

2. Përveç sa parashikohet në paragrafin (1) të këtij neni:
  - a) shoqëri pjesëmarrëse është një shoqëri mëmë ose një shoqëri që zotëron pjesëmarrje, apo janë anëtarë të një grupi horizontal. Grup horizontal quhet grupi në të cilin një shoqëri është e lidhur me një ose më shumë shoqëri të tjera në një nga mënyrat e mëposhtme:
    - i. janë subjekt i kontrollit të përbashkët sipas dispozitave të një marrëveshje apo statutit, ose një kontrate.
    - ii. strukturat e tyre administrative, drejtuese dhe mbikëqyrëse janë të përbëra kryesisht nga të njëjtët persona që mbajnë ato pozicione gjatë vitit financiar, me kusht që shoqëritë përgatisin apo mund t'u duhet të përgatisin pasqyra financiare të konsoliduara.
3. Ushtrimi i mbikëqyrjes plotësuese ndaj shoqërive të sigurimit të cilat zotërohen nga e njëjta shoqëri kontrolluese financiare, grup kontrollues sigurimesh i përzier, shoqëri kontrolluese sigurimi, shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier, shoqëri sigurimi e një vendi të huaj, të cilat ushtrojnë veprimtari sigurimi në dy ose më shumë vende anëtare, ushtrohet nga autoritetet mbikëqyrëse përgjegjëse të vendeve anëtare, të cilat mund të lidhin marrëveshje, që njëri prej tyre i ashtuquajtur koordinator ushtron mbikëqyrje plotësuese dhe u shpërndan të tjerëve rezultatet e mbikëqyrjes.
4. Autoriteti mbikëqyrës kompetent i vendit anëtar mundet gjithashtu të kryejë mbikëqyrje plotësuese të shoqërive dhe subjekteve të lidhura me shoqërinë e sigurimit të cilat kanë pjesëmarrje në shoqërinë e sigurimit apo që janë të lidhura me shoqërinë pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit në Republikën e Shqipërisë, vendin anëtar ose në një vend të huaj dhe që kanë selinë qendrore në vendin anëtar.
5. Autoriteti mund të ushtrojë mbikëqyrje plotësuese të një shoqërie sigurimi, shoqërie risigurimi, grupi kontrollues sigurimesh të përzier, shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, të cilat ndodhen në një vend të huaj.

Neni 158

Grupi i sigurimit

1. Grupi sigurimi për qëllime të mbikëqyrjes sipas këtij ligji, përbëhet nga dy ose më shumë persona juridikë ku të paktën njëri është shoqëri sigurimi dhe tjetri ka ndikim të rëndësishëm në shoqërinë e sigurimit. Ndikimi i rëndësishëm përcaktohet bazuar në kriterin e pjesëmarrjes të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, ndikimit dhe/ose detyrimeve të ndryshme kontraktuale, lidhjet brenda grupit, ekspozimit ndaj rrezikut, përqendrimit të rrezikut, transferimit të rrezikut, dhe /ose transaksionet brenda grupit. Grupi i sigurimit ekziston kur një shoqëri sigurimi ose një shoqëri risigurimi, ose një grup kontrollues sigurimi i përzier, shoqëri kontrolluese financiare, shoqëri kontrolluese sigurimi, shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë është shoqëri mëmë e një ose disa shoqërive sigurimi apo risigurimi, me seli qendrore respektivisht në Republikën e Shqipërisë, vend anëtar ose vend të huaj.

2. Shoqëria e sigurimit ose e risigurimit, ose grupi kontrollues i sigurimeve i përzier, shoqëria kontrolluese financiare, shoqëria kontrolluese e sigurimit, shoqëria kontrolluese e sigurimit me aktivitet të përzier, shoqëria kontrolluese financiare me aktivitet të përzier quhet shoqëria mëmë e një shoqërie sigurimi në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni nëse:
  - a) zotëron pjesëmarrje sipas përcaktimit të paragrafit (25), të nenit 4 të këtij ligji;
  - b) ka shumicën e të drejtave të votës në një shoqëri tjetër;
  - c) ka të drejtën e emërimit apo shkarkimit të shumicës së anëtarëve të këshillit të administrimit ose këshillit mbikëqyrës të një shoqërie tjetër;
  - d) ka të drejtë të ushtrojë influencë dominuese mbi një shoqëri tjetër, bazuar në një kontratë biznesi apo mbi dokumente të tjera ligjore;
  - e) shumica e anëtarëve të këshillit të administrimit të shoqërisë, ose të këshillit mbikëqyrës, që kanë kryer ato funksione në vitin e parë financiar dhe që vazhdojnë t'i kryejnë ato për qëllime të përgatitjes të raporteve të konsoliduara, ishin emëruar ekskluzivisht për qëllime të ushtrimit të të drejtave të votës në shoqërinë mëmë;
  - f) nëse është aksionar ose partner në një tjetër shoqëri, dhe nëse bazuar në marrëveshjet me aksionarët apo partnerët e asaj shoqërie, kontrollon shumicën e të drejtës së votës në atë shoqëri;
3. Grupi i sigurimit ekziston gjithashtu në rastet kur një grup kontrollues sigurimi i përzier, shoqëri kontrolluese financiare, shoqëri kontrolluese sigurimi, shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier, që ka selinë qendrore në një vend anëtar është shoqëri mëmë e të paktën e një shoqërie sigurimi me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë, në një nga mënyrat e përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni.
4. Përjashtimisht nga rregulli i përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, shoqëria e sigurimit me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë që është njëkohësisht shoqëri e kontrolluar nga një tjetër shoqëri sigurimi me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë, nuk do të quhet shoqëri sigurimi mëmë në një grup sigurimi

Neni 159

Termet në lidhje me grupin e sigurimeve

1. Shoqëri kontrolluese financiare është një person juridik:
  - a) i ndryshëm nga një shoqëri sigurimi ose risigurimi;
  - b) i cili kontrollon të paktën një shoqëri sigurimi ose risigurimi;
  - c) veprimtaria kryesore e të cilit është blerja ose zotërimi i pjesëmarrjeve influencuese ose ofrimi i shërbimeve të tjera financiare.
2. Grup kontrollues sigurimesh i përzier është një person juridik:
  - a) i ndryshëm nga një shoqëri sigurimi apo risigurimi; dhe
  - b) i cili kontrollon ekskluzivisht ose në mënyrë shoqëritë e sigurimit dhe/ose të risigurimit ndërmjet shoqërive të kontrolluara të tij, ku kriteri për përcaktimin e të shoqërive të kontrolluara nuk është numri por volumi i kapitalit të tyre, vlera kontabël e pjesëmarrjeve dhe kritere të tjera ekonomike.
3. Shoqëri risigurimi e lidhur është një shoqëri risigurimi e cila zotërohet nga një institucion financiar i ndryshëm nga një shoqëri sigurimi ose risigurimi, ose e cila zotërohet nga një grup sigurimi ose një person juridik jo-financiar. Qëllimi i shoqërisë së risigurimit të

- lidhur është që të ofrojë mbulim risigurimi për rreziqet e një ose më shumë personave juridikë që e zotërojnë atë ose të anëtarëve të grupit ku ajo bën pjesë.
4. Shoqëri e lidhur është një shoqëri e kontrolluar ose një shoqëri tjetër në të cilën zotërohet pjesëmarrje, ose një shoqëri e lidhur me një shoqëri tjetër me marrëdhënie të njëjta sipas përcaktimeve të paragrafit (3) (a), të nenit 157 të këtij ligji.
  5. Shoqëri kontrolluese sigurimi është një person juridik i cili është shoqëri mëmë, veprimtaria kryesore e së cilës është të blejë dhe të zotërojë pjesëmarrje në shoqëri të kontrolluara, ku këto shoqëri të kontrolluara janë ekskluzivisht ose kryesisht shoqëri sigurimi ose risigurimi, ose shoqëri sigurimi ose risigurimi të vendeve të huaja, ku të paktën një nga këto shoqëri të kontrolluara është shoqëri sigurimi ose risigurimi, dhe e cila nuk është shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier.
  6. Shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier është një person juridik që është shoqëri mëmë, veprimtaria kryesore e së cilës është e ndryshme nga një shoqëri sigurimi, shoqëri risigurimi, shoqëri kontrolluese sigurimi, ose shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier dhe që përfshin të paktën një shoqëri sigurimi ose risigurimi midis shoqërive të kontrolluara të saj.
  7. Shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier është një person juridik që është shoqëri mëmë, e ndryshme nga një subjekt i rregulluar nga ky ligj, që së bashku me shoqëritë e kontrolluara të saj, ku të paktën njëra është një subjekt i rregulluar nga ky ligj me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë dhe së bashku me subjektet e tjera formon një konglomerat financiar.
  8. Shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier është gjithashtu një person juridik që është shoqëri mëmë, e ndryshme nga një subjekt i rregulluar nga ky ligj, që së bashku me shoqëritë e kontrolluara të saj, ku të paktën njëra është një subjekt i rregulluar nga ky ligj me seli qendrore në një vend anëtar, dhe së bashku me subjektet e tjera formon një konglomerat financiar.

Neni 160

Detyrimet e një shoqërie sigurimi në një grup sigurimi

1. Shoqëritë e sigurimit të cilat përbëjnë një grup sigurimi i paraqesin shoqërisë së sigurimit mëmë, shoqëri kontrolluese financiare, shoqëri kontrolluese sigurimi, shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, shoqëri kontrolluese financiare me aktivitet të përzier, të gjitha të dhënat dhe informacionin që i kërkohet për të përmbushur detyrimet ndaj Autoritetit ose ndaj autoritetit kompetent mbikëqyrës në lidhje me mbikëqyrjen e grupit të sigurimit.
2. Shoqëria e sigurimit mëmë në një grup sigurimi është përgjegjëse për përmbushjen e detyrimeve të të gjithë grupit të sigurimit.
3. Autoriteti gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes plotësuese ka akses në çdo informacion i cili është i rëndësishëm për qëllimin e mbikëqyrjes së shoqërisë, subjekt i mbikëqyrjes plotësuese. Autoriteti mund t'i kërkojë drejtpërsëdrejti shoqërisë së lidhur të shoqërisë së sigurimit ose pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit apo shoqërisë së lidhur të shoqërisë pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit për marrjen e informacionit të nevojshëm, vetëm nëse ky informacion është kërkuar nga shoqëria e sigurimit dhe kjo e fundit nuk e ka dhënë atë.

4. Shoqëritë e sigurimit të cilat formojnë një grup sigurimi garantojnë që ekzistojnë procedurat e përshtatshme të kontrollit të brendshëm me qëllim verifikimin e saktësisë së të dhënave dhe informacionit referuar paragrafit (1) të këtij neni.

Neni 161

Raportimi i transaksioneve brenda grupit

1. Në mënyrë që të sigurohet mbikëqyrja nëse transaksionet e biznesit brenda një grupi sigurimi janë kryer sipas kushteve normale të tregut, shoqëria e sigurimit në një grup sigurimi i raporton Autoritetit për të gjitha transaksionet e rëndësishme brenda grupit të rëna dakord ose të kryera ndërmjet shoqërisë së sigurimit dhe personave si më poshtë:
  - a) personave apo palëve të lidhura të shoqërisë së sigurimit;
  - b) shoqëri pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit;
  - c) shoqëritë e lidhura të shoqërisë pjesëmarrëse në shoqëritë e sigurimit;
  - d) personat fizik pjesëmarrës në:
    - i. shoqërinë e sigurimit apo në shoqëritë e lidhura me to;
    - ii. shoqëritë pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit;
    - iii. shoqëritë e lidhura të shoqërisë pjesëmarrëse në shoqërinë e sigurimit.

Këto transaksione duhet të kryhen në përputhje me parimin e administrimit të kujdesshëm dhe të ndërgjegjshëm, duke marrë parasysh interesat e të siguruarve.
2. Transaksion brenda grupit është çdo transaksion përmes së cilit shoqëria e sigurimit lidhet në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, me një nga personat e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, për përmbushjen e një detyrimi kontraktual apo jokontraktual, i cili mund të jetë me apo pa pagesë.
3. Përveç sa është parashikuar në paragrafin (2) të këtij neni do të quhen veçanërisht transaksione të rëndësishme brenda grupit transaksionet e mëposhtme:
  - a) huatë;
  - b) garancitë dhe transaksionet jashtë bilancit;
  - c) elemente të cilët përfshihen në llogaritjen e aftësisë paguese;
  - d) investimet;
  - e) operacionet e risigurimit dhe retrocedimit;
  - f) marrëveshjet për ndarjen e shpenzimeve.
4. Transaksionet e përmendura mësipër, kryhen në mënyrë të matur duke marrë parasysh interesat e të siguruarve.
5. Shoqëria e sigurimit e cila është subjekt i mbikëqyrjes plotësuese i paraqet Autoritet një raport vjetor mbi transaksionet e rëndësishme sipas kuptimit të paragrafëve (1) dhe (3) të këtij neni. Shoqëria informon menjëherë Autoritetin në lidhje me transaksionet sipas kuptimit të paragrafëve (1) dhe (3) të këtij neni, të cilat rrezikojnë aftësinë paguese të shoqërisë së sigurimit.
6. Autoriteti në mënyrë që të vërtetojë saktësinë e të dhënave në lidhje me transaksionet brenda grupit të sigurimit mund të verifikojë transaksionet e kryera nga personat e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni.
7. Nëse ka pengesa ligjore për komunikimin e informacionit të kërkuar, Autoriteti gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes plotësuese të grupit të sigurimit nuk përfshin personat juridik, përcaktuar në nenin 157 të këtij ligji, të cilët kanë seli qendrore në një vend të huaj.

8. Autoriteti mund të kryejë vetë ose nëpërmjet një personi të autorizuar nga ai verifikimet në vend të informacionit të përcaktuar në paragrafin (3) të nenit 160 të këtij ligji te: shoqëria e sigurimit subjekt i mbikëqyrjes plotësuese, shoqëritë e kontrolluara të kësaj shoqërie sigurimi, shoqëritë mëmë të kësaj shoqërie sigurimi apo shoqëria e kontrolluar të shoqërisë mëmë të kësaj shoqërie sigurimi.
9. Në raste të veçanta Autoriteti i kërkon autoritetit kompetent mbikëqyrës të vendit anëtar të verifikojë informacionin e rëndësishëm të shoqërisë referuar paragrafit (6) të këtij neni, e cila ndodhet në një vend tjetër anëtar dhe që është subjekt i mbikëqyrjes plotësuese. Autoriteti mund të marrë pjesë në verifikimin e këtij informacioni.
10. Shoqëria e sigurimit e cila është subjekt i mbikëqyrjes plotësuese ka mekanizma të kontrollit dhe të administrimit të rrezikut duke përfshirë sistemet raportuese dhe standarde kontabël të duhura të cilat janë të përshtatshme për ruajtjen, përcaktimin e sasisë dhe monitorimin e transaksioneve të përcaktuara në paragrafin (3) të këtij neni.
11. Autoriteti mund të përcaktojë me rregullore përmbajtjen e detajuar të raporteve të parashikuar në paragrafin (3) të këtij neni si dhe afatet kohore dhe metodën e raportimit.

Neni 162

Organet drejtuese të grupit kontrollues të sigurimit të përzier dhe grupit kontrollues të sigurimit

1. Personat të cilët administrojnë veprimtarinë e, shoqëri kontrolluese sigurimi, shoqëri kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, shoqëri kontrolluese sigurimi e përzier dhe shoqëri kontrolluese sigurimi duhet të kenë reputacion të mirë dhe përvojë të mjaftueshme për ushtrimin e këtyre detyrave.
2. Autoriteti miraton rregullore në lidhje me kriteret që duhet të përmbushin personat e mësipërm.

Neni 163

Mjaftueshmëria e kapitalit në një grup sigurimi

1. Grupi kontrollues financiar, grupi kontrollues i sigurimit i përzier, grupi kontrollues i sigurimit, grupi kontrollues i sigurimit me aktivitet të përzier, grupi kontrollues financiar i përzier ose shoqëria siguroese ose risiguroese mëmë në një grup sigurimi duhet të llogarisë mjaftueshmërinë e kapitalit në një grup sigurimi dhe të përfshijë raporte financiare mbi mjaftueshmërinë e kapitalit të grupit të sigurimit.
2. Shoqëritë e sigurimit të kontrolluara i paraqesin shoqërisë kontrolluese financiare, shoqërisë kontrolluese sigurimi, shoqërisë kontrolluese sigurimi me aktivitet të përzier, shoqërisë kontrolluese financiare me aktivitet të përzier ose një shoqërie sigurimi mëmë në një grup sigurimi të gjitha të dhënat e kërkuara në llogaritjen e mjaftueshmërisë së kapitalit të një grupi sigurimi.
3. Grupi kontrollues financiar, grupi kontrollues i sigurimit i përzier, grupi kontrollues i sigurimit, grupi kontrollues i sigurimit me aktivitet të përzier, grupi kontrollues financiar i përzier ose shoqëria siguroese ose risiguroese mëmë i raporton Autoritetit mbi mjaftueshmërinë e kapitalit të grupit të sigurimit.
4. Dispozitat e Seksionit II të Kreut VII të këtij ligji në lidhje me auditimin e pasqyrave financiare të shoqërisë së sigurimit zbatohen rast pas rasti për auditimin e raporteve

financiare për mjaftueshmërinë e kapitalit të grupit kontrollues financiar, grupit kontrollues të sigurimit të përzier, grupit kontrollues të sigurimit, grupit kontrollues të sigurimit me aktivitet të përzier, grupit kontrollues financiar të përzier ose shoqëria siguruese ose risiguruese mëmë në një grup sigurimi.

5. Autoriteti përcakton metodën e llogaritjes së mjaftueshmërisë së kapitalit të një grupi sigurimi, përmbajtjen e detajuar të raporteve, si dhe afatet kohore dhe mënyrën e raportimit.

Neni 164

Masat në rast të pamjaftueshmërisë së aftësisë paguese

Autoriteti merr masat e mbikëqyrjes të parashikuara në Seksionin V të këtij ligji, nëse nga llogaritja e kryer ose nga raporti i depozituar në përputhje me nenin 163 të këtij ligji, konstatohet se aftësia paguese e grupit të sigurimit është e pamjaftueshme ose rrezikon të bëhet e pamjaftueshme.

Neni 165

Raportimi në Autoritet dhe dhënia e informacionit

1. Shoqëria e sigurimit njofton rregullisht Autoritetin për çdo fakt ose rrethanë që mund të jetë e rëndësishme për të përcaktuar nëse subjekti në fjalë është një grup sigurimi sipas përcaktimeve të këtij ligji.
2. Shoqëria e sigurimit në një grup sigurimi përgatit një aneks të veçantë të raportit vjetor duke dhënë të gjitha të dhënat mbi shoqëritë mëmë dhe të kontrolluara të grupit të sigurimit.
3. Autoriteti mund të përcaktojë përmbajtjen e detajuar të raporteve, afatet kohore dhe mënyrën e raportimit.

Seksioni V

Masat e mbikëqyrjes

Neni 166

Masat e mbikëqyrjes

Me qëllim parandalimin, korrigjimin apo ndërprerjen e rrethanave të parashikuara në neni 167 dhe 168 të këtij ligji, apo veprimeve që përbëjnë shkelje në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji apo akteve të nxjerra në zbatim të tij, Autoriteti merr masat e mbikëqyrjes të parashikuara në Seksionin V të këtij Kreu dhe/ose sanksione me gjobë.

Neni 167

Rrethanat për marrjen e masave të mbikëqyrjes

1. Autoriteti merr masat e mbikëqyrjes të parashikuara në nenin 169 të këtij ligji, nëse:
  - a) gjykon se shoqëria e sigurimit apo personi përgjegjës në shoqërinë e sigurimit është duke kryer apo është gati të kryejë një veprim, apo po ndjek ose është gati të ndjekë

- një sjellje etike biznesi që përbën praktikë të rrezikshme apo të paqëndrueshme për veprimtarinë e shoqërisë;
- b) shoqëria e sigurimit është, ose pritet të jetë sipas gjykimit të Autoritetit, e paaftë të përmbushë detyrimet e saj kur ju vjen afati apo bëhen të kërkueshme;
  - c) gjykon se aktivet e shoqërisë nuk janë të mjaftueshme për të garantuar një mbrojtje të përshtatshme për policëmbajtësit dhe kreditorët;
  - d) gjykon se aktivet e pasqyruara në librat kontabël të shoqërisë së sigurimit apo aktivet që mbahen nën administrimin e saj, nuk janë kontabilizuar saktë;
  - e) gjykon se kapitali ka arritur një nivel ose po zvogëlohet në mënyrë të tillë që mund të ndikojë negativisht ndaj policëmbajtësve apo kreditorëve;
  - f) gjykon se shoqëria e sigurimit gjendet në një situatë të tillë që mund të dëmtohen interesat e policëmbajtësve, kreditorëve apo zotëruesve të aktiveve nën administrimin e shoqërisë, duke përfshirë këtu edhe rastin e hapjes së procedurave të falimentimit në Shqipëri, apo diku tjetër në rast kur kemi të bëjmë me grup;
  - g) shoqëria e sigurimit nuk ka zbatuar urdhrin e Autoritetit sipas përcaktimit të paragrafit (4) të nenit 97 të këtij ligji për të rritur kapitalin e saj ose urdhrin e dhënë sipas germës p) dhe q) të paragrafit (1) të nenit 170 të këtij ligji;
  - h) shoqëria e sigurimit është apo pritet të jetë e paaftë të përmbushë kërkesat për mjaftueshmërinë e kapitalit sipas nenit 97 të këtij ligji, përfshirë kërkesat për fondin e garancisë sipas nenit 98 të këtij ligji;
  - i) shoqëria e sigurimit nuk vijon të përmbushë një ose disa nga kërkesat fillestare të marrjes së licencës.
  - j) çdo person i përcaktuar në nenin 17 të këtij ligji, i cili nuk vijon të përmbushë në vazhdimësi një ose disa nga kërkesat për përshtatshmëri dhe aftësi për të mbajtur pozicionin e caktuar;
  - k) shoqëria e sigurimit shkel dispozitat e këtij ligji apo akteve nënligjore në fushën e sigurimeve;
  - l) shoqëria e sigurimit nuk përmbush ose mund të mos përmbushë kushtet për ushtrimin e veprimtarisë së sigurimit;
  - m) shoqëria e sigurimit shkel rregullat e administrimit të rrezikut;
  - n) shoqëria e sigurimit shkel rregullat mbi mbajtjen e librave të kontabilitetit dhe/ose regjistrave tregtare, si dhe ato që lidhen me raportimin periodik, auditin e brendshëm apo auditimin e pasqyrave vjetore;
  - o) shoqëria e sigurimit shkel detyrimin për raportim dhe njoftim në përputhje me dispozitat e këtij ligji;
  - p) shoqëria e sigurimit shkel rregullat në lidhje me emërimin e aktuarit të autorizuar;
  - q) anëtarë i këshillit të administrimit nuk ka marrë miratimin sipas kërkesave të nenit 21 të këtij ligji.

Neni 168

Shkelje të rënda të rregullave të administrimit të rrezikut

1. Shoqëria e sigurimit quhet se ka kryer shkelje të rënda të rregullave të administrimit të rrezikut nëse midis të tjerave dhe duke mos përfshirë përcaktimet e paragrafit (1) të nenit 167 të këtij ligji nëse:

- a) nuk arrin kërkesat e kapitalit të përcaktuar në nenin 97 të këtij ligji ose nuk zbaton masat e përcaktuara në nenin 99 të këtij ligji ose nuk mban nivelin minimal të kërkuar të treguesit të likuiditetit;
- b) nuk organizon veprimtarinë e saj ose nuk mban librat e kontabilitetit dhe/apo regjistrat tregtar, dokumentet e biznesit dhe të dhëna të tjera administrative dhe tregtare në mënyrë të tillë që në çdo kohë bëjnë të mundur verifikimin nëse shoqëria ushtron veprimtarinë e saj në përputhje me rregullat e administrimit të rrezikut;
- c) nuk arrin të miratojë masat dhe të krijojë rregullat për vlerësimin e duhur të zërave të bilancit dhe jashtë bilancit, apo nëse i vlerëson këto zëra në kundërshtim me këtë ligj ose aktet nënligjore në zbatim të tij;
- d) shkel dispozitat e nenit 133 të këtij ligji;
- e) shkel dispozitat e neneve 113-125 të këtij ligji;
- f) shpërndan dividendë në kundërshtim me nenin 103 të këtij ligji;
- g) shkel në mënyrë të vazhdueshme detyrimin për raportim të saktë dhe në kohë të përcaktuar në këtë ligj ose në aktet nënligjore në zbatim të tij;
- h) kryen transaksione fiktive me qëllim raportim jo të saktë të gjendjes financiare të shoqërisë së sigurimit;
- i) kryen veprimtari të tjera, të cilat mund të rrezikojnë likuiditetin dhe aftësinë paguese të shoqërisë;
- j) kryen veprimtari në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 169

Marrja e masave të mbikëqyrjes

1. Autoriteti merr ndaj shoqërisë së sigurimit një ose disa nga masat e mbikëqyrjes të mëposhtme:
  - a) urdhëron shoqërinë e sigurimit apo personin përgjegjës të ndalojë të kryejë një veprim të caktuar ose të ndjekë një sjellje etike biznesi të caktuar, apo e urdhëron që të kryejë një veprim të caktuar që sipas gjykimit të Autoritetit është i nevojshëm për përmirësimin e situatës dhe/ose për parandalimin ose korrigjimin e shkeljeve të këtij ligji dhe rregulloreve të dala në zbatim të tij;
  - b) nxjerr urdhër mbi eliminimin e shkeljeve dhe parregullsive;
  - c) i kërkon shoqërisë së sigurimit të depozitojë një plan rimëkëmbjeje financiare të përcaktuar në nenin 100 të këtij ligji për përmbushjen e kërkesave të mjaftueshmërisë së kapitalit;
  - d) i kërkon shoqërisë së sigurimit të auditojë veprimtarinë financiare nga një auditues i zgjedhur nga Autoriteti por me shpenzimet e shoqërisë së sigurimit, ose urdhëron shoqërinë e sigurimit të shkarkojë një auditues dhe të emërojë një tjetër sipas kushteve të përcaktuara nga Autoriteti, ose i kërkon audituesit të jashtëm të zgjerojë objektin e auditimit, apo i kërkon audituesit të jashtëm të kryejë procedura të tjera dhe të përgatisë një raport për Autoritetin;
  - e) përveç përcaktimeve të germës d) të paragrafit (1) të këtij neni, Autoriteti mund të kërkojë nga auditori i jashtëm me shpenzimet e shoqërisë së sigurimit të kryejë një auditim të veçantë që lidhet me përshtatshmërinë e procedurave të shoqërisë për të

- mbrojtur kreditorët, aksionarët dhe policëmbajtësit e saj, apo çdo auditim tjetër në interes të publikut dhe t'i raportojë Autoritetit për këtë;
- f) i kërkon shoqërisë së sigurimit që me shpenzimet e saj, të emërojë një person që të këshillojë shoqërinë e sigurimit për kryerjen e veprimtarisë së saj në mënyrën e duhur dhe i cili duhet raportojë Autoritetit brenda 3 muajve nga data e emërimit të tij;
  - g) mund të kërkojë një rivlerësim të vlerës së aktiveve të cilat janë marrë parasysht në llogaritjen e kapitali të shoqërisë së sigurimit, në rastin kur ka pasur një ndryshim të konsiderueshëm të vlerës të tregut për këto elementë në krahasim me vitin paraardhës financiar;
  - h) i kërkon shoqërisë së sigurimit të kryejë vlerësim të disa apo të gjithë aktiveve të saj apo të ndonjë prej shoqërive e kontrolluara të saj. Ky vlerësim mund të kryhet nga Autoriteti ose nga një ekspert i emëruar nga Autoriteti me shpenzimet e shoqërisë së sigurimit.
  - i) i kërkon shoqërisë së sigurimit informacion shtesë në çdo kohë dhe në formën që Autoriteti e gjykon të nevojshme dhe/ose kërkon rritjen e shpeshtësisë së raportimit në Autoritet dhe/ose kryen inspektimet përkatëse që lidhen me raportimet në fjalë;
  - j) kërkon shqyrtim të jashtëm nëpërmjet një aktuari të autorizuar të pavarur, të metodave dhe supozimeve aktuariale të përdorura nga shoqëria e sigurimit, me shpenzimet e mbuluara nga kjo e fundit, ose mund të urdhërojë shoqërinë e sigurimit të modifikojë metodat apo supozimet e saj aktuariale duke bërë rivlerësim të provigjoneve, ose mund të kërkojë që një aktuar i pavarur apo i jashtëm të kryejë shqyrtimin e mjaftueshmërisë së provigjoneve të shoqërisë së sigurimit;
  - k) i kërkon shoqërisë së sigurimit të rishikojë rezultatet (yield) e ofruara në produktet e anuitetit;
  - l) i kërkon shoqërisë të kalojë në risigurim përgjegjësitë të cilat tejkalojnë mbulimin maksimal sipas përcaktimeve të nenit 133 të këtij ligji;
  - m) të zgjerojë objektin dhe të rrisë dhe shpeshtësinë e inspektimeve në vend në përputhje me dispozitat e nenit 153 të këtij ligji ose të caktojë punonjësit e autorizuar për inspektim në shoqërinë e sigurimit për të monitoruar situatën në vazhdimësi nëse Autoriteti e shikon të nevojshme.
  - n) mund të kërkojë rillogariten e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit, duke u bazuar mbi risigurimin apo retrocedimin nëse natyra apo cilësia e kontratave të risigurimit apo retrocedimit kanë ndryshuar në mënyrë të konsiderueshme krahasuar me vitin e mëparshëm financiar, ose nëse këto kontrata nuk mundësojnë një transferim të ekuilibruar të rrezikut.
  - o) vendos shoqërinë e sigurimit apo aktivet e saj në administrim të përkohshëm;
  - p) tërheqje të plotë apo të pjesshëm të licencës.
2. Në përputhje me paragrafin (1) të këtij neni nëse vlera e aktiveve të përcaktuara si të përshtatshme nga Autoriteti ndryshon nga vlera e aktiveve të vendosura nga shoqëria e sigurimit apo shoqëria e kontrolluar e saj, atëherë Autoriteti i dërgon shoqërisë, audituesit, aktuarit dhe komitetit të auditimit të shoqërisë së sigurimit, një njoftim me shkrim të vlerës së përshtatshme të aktiveve të përcaktuara nga Autoriteti.
  3. Autoriteti mund të këshillojë shoqërinë e sigurimit të ndërmarrë veprime të caktuara ose të rregullojë linjën e disa veprimeve të saj përveç atyre të përcaktuara në këtë nen dhe në nenet 167 dhe 168, nëse kjo gjë është në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Neni 170

Urdhrat

1. Urdhrat e nxjerra nga Autoriteti në përputhje me nenin 169 të këtij ligji mund të përmbajnë të gjitha ose një nga kufizimet apo kërkesat e mëposhtme:
  - a) urdhëron këshillin e administrimit të shoqërisë së sigurimit për të zbatuar një plan veprimi i cili garanton nivelin e fondit të garancisë;
  - b) i kërkon shoqërisë së sigurimit të ndërmarrë ose të ndërpresë kryerjen veprimeve të caktuara, të zbatojë kryerjen e një ose disa veprimeve të caktuara ose të kufizojë veprimtarinë e saj në fusha të caktuara;
  - c) urdhëron këshillin e administrimit të shoqërisë së sigurimit të thërrasë mbledhjen e përgjithshme të asamblesë dhe t'i propozojë marrjen e vendimeve përkatëse;
  - d) të ndalojë shoqërinë e sigurimit të lidhë kontrata të reja sigurimi në një ose disa klasa sigurimi ose të kërkojë që shoqëria e sigurimit të mbajë një nivel të caktuar primesh në raport me aftësinë paguese të shoqërisë apo të konsiderojë faktorë të tjerë në varësi të situatës;
  - e) të ndalojë shoqërinë e sigurimit të kryejë lloje të caktuara pagesash, të kryejë pagesa personave të caktuar, të hyjë në marrëdhënie të caktuara transaksionesh apo të hyjë në to me kushte të ndryshme nga ato të përcaktuara më parë;
  - f) të ndalojë shoqërinë e sigurimit të kryejë transaksione me aksionarë të caktuar saj, anëtarë të këshillit të administrimit, palë të lidhura, ose fonde investimi të administruara nga shoqëri administruese fondesh që është palë e lidhur me shoqërinë e sigurimit;
  - g) urdhëron këshillin e administrimit të shoqërisë së sigurimit të miratojë dhe të zbatojë masa të përshtatshme me qëllim:
    - i. përmirësimin e procedurave të administrimit të rrezikut;
    - ii. ndryshimin e objektivave të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit;
    - iii. kufizimin e dhënies së huave;
    - iv. përmirësimin e procedurave për mbledhjen e kërkesave të arkëtueshme të vonuara;
    - v. për vlerësimin e drejtë dhe të saktë të zërave të bilancit dhe zërave jashtë bilancit;
    - vi. përmirësimin e sistemit të teknologjisë së informacionit;
    - vii. përmirësimin e procedurave të kontrollit të brendshme dhe auditit të brendshëm;
    - viii. marrjen e çdo mase tjetër të nevojshme për zbatimin e rregullave të administrimit të rrezikut.
  - h) të ndalojë ose të kufizojë përdorimin e lirë të një pjese apo të të gjithë aktiveve, duke përfshirë dhe veprimtarinë që lidhet me dhënien e huave dhe investimeve;
  - i) të mbajë në territorin e Republikës së Shqipërisë aktive në vlerën që Autoriteti e gjykon të nevojshme për të garantuar përmbushjen e përgjegjësisë të marra përsipër nga shoqëria e sigurimit në fjalë;
  - j) ndalon shoqërinë e sigurimit të ndërmarrë detyrime financiare për llogari të palëve të treta;
  - k) të ndalojë shoqërinë e sigurimit e cila është subjekt i pretendimeve të palëve të treta, të paguajë ose të transferojë çdo shumë tek ndonjë person tjetër, apo të marrë përsipër detyrim për të bërë këtë;
  - l) të ndalojë shoqërinë e sigurimit të marrë hua, të paguajë dividend dhe/ose tarifa të tjera të administrimit, dhe/ose të transferojë përgjegjësitë palëve të treta ose një personi

- lidhja e të cilit me shoqërinë e sigurimit është e tillë që e detyron atë të plotësojë kërkesat për përshtatshmëri dhe aftësi;
- m) urdhëron këshillin e administrimit të shoqërisë së sigurimit të shkarkojë ose zëvendësojë administratorin, kontrolluesin kryesor, funksionarët kryesor të shoqërisë së sigurimit ose urdhëron ristrukturimin e saj;
  - n) në përputhje me germën (n), të paragrafit (1), të këtij neni Autoriteti urdhëron shkarkimin e administratori nëse:
    - i. shoqëria e sigurimit nuk vepron në përputhje me urdhrin për eliminimin e shkeljeve dhe parregullsi;
    - ii. shoqëria e sigurimit nuk zbaton masat e parashikuara në nenin 169 dhe paragrafin (1) të këtij neni;
    - iii. shoqëria e sigurimit në mënyrë të përsëritur nuk njofton ose raporton saktë dhe në kohë Autoritetin apo pengon në çdo mënyrë ushtrimin e mbikëqyrjes nga Autoriteti.
  - o) i kërkon shoqërisë së sigurimit ose aksionarit influencues të shesë të gjitha ose një pjesë të aksioneve të aksioneve të tij në shoqërinë e sigurimit brenda një periudhe kohore të përcaktuar nga Autoriteti;
  - p) të urdhërojë shoqërinë e sigurimit të transferojë një pjesës apo të gjitha kontratat e sigurimit, ose të risigurojë një pjesë ose të gjitha rreziqet e marra përsipër nga këto kontrata në përputhje me kushtet e vendosura nga Autoriteti;
  - q) të vendosë kufizime të tjera sipas rrethanave e që në gjykimin e Autoritetit janë të nevojshme për mbrojtjen e policëmbajtësve.
2. Shoqëria e sigurimit, aksionari influencues, kontrolluesi kryesor, zbatojnë urdhrat e dhëna nga Autoriteti sipas nenit 169 të këtij ligji.
  3. Në përputhje me dispozitat e neneve 167, 168 dhe 169 të këtij ligji, Autoriteti mund t'i kërkojë shoqërisë së sigurimit të paraqesë një plan biznesi i cili reflekton masat e duhura korrigjuese të cilat do të korrigjojnë problemet brenda një periudhe kohore siç është përcaktuar nga Autoriteti.
  4. Autoriteti në urdhrin sipas nenit 169 dhe paragrafin (1) të këtij neni përcakton afatet kohore për eliminimin e shkeljeve apo parregullsi.

Neni 171

Raportimi mbi zbatimin e urdhrat

1. Shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet një raport të detajuar për masat e marra për korrigjimin e rrethanave të përmendura në nenin 167 të këtij ligji, brenda afateve të përcaktuara nga Autoriteti në urdhrin përkatës. Së bashku me raportin shoqëria e sigurimit depoziton çdo dokument apo provë tjetër që vërteton se janë eliminuar shkeljet apo parregullsitë. Nëse Autoriteti e gjykon të nevojshme, shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet raportin e detajuar për masat e marra për korrigjimin e rrethanave të përmendura në nenin 167 të këtij ligji, të shoqëruar me raportin e audituesit të autorizuar.
2. Autoriteti menjëherë pas marrjes së raportit nga shoqëria e sigurimit verifikon korrigjimin e shkeljeve sipas përcaktimeve të paragrafit (1) të këtij neni. Autoriteti përpara marrjes së vendimit mund të kryejë një inspektim tjetër të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit i cili është i nevojshëm për të verifikuar nëse janë eliminuar shkeljet dhe parregullsitë.

3. Nëse raporti është i paplotë apo provat bashkëngjitur këtij raporti nuk tregojnë që janë eliminuar shkeljet dhe parregullsitë e identifikuara, Autoriteti urdhëron shoqërinë e sigurimit të plotësojë raportin e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni brenda një afati kohor të caktuar.
4. Autoriteti vendos mbi pranimin e raportit për korrigjimin e shkeljeve brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes informacionit të plotë për të gjykuar.

Seksioni VI Tërheqja e licencës

Neni 172 Rastet e tërheqjes së licencës

1. Autoriteti i tërheq licencën shoqërisë së sigurimit për të ushtruar veprimtari sigurimi në rastet e mëposhtme:
  - a) nëse licenca është lëshuar bazuar në të dhëna të rreme;
  - b) nëse shoqëria e sigurimit nuk ka arritur të korrigjojë rrethanat e përmendura në nenin 167 të këtij ligji, brenda afateve të përcaktuara nga Autoriteti në urdhrin përkatës.
  - c) nëse shoqëria e sigurimit kryen veprimtari të tjera tregtare përveç veprimtarisë për të cilat është licencuar;
  - d) nëse shoqëria e sigurimit nuk përmbush më kushtet për të cilat është licencuar;
  - e) shuma totale e përgjegjësive të shoqërisë së sigurimit, përfshirë provigjonet teknike ose matematike të llogaritura në përputhje me këtë ligj dhe aktet nënligjore në zbatim të tij, tejkalojnë shumën totale të aktiveve të saj;
  - f) nëse ka prova të besueshme dhe konstaton që anëtarët e këshillit të administrimit dhe administratori janë përfshirë në transaksione të jashtëligjshme, kanë kryer mashtrime të rënda ose kanë përfituar personalisht dhe i kanë shkaktuar dëme të konsiderueshme shoqërisë së sigurimit apo konsumatorit;
  - g) nëse shoqëria e sigurimit shkel dispozitat e legjislacionit për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit;
  - h) kryen mashtrime në fushën e sigurimeve;
  - i) nëse ndaj shoqërisë së sigurimit janë hapur procedurat e falimentimit ose shoqëria e sigurimit është prishur;
  - j) kur Autoriteti e gjykon si të nevojshme si rezultat i shkeljes së dispozitave të këtij ligji.

Neni 173 Tërheqja e pjesshme e licencës

Përbashimisht nga përcaktimet e paragrafit (1) të nenit 172 të këtij ligji, Autoriteti tërheq licencën vetëm për disa klasa të caktuara të shoqërisë së sigurimit nëse rastet e përmendura në paragrafin të nenit 172 të këtij ligji i referohen veprimtarisë së shoqërisë në atë klasë sigurimi. Dispozitat e zbatueshme për tërheqjen e plotë të licencës do të zbatohen edhe për tërheqjen e licencës vetëm në një ose disa klasa të caktuara.

Neni 174

Paralajmërim për tërheqje licence

1. Autoriteti për rastet e përmendura në geramat (b) dhe (d) të paragrafit (1) të nenit 172 të këtij ligji mund të paralajmërojë shoqërinë e sigurimit për tërheqje licence, me kusht që shoqëria e sigurimit brenda periudhës kohore të përcaktuar nga Autoriteti me vendim, të mos kryejë shkelje apo parregullsi të tjera të njëjta me ato për të cilat është marrë vendimi për paralajmërim të tërheqjes së licencës.
2. Përveç sa është parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni, Autoriteti në vendimin për paralajmërimin e tërheqjes së licencës mund të urdhërojë shoqërinë e sigurimit brenda afatit të përcaktuar në vendim, të eliminojë shkeljet dhe parregullsitë, ose të zbatojë masat të cilat kanë qenë shkak për marrjen e vendimit të paralajmërimin të tërheqjes së licencës. Autoriteti përcakton kufizimet apo kushtet për tu përmbushur nga shoqëria e sigurimit gjatë periudhës kohore të përcaktuar nga Autoriteti.

Neni 175

Tërheqja e licencës pas paralajmërimin

Nëse shoqëria e sigurimit kryen shkelje apo parregullsi të reja, të njëjta me ato cilat kanë qenë shkak për marrjen se vendimit për paralajmërim të tërheqje licence, ose nuk përmbush kushtet e përcaktuara në paragrafin (2) të nenit 174 të këtij ligji, Autoriteti ka të drejtë të tërheqë licencën.

Neni 176

Njoftimi për tërheqjen e licencës

1. Vendimi i Autoritetit për tërheqjen, i njoftohet shoqërisë së sigurimit brenda 10 ditëve kalendarike nga data e marrjes së këtij vendimi.
2. Shoqëria e sigurimit pasi është njoftuar për tërheqjen e licencës nuk kryen sa më poshtë:
  - a) nënshkrimin e kontratave të reja të sigurimit;
  - b) rinovimin e kontratave të sigurimit;
  - c) zgjatjen e mbulimit të sigurimit për kontrata në fuqi;
  - d) rritjen primin e sigurimit.
3. Shoqëria e sigurimit depoziton licencën në Autoritet brenda 10 ditëve kalendarike nga data e marrjes së njoftimit të vendimit për tërheqje licence.
4. Shoqëria e sigurimit vazhdon të jetë subjekt i dispozitave të këtij ligji edhe pas tërheqjes së licencës nga ana e Autoritetit. Tërheqja e licencës nuk e përjashton shoqërinë e sigurimit nga detyrimet e kontratave ekzistuese.

Neni 177

Publikimi i vendimit për tërheqje licence

Vendimi për tërheqje licence botohet në Fletoren Zyrtare dhe në një ose më shumë gazeta kombëtare me tirazh më të madh.

KREU IX

ADMINISTRIMI I PËRKOSSHËM DHE PRISHJA E SHOQËRISË SË SIGURIMIT

Seksioni I
Administrimi i përkohshëm

Neni 178

Vendimi për administrimin e përkohshëm

1. Autoriteti, me qëllim që të rikthejë shoqërinë e sigurimit në një situatë financiare të qëndrueshme, merr vendim për administrimin e përkohshëm të shoqërisë së sigurimit, në përputhje me germën (n), paragrafi (1), i nenit 169 të këtij ligji, në rastet e mëposhtme:
  - a) nëse shoqëria e sigurimit e urdhëruar të marrë masat e mbikëqyrjes të përcaktuara në nenet 169 dhe 170 të këtij ligji, nuk ka filluar zbatimin e këtyre masave ose nuk i ka zbatuar këto masa brenda afatit kohor të përcaktuar nga Autoriteti;
  - b) shoqëria e sigurimit pavarësisht zbatimit të masave të mbikëqyrjes të përcaktuara në nenet 169 dhe 170 të këtij ligji, nuk ka arritur ende nivelin e kërkuar të aftësisë paguese ose nuk përmbush përcaktimet e dispozitave të neneve 97 dhe/ose 98 të këtij ligji;
  - c) veprimtaria e mëtejshme e shoqërisë së sigurimit rrezikon likuiditetin, aftësinë paguese të saj ose sigurinë e policëmbajtësit;
2. Në rastet kur shoqëria e sigurimit, ndodhet në një nga rrethanat e përcaktuara në geramat b), c), d), e), f) dhe g) të paragrafit (1) të nenit 167 të këtij ligji, Autoriteti sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe kur gjykon se nuk cenohet interesi i publikut, mund të vendosë administrimin e përkohshëm të aktiveve të shoqërisë së sigurimit dhe aktive të tjera nën administrimin e saj, ose në rast të një shoqërie të huaj aktivitet e saj në Shqipëri, duke përfshirë këtu të gjitha shumat e marra ose për tu marrë nga veprimtaria e saj në sigurime në Shqipëri.
3. Autoriteti përcakton periudhën kohore për administrimin e përkohshëm, periudhë kjo e cila nuk mund të tejkalojë 12 muaj.
4. Në rastet e një situatë kritike vendimi i përmendur në paragrafin (2) të këtij neni, merret nga Kryetari i Autoritetit për një periudhë kohore jo më shumë se 16 ditë dhe Bordi i Autoritetit sapo të jetë e mundur por jo më vonë se 16 ditë kalendarike nga marrja e vendimit të Kryetarit vendos për ndërprerjen apo zgjatjen e administrimit të përkohshëm të aktiveve të shoqërisë së sigurimit dhe aktive të tjera nën administrimin e saj, ose në rast të një shoqërie të huaj të aktiveve të saj në Shqipëri, duke përfshirë këtu të gjitha shumat e marra ose për tu marrë nga veprimtaria e saj në sigurime në Shqipëri.

Neni 179

Administratorët e përkohshëm

Autoriteti emëron dy ose më shumë administratorë të përkohshëm dhe përcakton llojet dhe qëllimin e detyrave të ushtruara nga çdo administrator i përkohshëm.

Neni 180

Regjistrimi në QKR

1. Autoriteti nxjerr vendim për emërimin e administratorëve të përkohshëm i cili regjistrohet në regjistrin e QKR.
2. Kërkesa për regjistrim, e parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni, kryhet nga administrator i përkohshëm, brenda 3 ditëve kalendarike nga data e marrjes dijeni të vendimit. Vendimi i Autoritetit për administrimit të përkohshëm i bashkëngjitet kërkesës për regjistrim.

Neni 181

Pasojat juridike të administrimit të përkohshëm

1. Duke filluar nga data e marrjes së vendimit të administrimit të përkohshëm kompetencat e këshillit të administrimit i transferohen Autoritetit. Të gjitha përgjegjësitë dhe kompetencat e anëtarëve të këshillit të administrimit dhe asamblesë së përgjithshme, do të përfundojnë, me përjashtim të kompetencave të përcaktuara në paragrafin (2) të nenit 184 dhe paragrafin (4) të nenit 185 të këtij ligji.
2. Administratori i përkohshëm i emëruar nga Autoriteti merr përsipër të gjitha përgjegjësitë e anëtarit të këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit.
3. Përveç sa është parashikuar në paragrafin (2) të këtij neni, Autoriteti i jep administratorëve të përkohshëm edhe udhëzime të detyrueshme për t'u zbatuar në lidhje me riorganizimin dhe administrimin e shoqërisë së sigurimit. Autoriteti shkarkon administratorin e përkohshëm nëse ai nuk vepron në përputhje me udhëzimet në fjalë.

Neni 182

Kompetencat e administratorit të përkohshëm

1. Anëtarët e këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit që kanë ushtruar atë detyrë deri në datën e vendimit të administrimit të përkohshëm detyrohen të vënë në dispozicion e administratorit të përkohshëm të gjitha të dhënat tregtare dhe dokumentet e tjera të shoqërisë së sigurimit, si dhe të përgatisin një raport për detyrat që i dorëzohen administratorit të përkohshëm.
2. Me kërkesë të administratorit të përkohshëm, personat e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, i vënë atij në dispozicion të gjitha shpjegimet dhe raportet shtesë mbi veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit.
3. Administratori i përkohshëm ka të drejtë të shkarkojë çdo person që pengon punën e tij dhe që nuk jep informacionin e kërkuar.

Neni 183

Raportimi i administratorit të përkohshëm

1. Administratori i përkohshëm raporton periodikisht në Autoritet për ecurinë e administrimit të përkohshëm. Afati dhe forma e raportimit periodik përcaktohet rast pas rasti nga Autoriteti.
2. Administratori i përkohshëm përgatit dhe depoziton në Autoritet, çdo 3 muaj një raport mbi gjendjen financiare si dhe ecurinë e veprimtarisë së saj në kushtet e administrimit të përkohshëm.

3. Administratori i përkohshëm përgatit dhe depoziton në Autoritet, brenda 9 muajve nga data e emërimit, një raport mbi gjendjen financiare dhe ecurinë e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit në kushtet e administrimit të përkohshëm së bashku me një vlerësim të qëndrueshmërisë dhe mundësive për vazhdimësinë ose jo të veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit. Ky raport përfshin:
  - a) vlerësimin dhe pasojat e pranimit nga aksionarët të humbjeve të shoqërisë së sigurimit;
  - b) mundësinë e shpërndarjes së humbjeve të tjera të shoqërisë së sigurimit;
  - c) çdo shpenzim të mundshëm i cili mund të ndikojë në përgjegjësitë e shoqërisë së sigurimit;
  - d) vlerësimin e masave të mundshme për eliminimin e vështirësive financiare të shoqërisë së sigurimit, duke përfshirë dhe transferimin e kontratave të sigurimit së bashku me një vlerësim të kostove që rrjedhin nga zbatimi i këtyre masave;
  - e) vlerësimin e kushteve për likuidim apo falimentim të shoqërisë së sigurimit.

Neni 184

Rritja e kapitalit bazë për sigurimin e qëndrueshmërisë financiare

1. Autoriteti, duke u bazuar në raportet e administratorit të përkohshëm, urdhëron administratorin e përkohshëm të thërrasë mbledhjen e asamblesë së përgjithshme të shoqërisë së sigurimit dhe të propozojë rritjen e kapitalit, nëse gjykon se kjo është e nevojshme.
2. Administratori i përkohshëm thërret mbledhjen e asamblesë së përgjithshme për të vendosur rritjen e kapitalit, jo më vonë se 8 ditë kalendarike, pas marrjes së urdhrit të Autoritetit sipas paragrafit (1) të këtij neni.
3. Administratori i përkohshëm vë në dijeni asamblenë e përgjithshme të aksionarëve që në rast se refuzohet rritja e kapitalit, sipas paragrafit (1) të këtij neni, shoqëria kalon në falimentim, sipas parashikimeve të nenit 200 të këtij ligji.

Neni 185

Vlerësimi i rezultateve të administrimit të përkohshëm

1. Autoriteti vlerëson rezultatet e administrimit të përkohshëm të paktën një herë në 3 muaj.
2. Autoriteti pranon vlerësimin përfundimtar të rezultateve të administrimit të përkohshëm jo më vonë se 3 muaj pas marrjes së raportit të përmendur në paragrafin (2) të nenit 183 të këtij ligji.
3. Nëse Autoriteti vlerëson se gjatë administrimit të përkohshëm gjendja financiare e shoqërisë së sigurimit është përmirësuar në atë masë sa shoqëria ka arritur nivelin e kërkuar të aftësisë paguese dhe është në gjendje të përmbushë detyrimet e saj në kohë, merr vendim në bazë të së cilit administratorit të përkohshëm i kërkohet që brenda 8 ditëve kalendarike nga marrja e vendimit, të thërrasë mbledhjen e asamblesë së përgjithshme të shoqërisë së sigurimit. Kjo mbledhje mbahet brenda 2 muajve nga data e marrjes së vendimit të Autoritetit.
4. Në rastet e përmendura në paragrafin (3) të këtij neni, mbledhja e asamblesë së përgjithshme emëron anëtarët e këshillit të administrimit, të cilët rimarrin kompetencat dhe përgjegjësitë e tyre nga Autoriteti, të përmendura në paragrafin (1) të nenit 181 të

këtij ligji. Detyrat e administratorëve të përkohshëm përfundojnë në datën e emërimit të anëtarëve të këshillit të administrimit.

5. Nëse Autoriteti gjykon se gjatë mandatit të administratorëve të përkohshëm gjendja financiare e shoqërisë së sigurimit nuk është përmirësuar në atë masë sa shoqëria të arrijë nivelin i kërkuar i aftësisë paguese ose të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e saj në kohë, mund të vendosë zgjatjen e mandatit të administratorëve të përkohshëm për një periudhë jo më të madhe se 6 muajsh. Kjo zgjatje mund të bëhet vetëm nëse shoqëria e sigurimit nuk ndodhet në kushtet për fillimin e procedurave të likuidimit dhe nëse Autoriteti gjykon se shoqëria e sigurimit brenda 6 muajve të ardhshëm do të arrijë nivelin e kërkuar të aftësisë paguese. Nëse Autoriteti nuk merr vendim për zgjatjen e administrimit të përkohshëm atëherë ai vendos për tërheqjen e licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi si dhe nëse ekzistojnë kushtet për hapjen e procedurave të likuidimit ai propozon hapjen e tyre.

Seksioni II

Likuidimi vullnetar i shoqërisë së sigurimit

Neni 186

Vendimi i asamblesë së përgjithshme për likuidimin vullnetar

1. Asambleja e përgjithshme e shoqërisë së sigurimit, vendos për prishjen e shoqërisë apo ndryshimin e veprimtarisë së saj, vetëm pas miratimit paraprak të Autoritetit.
2. Këshilli i administrimit përpara mbledhjes së asamblesë së përgjithshme paraqet në Autoritet kërkesën për likuidim vullnetar.
3. Kërkesa për likuidimin vullnetar shoqërohet me dokumentet e mëposhtme:
  - a) një kopje e noterizuar e vendimit të asamblesë së përgjithshme të shoqërisë së sigurimit në lidhje me likuidimin;
  - b) arsyet e likuidimit;
  - c) emrat e propozuar të administratorëve të falimentimit;
  - d) një raport të detajuar në lidhje me trajtimin e kërkesave për dëmshpërblim gjatë likuidimit, të ardhurat dhe shpenzimet si dhe një parashikim të kohëzgjatjes së procesit.
4. Autoriteti merr vendim mbi kërkesën e paraqitur sipas paragrafit (2) të këtij neni, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes së kërkesës.
5. Nëse Autoriteti refuzon miratimin e kërkesës së shoqërisë për likuidim vullnetar brenda afatit të parashikuar në paragrafin (4) të këtij neni, vendimi për prishjen e shoqërisë apo ndryshimin e veprimtarisë së saj, nuk mund të miratohet nga mbledhja e asamblesë së përgjithshme.
6. Nëse mbledhja e asamblesë së përgjithshme miraton vendimin në kundërshtim me paragrafin (1) dhe (5) të këtij neni, vendimi në fjalë është i pavlefshëm dhe nuk regjistrohet.

Neni 187

Likuidatorët e shoqërisë së sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit duhet të ketë të paktën dy administratorë falimentimi të miratuar nga Autoriteti të cilët përfaqësojnë së bashku shoqërinë e sigurimit.
2. Likuidatorët janë persona fizik, të cilët përmbushin kërkesat e përcaktuara në nenin 20, të këtij ligji.

Neni 188

Kufizimi i licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi

1. Anëtarët e këshillit të administrimit ose likuidatorët të shoqërisë së sigurimit i njoftojnë Autoritetit vendimin e përcaktuar në paragrafin (1) të nenit 186 të këtij ligji, ditën e parë të punës pas datës së miratimit të vendimit.
2. Autoriteti, pas marrjes së njoftimit, vendos për:
  - a) kufizimin e vlefshmërisë së licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi, vetëm në veprimtari të nevojshme për kryerjen e procedurave të likuidimit të shoqërisë së sigurimit;
  - b) përcaktimin se deri në çfarë mase zbatohen rregullat e administrimit të rrezikut në shoqërinë e sigurimit në likuidim.
3. Pas hapjes së procedurave të likuidimit shoqëria e sigurimit në fjalë, mund të vazhdojë të kryejë vetëm veprimtaritë e përcaktuara në vendimin sipas paragrafit (2) të këtij neni dhe veprimtari të cilat janë të nevojshme për transferimin e kontratave të sigurimit në një shoqëri tjetër sigurimi.
4. Nëse vendimi i parashikuar në paragrafin (2) të këtij neni i referohet një shoqërie sigurimi me degë në një vend anëtar, Autoriteti përpara nxjerrjes së këtij vendimi njofton autoritetin kompetent mbikëqyrës të vendit anëtar. Njoftimi përmban gjithashtu të gjitha pasojat juridike apo pasoja të tjera që rrjedhin nga marrja e këtij vendimi.
5. Kur zbatimi i menjëhershëm i vendimit të përcaktuar në paragrafin (4) të këtij neni, është i domosdoshëm, për arsye të mbrojtjes së interesave të konsumatorëve të shoqërisë së sigurimit apo të interesave publike, Autoriteti njofton menjëherë pas zbatimit të vendimit Autoritetin kompetent mbikëqyrës.

Neni 189

Procedurat e likuidimit të shoqërisë së sigurimit

Përveçse kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, dispozitat e ligjit “Për shoqëritë tregtare” për likuidimin e shoqërive aksionare, zbatohen në lidhje me procedurat e likuidimit të shoqërive të sigurimit.

Neni 190

Ndodhja në kushtet e falimentimit

Nëse likuidatorët gjykojnë se shoqëria e sigurimit ndodhet në kushtet e falimentimit, njoftojnë dhe paraqesin menjëherë në Autoritet propozimin për hapjen e procedurave të falimentimit.

Neni 191

Rinovimi i licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi

1. Nëse mbledhja e asamblesë së përgjithshme e shoqërisë vendos që shoqëria e sigurimit duhet të vazhdojë veprimtarinë e saj, kjo e fundit mund të ushtrojë përsëri veprimtari sigurimi vetëm nëse rimerr nga Autoriteti licencën për të ushtruar veprimtari sigurimi.
2. Kërkesa e regjistrimit në QKR të vendimit të përmendur në paragrafin (1) të këtij neni shoqërohet me licencën e re, të lëshuar nga Autoriteti për të ushtruar veprimtari sigurimi.

Seksioni III

Likuidimi i detyrueshëm i shoqërisë së sigurimit

Neni 192

Rastet e hapjes së procedurave të likuidimit të detyrueshëm

1. Përveç rasteve të përcaktuara në nenin 172 të këtij ligji, Autoriteti vendos hapjen e procedurave të likuidimit të detyrueshëm të shoqërisë së sigurimit në rastet e mëposhtme:
  - a) nëse është tërhequr licenca për kryerjen e veprimtarisë së sigurimit sipas dispozitave të këtij ligji;
  - b) nëse, bazuar në raportin e përmendur në paragrafit (2) të nenit 183 të këtij ligji, vlerëson se gjatë periudhës së administrimit të përkohshëm, gjendja financiare e shoqërisë nuk përmirësohet në atë masë që shoqëria e sigurimit të arrijë nivelin e aftësisë paguese të përcaktuar në nenin 97 të këtij ligji.
  - c) nëse mbledhja e asamblesë së përgjithshme e shoqërisë së sigurimit, e mbledhur sipas paragrafit (2) të nenit 184 të këtij ligji, nuk miraton vendimin për rritjen e kapitalit të shoqërisë së sigurimit ose e miraton atë por dështon blerja e parë e aksioneve.
2. Autoriteti vendos për tërheqjen e licencës për të ushtruar veprimtari sigurimi brenda 8 ditëve kalendarike:
  - a) nga data e përfundimit të afatit kohor për pranimin e raportit përfundimtar mbi rezultatet e vlerësimit të administratorëve të përkohshëm, siç përcaktohet në paragrafin (2) të nenit 185 të këtij ligji, për rastet e përmendura në germën a) të paragrafit (1) të këtij neni;
  - b) nga data kur mbledhja e asamblesë së përgjithshme refuzon miratimin e vendimit të propozuar sipas paragrafit (1) të nenit 184 të këtij ligji, ose nga data e përfundimit të afatit kohor për nënshkrimin dhe pagesën e aksioneve sipas shitjes së parë të dështuar, për rastet e përmendura në germën b) të paragrafit (1) të këtij neni.
3. Autoriteti mund të hartojë rregulla të detajuara në lidhje me likuidimin e detyrueshëm të degës të shoqërive të sigurimit të huaja dhe të vendeve anëtare.

Neni 193

Likuidatorët

1. Autoriteti, bazuar në vendimin për tërheqjen e licencës së shoqërisë së sigurimit për të ushtruar veprimtari sigurimi, emëron dy ose më shumë administratorë falimentimi të cilët përfaqësojnë shoqërinë e sigurimit, dhe përcakton llojin dhe qëllimin e detyrave të secilit prej tyre.
2. Likuidatorët janë persona fizik, të cilët përmbushin kërkesat e përcaktuara në nenin 20, të këtij ligji.

Neni 194

Njoftimi i kreditorëve për hapjen e procedurave të likuidimit të detyrueshëm

1. Likuidatorët njoftojnë të gjithë kreditorët e njohur të shoqërisë së sigurimit.
2. Njoftimi i kreditorëve të njohur përmban informacionin e mëposhtëm:
  - a) emrin dhe adresën e Autoritetit që udhëheq procedurat e likuidimit të detyrueshëm dhe të autoritetit, ku depozitohen pretendimet;
  - b) afatin kohor për depozitimin e pretendimeve dhe pasojat juridike për mos-depozitimin e pretendimeve nga kreditorët;
  - c) të drejtat dhe detyrimet e kreditorëve gjatë procesit të likuidimit të detyrueshëm, në veçanti duhet të specifikojë rendin e kreditorëve preferencial ose të siguruar.
  - d) efektet e hapjes së procedurave të likuidimit të detyrueshëm mbi kontratat e sigurimit, në veçanti datën në të cilën kontratat e sigurimit përfundojnë efektet dhe të drejtat dhe detyrimet e personave të siguruar dhe siguruesve në lidhje me kontratën në fjalë.
3. Autoriteti mund të përcaktojë me rregullore formën dhe përmbajtjen e detajuar të informimit të kreditorëve të njohur të shoqërisë së sigurimit.

Neni 195

Pasojat juridike të likuidimit të detyrueshëm

1. Me hyrjen në fuqi të vendimit për prishjen e shoqërisë së sigurimit të gjitha kompetencat dhe përgjegjësitë e anëtarëve të këshillit të administrimit të shoqërisë së sigurimit si dhe të gjitha përgjegjësitë e asamblesë së përgjithshme pushojnë së ekzistuari përveç kompetencës për të depozituar ankimumin në gjykatën kompetente ndaj vendimit të Autoritetit të parashikuar në nenin 192 të këtij ligji.
2. Gjatë procesit të likuidimit të detyrueshëm, kompetencat e anëtarëve të këshillit të administrimit dhe asamblesë së përgjithshme të shoqërisë së sigurimit, përveç atyre të përmendura në paragrafin (1) të këtij neni i transferohen Autoritetit.

Neni 196

Procedurat e likuidimit

Përveçse kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, dispozitat e ligjit “Për shoqëritë tregtare”, për likuidimin e shoqërive aksionare, zbatohen në lidhje me procedurat e likuidimit të detyrueshëm të shoqërive të sigurimit.

Neni 197

Kufizimi i veprimtarisë së sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit, me marrjen e njoftimit për fillimin e procedurave të likuidimit, ndalohet:
  - a) të lidhë kontrata të reja sigurimi;
  - b) të ripërtërijë kontrata sigurimi.
2. Pavarësisht nga paragrafi (1) i këtij neni, shoqëria e sigurimit mund të lidhë kontrata të nevojshme për kthimin e aktiveve në likuiditet me miratimin paraprak të likuidatorit, si

dhe mund të ushtrojë veprimtari që lidhen me transferimin e kontratave të një tjetër shoqëri sigurimi.

Neni 198

Përgatitja e bilancit nga likuidatori

1. Likuidatori përgatit bilanc dhe raport sqarues në lidhje me zërat e bilancit të shoqërisë në likuidim brenda 30 ditëve kalendarike nga data e fillimit të procedurave të likuidimit.
2. Likuidatori paraqet në gjykatën kompetente dhe në Autoritet bilancin dhe raportin, sipas pikës 1 të këtij neni brenda 15 ditëve kalendarike nga përfundimi i afatit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni.

Seksioni IV

Falimentimi

Neni 199

Dispozita të zbatueshme për falimentimin

Përveçse kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, dispozitat e ligjit “Për falimentimin”, zbatohen, për procedurat e falimentimit të shoqërive të sigurimit.

Neni 200

Rastet e falimentimit

1. Autoriteti propozon hapjen e procedurave të falimentimit në rastet e mëposhtme:
  - a) nëse bazuar në raportin e përmendur në paragrafin (2) të nenit 183 të këtij ligji, vlerëson se gjendja financiare e shoqërisë nuk është përmirësuar gjatë administrimit të përkohshëm, dhe nëse shoqëria e sigurimit nuk është në gjendje të përmbushë përgjegjësitë e saj aktuale;
  - b) gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes së shoqërisë së sigurimit konstatohet se aktivet e saj janë të pamjaftueshme për të përmbushur detyrimet e kreditorëve;
  - c) shoqëria e sigurimit ndodhet në gjendjen e mbingarkesës me borxhe e për pasojë nuk ka mundësi të vazhdojë veprimtarinë dhe të përmbushë detyrimet e kreditorëve kur u vjen afati;
  - d) asambleja e përgjithshme e aksionarëve refuzon propozimin e parashikuar në paragrafin (1) të nenit 184 të këtij ligji;
  - e) nëse gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes së shoqërisë së sigurimit konstaton ndonjë rast tjetër të falimentimit sipas përcaktimeve të këtij ligji.

Neni 201

Përfundimi i kontratave të sigurimit

Kontratat e sigurimit të nënshkruara nga një shoqëri sigurimi përfundojnë në momentin e hapjes së procedurave të falimentimit të shoqërisë së sigurimit.

Neni 202

Informimi i Autoritetit

Vendimi për pezullimin e procedurave të falimentimit si dhe vendimi për përfundimin e procedurave të falimentimit të një shoqërie sigurimi depozitohet në Autoritet.

Neni 203

Prioriteti i pagesave të pretenduara

1. Prioriteti e pagesave të pretenduara, përveç atyre të përcaktuara në ligjin “Për falimentimin” përfshin:
  - a) pretendimet e kontratave të sigurimit të jetës dhe kontratave të tjera të sigurimit, të cilat janë subjekt i të njëjtave tabela të probabilitetit dhe llogaritjeve si ato të zbatueshme për sigurimin e jetës, të cilat nuk mund të paguhen nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike;
  - b) pretendimet e kontratave të sigurimit të jo-jetës dhe kontratave të tjera të sigurimit për të cilat nuk janë krijuar provigjonet matematike në lidhje me kompensimin e humbjes të ndodhur përpara hapjes së procedurave të falimentimit dhe kthimin e një pjese të primit të paguar për periudhën para përfundimit të kësaj kontrate sigurimi;
  - c) pretendime që rrjedhin nga Byroja Shqiptare e Sigurimeve për pagesat nga fondi i kompensimit, përcaktuar në ligjin për sigurimin e detyrueshëm dhe që lidhen me kompensimin e shumës të paguar të dëmeve, për të cilat personat e dëmtuar nuk mund të dëmshpërblehen nga shoqëria e sigurimit për shkak të hapjes së procedurave të falimentimit ndaj kësaj shoqërie.

Seksioni V

Dispozita të veçanta për pagesat e pretendimeve që rrjedhin nga klasat e sigurimit për të cilat janë krijuar provigjonet matematike

Neni 204

Dispozita të zbatueshme

1. Dispozitat e këtij seksioni zbatohen për pretendimet e kreditorëve sipas kontratave të sigurimit të jetës dhe kontratave të tjera të sigurimit, të cilat janë subjekt i të njëjtave tabela të probabilitetit dhe llogaritjeve si ato të zbatueshme për sigurimin e jetës.
2. Kreditorët kanë të drejtën e shlyerjeve përkatëse nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike ose nga fondet e krijuara nga kthimi në likuiditet i aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike.
3. Aktivet në mbulim të provigjoneve matematike përdoren vetëm për pagesat për shlyerjen e përgjegjësisë që burojnë nga kontratat e sigurimit të jetës.

Neni 205

Shlyerja e pretendimeve nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike

1. Në datën e hapjes së procedurave të falimentimit, kreditorët të cilët kanë pretendime ndaj shoqërisë së sigurimit, kanë të drejtën e shlyerjes të pretendimit në fjalë nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.

2. Pretendimet sipas kontratës së sigurimit të jetës dhe kontratave të tjera të sigurimit, ku përgjegjësitë e marra nga shoqëria e sigurimit janë subjekt i rregullave të sigurimit të jetës, kanë të drejtën e pagesës nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike dhe kanë përparësi përkundrejt pagesës së pretendimeve të tjera sipas disa klasave të caktuara të sigurimit të jetës, të cilat paguhen nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike. Këto pretendime paguhen në masën korresponduese të mbulimit të detyrueshëm sipas kontratës së sigurimit të jetës nga e cila rrjedh pretendimi.
3. Nëse, aktivet në mbulim të provigjoneve matematike nuk janë të mjaftueshme për pagesën e plotë të pretendimeve të përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, shuma e pagesës së pretendimeve zvogëlohet proporcionalisht.
4. Pretendimet e tjera të kreditorëve të përcaktuar në nenin 204 të këtij ligji, paguhen nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike të ngelura pas shlyerjeve të pretendimeve të përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni.
5. Nëse aktivet në mbulim të provigjoneve matematike nuk janë të mjaftueshme për pagesën e plotë të pretendimeve të përcaktuar në paragrafin (4) të këtij neni, këto pretendime paguhen në mënyrë proporcionale nga aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.
6. Gjendja financiare në datën e hapjes së procedurave të falimentimit është e rëndësishme për përcaktimin e shumave të pretendimeve dhe të shumës totale të mbulimit të detyrueshëm.

Neni 206

Llogaria e veçantë e aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike

1. Përveç llogarisë së përgjithshme të mbajtjes së debitorëve të falimentimit, administratori i falimentimit krijon një llogari të veçantë në para për aktivet në mbulim të provigjoneve matematike, e cila mbahet në mënyrë të organizuar për kryerjen e pagesave të pretendimeve.
2. Administratori i falimentimit administron të gjitha transaksionet në para të marra nga kthimi në likuiditet i aktiveve në mbulim të provigjoneve matematike, nëpërmjet një llogarie të veçantë në para për aktivet në mbulim të provigjoneve matematike.

Neni 207

Përfaqësuesi i kreditorëve të sigurimit të jetës

Kreditorët përcaktuar në nenin 204 të këtij ligji mund të emërojnë një përfaqësues të tyre në këshillin e administrimit, gjatë mbledhjes së parë së përgjithshme të tyre.

Neni 208

Depozitimi i pretendimeve

Pretendimet që rrjedhin nga kontratat e sigurimit i bëhen të ditura administratorit të falimentimit në përputhje me rregullat e përcaktuara me ligjin “Për falimentimin”.

KREU X

NDËRMJETËSIT, AKTUARËT DHE VLERËSUESIT E DËMEVË

Seksioni I
Ndërmjetësimi në sigurime dhe risigurime

Neni 209
Ndërmjetësimi në sigurime dhe risigurime

1. Ndërmjetësimi në sigurime dhe risigurime është veprimtaria e prezantimit, propozimit dhe kryerjes të aktiviteteve të tjera përgatitore deri në nënshkrimin e kontratës së sigurimit ose risigurimit, si dhe dhënien e asistencës gjatë periudhës së vlefshmërisë të kontratës veçanërisht në rast dëmi.
2. Veprimtaritë e mëposhtme nuk do të quhen ndërmjetësim në sigurime dhe risigurime:
  - a) veprimtaria e kryer drejtpërsëdrejti nga shoqëria e sigurimit/risigurimit dhe punonjësit e saj;
  - b) ofrimi i informacionit në mënyrë rastësore gjatë ushtrimit të një veprimtarie tjetër profesionale, nëse qëllimi i kësaj veprimtarie nuk është dhënia e asistencës në nënshkrimin ose zbatimin e kontratave të sigurimit;
  - c) veprimtaria e trajtimit të kërkesave për dëmshpërblim, nëse kryhet në kushtet e punësimit;
  - d) veprimtaria e vlerësimit të dëmeve.

Neni 210
Ndërmjetësit në sigurime dhe risigurime

Ndërmjetës në sigurime dhe risigurime janë të gjithë personat fizik apo juridik, që ushtrojnë veprimtarinë e ndërmjetësimit të përcaktuar në nenin 209 të këtij ligji, si veprimtari tregtare kundrejt tarifave dhe komisioneve sipas dispozitave të këtij ligji.

Seksioni II
Agjenti dhe shoqëria e agjentëve në sigurime

Neni 211
Veprimtaria e agjentit në sigurime

1. Veprimtaria e agjentit në sigurime përfshin prezantimin, propozimin dhe aktivitete të tjera përgatitore mbi kontratën e sigurimit, si dhe nënshkrimin e saj nga i siguruari, në emër dhe për llogari të shoqërisë së sigurimit.
2. Veprimtaria e agjentit në sigurime mund të kryhet edhe në emër të disa shoqërive të sigurimit, me kusht që produktet e sigurimit të mos konkurrojnë njëri tjetrin dhe pas miratimit me shkrim të shoqërive të sigurimit të përfshira në këtë veprimtari.
3. Veprimtaria e agjentit kryhet nga agjenti ose shoqëria e agjentëve.
4. Veprimtarinë e agjentit mund ta kryejnë edhe bankat, posta, apo persona të tjera sipas rregullave të përcaktuara nga Autoriteti.
5. Veprimtaria e agjentit për sigurimin e jetës është e ndare veçmas nga ajo e jo-jetës.
6. Veprimtaria e agjentit është e papajtueshme me veprimtarinë e brokerimit.

Neni 212
Agjenti në sigurime

Agjenti në sigurime është personi fizik i kontraktuar nga shoqëria e sigurimit dhe i miratuar nga Autoriteti për të ushtruar veprimtari sipas paragrafit (1) të nenit 211, të këtij ligji.

Neni 213
Shoqëria e agjentëve në sigurime

1. Shoqëria e agjentëve në sigurime është personi juridik, veprimtaria e vetme tregtare e të cilit është veprimtaria e përmendur në paragrafin (1) të nenit 211 të këtij ligji.
2. Shoqëria e agjentëve licencohet nga Autoriteti për të kryer këtë lloj veprimtarie.
3. Shoqëria e agjentëve themelohet sipas dispozitave të ligjit “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, si shoqëri aksionare apo shoqëri me përgjegjësi të kufizuar.
4. Shoqëria e agjentëve pas marrjes së licencës regjistrohet në QKR.
5. Shoqëria e agjentëve në emrin e vet përdor fjalët “veprimtari agjenti në sigurime/risigurime” ose derivate të tyre.
6. Emri i shoqërisë së agjentëve nuk duhet të përmbajë emrin e plotë apo të pjesshëm të asnjë prej shoqërive të sigurimit apo risigurimit që janë të licencuara për të ushtruar veprimtari.
7. Autoriteti mund të përcaktojë rregulla për qeverisjen e mirë të shoqërisë së agjentëve.

Neni 214
Sigurimi i përgjegjësisë profesionale

1. Agjenti apo shoqëria e agjentëve në sigurime siguron në një shoqëri sigurimi përgjegjësitë profesionale të saj ndaj palëve të treta për mbulimin e përgjegjësive, të cilat lindin si rezultat i neglizhencës profesionale.
2. Autoriteti përcakton me rregullore shumën e mbulimit të policës së sigurimit të përgjegjësive.

Neni 215
Përgjegjësitë e shoqërisë së sigurimit dhe agjentit/shoqërisë së agjentëve

1. Shoqëria e sigurimit, në emër të së cilës vepron agjenti apo shoqëria e agjentëve, është përgjegjëse e vetme për veprimet ose mosveprimet e agjentit apo shoqërisë së agjentëve në lidhje me të siguruarin.
2. Agjenti apo shoqëria e agjentëve është përgjegjëse ndaj shoqërisë së sigurimit për humbjet e shkaktuara të siguruarit, si rezultat i neglizhencës dhe/ose i keqinformimit të tij.
3. Agjenti apo shoqëria e agjentëve në sigurime kryen vetëm ato veprimtari për të cilat është miratuar apo licencuar.
4. Agjenti apo shoqëria e agjentëve nuk ka të drejtë të autorizojë asnjë person tjetër që të nënshkruajë kontratën e sigurimit në emër dhe për llogari të tij.
5. Agjenti apo shoqëria e agjentëve në sigurime nuk mundet që në emër ose për llogari të tij të mbledhë primet e sigurimit apo çdo shumë tjetër monetare nga policëmbajtësi.

Neni 216

Miratimi/ndalimi i agjentëve në sigurime

1. Shoqëria e sigurimit depoziton në Autoritet listën e agjentëve, së bashku me dokumentacionin përkatës, për të cilët kërkohet miratim.
2. Autoriteti miraton listën e agjentëve për ushtrimin e veprimtarisë së agjentit në sigurime nëse përmbushen kriteret e përcaktuara.
3. Autoriteti përcakton me rregullore kriteret e profesionalizmit, të besueshmërisë dhe kërkesat financiare që duhet të plotësojë agjenti në sigurime.
4. Agjenti në sigurime gjatë gjithë kohës së ushtrimit të veprimtarisë duhet të përmbushë kërkesat e këtij neni dhe të rregullores përkatëse.
5. Autoriteti ndalon ushtrimin e veprimtarisë së agjentit në sigurime dhe e çregjistron atë nga regjistri, nëse:
  - a) miratimi është marrë mbi bazën e të dhënave të rreme;
  - b) i është dhënë një vendim i formës së prerë për më shumë se tre muaj në lidhje me shkeljet penale në fushën profesionale;
  - c) shkel dispozitat e legjislacionit për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit;
  - d) kryen mashtrime në fushën e sigurimeve;
  - e) shkel dispozitat e këtij ligji dhe ligjeve të tjera të fushës së sigurimeve;
  - f) janë konstatuar shkelje të rënda të kodit të etikës dhe rregullave profesionale.
6. Autoriteti kur gjykon të arsyeshme shkeljet e dispozitave të këtij ligji, mund të vendosë të pezullojë ushtrimin e veprimtarisë së agjentit për një periudhë deri në 6-muaj.

Neni 217

Ushtrimi i veprimtarisë së agjentit nga shoqëria e agjentëve

1. Veprimtaria e agjentit ushtrohet nga:
  - a) shoqëria e agjentëve me seli qendrore në Republikën e Shqipërisë, e licencuar për të ushtruar këtë veprimtari nga Autoriteti;
  - b) shoqëria e agjentëve nga një vend i huaj e cila e ushtron këtë veprimtari ose nëpërmjet degës;
  - c) shoqëria e agjentëve nga një vend anëtar e cila e ushtron këtë veprimtari ose nëpërmjet degës ose drejtpërsëdrejti.*
2. Shoqëria e agjentëve e ushtron veprimtarinë nëpërmjet agjentit të miratuar, i cili punësohet me kohë të plotë mbi bazën e një kontrate punësimi.
3. Dispozitat e këtij kreu të cilat zbatohen për shoqëritë e agjentëve zbatohen edhe për degët e shoqërive të huaja të agjentëve.
4. Degët e shoqërive të huaja të agjentëve ofrojnë vetëm produktet e shoqërive vendase të sigurimit dhe veprojnë vetë si agjentë të këtyre shoqërive.
5. Autoriteti mund të miratojë rregulla për licensimin e degës së shoqërisë së agjentëve të një vendi të huaj.
6. Autoriteti miraton rregulla për kryerjen e veprimtarisë së agjentit në vendet anëtare si dhe për kryerjen e kësaj veprimtarie në Republikën e Shqipërisë nga persona që ushtrojnë veprimtari agjenti të licencuar në një vend anëtar.

Neni 218

Licenca e shoqërisë së agjentëve dhe tërheqja e saj

1. Shoqëria e agjentëve paraqet në Autoritet kërkesën për licencim, si dhe dokumentet përkatëse që vërtetojnë përmbushjen e kushteve të përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni dhe rregullave të tjera të përcaktuara nga Autoriteti.
2. Shoqëria e agjentëve minimalisht duhet:
  - a) të ketë kapital minimal të paguar në para në shumën 1 milionë lekë;
  - b) të ketë të paktën një agjent në sigurime të punësuar;
  - c) të mos ketë lidhje me një shoqëri sigurimi, shoqëri tjetër agjentësh apo shoqëri brokerimi në sigurime dhe risigurime.
3. Vendimi i Autoritetit për miratim ose refuzim të licencës duhet të jetë i arsyetuar dhe i bëhet i ditur shoqërisë me shkrim brenda 10 ditëve kalendarike, nga data e marrjes së vendimit përkatës.
4. Autoriteti tërheq licencën e shoqërisë së agjentëve për të ushtruar veprimtari agjenti nëse:
  - a) licenca është marrë mbi bazën e të dhënave të rreme;
  - b) shoqëria e agjentëve ose agjenti i punësuar i kësaj shoqërie kryen shkelje të rënda sipas parashikimeve të këtij ligji;
  - c) shoqëria e agjentëve nuk zotëron policën e sigurimit të përgjegjësive profesionale;
  - d) shoqëria e agjentëve në mënyrë të vazhdueshme shkel detyrimet për raportim të plotë dhe në kohë në Autoritet sipas përcaktimeve të këtij ligji;
  - e) shoqëria e agjentëve nuk zbaton vendimin e Autoritetit për eliminimin e shkeljeve dhe parregullsive brenda afateve kohore të përcaktuara;
  - f) shoqëria e agjentëve vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 211 të këtij ligji;
  - g) nuk përmbush më kushtet e paragrafit (1) të këtij neni, për të cilën i është dhënë licenca;
  - h) shkel dispozitat e legjislacionit për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit;
  - i) kryen mashtrime në fushën e sigurimeve;
  - j) shkel dispozitat e këtij ligji dhe ligjeve të tjera të fushës së sigurimeve.
5. Licenca e shoqërisë së agjentëve është e pavlefshme nëse:
  - a) shoqëria e agjentëve nuk fillon aktivitetin e saj brenda 6 muajve nga data e marrjes së licencës;
  - b) nuk ushtron veprimtari për një periudhë 6 mujore;
  - c) janë hapur procedurat e falimentimit;
  - d) merret vendimi për përfundimin e veprimtarisë së shoqërisë së agjentëve.
6. Autoriteti kur e gjykon të nevojshme për shkelje të dispozitave të këtij ligji, mund të vendosë të pezullojë licencën për një periudhë deri në 6 muaj.

Seksioni III

Brokeri dhe shoqëria e brokerimit në sigurime

Neni 219

Veprimtaria e brokerimit në sigurime

1. Veprimtaria e brokerimit në sigurime përfshin të gjitha ato veprimtari, si prezantimi, propozimi, apo aktivitete të tjera përgatitore, të cilat kanë të bëjnë me negocimin me shoqërinë e sigurimit në emër dhe për llogari të konsumatorit, për t'i mundësuar nënshkrimin e një kontrate sigurimi sipas kërkesave dhe nevojave të tij.
2. Përveç sa parashikohet në paragrafin 1 të këtij neni, veprimtaria e brokerimit përfshin edhe asistencën për ushtrimin e të drejtave që rrjedhin nga kontrata e sigurimit, veçanërisht zgjidhjen e kërkesave për dëmshpërblim nga shoqëria e sigurimit, në emër dhe për llogari të konsumatorit.

Neni 220 **Brokëri në sigurime**

Brokëri në sigurime është personi fizik i licencuar nga Autoriteti për të ushtruar veprimtarinë e brokerimit në sigurime.

Neni 221 **Shoqëria e brokerimit në sigurime**

1. Shoqëria e brokerimit është personi juridik veprimtaria e vetme tregtare e të cilit është veprimtaria e ofrimit të shërbimeve të brokerimit në sigurime.
2. Shoqëria e brokerimit licencohet nga Autoriteti për të ushtruar veprimtarinë e brokerimit.
3. Shoqëria e brokerimit në sigurime themelohet si shoqëri aksionare në përputhje me dispozitat e ligjit “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” dhe dispozitave të këtij ligji.
4. Shoqëria e brokerimit pas marrjes së licencës regjistrohet në QKR..
5. Shoqëria e brokerimit në emrin e saj përdor fjalët “veprimtari brokerimi në sigurime” ose derivate të kësaj fjale.
6. Autoriteti mund të përcaktojë rregulla për qeverisjen e mirë të shoqërisë së brokerimit.

Neni 222 **Sigurimi i përgjegjësisë profesionale të brokerit/shoqërisë së brokerimit në sigurime**

Brokëri/shoqëria e brokerimit siguron në një shoqëri sigurimi përgjegjësitë profesionale të saj ndaj palëve të treta për mbulimin e përgjegjësisë të cilat lindin si rezultat i neglizhencës profesionale, në një shumë jo më të vogël se 30 milionë lekë për çdo dëm dhe jo më të vogël se 100 milionë lekë për të gjitha dëmet në një vit kalendarik.

Neni 223 **Përgjegjësitë e brokerit/shoqërisë së brokerimit në sigurime**

1. Brokëri/shoqëria e brokerimit ushtron veprimtarinë e brokerimit duke mbrojtur interesat e policëmbajtësve dhe të siguruarve.
2. Për të përmbushur detyrimet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni brokëri/ shoqëria e brokerimit në sigurime:
  - a) kryen analizë rreziku të përshtatshme dhe përcakton parimet bazë të mbulimit të kërkuar;

- b) vë në dispozicion një shpjegim me shkrim si dhe arsyet për propozimet e bëra nga ai si dhe informon policëmbajtësin për nivelin e komisioneve të përcaktuara për nënshkrimin e një kontrate sigurimi;
- c) kryen shërbime brokerimi në emër të policëmbajtësve për nënshkrimin e kontratave të sigurimit, të cilat janë në përputhje me kërkesat e policëmbajtësit për sa i përket mbulimit në sigurime. Këto shërbime brokerimi mund të kufizohen në shërbime të veçanta sigurimi nëse brokeri e ka informuar shprehimisht më parë të siguruarin për këtë gjë;
- d) informon shoqërinë e sigurimit se një policëmbajtës i mundshëm, po kërkon oferta me qëllim nënshkrimin e një kontrate sigurimi;
- e) i shpërndan policëmbajtësit kontratën e sigurimit, si dhe dokumente të tjera në lidhje me këtë kontratë;
- f) kontrollon përmbajtjen e kontratës së sigurimit;
- g) i ofron policëmbajtësit apo të siguruarit asistencë gjatë periudhës së vlefshmërisë së kontratës së sigurimit para dhe pas ndodhjes së ngjarjes së siguar dhe në veçanti sigurohet që veprimet juridike të cilat janë të rëndësishme për ruajtjen dhe ushtrimin e të drejtave që lindin nga kontrata e sigurimit, janë ndërmarrë nga policëmbajtësi apo i siguruari sipas kushteve të kontratës brenda afatit kohor të përcaktuar për të ndërmarrë këto veprime juridike;
- h) shqyrton në mënyrë të vazhdueshme kontratat e nënshkruara nga policëmbajtësi nëpërmjet veprimtarisë së tij të brokerimit dhe propozon ndryshime të këtyre kontratave me qëllim mbrojtjen më të mirë të policëmbajtësit.

Neni 224

Mbrojtja e interesave të konsumatorëve

1. Gjatë kryerjes së veprimtarisë së brokerimit, brokeri/shoqëria e brokerimit mbron interesat e policëmbajtësve dhe të personave të siguar.
2. Brokeri/shoqëria e brokerimit është përgjegjës ndaj të siguarve për humbjet që pësojnë ata, kur këto shkaktohen nga neglizhenca ose keqinformimi i të siguarit.
3. Brokeri/shoqëria e brokerimit duhet të kontrollojë përmbajtjen e kontratës së sigurimit përpara lidhjes së saj.
4. Gjatë ushtrimit të veprimtarisë së brokerimit, brokeri/shoqëria e brokerimit mbron ato interesa të shoqërisë së sigurimit të cilat janë të detyrueshme për policëmbajtësin përpara dhe pas përfundimit të kontratës së sigurimit. Gjatë kryerjes së veprimeve përgatitore për nënshkrimin e kontratës së sigurimit, brokeri duhet të informojë shoqërinë e sigurimit për çdo rrezik për të cilin ka ose mund të kishte dijeni.
5. Brokeri/shoqëria e brokerimit duhet të informojë policëmbajtësin për lidhjet ekonomike dhe juridike që mund të ketë me një shoqëri sigurimi të caktuar, të cilat mund të ndikojnë në përmbushjen e detyrimeve të brokeri ndaj policëmbajtësit.
6. Marrëdhëniet juridike dhe ekonomike, në kuptim të pikës 3 të këtij neni, quhen marrëveshjet e brokerit/shoqërisë së brokerimit të përfunduara me një shoqëri sigurimi në bazë të të cilave një broker/shoqëri brokerimi ka të drejtën e një komisioni brokerimi të veçantë ose më të lartë për klasa ose shoqëri të caktuara sigurimi.

Neni 225

Kufizimet e veprimtarisë së brokerimit

1. Brokëri/shoqëria e brokerimit ndërmjetëson për lidhjen e kontratave të sigurimit vetëm me shoqëritë e sigurimit të licencuara, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.
2. Brokëri/shoqëria e brokerimit nuk lejohet të ndërmjetësojë në lidhjen e kontratave të sigurimit ose risigurimit, të cilat janë në kundërshtim me nenin 60 të këtij ligji.
3. Brokëri/shoqëria e brokerimit nuk mund të jetë aksionar i një shoqërie sigurimi dhe anasjelltas.

Neni 226

Licenca e brokerit në sigurime dhe tërheqja e saj

1. Veprimtaria e brokerimit në sigurime mund të kryhet vetëm nga personat fizik, të cilët kanë marrë një licencë si broker për të ushtruar këtë veprimtari.
2. Autoriteti jep licencë për të ushtruar veprimtari brokerimi si broker, personave të cilët përmbushin kërkesat e mëposhtme:
  - a) ka kaluar testin e njohurive profesionale të nevojshme për të kryer shërbimet e ndërmjetësimit si broker në sigurime;
  - b) ka një zotërim të mirë të gjuhës shqipe;
  - c) ka diplomë të shkollës së lartë;
  - d) ka të paktën eksperiencë 3 vjeçare në fushën e sigurimit;
  - e) nuk është dënuar ndonjëherë për shkelje penale në fushën profesionale të tij.
  - f) kërkesa të tjera të përcaktuara nga Autoriteti me rregullore.
3. Vendimi i Autoritetit për miratim ose refuzim të licencës duhet të jetë i arsyetuar dhe i bëhet i ditur personit me shkrim brenda 10 ditëve kalendarike, nga data e marrjes së vendimit përkatës.
4. Autoriteti tërheq licencën e brokerit nëse:
  - a) licenca është dhënë mbi bazën e të dhënave të rreme;
  - b) i është dhënë një vendim i formës së prerë për më shumë se tre muaj në lidhje me shkeljet penale në fushën profesionale;
  - c) nuk disponon policën e përgjegjësisë profesionale sipas dispozitave të nenit 222 të këtij ligji;
  - d) vepron në kundërshtim me nenin 223 të këtij ligji;
  - e) ka shkelje të rënda të kodit të etikës dhe rregullave profesionale;
  - f) kryen shkelje të rëndë të dispozitave të nenit 230 të këtij ligji;
  - g) shkel dispozitat e legjislacionit për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit;
  - h) kryen mashtrime në fushën e sigurimeve;
  - i) shkel dispozitat e këtij ligji dhe ligjeve të tjera të fushës së sigurimeve.
5. Autoriteti kur e gjykon të nevojshme për shkelje të dispozitave të këtij ligji, mund të vendosë të pezullojë licencën për një periudhë deri në 6-muaj.
6. Autoriteti përcakton kushtet për kryerjen e testit të njohurive profesionale të nevojshme për të kryer shërbimin e brokerimit në sigurime.
7. Brokëri në sigurime duhet të përmbushë në mënyrë të vazhdueshme kërkesat e këtij neni.

Neni 227

Ushtrimi i veprimtarisë së shoqërisë së brokerimit

1. Veprimtaria e shoqërisë së brokerimit mund të kryhet nga:
  - a) shoqëria e brokerimit me seli në Republikën e Shqipërisë dhe që zotëron licencë të lëshuar nga Autoriteti për të ushtruar veprimtari brokerimi;
  - b) shoqëria e brokerimit nga një vend i huaj e cila e ushtron këtë veprimtari nëpërmjet degës;
  - c) shoqëria e brokerimit e një vendi anëtar e cila, sipas dispozitave të këtij ligji, ka të drejtë të ushtrojë veprimtari brokerimi në territorin e Republikës së Shqipërisë në mënyrë të drejtpërdrejtë ose përmes degës.*
7. Dispozitat e këtij kreu të cilat zbatohen për shoqëritë e brokerimit zbatohen edhe për degët e shoqërive të huaja të brokerimit.
8. Degët e shoqërive të huaja të brokerimit ofrojnë vetëm produktet e shoqërive vendase të sigurimit.
9. Autoriteti mund të miratojë rregulla për licensimin e degës së shoqërisë së brokerimit të një vendi të huaj.
10. Autoriteti miraton rregulla për kryerjen e veprimtarisë së brokerimit në vendet anëtare si dhe për kryerjen e kësaj veprimtarie në Republikën e Shqipërisë nga persona që ushtrojnë veprimtari brokerimi të licencuar në një vend anëtar.

Neni 228

Licenca e shoqërisë së brokerimit dhe tërheqja e saj

1. Shoqëria e brokerimit e cila ushtron veprimtari brokerimi në sigurime paraqet në Autoritet kërkesën për licensim së bashku me dokumentet përkatëse që vërtetojnë përmbushjen e kushteve të mëposhtme:
  - a) kapitali bazë i paguar në para prej të paktën 3 milionë lekë;
  - b) të paktën 2 brokera të punësuar me kohë të plotë sipas një kontratë punësimi;
  - c) shoqëria e brokerimit në fjalë nuk është shoqëri e lidhur me një shoqëri sigurimi.
  - d) kërkesa të tjera të përcaktuara nga Autoriteti me rregullore.
2. Vendimi i Autoritetit për miratim ose refuzim të licencës duhet të jetë i arsyetuar dhe i bëhet i ditur shoqërisë me shkrim brenda 10 ditëve kalendarike, nga data e marrjes së vendimit përkatës.
3. Autoriteti tërheq licencën e shoqërisë së brokerimit në rastet e mëposhtme nëse:
  - a) licenca është marrë mbi bazën e të dhënave të rreme;
  - b) shoqëria e brokerimit nuk disponon policën e përgjegjësisë profesionale sipas parashikimeve të nenit 222 të këtij ligji;
  - c) shoqëria e brokerimit vazhdimisht shkel detyrimin e saj për raportim në kohë dhe të plotë në Autoritet sipas dispozitave të këtij ligji dhe rregulloreve në zbatim të tij;
  - d) shoqëria e brokerimit nuk zbaton vendimin e Autoritetit për eliminimin e shkeljeve dhe parregullsive brenda afateve kohore të përcaktuara;
  - e) shoqëria e brokerimit vepron në kundërshtim me nenin 223 të këtij ligji;
  - f) shoqëria e brokerimit apo brokeri i cili punon për të kryen shkelje të rëndë sipas parashikimeve të nenit 230 të këtij ligji;
  - g) nuk përmbush më kushtet, për të cilën i është dhënë licenca;

- h) shkel dispozitat e legjislacionit për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit;
  - i) kryen mashtrime në fushën e sigurimeve;
  - j) shkel dispozitat e këtij ligji dhe ligjeve të tjera të fushës së sigurimeve.
4. Licenca për të ushtruar veprimtari brokerimi në sigurime quhet e pavlefshme nëse:
    - a) shoqëria e brokerimit nuk fillon veprimtarinë e saj brenda 6 muajve nga data e marrjes së licencës;
    - b) shoqëria e brokerimit nuk ushtron aktivitetet për më shumë se 6 muaj;
    - c) janë hapur procedurat e falimentimit;
    - d) merret vendimi për përfundimin e veprimtarisë së shoqërisë së brokerimit.
  5. Nëse ndodhin një nga rastet e përcaktuar në paragrafin (3) të këtij neni, Autoriteti shpall licencën si të pavlefshme.
  6. Autoriteti kur e gjykon të nevojshme për shkelje të dispozitave të këtij ligji, mund të vendosë të pezullojë licencën për një periudhë deri në 6-muaj.

Seksioni IV Ndërmjetësit

Neni 229

Marrja në kontroll dhe bashkimi

1. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit e cila merr nën kontroll një tjetër shoqëri agjentesh ose shoqëri brokerimi përpara se të kryejnë regjistrimin e vendimit për marrjen nën kontroll në QKR, marrin miratimin e Autoritetit.
2. Shoqëritë e agjentëve dhe shoqëritë e brokerimit që kërkojnë të bashkohen, përpara se të kryejnë regjistrimin e vendimit të bashkimit në QKR, marrin miratimin e Autoritetit për bashkim dhe licencën për të ushtruar veprimtari ndërmjetësimi në sigurime për shoqërinë e re të agjentëve dhe shoqërinë e re të brokerimit.
3. Duke filluar nga data e regjistrimit në QKR të shoqërisë së re të agjentëve ose brokerimit, shoqëritë e agjentëve ose brokerimit që janë bashkuar vlerësohen si të prishura dhe licencat përkatëse të tyre për ushtrimin e veprimtarisë nuk janë më të vlefshme.

Neni 230

Detyrimi i brokerit dhe agjentit për të dhënë informacion

1. Përpara nënshkrimit të kontratave të sigurimit dhe në momentin e ndryshimit ose zgjatjes së tyre, agjenti dhe brokeri vënë në dispozicion të policëmbajtësit informacionin e mëposhtëm:
  - a) emrin, mbiemrin dhe adresën;
  - b) regjistrin në të cilin është regjistruar dhe mënyrat për verifikimin e tij;
  - c) shoqërinë e agjentëve ose shoqërinë e brokerimit ku ai është punësuar;
  - d) emrin e shoqërisë së sigurimit me të cilin ka lidhur një marrëveshje;
  - e) informacionin e parashikuar në paragrafin 71 të këtij ligji;
  - f) informacion mbi çështjet e zgjidhura në rrugë jashtë gjyqësore ndërmjet personave të siguruar, policëmbajtësve, konsumatorëve dhe shoqërisë së sigurimit, ofruesit të

- shërbimeve të sigurimit dhe procedurat e brendshme për zgjidhjen e ankesave të konsumatorëve të përmendura në nenin 87 të këtij ligji.
2. Brokëri është i detyruar të kryejë analizat përkatëse të përmendura në germën a), paragrafi (2) të nenit 223, të këtij ligji, mbi bazën e një numri të mjaftueshëm kontratash të hedhura në treg për t'i mundësuar atij, përgatitjen e rekomandimeve në përputhje me kriteret profesionale sipas të cilave kontrata është e përshtatshme për të përmbushur nevojat dhe kërkesat e policëmbajtësve.
  3. Përpara nënshkrimit të çdo kontrate brokëri përcakton, bazuar në informacionet e dhëna nga policëmbajtësi ose personi i siguruar, nevojat dhe kërkesat e këtyre personave si dhe arsyet kryesore për çdo këshillim të dhënë policëmbajtësit ose personave të siguruar në lidhje me atë kontratë sigurimi.

Neni 231

Mënyra e informimit

1. Informacioni i përmendur në nenin 230, të këtij ligji i komunikohet policëmbajtësve:
  - a) me shkrim ose me çdo mënyrë tjetër të vlefshme dhe të verifikueshme nga policëmbajtësi;
  - b) në mënyrë të kuptueshme dhe të qartë;
  - c) në gjuhën shqipe, përveç se kur është rënë dakord ndryshe.
2. Në përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, informacioni mund të jepet verbalisht, kur policëmbajtësi e kërkon një gjë të tillë ose kur nevojitet mbulimi i menjëhershëm i rrezikut.
3. Në rastet e përmendura në paragrafin (2) të këtij neni, informacioni sipas paragrafit (1) të këtij neni jepet menjëherë pas nënshkrimit të kontratës së sigurimit.

Neni 232

Detyrimet e shoqërisë së sigurimit, shoqërisë së agjentëve dhe shoqërisë së brokerimit

1. Shoqëria e sigurimit nuk duhet të lejojë që veprimtaria e ndërmjetësimit të kryhet nga persona të tjerë përveç atyre të përmendur në nenet 212 dhe 220 të këtij ligji.
2. Shoqëria e agjentëve nuk duhet të lejojë që veprimtaria e agjentit për llogari të saj, të kryhet nga persona të tjerë, përveç atyre të përmendur në nenin 212 të këtij ligji.
3. Shoqëria e brokerimit nuk duhet të lejojë që veprimtaria e brokerimit për llogari të saj, të kryhet nga persona të tjerë, përveç atyre të përmendur në nenin 220 të këtij ligji.

Neni 233

Komisioni

1. Shoqëria e agjentëve ose agjenti nuk kanë të drejtë të kërkojnë pagesa apo komisione nga policëmbajtësi ose personi i siguruar.
2. Shoqëria e brokerimit ose brokëri nuk kanë të drejtë të kërkojnë pagesën e komisioneve apo ndonjë lloj tjetër pagese nga policëmbajtësi ose personi i siguruar, përveç se kur është rënë dakord ndryshe me shkrim nëpërmjet një kontrate.
3. Shoqëria e brokerimit ose brokëri kanë të drejtën e përfitimit të komisionit nga data e fillimit të vlefshmërisë së kontratës.

4. Nëse në kontratën referuar paragrafit (2) të këtij neni, është rënë dakord me shkrim që shoqëria e brokerimit ose brokeri kanë të drejtën të përfitojë pagesën e komisioneve apo ndonjë lloj tjetër pagese, ai nuk ka të drejtë të përfitojë komision apo ndonjë lloj tjetër pagesë sipas kontratës së sigurimit të nënshkruar si rrjedhojë e veprimtarisë së tij të brokerimit.
5. Shoqëria e brokerimit ose brokeri pas nënshkrimit të kontratës së sigurimit të cilën ai ka ndërmjetësuar nuk mund të ndryshojë metodat e llogaritjes të komisionit dhe nivelin e tij.

Neni 234

Raportet dhe librat tregtar

1. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit mbajnë librat tregtar, hartojnë dokumentet e kontabilitetit, vlerat e aktiveve dhe përgjegjësisve dhe përgatisin pasqyrat financiare sipas ligjit “Për shoqëritë tregtare”, ligjin e kontabilitetit dhe akte të tjera ligjore dhe nënligjore, dhe në përputhje me standardet e kontabilitetit dhe standardet financiare si dhe parimet dhe metodat e përgjithshme të kontabilitetit, përveç rasteve kur është parashikuar ndryshe në këtë ligj.
2. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit përgatisin pasqyra financiare 6- mujore dhe vjetore si dhe raporte statistikore.
3. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit depozitojnë në Autoritet pasqyrat financiare vjetore jo më vonë 3 muaj pas mbarimit të vitit kalendarik për të cilin po hartohen këto pasqyra dhe pasqyrat financiare 6 mujore jo më vonë se 30 ditë kalendarike nga data e përfundimit të periudhës për të cilin po hartohen këto pasqyra.
4. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit depozitojnë në Autoritet një raport statistikor jo më vonë se 30 ditë kalendarike nga përfundimi i periudhës 3 mujore për të cilën është përgatitur ky raport. Raporti statistikor vjetor paraqitet brenda 3 muajve pas mbarimit të vitit kalendarik.
5. Autoriteti mund të përcaktojë me rregullore formën dhe përmbajtjen e pasqyrave dhe raporteve të përcaktuar në paragrafin (2) dhe (4) të këtij neni.

Neni 235

Raportimi

1. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit raportojnë gjithashtu në Autoritet për:
  - a) çdo ndryshim të të dhënave të regjistruara në QKR;
  - b) strukturën dhe volumin e veprimtarisë së ndërmjetësimit të kryer brenda një viti, të ndarë për çdo shoqëri sigurimi;
  - c) përmbushjen e detyrimeve të përcaktuar në nenet 214 dhe 222, të këtij ligji.
2. Autoriteti përcakton formën, përmbajtjen e raporteve si dhe afatet kohore dhe mënyrat e raportimit.

Neni 236

Regjistri për ndërmjetësit

1. Autoriteti mban regjistër publik për:
  - a) shoqëritë e agjentëve të licencuar;

- b) shoqëritë e brokerimit të licencuar;
  - c) agjentët në sigurime;
  - d) brokerat në sigurime.
2. Regjistrat për shoqëritë e agjentëve dhe shoqëritë e brokerimit përmbajnë informacione për personat e miratuar apo të licencuar të këtyre shoqërive.
  3. Autoriteti përcakton formën, përmbajtjen dhe rregullat për mbajtjen e regjistrave si dhe afatet kohore dhe mënyrat e raportimit.

Neni 237

Përjashtime për veprimtarinë e ndërmjetësimit

1. Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen për personat që kryejnë veprimtari ndërmjetësimi, nëse përmbushen të gjitha kushtet e mëposhtme:
  - a) kontrata e sigurimit kërkon vetëm vënien në dijeni të mbulimit me sigurimi të ofruar;
  - b) veprimtaria kryesore e këtyre personave është e ndryshme nga veprimtaria e ndërmjetësimit në sigurime;
  - c) kontrata e sigurimit nuk është kontratë sigurimi jete;
  - d) kontrata e sigurimit nuk mbulon rreziqe përgjegjësie;
  - e) sigurimi plotëson produktin apo shërbimin e ofruar, në rastet kur ky sigurim mbulon:
    - i. rreziqe të prishjes, humbjes apo dëmtimit të mallrave;ose
    - ii. dëmin ose humbjen e bagazheve dhe rreziqe të tjera të lidhura me rezervimin e udhëtimeve, edhe nëse sigurimi mbulon sigurimin e jetës apo të rreziqeve të përgjegjësisë, me kusht që mbulimi me sigurim është rrezik ndihmës ose shtesë i rrezikut kryesor që lidhet me udhëtimin;
  - f) shuma totale e primeve vjetore nuk tejkalon shumën prej 75 000 lekësh dhe periudha e vlefshmërisë së kontratës duke përfshirë edhe rinovimet nuk tejkalon periudhën prej 5 vjetësh.

Neni 238

Veprimtaria e ndërmjetësimit në vendet anëtare/të huaja

1. Shoqëria e ndërmjetësimit e licencuar në Republikën e Shqipërisë mund të ushtrojë veprimtari ndërmjetësimi në vendet anëtare nëpërmjet degës ose drejtpërsëdrejti dhe në vendet e huaja vetëm nëpërmjet degës.
2. Autoriteti miraton rregulla në lidhje me ushtrimin e veprimtarisë së ndërmjetësimit në vendet e huaja/anëtare nga personat e licencuar në Republikën e Shqipërisë për të ushtruar këtë veprimtari.

Seksioni V

Aktuarët

Neni 239

Aktuarët e autorizuar

1. Për qëllime të këtij ligji, shërbimet aktuariale kryhen nga aktuarët e autorizuar.

2. Aktuari i autorizuar është personi i licencuar nga Autoriteti për të ushtruar detyrat e aktuarit të autorizuar.
3. Autoriteti licenccon aktuarin për të ushtruar veprimtari nëse përmbush të gjitha kërkesat e mëposhtme:
  - a) të zotërojë gjuhën shqipe;
  - b) kalon testin e njohurive profesionale dhe të kodit të etikës, të nevojshme për të ushtruar detyrat si aktuar i autorizuar në përputhje me programin e trajnimit të shoqatave ndërkombëtare ose evropiane aktuariale;
  - c) nuk ka qenë asnjëherë i dënuar për kundërvajtje të sigurisë së sistemit të pagesave dhe veprimeve të biznesit;
  - d) të mos ketë qenë i dënuar për vepra penale në 5 vitet e fundit;
  - e) nuk i është tërhequr licenca për të ushtruar detyrat e aktuarit të autorizuar.
4. Përveç përcaktimeve të paragrafit (3) të këtij neni, personi i cili ka kaluar testin e njohurive profesionale aktuariale në një vend të huaj/vend anëtar mund të licencohet për të ushtruar veprimtari si aktuar i autorizuar në Republikën e Shqipërisë nëse ai përmbush kushtet e mëposhtme:
  - a) standardet e kualifikimit të këtij personi nuk duhet të jenë më të ulëta se standardet e kërkuara nga ky ligj;
  - b) personi kalon testin e njohurive profesionale duke e vërtetuar se ka njohuri të duhura të ligjit dhe praktikave në Republikën e Shqipërisë, të cilat janë të nevojshme për ushtrimin e veprimtarisë si aktuar i autorizuar në Republikën e Shqipërisë.
5. Autoriteti mund të përcaktojë rregulla më të detajuara në lidhje me trajnimin profesional dhe vlerësimin e njohurive teknike të nevojshme për ushtrimin e detyrave të aktuarit të autorizuar.
6. Vendimi i Autoritetit për miratim ose refuzim të licencës duhet të jetë i arsyetuar dhe i bëhet i ditur aktuarit me shkrim brenda 10 ditëve kalendarike, nga data e marrjes së vendimit përkatës.
7. Autoriteti tërheq licencën e aktuarit të autorizuar në rastet e mëposhtme nëse:
  - a) licenca është marrë mbi bazën e të dhënave të rreme;
  - b) aktuari i autorizuar kryen një shkelje të rëndë të rregullave të profesionit aktuarial dhe kodit të etikës;
  - c) shkel dispozitat e nenit 241 të këtij ligji;
  - d) nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në paragrafin (3), të këtij neni.
8. Autoriteti informon shoqërinë e sigurimit në të cilën aktuari i autorizuar kryen shërbime aktuariale në lidhje me tërheqjen e licencës të aktuarit.
9. Autoriteti, të paktën një herë në 3 vjet, i kërkon aktuarit të paraqesë dëshmi për trajnime të vazhdueshme profesionale.
10. Mbikëqyrja e aktuarit të autorizuar kryhet nga Autoriteti. Dispozitat e neneve 146, 147, 167, dhe 171 të këtij ligji, zbatohen rast pas rasti për mbikëqyrjen e aktuarit të autorizuar.
11. Autoriteti mund të pezullojë licencën e aktuarit të autorizuar për një periudhë kohore nga 1 deri në 3 vjet nëse ai kryen shkelje të rënda të rregullave të profesionit aktuarial dhe kodit të etikës.
12. Autoriteti harton dhe miraton kodin e etikës të aktuarit.

Emërimi i aktuarit të autorizuar

1. Shoqëria e sigurimit përpara fillimit të veprimtarisë emëron një aktuar të autorizuar dhe i mundëson atij ushtrimin e detyrave sipas përcaktimeve në nenin 242 të këtij ligji.
2. Shoqëria e sigurimit njofton Autoritetin për emërimin ose shkarkimin e aktuarit të autorizuar brenda 8 ditëve kalendarike nga data e emërimit ose e shkarkimit.
3. Nëse shoqëria e sigurimit nuk emëron aktuarin e autorizuar brenda 2 muajve pas marrjes së licencës ose emëron një person i cili nuk është i licencuar sipas dispozitave të këtij ligji, atëherë Autoriteti emëron aktuarin e autorizuar dhe shpenzimet për këtë emërim mbahen nga shoqëria e sigurimit.
4. Nëse aktuari i autorizuar ndërpret veprimtarinë e tij në një shoqëri sigurimi ai informon Autoritetin brenda 8 ditëve kalendarike nga data e ndërprerjes.
5. Nëse aktuari i autorizuar ndërpret veprimtarinë e tij në një shoqëri sigurimi, shoqëria e sigurimit brenda 30 ditëve kalendarike, emëron një aktuar tjetër të autorizuar dhe njofton Autoritetin në lidhje me këtë emërim.
6. Autoriteti mund të nxjerrë rregulla më të detajuara në lidhje me emërimin, shkarkimin dhe rregulla të tjera në lidhje me aktuarin e autorizuar.

Neni 241

Kufizimet e veprimtarisë së aktuarit të autorizuar

1. Aktuari i autorizuar nuk lejohet të kryejë veprimtari aktuariale në një shoqëri sigurimi nëse:
  - a) ka aksione të drejtpërdrejta ose të tërthorta në kapitalin e shoqërisë së sigurimit;
  - b) është anëtar i këshillit të administrimit, administrator ose përfaqësues i shoqërisë së sigurimit;
  - c) është anëtar i auditit të brendshëm në shoqërinë e sigurimit;
  - e) vepron si agjent, broker ose vlerësues dëmsh.

Neni 242

Detyrat e aktuarit të autorizuar

1. Aktuari i autorizuar ka për detyrë:
  - a) llogaritjen e saktë të provigjoneve teknike. Për të kryer llogaritjen e saktë të provigjoneve teknike aktuari duhet:
    - i. të vlerësojë nëse shoqëria e sigurimit mban të dhënat e duhura për llogaritjen e provigjoneve teknike si dhe shqyrton vërtetësinë e këtyre të dhënave;
    - ii. të shqyrtojë nëse metodat dhe bazat e përdorura për llogaritjen e provigjoneve teknike janë në përputhje me rregullat e profesionit aktuarial dhe legjislacionit në fuqi;
    - iii. të vlerësojë nëse provigjonet teknike janë llogaritur në mënyrë që të garantojnë mbulimin gjatë gjithë kohës të përgjegjësive të shoqërisë së sigurimit sipas kontratave të sigurimit.
  - b) shqyrtimin nëse tarifat e primit të sigurimit janë llogaritur në përputhje me rregullat e profesionit aktuarial dhe legjislacionit në fuqi në mënyrë që të garantojnë mbulimin

gjatë gjithë kohës të përgjegjësive të shoqërisë së sigurimit sipas kontratave të sigurimit.

2. Shoqëria e sigurimit i vë në dispozicion aktuarit të autorizuar të gjitha të dhënat e nevojshme për të ushtruar detyrat e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.
3. Aktuari i autorizuar i emëruar nga shoqëria e sigurimit i paraqet këshillit të administrimit raportin dhe opinionin e përcaktuar në nenin 129 të këtij ligji. Raporti në veçanti përfshin arsyet për dhënien nga ana e aktuarit të një opinioni pozitiv, negativ apo të një opinioni me rezerva.
4. Nëse aktuari i autorizuar gjatë ushtrimit të detyrave të tij konstaton se primet nuk janë llogaritur dhe provigjonet teknike nuk janë krijuar, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, ose nëse ato janë llogaritur apo krijuar në një mënyrë që kërcënon përmbushjen afatgjatë të përgjegjësive të shoqërisë së sigurimit, që lindin nga kontratat e sigurimit, ai njofton menjëherë këshillin e administrimit të shoqërisë së sigurimi.
5. Këshilli i administrimit merr masat e nevojshme për rregullimin e veprimtarisë në përputhje me raportin aktuarit të autorizuar në përcaktuar në paragrafin (3) të këtij neni.
6. Nëse këshilli i administrimit nuk merr masat e nevojshme sipas raportit të përcaktuar në paragrafin (3) të këtij neni, aktuari i autorizuar njofton menjëherë Autoritetin.
7. Autoriteti nëse e gjykon të nevojshme mund t'i kërkojë aktuarit çdo informacion tjetër në funksion të ushtrimit të mbikëqyrjes.

Seksioni VI **Vlerësuesit e dëmeve**

Neni 243 **Veprimtaria e vlerësuesit të dëmeve**

1. Veprimtaria e vlerësuesit të dëmeve ushtrohet nga një person fizik ose juridik i licencuar nga Autoriteti.
2. Veprimtaria e vlerësuesit të dëmeve përfshin kryerjen e ekspertizës së dëmit, vlerësimin paraprak të dëmit, përcaktimin e masës së dëmshpërblimit, përcaktimin e arsyeve dhe karakteristikave të humbjeve dhe dëmtimeve që lindin si rezultat i ndodhjes së rreziqeve të siguruara.
3. Vlerësuesit e dëmeve të licencuar regjistrohet në regjistrin përkatës i cili mbahet nga Autoriteti

Neni 244 **Licenca dhe tërheqja e licencës**

1. Autoriteti licencon vlerësuesit e dëmeve nëse ato kanë përmbushur kushtet dhe kualifikimet e përcaktuara në këtë ligj dhe rregulloret e nxjerra në zbatim të tij.
2. Autoriteti përcakton me rregullore llojet e licencave, kërkesat, procedurat në lidhje me licensimin e vlerësuesve të dëmeve, kualifikimet dhe detyrat e tyre apo rregulla të tjera shtesë.
3. Autoriteti tërheq licencën, nëse vërteton se vlerësuesit e dëmeve në sigurime:
  - a) ka shkelur kushtet e licensimit ose kërkesat e këtij ligji dhe akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tij;

- b) ka bërë vlerësime të gabuara dhe subjektive;
  - c) ka bërë vlerësime të pavërteta dhe shkelje të procedurave;
  - d) ka bërë vlerësime, që bien në kundërshtim me dispozitat ligjore në fuqi dhe me standardet profesionale;
  - e) ka paraqitur dokumente të falsifikuara ose të rreme, për marrjen e licencës;
  - f) heq dorë vullnetarisht nga licenca për ushtrimin e veprimtarisë.
4. Në rast të tërheqjes të licencës, ajo depozitohet në Autoritet, brenda 30 ditëve kalendarike.
  5. Autoriteti kur e gjykon të nevojshme mund të pezullojë licencën e vlerësuesit të dëmeve për një periudhë kohore jo më të gjatë se 6 muaj.
  6. Autoriteti mund të përcaktojë me rregullore rastet e pezullimit të licencës, apo raste të tjera të tërheqjes se licencës.

Neni 245

Sigurimi i përgjegjësisë profesionale të vlerësuesit të dëmeve

Vlerësuesi i dëmeve mban një policë sigurimi të përgjegjësisë profesionale ose një lloj garancie tjetër të ngjashme, për përgjegjësitë të cilat lindin si rezultat i neglizhencës profesionale jo më pak se 30 milionë lekë për çdo dëm dhe jo më pak se 100 milionë lekë për të gjitha dëmet në një vit kalendarik.

Neni 246

Kufizimet

1. Aksionarët e shoqërisë së sigurimit, agjentët dhe brokerat në sigurime, si dhe personat që merren me administrimin dhe auditimin e shoqërisë së sigurimit, nuk mund të jenë:
  - a) vlerësues dëmsh;
  - b) anëtar të këshillit të administrimit apo komitetit të auditimit të një personi juridik që vepron si vlerësues dëmsh;
  - c) aksionar ose punonjës i personit juridik që vepron si vlerësues dëmsh.
2. Kufizimet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni zbatohen edhe për bashkëshortët dhe fëmijët duke përfshirë dhe ato në kujdestari.

Neni 247

Komisioni i vlerësuesit të dëmeve

1. Vlerësuesi i dëmeve mund të zgjidhet nga siguruesi, policëmbajtësi apo palë të tjera të interesuara.
2. Kontrata e sigurimit përcakton se cila palë mbulon komisionin e vlerësuesit të dëmeve. Nëse kontrata nuk e përcakton këtë, komisioni paguhet nga siguruesi.
3. Komisioni i vlerësuesit të dëmeve përcaktohet ndërmjet vlerësuesit dhe palës që e zgjedh atë.

Neni 248

Përgjegjësitë e palëve të interesuara

1. Vlerësuesi i dëmeve punësohet vetëm nga një shoqëri sigurimi ose mund të kryejë veprimtari si i vetëpunësuar.
2. Shoqëria e sigurimit punëson vetëm vlerësues dëmsh të licencuar.
3. Vlerësuesi i dëmeve mund të thërrasë palët e interesuara në rastet e humbjeve në shuma të mëdha.
4. Vlerësuesi i dëmeve mund të kërkojë nga palët dokumentet origjinale apo kopje të kontratave të sigurimit si dhe dokumente të tjera të nevojshme gjatë kryerjes së vlerësimit të dëmit në përputhje me legjislacionin në fuqi. Vlerësuesi i dëmeve ka të drejtën të mbajë kopje të këtyre dokumenteve.
5. Shoqëritë e sigurimit, ndërmjetësit, të siguruarit si dhe palë të tjera të interesuara ndihmojnë vlerësuesin në kryerjen e detyrave të tij në mënyrë të pavarur dhe të drejtë.

Neni 249

Ekspertët këshillues

1. Vlerësuesi i dëmeve kur është e nevojshme mund të këshillohet me ekspertë të ndryshëm. Përpara këshillimit vlerësuesi i dëmeve informon me shkrim palën që e ka zgjedhur në lidhje me identitetin dhe ekspertizën e këtyre ekspertëve. Eksperti duhet të jetë i pranishëm gjatë gjithë procesit të vlerësimit të dëmit.
2. Konkluzionet e ekspertit quhen të pavlefshme dhe nuk përfshihen në raportin e vlerësuesit të dëmeve nëse nuk zbatohen përcaktimet e paragrafit (1).

Neni 250

Paanshmëria

1. Vlerësuesi i dëmeve duhet të jetë i paanshëm dhe i pavarur.
2. Vlerësuesi i dëmeve nuk duhet të kryejë veprimtarinë e vlerësimit të dëmeve nëse ka arsye të forta të cilat mund të ndikojnë në paanshmërinë e tij në lidhje me një nga palët, ose nëse ka ndonjë lloj afërsie familjare apo lidhjeje biznesi me ndonjë nga palët.
3. Arsye të forta që mund të ndikojnë në paanshmërinë e vlerësuesit, sipas përcaktimit të paragrafit (2) të këtij neni, quhen rastet kur vlera e dëmit apo përfitim i interesit të siguruarës i përket vlerësuesit të dëmit ose nëse ka lidhje ndërmjet vlerësuesit dhe një nga palëve për blerje, dhurim, dhënie me qira, të drejtë përdorimi apo marrëdhënie krediti-debiti. Në këto raste palët mund të zgjedhin një tjetër vlerësues dëmsh.
4. Vlerësuesi i dëmit nuk merr asnjë lloj përfitimi të drejtpërdrejtë ose të tërthortë që mund të rrezikojnë paanshmërinë e tij, përveçse komisionit të vlerësimit të dëmit.
5. Dispozitat e këtij seksioni zbatohen dhe për vlerësuesit e dëmeve të punësuar nga personi juridik që kryen veprimtari të vlerësimit të dëmeve.
6. Raportet e vlerësimit të dëmit të cilat hartohen në kundërshtim me dispozitat e këtij seksioni quhen të pavlefshme.

Neni 251

Standardet dhe etika profesionale

1. Vlerësuesi i dëmeve vepron në përputhje me standardet dhe etikën profesionale dhe duhet të jetë i kujdesshëm në marrëdhëniet e tij profesionale.

2. Vlerësuesi i dëmeve ruan raportet dhe dokumentet mbi të cilën bazohen këto raporte për një periudhë 5 vjeçare.
3. Vlerësuesi i dëmeve dhe personat që punojnë për të duhet të ruajnë çdo informacion konfidencial për të cilin marrin dijeni gjatë ushtrimit të detyrave të tyre, pa marrë paraprakisht miratimin e palëve përkatëse. Ky detyrim përjashton vetëm rastet kur legjislacioni përkatës në fuqi e parashikon ndryshe.

Neni 252

Mbikëqyrja e vlerësuesve të dëmeve

1. Mbikëqyrja e aktivitetit të vlerësuesit të dëmeve ushtrohet nga Autoriteti.
2. Dispozitat e këtij ligji që lidhen me mbikëqyrjen e shoqërive të sigurimit zbatohen rast pas rasti edhe për mbikëqyrjen e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni.

KREU XI

SHKËMBIMI I INFORMACIONIT

Neni 253

Shkëmbimi i informacionit dhe përpunimi i të dhënave

1. Autoriteti mund të lidhë marrëveshje apo memorandum bashkëpunimi me autoritete të tjera mbikëqyrëse vendase apo të huaja, me autoritete mbikëqyrëse në sektorin financiar, agjenci apo institucione të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, apo institucione të tjera të njohura me ligj, për të bashkëpunuar apo shkëmbyer informacione.
2. Autoriteti mund të shkëmbejë me autoritete dhe institucionet vendase apo të huaja të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni:
  - a) informacionin e kërkuar për lëshimin e licencave;
  - b) informacionin e kërkuar për subjektet e mbikëqyrura;
  - c) informacionin e kërkuar që lidhet me parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
  - d) informacionin e kërkuar që lidhet me mashtrimin në fushën e sigurimeve;
  - e) të dhëna të natyrës financiare;
  - f) informacione për personat fizik të cilët mbajnë poste me përgjegjësi në këto subjekte.
3. Autoriteti bashkëpunon dhe koordinon me autoritete të tjera mbikëqyrëse apo institucione të tjera të njohura me ligj, vendase apo të huaja, për administrimin sa më efektiv të krizës në rastin e ofrimit të shërbimeve në sigurime nga një sigurues i caktuar jashtë territorit të vendit ku ndodhet selia e tij qendrore.
4. Çdo informacion që merr Autoriteti, si dhe çdo informacion që i jepet një autoriteti tjetër mbikëqyrës trajtohet si konfidencial dhe përdoret vetëm për qëllime të mbikëqyrjes.
5. Përjashtimisht nga paragrafi (3) i këtij neni, Autoriteti dhe autoritetet e tjera mbikëqyrëse, këshillohet me palën dhënëse të informacionit përpara ndërmarrjes së veprimeve të mëtejshme.
6. Autoriteti është përgjegjës për mbledhjen dhe përpunimin e informacionit rreth fakteve dhe rrethanave që lidhen me përmbushjen e detyrave të tij mbikëqyrëse dhe përgjegjësi të përcaktuara në këtë ligj.

7. Autoriteti mund të miratojë rregulla më të detajuara në lidhje me shkëmbimin, përdorimin dhe përpunimin e informacionit të përcaktuar në këtë nen.

Neni 254

Shkëmbimi i informacionit me vendet anëtare

1. Dispozitat e përcaktuara në paragrafët (1),(2) dhe (3) të nenit 253 të këtij ligji zbatohen edhe për vendet anëtare.
2. Autoriteti miraton rregulla të mëtejshme për shkëmbimin e informacionit, njoftimin dhe përpunimin e të dhënave, me autoritetet mbikëqyrëse të vendeve anëtare dhe Komisionin Evropian.

KREU XII

SHOQATA E SIGURIMIT DHE QENDRA E EDUKIMIT

Neni 255

Shoqata e sigurimit/risigurimit

1. Shoqëritë e sigurimit ose risigurimit mund të krijojnë shoqata sigurimi ose risigurimi.
2. Shoqata është një organizatë profesionale e cila ka statusin e një personi juridik publik dhe regjistrohet si shoqatë e sigurimeve ose risigurimeve.
3. Shoqëritë e sigurimit ose risigurimit nuk mund të bien në marrëveshje të shkruar ose verbale me shoqëri të tjera sigurimi apo shoqata sigurimi ose risigurimi të cilat mund të kufizojnë parimet e ekonomisë për një treg të hapur ose konkurrencë të ndershme në fushën e sigurimeve.
4. Për të përmbushur përcaktimet e paragrafit (4) të këtij neni, shoqata e sigurimit ose e risigurimit depozitojnë në Autoritet statutin e saj, të gjitha marrëveshjet dhe dokumente të tjera të rëndësishme.
5. Shoqëritë e agjentëve në sigurime, agjentet në sigurime, shoqëritë e brokerimit, brokerat, aktuarët, si dhe vlerësuesit e dëmeve mund të krijojnë shoqatat e tyre përkatëse. Dispozitat e këtij Kreu zbatohen rast pas rasti edhe për këto shoqata.
6. Të drejtat dhe detyrat e shoqatës janë si mëposhtë:
  - a) të marrë masa për përmirësimin e profesionit në sigurime, për këtë qëllim të krijojë institucione kërkimore dhe të mbështesë kërkime dhe studime;
  - b) të marrë hapat e nevojshme për përfaqësimin dhe informimin në lidhje me sigurimet, të bëhet anëtar i institucioneve brenda dhe jashtë Republikës së Shqipërisë që kanë lidhje me këtë fushë dhe të dërgojë përfaqësues në këto institucione;
  - c) të zbatojë detyrat që lindin nga legjislacioni i sigurimeve në fuqi dhe të monitorojë zbatueshmërinë e vendimeve dhe masave të saj;
  - d) të përcaktojë rregullat profesionale të detyrueshme, të sigurojë që punonjësit e sektorit veprojnë në përputhje me kërkesat profesionale të kërkuara në këtë sektor dhe në përputhje me kërkesat e ekonomisë, si dhe të marrë masa dhe të zbatojë gjithë masat e nevojshme për të parandaluar konkurrencën e pandershme ndërmjet anëtarëve të saj;

- e) të bashkëpunojë me shoqatat dhe institucionet përkatëse me qëllim dhënien e edukimit për tregun e sigurimeve, të organizojë seminare dhe konferenca, të publikojë libra, revista dhe broshura;
- f) të përcaktojë testime në fushën e sigurimeve dhe të krijojë komitete të kërkimore;
- g) të nxjerrë raporte vjetore në lidhje me rezultatet vjetore të veprimtarisë së anëtarëve të saj dhe t'i shpërndajë këto raporte anëtarëve dhe palëve të interesuara;
- h) të mundësojë regjistrimin dhe ruajtjen e informacionit që lidhet me sigurimet dhe të krijojë një qendër të dhënash për këtë qëllim.

Neni 256

Parimi i mirëbesimit

1. Shoqëritë e sigurimit dhe ndërmjetësit hartojnë broshurat dhe artikujt shpjegues, dokumente të tjerë dhe reklama, në mënyrë që të jenë të kuptueshme dhe të pasqyrohen qartë të drejtat dhe përfitimet e të siguruarve dhe nuk bëjnë deklaratat të pavërteta, çorientuese, mashtruese ose që krijojnë situatë të një konkurrence të pandershme.
2. Shoqëritë e sigurimit, ndërmjetësit dhe vlerësuesit e dëmeve janë të detyruar që të mosveprojnë në atë mënyrë që rrezikojnë të drejtat dhe përfitimet e të siguruarve. Ato veprojnë në përputhje me legjislacionin dhe parimet e veprimtarisë në sektorin e sigurimeve si dhe të veprojnë në përputhje me kërkesat e parimit të mirëbesimit.
3. Shoqëria e sigurimit nuk duhet të vonojë pagesën e dëmshpërblimeve në kundërshtim me parimin e mirëbesimit.
4. Autoriteti merr të gjitha masat e nevojshme për të siguruar që shoqëritë e sigurimit, ndërmjetësit dhe vlerësuesit e dëmeve veprojnë në përputhje me dispozitat e këtij neni.

Neni 257

Qendra e edukimit në sigurime

1. Autoriteti krijon qendrën e edukimit në sigurime për të kryer të gjitha testimet e nevojshme, në një mënyrë të paanshme, që kanë lidhje me fushën e sigurimeve, për të përmbushur kërkesat për trajnime brenda dhe jashtë vendit ose në kuadër të marrëveshjeve ndërkombëtare si dhe për qëllime të ngjashme me këto.
2. Shpenzimet e qendrës së edukimit në sigurime mbulohen nga kontribuuesit e institucioneve profesionale të cilët veprojnë në sektorin e sigurimeve, nga institucionet publike dhe private përkatëse të cilave ju shërben kjo qendër si dhe nga donacionet, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga Autoriteti.

Neni 258

Komitetet e specializuara

1. Autoriteti mund të krijojë komitete të specializuara të përbëra nga persona me njohuri dhe ekspertizë në fushën e sigurimeve për të kryer kërkime dhe analiza mbi tarifatat e primeve dhe kontratat e sigurimeve të përcaktuara në këtë ligj, si dhe për zhvillimin e sektorit të sigurimeve. Shpenzimet e këtyre komiteteve mbulohen nga institucionet profesionale përkatëse që veprojnë në fushën e sigurimeve sipas rregullave të përcaktuara nga Autoriteti.

2. Rregullat që kanë lidhje me krijimin dhe funksionimin e komiteteve të specializuara përcaktohen nga Autoriteti.

Neni 259

Parandalimi i pastrimit të parave dhe mashtrimi në fushën e sigurimeve

1. Shoqëria e sigurimit dhe ndërmjetësit marrin të gjitha masat e nevojshme për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.
2. Shoqëria e sigurimit dhe ndërmjetësit marrin të gjitha masat e nevojshme për zbulimin, parandalimin dhe ndreqjen e rasteve të mashtrimit në fushën e sigurimeve. Shoqëria e sigurimit dhe ndërmjetësit raportojnë menjëherë në Autoritet çdo fakt që përbën mashtrim në fushën e sigurimeve.

KREU XIII

KONTRIBUTET PËR AUTORITETIN

Neni 260

Kontributet dhe komisionet

1. Shoqëritë e sigurimit, risigurimit, degët e shoqërive të sigurimit dhe/ose risigurimit të vendeve të huaja/anëtare për veprimtarinë e tyre gjatë periudhës së vlefshmërisë së licencës paguajnë në Autoritet një kontribut mujor brenda datës 10 të muajit pasardhës.
2. Përveç kontributit të përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, shoqëritë e sigurimit, risigurimit, degët e shoqërive të sigurimit dhe/ose risigurimit të vendeve të huaja/anëtare, ndërmjetësit, aktuarët, vlerësuesit e dëmeve që veprojnë në Republikën e Shqipërisë paguajnë në Autoritet komisionet përkatëse për licensimin, miratimin dhe autorizimin e tyre.
3. Nëse licensimi, miratimi apo autorizimi refuzohet nga Autoriteti komisioni nuk kthehet.

Neni 261

Përcaktimi i komisioneve

Autoriteti miraton rregullore në lidhje me nivelin e komisioneve për licensimin, miratimin, autorizimin dhe kontributet e veprimtarisë si dhe penaltetet në rast të tejkalimit të afatit për pagesë.

KREU VIV

SHKELJET E DISPOZITAVE

Neni 262

Kundravajtjet administrative

1. Çdo shkelje e dispozitave të këtij ligji përbën kundravajtje administrative.
2. Përveç dënimeve të tjera administrative të parashikuara në këtë ligj, kundravajtjet administrative të parashikuara në nenet e mëposhtme sanksionohen me gjobë.

3. Autoriteti gjatë vendosjes së sanksioneve zbaton parimin e proporcionalitetit në varësi të shkallës të shkeljes së ligjit nga ana e shoqërisë së sigurimit, si dhe merr parasysh, natyrën, shkallën dhe kompleksitetin e veprimtarisë së shoqërisë.
4. Autoriteti gjatë vendosjes së sanksioneve zbaton parimin e vazhdimësisë ku shkeljeve të ngjashme i vendosen sanksione të ngjashme.
5. Vendosja e sanksioneve me gjobë nga ana e Autoritetit nuk pengon edhe marrjen e masave të përcaktuara në seksionin 5 të Kreut 8 të këtij ligji.

Neni 263

Sanksioni me gjobë ndaj shoqërisë së sigurimit

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 2,000,000 lekë deri në 3,000,000 lekë, ndaj shoqërisë së sigurimit nëse ajo:
  - a) ushtron aktivitete të tjera përveç veprimtarive të sigurimit, në kundërshtim me nenin 6 të këtij ligji;
  - b) nuk njofton paraprakisht me shkrim Autoritetin në rastin kur kërkon të zotërojë pjesëmarrje influencuese në një tjetër shoqëri sigurimi ose institucion financiar me seli qendrore jashtë territorit të Shqipërisë, sipas përcaktimeve të nenit 50 të këtij ligji;
  - c) ushtron veprimtari sigurimi në klasat e sigurimit, për të cilat nuk është licencuar nga Autoriteti për të ushtruar veprimtari sigurimi, sipas përcaktimeve të nenit 28 të këtij ligji;
  - d) ushtron veprimtari sigurimi pa marrë licencën e dhënë nga Autoriteti, sipas përcaktimeve të germës b), të paragrafit (1) të nenit 29 të këtij ligji;
  - e) kryen veprimtari promocionale në kundërshtim me nenin 84 të këtij ligji;
  - f) nuk emëron aktuarin e autorizuar sipas përcaktimeve të nenit 240 të këtij ligji;
  - g) nuk punëson vlerësues dëmsh të licencuar, në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 248 të këtij ligji;
  - h) fillon veprimtarinë e sigurimit ose themelon degë të shoqërisë së sigurimit në një vend të huaj pa marrë miratimin e Autoritetit, sipas përcaktimeve të paragrafit (3) të nenit 40 të këtij ligji;
  - i) shoqëria e sigurimi nuk ka politika e procedura të qarta dhe të hollësishme për identifikimin, matjen dhe monitorimin e rreziqeve ndaj të cilave ekspozohet gjatë ushtrimit të veprimtarisë së saj, sipas përcaktimeve të paragrafit (4) të nenit 91 të këtij ligji;
  - j) nuk ka investuar aktivet në mbulim të provigjoneve teknike, në përputhje me përcaktimet e neneve 113, 114 dhe 115 të këtij ligji;
  - k) shoqëria e sigurimit ka marrë në sigurim përgjegjësi të cilat tejkalojnë mbulimin maksimal të saj, në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 133 dhe nenin 134 të këtij ligji;
  - l) ka risiguruar në kundërshtim paragrafin (3) të nenit 133 të këtij ligji;
  - m) nuk ka investuar aktivet në mbulim të provigjoneve matematike, në përputhje me përcaktimet e neneve 117, 118, 119 dhe 120 të këtij ligji;
  - n) nuk mban librat e kontabilitetit, nuk vlerëson zërat e kontabilitetit dhe nuk harton pasqyrat financiare dhe dokumentet kontabël në përputhje me përcaktimet e neneve 126, 127, 128 dhe 129 të këtij ligji;

- o) nuk ka krijuar funksionet e sistemit të administrimit të rrezikut dhe sistemit të kontrollit të brendshëm, në përputhje me përcaktimet e neneve 27 dhe 138 të këtij ligji;
  - p) shkel dispozitat e parashikuara në paragrafin (3) të nenit 136 të këtij ligji;
  - q) shkel dispozitat e parashikuara në nenin 285 dhe 285 të këtij ligji;
  - r) nuk paraqesin gjithë të dhënat dhe informacionin, në përputhje me përcaktimet e paragrafit (1) të nenit 160 të këtij ligji.
2. Personi përgjegjës i shoqërisë së sigurimit sanksionohet me gjobë nga 300,000 lekë deri 400,000 lekë, për shkeljet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.
  3. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 1,000,000 lekë deri në 1,200,000 lekë, ndaj shoqërisë së sigurimit nëse ajo:
    - a) hedh në treg kontratat e reja të sigurimit në kundërshtim me përcaktimet e nenit 79 të këtij ligji;
    - b) nuk njofton Autoritetin për shkarkimin e aktuarit të autorizuar, sipas përcaktimeve të paragrafit (2) të nenit 240 të këtij ligji;
    - c) nuk depoziton në Autoritet pasqyrat financiare dhe raportet e tjera të veprimtarisë së saj të paauditura, në përputhje me përcaktimet e paragrafit (2) të nenit 128 të këtij ligji;
    - d) nuk depoziton në Autoritet një kopje të raportit vjetor të audituar, brenda afatit kohor të përcaktuar në paragrafin (8) të nenit 142 të këtij ligji;
    - e) pengon në çdo mënyrë personat e autorizuar të Autoritetit në ushtrimin e mbikëqyrjes, sipas përcaktimeve të neneve 147, 149,150,151,152,153,154 dhe 155 të këtij ligji;
    - f) nuk raporton në Autoritet në përputhje me përcaktimet e nenit 102 dhe 148 të këtij ligji;
    - g) nuk raporton në Autoritetit transaksionet brenda grupit, në përputhje me përcaktimet e nenit 161 të këtij ligji.
    - h) nuk informon Autoritetin për çdo fakt ose rrethanë që mund të jetë e rëndësishme për të përcaktuar nëse subjekti në fjalë është një grup sigurimi sipas kuptimit të këtij Ligji, në përputhje me përcaktimet e nenit 165 të këtij ligji;
    - i) mundëson kryerjen e veprimtarisë së ndërmjetësimit personave të tjerë të ndryshëm nga ato të përcaktuar në nenet 212, 217 dhe 227 të këtij ligji.
  4. Personi përgjegjës i shoqërisë së sigurimit sanksionohet me gjobë nga 100,000 lekë deri 200,000 lekë, për shkeljet e përcaktuara në paragrafin (3) të këtij neni.

Neni 264

Sanksioni me gjobë ndaj anëtarit të këshillit të administrimit

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 300,000 lekë deri në 500,000 lekë, ndaj anëtarit të këshillit të administrimit nëse ai:
  - a) vepron në kundërshtim me përcaktimet e neneve 22 dhe 23 të këtij ligji;
  - b) nuk njofton menjëherë Autoritetin në përputhje me përcaktimet e paragrafit (3) të nenit 148 të këtij ligji.
  - c) nuk njofton Autoritetin sipas përcaktimeve të paragrafit (6) të nenit 21 të këtij ligji.

Neni 265

Sanksioni me gjobë ndaj agjentit dhe shoqërisë së agjentëve

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 300,000 lekë deri në 400,000 lekë, ndaj shoqërisë së agjentëve nëse ajo:
  - a) nuk zotëron policën e përgjegjësive profesionale në përputhje me përcaktimet e nenit 214 të këtij ligji.
  - b) nuk ushtron veprimtari të shoqërisë së agjentëve në përputhje me përcaktimet e paragrafit (2) të nenit 217 të këtij ligji;
  - c) merr në kontroll ose bashkohet me një shoqëri tjetër agjentësh, në kundërshtim me paragrafët (1) dhe (2) të nenit 229 të këtij ligji.
  - d) kërkon pagesën e komisionit apo ndonjë pagesë tjetër nga policëmbajtësi ose personi i siguruar, në kundërshtim me paragrafin (1) të nenit 233 të këtij ligji;
  - e) nuk depoziton në Autoritet pasqyrat financiare vjetore ose 6-mujore brenda afateve kohore të përcaktuara në paragrafin (3) të nenit 234 të këtij ligji;
  - f) nuk depoziton në Autoritet raportin statistikor brenda afateve kohore të përcaktuara në paragrafin (4) të nenit 234 të këtij ligji;
  - g) nuk raporton në Autoritet në përputhje me përcaktimet e nenit 235 të këtij ligji;
  - h) nuk njofton paraprakisht në Autoritet fillimin e veprimtarisë së agjentit në një vend anëtar sipas përcaktimeve të nenit 238 të këtij ligji;
  - i) pengon personin e autorizuar nga Autoriteti për të ushtruar mbikëqyrje, sipas përcaktimeve të neneve 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154 dhe 155 të këtij ligji;
  - j) në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 232 të këtij ligji, lejon kryerjen e veprimtarisë së agjentit për llogari të saj nga persona të tjerë përveç atyre të përmendur në nenin 212 të këtij ligji.
2. Personi përgjegjës i shoqërisë së agjentëve sanksionohet me gjobë nga 50,000 lekë deri 100,000 lekë, për shkeljet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.
3. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 200,000 lekë deri në 300,000 lekë, ndaj agjentit nëse:
  - a) ushtron veprimtari në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 215 të këtij ligji;
  - b) nuk jep informacion ose jep informacion të pasaktë policëmbajtësit, në kundërshtim me paragrafin (1) të nenit 230 të këtij ligji, ose nuk e jep informacionin sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 231 të këtij ligji;
  - c) kërkon pagesën e komisionit apo ndonjë pagesë tjetër nga policëmbajtësi ose personi i siguruar, në kundërshtim me paragrafin (1) të nenit 233 të këtij ligji.

Neni 266

Sanksioni me gjobë ndaj brokerit dhe shoqërisë së brokerimit

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 800,000 lekë deri në 1,000,000 lekë, ndaj shoqërisë së brokerimit nëse:
  - a) nuk zotëron policën e përgjegjësive profesionale në përputhje me përcaktimet e nenit 222 të këtij ligji;
  - b) nuk ushtron veprimtari brokerimi si veprimtari të vetme në përputhje me përcaktimet e paragrafit (2) të nenit 227 të këtij ligji;
  - c) merr në kontroll ose bashkohet me një shoqëri tjetër brokerimi, në kundërshtim me paragrafët (1) dhe (2) të nenit 229 të këtij ligji.

- d) kërkon pagesën e komisionit apo ndonjë pagesë tjetër nga policëmbajtësi ose personi i siguruar, në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 233 të këtij ligji;
  - e) shkel përcaktimet e paragrafit (5) të nenit 233 të këtij ligji;
  - f) nuk depoziton në Autoritet pasqyrat financiare vjetore ose 6-mujore brenda afateve kohore të përcaktuara në paragrafin (3) të nenit 234 të këtij ligji;
  - g) nuk depoziton në Autoritet raportin statistikor brenda afateve kohore të përcaktuara në paragrafin (4) të nenit 234 të këtij ligji;
  - h) nuk raporton në Autoritet në përputhje me përcaktimet e nenit 235 të këtij ligji;
  - i) nuk njofton paraprakisht në Autoritet fillimin e veprimtarisë së brokerimit në një vend anëtar sipas përcaktimeve të nenit 238 të këtij ligji;
  - j) pengon personin e autorizuar nga Autoriteti për të ushtruar mbikëqyrje, sipas përcaktimeve të neneve 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154 dhe 155 të këtij ligji;
  - k) në kundërshtim me paragrafin (3) të nenit 232 të këtij ligji, lejon kryerjen e veprimtarisë së brokerimit për llogari të saj nga persona të tjerë përveç atyre të përmendur në nenin 220 të këtij ligji.
2. Personi përgjegjës i shoqërisë së brokerimit sanksionohet me gjobë nga 50,000 lekë deri 100,000 lekë, për shkeljet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.
3. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 500,000 lekë deri në 800,000 lekë, ndaj brokerit nëse ai:
- a) nuk përmbush detyrimet e tij, në përputhje me nenin 223 të këtij ligji;
  - b) gjatë ushtrimit të veprimtarisë së brokerimit, ai vepron në kundërshtim me paragrafin (1) të nenit 224 të këtij ligji;
  - c) gjatë kryerjes së veprimeve përgatitore për nënshkrimin e kontratës brokeri nuk informon shoqërinë e sigurimit për rreziqet që ka ose mund të kishte dijëni, në kundërshtim me përcaktimet e paragrafit (2) të nenit 224 të këtij ligji;
  - d) nuk është licencuar nga Autoriteti për të ushtruar veprimtari brokerimi sipas përcaktimeve të paragrafit (1) të nenit 226 të këtij ligji;
  - e) nuk jep informacion ose jep informacion të rremë policëmbajtësit, në kundërshtim me paragrafin (1) të nenit 230 të këtij ligji, ose nuk e jep informacionin sipas mënyrës së përcaktuar në nenin 231 të këtij ligji;
  - f) nuk bën analizën e rrezikut në përputhje me përcaktimet e paragrafit (2) të nenit 230 të këtij ligji;
  - g) kërkon pagesën e komisionit apo ndonjë pagesë tjetër nga policëmbajtësi ose personi i siguruar, në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 233 të këtij ligji;
  - h) shkel përcaktimet e paragrafit (5) të nenit 233 të këtij ligji.

Neni 267

Sanksioni me gjobë ndaj grupit të sigurimit

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 2,000,000 lekë deri në 3,000,000 lekë, ndaj një grupi kontrollues financiar, grupi kontrollues i sigurimit i përzier, grupi kontrollues i sigurimit, grupi kontrollues i sigurimit me aktivitet të përzier, grupi kontrollues financiar i përzier ose shoqëria siguroese ose risiguroese mëmë në një grup sigurimi, nëse nuk raporton mbi mjaftueshmërinë e kapitalit të grupit të sigurimit në përputhje me përcaktimet e nenit 163 të këtij ligji.

2. Personi përgjegjës i grupit kontrollues financiar, grupit kontrollues i sigurimit i përzier, grupit kontrollues i sigurimit, grupit kontrollues i sigurimit me aktivitet të përzier, grupit kontrollues financiar i përzier ose shoqëria siguroese ose risiguroese mëmë në një grup sigurimi sanksionohet me gjobë nga 300,000 lekë deri 400,000 lekë për shkeljet e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 268

Sanksione ndaj personave të tjerë

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 500,000 lekë deri në 1,000,000 lekë, ndaj personave të tjerë juridik nëse ai:
  - a) ushtron veprimtari sigurimi në kundërshtim me paragrafin (6) të nenit 10 të këtij ligji;
  - b) ushtron veprimtari risigurimi në kundërshtim me paragrafin (7) të nenit 6 të këtij ligji;
  - c) ushtron veprimtari ndërmjetësimi në kundërshtim me nenet 217 dhe 227 të këtij ligji;
  - d) ushtron veprimtari si vlerësues dëmsh në kundërshtim me nenet 243 dhe 244 të këtij ligji.
2. Personi përgjegjës i personit juridik sanksionohet me gjobë nga 300,000 lekë deri 400,000 lekë, për shkeljet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.
3. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 200,000 lekë deri në 400,000 lekë, ndaj personave të tjerë fizik nëse:
  - a) ushtron veprimtari ndërmjetësimi në kundërshtim me nenet 216 dhe 226 të këtij ligji;
  - b) ushtron veprimtarinë e agjentit, në kundërshtim me paragrafin (6) të nenit 217 të këtij ligji;
  - c) ushtron veprimtari si vlerësues dëmsh, në kundërshtim me nenet 243 dhe 244 të këtij ligji.
4. Autoriteti vendos sanksion me gjobë 200,000 lekë ndaj personave të palicencuar sipas dispozitave të këtij ligji, të cilët përdorin emrin “sigurim ose risigurim”, ose derivate të saj apo kryejnë veprimtari promociionale me qëllim përfitimin e të mirave materiale.
5. Përveç sa është parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni ushtrimi i veprimtarisë pa licencë të lëshuar nga Autoriteti përbën krim dhe dënohet me burgim 3 vjet.

Neni 269

Sanksione me gjobë ndaj aktuarit të autorizuar

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 200,000 lekë deri në 400,000 lekë, ndaj aktuarit të autorizuar nëse:
  - a) ka ushtruar veprimtari aktuariale në kundërshtim me nenin 241 të këtij ligji;
  - b) nuk njofton shoqërinë e sigurimit, në përputhje me përcaktimet e paragrafit (4) të nenit 242 të këtij ligji;
  - c) nuk njofton Autoritetin në përputhje me përcaktimet e paragrafëve (6) dhe (7) të nenit 242 të këtij ligji.

Neni 270

Sanksione me gjobë ndaj vlerësuesit të dëmeve

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 100,000 lekë deri në 300,000 lekë, ndaj vlerësuesit të dëmeve në sigurime nëse:
  - a) nuk zotëron policën e përgjegjësive profesionale në përputhje me përcaktimet e nenit 245 të këtij ligji;
  - b) shkel dispozitat e paragrafit (1) të nenit 248 të këtij ligji;
  - c) ushtron veprimtarinë në kundërshtim me paragrafin (2) të nenit 243 të këtij ligji;
  - d) ushtron veprimtarinë në kundërshtim me parimet dhe standardet e përcaktuara në nenet 250 dhe 251 të këtij ligji.

Neni 271

Sanksione me gjobë ndaj administratorit të përkohshëm

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 300,000 lekë deri në 500,000 lekë, ndaj administratorit të përkohshëm nëse:
  - a) nuk depoziton në Autoritet raportin mbi gjendjen financiare dhe ecurinë e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit në kushtet e administrimit të përkohshëm, sipas përcaktimeve të paragrafit (1) të nenit 183 të këtij ligji;
  - b) nuk depoziton në Autoritet raportin mbi gjendjen financiare dhe ecurinë e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit në kushtet e administrimit të përkohshëm, sipas përcaktimeve të paragrafit (2) të nenit 183 të këtij ligji;
  - c) nuk thërret mbledhjen e asamblesë së përgjithshme të shoqërisë së sigurimit sipas përcaktimeve të nenit 184 të këtij ligji.

Neni 272

Sanksione me gjobë për ruajtjen e konfidencialitetit

1. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 200,000 lekë deri në 400,000 lekë, ndaj shoqërisë së sigurimit nëse ajo shkel detyrimin për ruajtjen e konfidencialitetit sipas përcaktimeve të nenit 89 të këtij ligji.
2. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 50,000 lekë deri në 100,000 lekë, ndaj personit përgjegjës nëse ai shkel detyrimin për ruajtjen e konfidencialitetit sipas përcaktimeve të nenit 89 të këtij ligji.
3. Autoriteti vendos sanksion me gjobë nga 100,000 lekë deri në 300,000 lekë, ndaj personave fizik nëse ato shkelin detyrimin për ruajtjen e konfidencialitetit sipas përcaktimeve të nenit 89 të këtij ligji.

Neni 273

Shkelje te tjera

1. Për çdo shkelje tjetër të këtij ligji, Autoriteti:
  - a) vendos sanksion me gjobë nga 300,000 lekë deri në 1,000,000 lekë;
  - b) urdhëron shoqërinë e sigurimit për shkarkimin e një ose disa anëtarëve të këshillit të administrimit dhe/ose administratorin apo pezullimin e personave në fjalë për një periudhë të caktuar kohore.

2. Autoriteti nëse e gjykon të arsyeshme, paralajmëron shoqërinë e sigurimit për shkarkimin apo pezullimin e personave të përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni.

Neni 274
Përsëritja e shkeljeve

Autoriteti në rast të përsëritjeve të shkeljeve mund të vendos dyfishimin e sanksioneve të parashikuara nga neni 263 deri në nenin 273 të këtij ligji.

Neni 275
Njoftimi

Autoriteti njofton shoqërinë e sigurimit, risigurimit, ndërmjetësit në sigurime dhe risigurime, degën e shoqërisë së sigurimit të vendeve të huaj/anëtare si dhe personat përgjegjës për çdo sanksion të dhënë në përputhje me nenet 263 deri 273 të këtij ligji, brenda 10 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit.

Neni 276
Ekzekutimi i vendimeve nga përmbarimi

1. Sanksionet me gjobë të parashikuara në nenet 263 deri në 273 të këtij ligji, arkëtohen në një llogari qëllimore të Autoritetit, brenda 20 ditëve kalendarike nga data e marrjes së njoftimit përcaktuar në nenin 275 të këtij ligji.
2. Shoqëria e sigurimit dhe personi përgjegjës paguajnë një interes prej 0.01% të gjobës për çdo ditë vonesë pas kalimit të afatit të parashikuar në paragrafin (1) të këtij neni.
3. Gjjobat e vëna sipas këtij ligji, përbëjnë titull ekzekutiv dhe ekzekutohen nga zyra e përmbarimit, në rastet kur nuk paguhet vullnetarisht brenda afateve të parashikuara në këtë nen.

KREU XV
DISPOZITAT KALIMTARE

Neni 277
Përshtatja e shoqërive të sigurimit

1. Shoqëria e sigurimit e cila në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, ka një licencë për të ushtruar një veprimtari sigurimi, dhe është e regjistruar në QKR, vazhdon të ushtrojë veprimtari sigurimi sipas dispozitave të këtij ligji në klasat e sigurimit të përcaktuara në licencën ekzistuese.
2. Brenda një periudhe 1 vjeçare nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shoqëria e sigurimit e përmendur në paragrafin (1) të këtij ligji, është e detyruar të përshtatë:
  - a) veprimtarinë në përputhje me nenet 5 dhe 6 të këtij ligji;
  - b) kapitalin në përputhje me nenin 13 të këtij ligji;
  - c) strukturën aksionare të shoqërisë në përputhje me nenin 14 të këtij ligji;
  - d) organizimin e shoqërisë së sigurimit në përputhje me nenin 19, të këtij ligji;
  - e) anëtarët e këshillit të administrimit në përputhje me nenet 17, 20 dhe 22 të këtij ligji;

- f) komitetin e auditimit në përputhje me nenin 26 të këtij ligji;
  - g) çdo element tjetër të veprimtarisë së saj në përputhje me dispozitat e tjera përkatëse të këtij ligji.
3. Shoqëria e sigurimit e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, është e detyruar që, brenda 1 muaji nga data e përfundimit të afatit kohor të përcaktuar në paragrafin (2) të depozitohet në Autoritet një raport për përshtatjen e shoqërisë në përputhje me paragrafin (2) të këtij neni. Raporti shoqërohet nga:
- a) statuti i shoqërisë së sigurimit;
  - b) një listë të aksionarëve, duke përfshirë informacionet individuale, si dhe emrin dhe adresën e selisë qendrore, shumën totale nominale të aksioneve dhe shumën e zotërimeve të shprehura në përqindje të kapitalit minimal të shoqërisë së sigurimit;
  - c) në rastin e aksionarëve si persona juridik dhe të cilët kanë pjesëmarrje influencuese depozitohen:
    - i. ekstrakt të QKR;
    - ii. kur aksionari është shoqëri aksionare përveç informacionit të sipërpërmendur një ekstrakt të regjistrimit të aksionarëve; në rast të aksionarëve persona juridik të huaj duhen të përfshihen dokumentet të përkthyer në shqip dhe të noterizuara;
    - iii. pasqyrat financiare për 2 vitet e fundit financiar.
  - d) listën e personave të lidhur me personat që kanë pjesëmarrje influencuese së bashku me një përshkrim të llojit të lidhjes së tyre.
4. Brenda një periudhe 6 mujore nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shoqëria e sigurimit e përmendur në paragrafin (1) të këtij ligji, është e detyruar të :
- a) emërojë aktuarin e autorizuar sipas përcaktimeve të nenit 240 të këtij ligji;
  - b) të krijojë sistemin e administrimit të rrezikut në përputhje me nenin 27 të këtij ligji;
  - c) të krijojë sistemin e kontrollit të brendshëm në përputhje me nenet 138 dhe 139 të këtij ligji.
5. Shoqëria e sigurimit , brenda 1 muaji nga data e përfundimit të afatit kohor të përcaktuar në paragrafin (4) të këtij neni, depoziton në Autoritet një raport për përshtatjen e shoqërisë sipas përcaktimeve të paragrafit (4) të këtij neni.
6. Autoriteti miraton vazhdimësinë e veprimtarisë së shoqërisë së sigurimit nëse raportet e përmendura në paragrafët (3) dhe (5) të këtij neni, dhe dokumentacioni plotësues i tyre, tregon që shoqëria e sigurimit është përshtatur.
7. Autoriteti mund të tërheqë licencën e shoqërisë së sigurimit dhe të hapë procedurat e likuidimit në përputhje me dispozitat e këtij ligji, nëse shoqëria e sigurimit e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në paragrafët (2) dhe (4) të këtij neni.

Neni 278

Përshtatja e shoqërisë së sigurimit e cila ushtron veprimtari sigurimi jete dhe jo jete

1. Në përjashtim të paragrafit (2) të nenit 277, të këtij ligji, shoqëria e sigurimit e cila në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, në bazë të licencës ekzistuese, ushtron veprimtari sigurimi jete dhe jo jete, nuk është e detyruar të përshtatë veprimtarinë e saj në përputhje me paragrafin (2) të nenit 6 të këtij ligji.
2. Shoqëria e sigurimit e cila ushtron veprimtari sigurimi në përputhje me paragrafin (1) të këtij neni është e detyruar të:

- a) mbajë librat tregtarë/ kontabël dhe të hartojë pasqyra financiare të ndara për klasat e jetës dhe klasat e jo jetës;
  - b) llogarisë kapitalin e shoqërisë në përputhje me nenin 92 të këtij ligji, të ndarë për klasat e jetës dhe klasat e jo jetës.
3. Nëse shoqëria e sigurimit e cila ushtron veprimtari sigurimi jete dhe jo jete, nuk përmbush kërkesat e kapitalit të përcaktuar në nenin 97 të këtij ligji, shoqëria e sigurimit në fjalë mund të transferojë kapitalin në tejkalim të nivelit të kërkuar për një klasë sigurimi tek një klasë tjetër sigurimi. Shoqëria e sigurimit merr vendim për transferimin tek një klasë tjetër sigurimi pas miratimit paraprak të Autoritetit.
4. Çdo shoqëri risigurimi e cila ushtron veprimtari risigurimi për klasat e jetës dhe jo jetës duhet :
- a) të ketë aftësinë paguese të disponueshme që të mbulojë totalin e shumës së aftësisë paguese të kërkuar për veprimtarinë e risigurimit të jetës dhe jo jetës së bashku, në përputhje me nenin 97 të këtij ligji;
  - b) nëse aftësia paguese e disponueshme nuk arrin nivelin e kërkuar në germën a) të këtij paragrafi, Autoriteti zbaton masat e parashikuara në neneve 99 dhe 100 të këtij ligji.

Neni 279

Sigurimi i pronës dhe i personave

Paragrafi (5) i nenit 10 të këtij ligji, që lidhet me sigurimin e drejtpërdrejtë nga një shoqëri sigurimi të një vendi anëtar zbatohet vetëm pas anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian.

Neni 280

Investimet e lejuara të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike në një vend anëtar ose në një vend anëtar të OECD

1. Duke filluar nga data e anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian, shoqëritë e sigurimit mund të investojnë aktivet në mbulim të provigjoneve teknike në një vend anëtar ose në një vend anëtar të OECD, sipas llojeve të investimeve të përcaktuar në paragrafit (1) të nenit 114, të këtij ligji dhe kufizimeve të përcaktuar sipas paragrafit (5) të nenit 114, të këtij ligji dhe si rrjedhojë paragrafi (3) i nenit 114 të këtij ligji, shfuqizohet.
2. Duke filluar nga data e anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian, shoqëritë e sigurimit mund të investojnë aktivet në mbulim të provigjoneve matematike në një vend anëtar ose në një vend anëtar të OECD, sipas llojeve të investimeve të përcaktuar në paragrafit (1) të nenit 120, të këtij ligji dhe kufizimeve të përcaktuar sipas paragrafit (5) të nenit 120, të këtij ligji dhe si rrjedhojë paragrafi (3) i nenit 120 të këtij ligji, shfuqizohet.
3. Paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni zbatohen nga shoqëria e sigurimit e përmendur në paragrafin (1) të nenit 278 të këtij ligji.

Neni 281

Përshtatja e shoqërisë së agjentëve dhe shoqërisë së brokerimit

1. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit e cila në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, ka një licencë për të ushtruar një veprimtari ndërmjetësimi në sigurime, dhe është e regjistruar në QKR, përshtat veprimtarinë e saj me dispozitat e këtij ligji brenda 6 muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.
2. Shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit e përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, është e detyruar që, brenda 1 muaji nga data e përfundimit të afatit kohor të përcaktuar në paragrafin (1) të depozitohet në Autoritet një raport për përshtatjen e veprimtarisë në përputhje me këtë ligj si dhe dokumentacionin shoqërues përkatës.
3. Nëse raportet e përmendura në paragrafin (2) të këtij neni, dhe dokumentacioni përkatës, tregon që shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit është përshtatur në përputhje me paragrafin (1) të këtij neni, Autoriteti miraton vazhdimësinë e veprimtarisë së shoqërisë së ndërmjetësimi.
4. Nëse shoqëria e agjentëve dhe shoqëria e brokerimit referuar paragrafit (1) të këtij neni, nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni, Autoriteti mund të tërheq licencat dhe të hap procedurat e likuidimit në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Neni 282

Përshtatja e agjentit dhe brokerit në sigurime

1. Personat të cilët në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji ushtrojnë veprimtari si agjent ose si broker në sigurime brenda 6 muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, përshtatin veprimtarinë e tyre me dispozitat e këtij ligji.
2. Agjenti dhe brokeri të përmendur në paragrafin (1) të këtij neni, janë të detyruar që, brenda 1 muaji nga data e përfundimit të afatit kohor të përcaktuar në paragrafin (1) të depozitohet në Autoritet një raport për përshtatjen e veprimtarisë në përputhje me këtë ligj si dhe dokumentacionin shoqërues përkatës.
3. Nëse raportet e përmendura në paragrafin (2) të këtij neni, dhe dokumentacioni përkatës, tregon që agjenti dhe brokeri janë përshtatur në përputhje me paragrafin (1) të këtij neni, Autoriteti miraton vazhdimësinë e veprimtarisë së agjentit dhe brokerit.
4. Nëse agjenti ose brokeri në sigurime, referuar paragrafit (1) të këtij neni, nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni, Autoriteti tërheq miratimin apo licencën ekzistuese.

Neni 283

Përshtatja e procedurave

1. Të gjitha procedurat për marrjen e licencës, miratimeve, lejimeve dhe autorizimeve, të cilat kanë filluar para hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe në momentin e hyrjes së tij në fuqi nuk kanë përfunduar, kryhen në përputhje me dispozitat e këtij ligji.
2. Personat e licencuar si aktuar dhe vlerësues dëmsh përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, vazhdojnë veprimtarinë e tyre sipas licencës ekzistuese në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

KREU XV

DISPOZITA TË TJERA

#

Neni 284

Shndërrimi i degës së shoqërisë së sigurimit të vendit të huaj /vendit anëtar

1. Shoqëria e sigurimit e huaj/vendit anëtar, e cila ushtron veprimtari sigurimi në territorin e Republikës së Shqipërisë nëpërmjet degës së saj, në bazë të licencës së lëshuar nga Autoriteti, mund të shndërrojë degën e saj në një shoqëri të kontrolluar, në formën e shoqërisë aksionare, nëpërmjet regjistrimit të kapitalit të dhuruar në aksione të nënshkruara nga shoqëria e sigurimit e huaj/vendit anëtar.
2. Shndërrimi si më sipër i degës së shoqërisë së huaj/vendit anëtar në shoqëri të kontrolluar/shoqëri sigurimi vendase mund të ndodhë me kërkesë të vetë shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar ose kur gjykohet e nevojshme nga Autoriteti, për arsye të administrimit të rrezikut. Kur shndërrimi kërkohet nga shoqëria e sigurimit e huaj/vendit anëtar, kërkesa duhet miratuar nga Autoriteti, e cila mund të refuzojë të japë miratimin nëse gjykon se shndërrimi mund të dëmtojë ekonominë kombëtare apo interesat shtetërorë, ose nëse çmon se nga shndërrimi mund të përkeqësohet gjendja financiare apo respektimi i normave mbikëqyrëse.
3. Shndërrimi si më sipër i degës së huaj/vendit anëtar në shoqëri të kontrolluar/shoqëri sigurimi vendase është i detyrueshëm kur gjykohet i nevojshëm me vendim të Autoritetit, për arsye të administrimit të rrezikut.
4. Në rastin e shndërrimit të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar në shoqëri të kontrolluar të shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar, kapitali i do të konsiderohet se është shuma algjebrike e elementeve të mëposhtme të bilancit, të çertifikuara nga shoqëria audituese:
  - a) kapital i dhuruar i paguar;
  - b) rezervat;
  - c) diferenca rivlerësimi;
  - ç) fitimet e pashpërndara;
  - d) fitim-humbja e vitit ushtrimor.
5. Në rastin e shndërrimit, kapitali i shoqërisë së sigurimit ose pjesë të tij nuk duhet të bien nën nivelin e kapitalit minimal të kërkuar për licencimin e një shoqërie sigurimi.
6. Procesi i shndërrimit të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar në shoqëri të kontrolluar/shoqëri sigurimi vendase kryhet brenda 3 muajve nga miratimi i kërkesës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar nga Autoriteti dhe brenda 6 muajve kur shndërrimi është kërkuar me vendim të Autoritetit. Ky afat mund të zgjatet me vendim të Autoritetit. Në rast të refuzimit të shndërrimit ose të mosrespektimit të afatit për kryerjen e procesit të shndërrimit, Autoriteti mund të marrë masat mbikëqyrëse të parashikuara në këtë ligj, si dhe mund të tërheqë licencën e degës së shoqërisë së huaj/vendit anëtar dhe ta vendosë atë në likuidim të detyruar.
7. Procesi i shndërrimit të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar në shoqëri të kontrolluar/shoqëri sigurimi vendase me kërkesë të vetë shoqërisë së sigurimit hyn në fuqi me regjistrimin pranë QKR të vendimit për shndërrim të asamblesë së përgjithshme ose organit tjetër përgjegjës të shoqërisë së sigurimit mëmë, së bashku me vendimin e Autoritetit për miratimin e shndërrimit.
8. Procesi i shndërrimit të degës së shoqërisë së huaj/vendit anëtar në shoqëri të kontrolluar/shoqëri sigurimi me vendim të Autoriteti hyn në fuqi me njoftimin e këtij vendimi përfaqësuesve ligjorë të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar

dhe/ose shoqërisë së sigurimit mëmë ose në datën e përcaktuar nga kjo e fundit në vendimin për shndërrim. Ky vendim njoftohet pranë QKR dhe mund të publikohet pas realizimit të procesit të shndërrimit.

9. Regjistrimi i shndërrimit të shoqërisë pranë Qendrës Kombëtare të Regjistrimit bën që:
  - a) shoqëria e sigurimit mëmë e degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar, që shndërrohet, të marrë pjesë në kapitalin aksionar të shoqërisë së sigurimit, sipas kushteve të përcaktuara në këtë ligj;
  - b) të drejtat e shoqërisë së sigurimit mëmë dhe të personave të tretë ndaj degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar, që shndërrohet, të vazhdojnë të zbatohen edhe për shoqërinë e kontrolluar.

Neni 285 **Procedura e shndërrimit**

1. Dega e shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar, që shndërrohet, paraqet në Autoritet një raport të hollësishëm, ku shpjegohen bazat ligjore dhe ekonomike të shndërrimit të propozuar dhe/ose arsyet përkatëse. Raporti përmban dhe vështirësitë e veçanta të vlerësimit të shndërrimit, të cilat janë hasur, si dhe duhet të përshkruajë edhe efektin që parashikohet të ketë shndërrimi te normat rregullatore dhe mbikëqyrëse, si dhe te punëmarrësit e degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar.
2. Vendimi për shndërrimin e degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar, kur shndërrimi kërkohet nga shoqëria e sigurimit të huaj/vendit anëtar, duhet të merret nga asambleja e përgjithshme ose organi tjetër kompetent i shoqërisë së sigurimit mëmë. Nëse shndërrimi ka si pasojë ndryshimin e të drejtave dhe të detyrimeve të veçanta të aksionarëve, atëherë vlefshmëria e vendimit për shndërrim i nënshtrohet miratimit të aksionarëve të prekur, sipas kërkesave të legjislacionit tregtar përkatës.
3. Për mbrojtjen e kreditorëve, zotëruesve të të drejtave të veçanta dhe titullarëve të interesave, të cilët e kundërshtojnë shndërrimin, zbatohen përkatësisht nenet 221, 222 e 223 të ligjit “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”.
4. Për përgjegjësitë ligjore të anëtarëve të drejtorisë dhe administratorëve të tjerë të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar në shndërrim, për dëmet e shkaktuara nga shkelja e detyrave të tyre, gjatë kryerjes së shndërrimit, zbatohen, përkatësisht, dispozitat e nenit 224 të ligjit “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”.

Neni 286 **Efektet juridike të shndërrimit**

1. Shndërrimi nuk sjell pasoja mbi të drejtat e detyrimeve, që dega e shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar ka marrë përsipër ndaj të tretëve. Shoqëria e kontrolluar e shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar trashëgon të gjitha të drejtat dhe detyrimeve që rrjedhin nga veprimtaria e degës së shoqërisë së huaj/vendit anëtar, që i nënshtrohet shndërrimit, përfshirë totalin e primeve të grumbulluara. Të gjitha të drejtat dhe detyrimeve të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar, që i nënshtrohet shndërrimit, në raport me palë të treta, para hyrjes në fuqi të procesit të shndërrimit, vazhdojnë të mbeten në fuqi për shoqërinë e sigurimit pas shndërrimit, sipas përcaktimeve në aktet apo marrëveshjet përkatëse me këto palë.

2. Kalimi i të drejtave dhe detyrimeve, sipas pikës 1 të këtij neni, kur shndërrimi ndodh sepse gjykohet i nevojshëm nga Banka e Shqipërisë, kryhet pa qenë e nevojshme të merret pëlqimi paraprak i depozituesve, kreditorëve të tjerë, aksionarë me të drejta të veçanta ose palëve të tjera, të treta.
3. Me hyrjen në fuqi të procesit të shndërrimit, të gjitha aktivet financiare dhe fizike, në pronësinë ose administrimin e degës së shoqërisë së huaj/vendit anëtar, që i nënshtrohet shndërrimit, vazhdojnë të mbeten në pronësi ose administrim të filialit
4. Për efekt të regjistrimit tatimor, shoqëria e sigurimit vazhdon të mbajë numrin e NIPT-it, që ka në përdorim dega e shoqërisë së sigurimit e huaj/vendit anëtar që i nënshtrohet shndërrimit.
5. Shoqëria e kontrolluar e krijuar si rrjedhojë e shndërrimit të degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar nuk i nënshtrohet një procedure të re licencimi nga Autoriteti, por kjo e fundit verifikon kushtet ligjore dhe nënligjore, duke miratuar ose refuzuar shndërrimin e degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar në shoqëri sigurimi. Në rast se Autoriteti miraton shndërrimin, shoqëria e sigurimit trashëgon licencën e degës së shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar të shndërruar. Në këtë rast Autoriteti pajis shoqërinë e kontrolluar/shoqërinë e sigurimit vendase me formatin e ri të licencës që reflekton ndryshimin e emërimit nga degë e shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar në shoqëri sigurimi.
6. Pas realizimit të procesit të shndërrimit, shoqëria e kontrolluar regjistrohet në regjistrin tregtar të QKR, ndërkohë që dega e shoqërisë së sigurimit të huaj/vendit anëtar çregjistrohet nga ky regjistër.
7. Shoqëria e kontrolluar i nënshtrohet mbikëqyrjes nga Autoriteti, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji dhe akteve nënligjore të nxjerra në bazë të tij. Shoqëria e kontrolluar respekton të gjitha normat dhe kërkesat të parashikuara në këtë ligj dhe aktet nënligjore, të miratuara në bazë të këtij ligji.
8. Autoriteti mund të miratojë rregulla të mëtejshme në lidhje me shndërrimin, rregullimin dhe mbikëqyrjen e shoqërive të kontrolluara.

Neni 287

Miratimi i rregulloreve

1. Autoriteti miraton rregulloret sipas kompetencave të dhëna nga ky ligj, brenda 1 viti nga hyrja në fuqi e këtij ligji.
2. Deri në hyrjen në fuqi të rregulloreve referuar paragrafit (1) të këtij neni, aktet nënligjore në zbatim të ligjit nr 9267, datë 29.07.2004 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit dhe ndërmjetësimin në sigurime dhe risigurime”, të ndryshuar, zbatohen nëse nuk bien në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 288

Shfuqizimi

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, ligji nr 9267, datë 29.07.2004 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit dhe ndërmjetësimin në sigurime dhe risigurime”, i ndryshuar, shfuqizohet.

Neni 289

Zbatimi i dispozitave të veçanta

1. Dispozitat e këtij ligji të cilat lidhen me veprimtarinë e sigurimit dhe/ose risigurimit dhe/ose ndërmjetësimit në sigurime dhe/ose risigurime, në/nga vendet anëtare, zbatohen vetëm pas anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian.
2. Deri në anëtarësimin e Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian, me vend të huaj nënkuptojmë edhe vendin anëtar dhe dispozitat përkatëse zbatohen rast pas rasti.

Neni 290 Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare

Aneks I Klasat e sigurimit

- A. Veprimtaria e sigurimit të jo jetës përfshin klasat e mëposhtme:
1. Sigurimi i aksidenteve (përfshirë plagosjet industriale dhe sëmundjet profesionale) mbulon:
    - 1.1 pagesën e një shume të caktuar monetare (pagesa e menjëhershme e plotë);
    - 1.2 përfitim me natyrë rimbursimi (pagesa e shumës së sigurimit me këste);
    - 1.3 kombinimin e 1.1 dhe 1.2;
    - 1.4 pagesën ndaj plagosjeve, çrregullimeve shëndetësore ose vdekjes së pasagjerëve.
  2. Sigurimi i sëmundjeve mbulon:
    - 2.1 të ardhura fikse financiare nga paaftësia shëndetësore;
    - 2.2 përfitime me natyrë rimbursimi;
    - 2.3 kombinimin e 2.1 dhe 2.2.

3. Sigurimi i mjeteve tokësore (të ndryshme nga ato që lëvizin mbi shina) mbulon dëmtimet ose humbjet nga:
  - 3.1 mjetet tokësore motorike;
  - 3.2 mjetet tokësore jomotorike.
4. Sigurimi i mjeteve lëvizëse mbi shina mbulon dëmtimet ose humbjet nga mjetet lëvizëse mbi shina.
5. Sigurimi i avionëve mbulon dëmtimet ose humbjet e pësuar nga mjetet ajrore.
6. Sigurimi i anijeve mbulon dëmtimet ose humbjet e pësuar nga:
  - 6.1 anijet lumore dhe të kanaleve;
  - 6.2 anijet e liqeneve;
  - 6.3 anijet detare.
7. Sigurimi i mallrave në transport (përfshirë mallra, bagazhe dhe të gjitha llojet e tjera të sendeve) mbulon të gjitha dëmtimet ose humbjet e mallrave gjatë transportit ose bagazhet, pavarësisht nga mënyra e transportit.
8. Sigurimi nga zjarri dhe forcat e natyrës mbulon dëmtimin ose humbjen e sendeve (të ndryshme nga ato të përfshira në pikat 3, 4, 5, 6 dhe 7), të shkaktuara nga:
  - 8.1 zjarret;
  - 8.2 shpërthimet;
  - 8.3 stuhitë;
  - 8.4 forcat e natyrës të ndryshme nga stuhia;
  - 8.5 energjia nukleare;
  - 8.6 shkarja e tokës dhe tërmeti;
9. Sigurimi i dëmtimeve të tjera të pasurisë mbulon të gjitha dëmtimet ose humbjet në pasuri (të ndryshme nga ato që përfshihen në pikat 3, 4, 5, 6 dhe 7) kur dëmi është shkaktuar nga breshëri ose nga ngrica dhe çdo ngjarje e tillë, si vjedhja, të ndryshme nga ato të përmendura në pikën 8.
10. Sigurimi i përgjegjësive nga përdorimi i automjeteve mbulon të gjitha përgjegjësitë që lindin nga përdorimi i automjeteve mbi tokë (përfshirë përgjegjësitë e transportuesit dhe mbulimin e përgjegjësive së detyrueshme).
11. Sigurimi i përgjegjësive nga përdorimi i avionëve mbulon të gjitha përgjegjësitë që lindin nga përdorimi i avionëve (përfshirë përgjegjësitë e transportuesit).
12. Sigurimi i përgjegjësive për anijet (detare, të liqeneve dhe të lumenjve, si dhe ato të kanaleve) mbulon të gjitha përgjegjësitë që lindin nga përdorimi i anijeve ose barkave (anije të vogla), që lundrojnë në det, liqene, lumenj dhe kanale lundrimi (përfshirë përgjegjësitë e transportuesit).
13. Sigurimi i përgjegjësive të përgjithshme mbulon të gjitha përgjegjësitë, përveç atyre të përmendura në pikat 10, 11 dhe 12.
14. Sigurimi i kreditit mbulon:
  - 14.1 rrezikun e mospagesës për shkak të paftësisë paguese (e përgjithshme);
  - 14.2 kreditë e eksportit dhe rreziqe të tjera që shoqërohen me eksportin, tregtinë dhe investimet brenda dhe jashtë vendit;
  - 14.3 kreditë e shlyera me këste;
  - 14.4 kreditë hipotekore dhe huatë Lombard;
  - 14.5 kreditë bujqësore;
  - 14.6 kredi të tjera.
15. Sigurimi i garancive mbulon:

- 15.1 garancitë e drejtpërdrejta;
  - 15.2 garancitë e tërthorta.
16. Sigurimi i humbjeve të ndryshme financiare mbulon humbjet financiare të shkaktuara si pasojë e:
- 16.1 rrezikut në punësim;
  - 16.2 pamjaftueshmërisë së të ardhurave (e përgjithshme);
  - 16.3 motit të keq;
  - 16.4 humbjes së të ardhurave;
  - 16.5 shpenzime të përgjithshme të vazhdueshme dhe shpenzime të tjera;
  - 16.6 shpenzimeve tregtare dhe operacionale të paparashikuara;
  - 16.7 humbjes së vlerës në treg;
  - 16.8 humbjes nga qiratë ose të ardhurat;
  - 16.9 humbjes indirekte nga tregtimi, të ndryshme nga ato të përmendura më sipër;
  - 16.10 humbjeve financiare (të tjera nga ato tregtare);
  - 16.11 llojeve të tjera të humbjeve financiare.
17. Sigurimi i mbrojtjes ligjore mbulon:
- 17.1 shpenzimet për shërbimet ligjore dhe ato gjyqësore si dhe për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve jashtë gjyqësore;
18. Sigurimi i asistencës (ndihmës) mbulon:
- 18.1 ndihmën për personat që kanë vështirësi gjatë udhëtimeve ose në raste të tjera të largësisë nga shtëpia ose vendbanimi i përhershëm.
- B. Veprimtaria e sigurimit të jetës përfshin klasat e mëposhtme:
19. Sigurim jete mbulon:
- 19.1 sigurimin për vdekjen;
  - 19.2 sigurimin për mbijetesë deri në një moshë të caktuar;
  - 19.3 sigurimin për mbijetesë deri në një moshë të caktuar ose për vdekje të parakohshme;
  - 19.4 sigurimin e jetës me kthim të primeve.
20. Sigurim martese - lindje mbulon:
- 20.1 shpenzimet që shoqërojnë martesën ose lindjen e fëmijëve;
  - 20.2 përfundimi i kushteve të sigurimit e cila ka lidhje me arritjen e një moshe të caktuar të fëmijës.
21. Sigurim jete i lidhur me sipërmarrjet e investimeve kolektive mbulon:
- 21.1 sigurimin e jetës, në rastet kur pagesa e sigurimit lidhet në mënyrë të plotë apo të pjesshme me vlerën e aksioneve apo kuotave të sipërmarrjeve të investimeve kolektive, ose me vlerën e aktiveve të mbajtura në një fond të brendshëm nga siguruesi.
22. Anuitetet mbulojnë:
- 22.1 sigurimi jete me elemente kursimi;
  - 22.2 sigurimi jete me afat të përcaktuar;
  - 22.3 anuitete të shtyra;
  - 22.4 anuitete të menjëhershme.
23. Sigurimi shtesë i cili lidhet me kontratën e sigurimit të jetës duke përfshirë një ose më shumë nga kombinimet e mëposhtme:
- a) vdekje si rezultat i aksidentit

- b) paaftësi e përhershme në punë ose aftësi e kufizuar në punë, ose një lloj i caktuar dëmtimi si rezultat i një aksidenti;
- c) paaftësi e përhershme në punë ose aftësi e kufizuar në punë, ose një lloj i caktuar dëmtimi si rezultat i një sëmundjeje;
- d) paaftësi e përkohshme si rezultat i një aksidenti;
- e) paaftësi e përkohshme si rezultat i një sëmundjeje;
- f) paaftësi për të kryer profesionin apo punën si rrjedhojë e dëmtimeve trupore
- g) shërbimet spitalore;
- h) sëmundjet e pashërueshme
- i) shërbimet mjekësore

C. Veprimtaria e sigurimit të jetës gjithashtu përfshin edhe operacionet e mëposhtme në sigurime:

1. Sigurimi i individëve të bashkuar për qëllime të kapitalizimit të kontributeve të tyre dhe shpërndarjes së aktiveve në raport me fondet e akumuluar midis personave që kanë arritur një moshë të caktuar (të mbijetuarve) ose midis përfituesve të sigurimit në rast vdekjeje të personave të siguruar.
2. Kthimi i kapitalit i cili është një lloj sigurimi për një periudhë të caktuar ku siguruesi në këmbim të primeve bie dakord në pagesën e një shume të caktuar në përfundim të periudhës së rënë dakord.
3. Administrimit i investimeve të fondeve të pensioneve dhe në veçanti të aktiveve të cilat përfaqësojnë rezervat e subjekteve të cilat kanë ndikim mbi pagesat në rast vdekjeje apo mbijetese apo në rast të mosvazhdimet ose përfundimit të veprimtarisë.

Aneks II

Klasifikimi në grupe sigurimi

Në klasat e sigurimit të jo jetës licenca e cila mbulon në të njëjtën kohë më shumë se një klasë sigurimi do të quhet:

1. Klasat nr. 1 dhe 2 do të emërtohen “Sigurim i aksidenteve dhe e shëndetit”.
2. Klasat nr. 1 (paragrafi i katërt), 3, 7 dhe 10 do të emërtohen “Sigurime motorike”.
3. Klasat nr. 1 (paragrafi i katërt) 4, 6, 7 dhe 12 do të emërtohen “Sigurimi i marinës dhe i transportit”.
4. Klasat nr. 1 (paragrafi i katërt) 5, 7 dhe 11 do të emërtohen “Sigurimi i avionëve”.
5. Klasat nr. 8 dhe 9 do të emërtohen “Sigurimi nga zjarri dhe dëmtime të tjera në pronë”.
6. Klasat nr. 10, 11, 12 dhe 13 do të emërtohen “Sigurimi i përgjegjësive”.
7. Klasat nr. 14 dhe 15 do të emërtohen “Sigurimi i kreditit dhe i garancisë”.
8. Të gjitha klasat do të emërtohen “ Të gjitha klasat e jo jetës”.

Aneks III

Rreziqet e mëdha

1. Rreziqet e mëdha në sigurime në kuptim të këtij ligji janë si më poshtë:
  - a) rreziqet e klasifikuara në klasat 4, 5, 6, 7, 11 dhe 12 të Aneksit I;

- b) rreziqet e klasifikuara në klasat 14 dhe 15 të Aneksit I, nëse i siguruari kryen veprimtari në tregtinë industriale ose lloj tjetër tregtie ose është i vetëpunësuar dhe rreziqet në fjalë mbulojnë këto veprimtari;
  - c) rreziqet e klasifikuara në klasat 3, 8, 9, 10, 13 dhe 16 të Aneksit I, nëse i siguruari përmbush të paktën dy nga kushtet e mëposhtme:
    - i. totali i bilancit është në vlerën ekuivalente në lekë të 6,2 milion Euro;
    - ii. fitimi është në vlerën ekuivalente në lekë të 12,8 milion Euro;
    - iii. ka të punësuar mesatarisht në një vit financiar 250 punonjës
2. Nëse i siguruari është pjesë e një grupi kushtet e përcaktuara në germën c) të paragrafit (1) të këtij neni do të zbatohen duke u bazuar mbi pasqyrat financiare të konsoliduara.